St. St. Blichers

SAMLEDE NOVELLER OG SKITSER

I-II BIND

St: St: Blicher

SAMLEDE NOVELLER OG SKITSER

St: St: Blicher

SAMLEDE NOVELLER OG SKITSER

St. St. Blicher

SAMLEDE NOVELLER OG SKITSER

FJORTEN DAGE I JYLLAND

OG ANDRE NOVELLER OG SKITSER

I BIND

MADSEN LINDS FORLAG

ANDEN PAA NY REVIDEREDE UDGAVE
KØBENHAVN 1912

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER)

»JYLLANDS DIGTER«

STEEN STEENSEN BLICHER

er født i Vium Præstegaard den 11. Oktober 1782 og kom saaledes til Verden i Midtpunktet af Nørrejylland, hvor Heden og Ageren mødes.

Paa fædrene Side havde Slægten bestaaet af Præster lige op til Tipoldefaderen, og hans Moder Kirstine Marie Curtz var en Præstedatter fra Ribeegnen. I øvrigt viser de gamle Slægtstavler, at St. St. Blicher gennem sin Farmoder nedstammer fra Morten Luther og gennem sin Mormoder fra Skjalm Hvide.

St. St. Blichers Evner udviklede sig meget langsomt i Barnealderen. 14½ Aar gammel blev han optagen i Randers lærde Skole — som den nederste i Klassen. Ikke desto mindre tog han i Efteraaret 1799 Artium med Udmærkelse og forbavsede alle ved dette Resultat; han havde ogsaa været utrolig flittig.

De følgende Aar var en drøj Tid for ham, da Faderen paa Grund af gammel Gæld ikke havde Raad til at hjælpe ham ret meget. Han maatte ernære sig ved Undervisning for en meget beskeden

Betaling og i øvrigt slaa sig igennem, som han bedst kunde. Under sit Ophold i København fandt han Lejlighed til at høre Henrik Steffens berømte Forelæsninger i 1803, hvoraf han ligesom Øhlenschlæger og Grundtvig følte sig stærkt henreven.

I Ulykkesaaret 1807 gjorde St. St. Blicher Tjeneste i Studenterkorpset, og medens han deltog i Forsvaret af Voldene, slog en Bombe ned og antændte det Hus i Kannikestræde, hvor han boede. Alle hans Ejendele, Klæder, Bøger og Manuskripter, blev et Rov for Luerne. Han havde allerede dengang begyndt sin Skribentvirksomhed, saa man vil forstaa, hvad dette Tab betød for ham.

Blicher saa sig nu nødsaget til at forlade den hærgede Hovedstad og tog derfor hjem til Faderen, der imidlertid var bleven Præst i Randlev. Her opholdt han sig næsten et Aar og vendte først i Efteraaret 1808 tilbage til København. Havde det været smaat for ham før, blev det værre nu. Heldigvis havde en god jydsk Ven forsynet ham med en Side røget Flæsk, der en Tid lang forskaffede ham et tarveligt dagligt Middagsmaaltid, medens han om Søndagen delikaterede den tarvelig vante Mave med en Tallerken Suppe og en halv Portion Steg paa et Spisekvarter.

Senere lysnede det lidt, da han opnaaede Fribolig paa Walkendorfs Kollegium, og i April 1809 tog han teologisk Embedseksamen med første Karakter.

I Foraaret 1810 forlod St. St. Blicher atter København 28 Aar gammel og vendte for bestandig

tilbage til sin jydske Hjemstavn. Naar undtages enkelte Rejser forblev han der Resten af sit Liv, og af den mørke, golde Hedejord fremdrog han den ene gyldne Skat efter den anden — her fandt han Emnerne for sine ejendommelige og i mange Retninger enestaaende Noveller.

Samme Foraar blev han ansat som Adjunkt ved Randers lærde Skole, og kort efter giftede han sig med Farbroderen, Pastor Daniel Blichers syttenaarige Enke Juliane Berg. Hun var meget smuk, og hendes brændende sortebrune Øjne havde fuldstændig bedaaret den unge Adjunkt. Imidlertid fortrød Blicher senere sit Ægteskab, der blev meget ulykkeligt og paa Slutningen af hans Liv forskaffede ham mange bitre Timer.

Modgangen begyndte snart, da Familien hurtig forøgedes, medens Indtægterne kun beløb sig til fire Hundrede Daler om Aaret. Efter halvandet Aars Forløb opgav han da ogsaa Adjunktposten, der ikke kunde brødføde ham, og rejste hjem til Faderen i Randlev, hvor han nu overtog Præstegaardsjorden i Forpagtning. I de otte lange Aar, som det varede, før han opnaaede et Præsteembede i Torning, levede St. St. Blicher som praktisk Landmand og Jæger, og han siger selv, at han kunde have faaet Lov til at vente dobbelt saa længe paa sit Præstekald, om ikke Bøssen havde »befordret« ham. Han havde nemlig gjort Bekendtskab med en Godsejer, der ofte deltog i hans Jagtudflugter, og da alle Blichers Embedsansøgninger syntes frugtesløse, viste han en Dag Godsejeren Udkastet til en Annonce af omtrent føl-

gende Indhold: »En teologisk Kandidat søger Ansættelse som Skovrider eller Skytte. I Fritiden tilbyder han at undervise i Latin, Græsk, Tysk, Fransk, Engelsk og Italiensk. Hans Dygtighed som Jæger er næsten enestaaende«.

Til en saadan Plads bad Blicher nu sin Velynder Godsejeren om at anbefale ham; men denne bad ham vente lidt endnu med at indrykke Annoncen og rejste selv til København for at tale hans Sag. Det lykkedes, og saaledes fik Blicher sit første Præstekald i Torning i Viborg Amt.

Ved Overtagelsen af dette Embede var St. St. Blichers Gæld ikke særlig stor; men da Embedet kun var lille og Præstegaarden saa forfalden, at den maatte ombygges, steg Gælden til en saadan Højde, at den, da han seks Aar efter forflyttedes til Spentrup, var vokset til 5000 Rigsdaler og 6 Aars Skatterestancer. Selvfølgelig trykkede denne Gæld ham bestandig, og da en Kreditor havde vist sig temmelig paatrængende, besluttede han at sælge sine Ejendele ved offentlig Auktion. Denne var allerede bekendtgjort, da Venner og Velyndere satte en Indsamling i Gang Landet over og saaledes forskaanede Digteren for at komme til at staa paa bar Bund, berøvet selv sit nødvendige Bohave.

Lige fra Barnealderen var Blicher svagelig, ja, han var flere Gange opgiven af Lægerne; men hans egen Viljekraft og hans ubetvingelige Trang til Friluftslivet, til at færdes i Mark og Skov med sin Bøsse, gengav ham stadig Kræfterne paa ny. Ofte var Bøssen ham for tung, saa han hvert Øjeblik maatte

standse for at trække Vejret; men han vilde ikke opgive Kampen for sit Helbred, hver Dag lagde han nogle Skridt til mellem Pusterummene, indtil han igen var rask.

Som Eksempel paa den Jagtiver, der besjælede Blicher, kan nævnes, hvorledes han en Vinterdag stod op en Time før Gry, gik to Mil til Klapjagt i dyb Sne, stod med vaade Fødder lige til Aften og blev siddende i Selskabet til Kl. 3 om Natten. Derpaa gik han med en Jagtfælle halvanden Mil til dennes Hjem, hvor han lagde sig til at sove i Halmen. Efter nogle Timers Forløb stod han igen op og vandrede hjem, tog tørre Klæder paa og — gik atter paa Jagt.

En anden Gang begav han sig paa Sælhundejagt. Ved Solnedgang gik han c. en Mil ud til Kattegat, roede sammen med fire Jagtvenner ud til Mejlgrunden i Nærheden af Helgenæs og blev liggende her til hen paa Eftermiddagen for at opvarte Sælhundene med »blaa Ærter«, som Hagel og Kugler kaldtes i Jagtsproget. Jagten var heldig, men baade Mad og Drikke slap op, og da Dagen var brændende hed, blev de nødte til at søge Land. Det nærmeste Sted var Thunø, og da de endelig naaede dertil, var de saa forpinte af Tørst, at de ikke engang gav sig Tid til at trække Baaden i Land. Alle styrtede om Kap til det nærmeste Hus for at faa noget Mælkevand at drikke. Fra denne Tur naaede de først hjem sent ud paa Aftenen, og Blicher var da saa træt, at han bogstavelig »gik og sov«.

De med Jagt forbundne Farer kunde Blicher jo ikke undgaa, vant som han var til at færdes med

Bøssen fra Dreng af, og det hændte da ogsaa nu og da, at han kom i en eller anden Knibe; dog slap han altid derfra med hele Lemmer. Af Vaadeskud blev han truffen to Gange, fire Gange var han lige ved at blive skudt, men trøstede sig hver Gang med det gamle Mundheld: »Nærved skyder ingen Hare«. Da han paastaar, at han er væltet 34 Gange paa Køreture, kommer han til det Resultat, at Jagten ikke medfører saa mange Farer som Vognkørsel. Derfor foretrak Hedens Digter ogsaa altid at gaa, og bestandig havde han Bøssen med for det Tilfælde, at han skulde komme en Hare eller en Høne paa Skud.

Et ægte Billede af St. St. Blicher baade som Jæger og som den store, stille Hedes Digter skal her anføres.

En Dag, da Blicher vandrede fra Torning Præstegaard til Grønhøj Skole for at eksaminere Børnene, fulgtes han ikke af sit vante Held, han naaede Skolen med en tom Jagttaske. Han gav sig i Færd med at undervise Børnene; men da der var gaaet nogen Tid, kommer Degnen farende og meddeler »vor Fa'er«, at en prægtig, mangetakket Kronhjort staar og æder i Kornet uden for Huset.

Blicher griber i en Fart Bøssen og skynder sig ud uden at sige et Ord, Degnen følger efter, og Børnene stimler til Vinduet. Ved Agerenden staar Hjorten stadig med Hovedet bøjet dybt ned i Kornet. Nu hører den Mennesketrin, og da den i en Fart løfter Hovedet i Vejret og ser en Bøssepibe rettet lige imod sig, bliver den staaende dødsangst, stiv af Skræk,

Blicher tager Sigte een Gang, to Gange, tre Gange, men skyder ikke. Degnen staar og stirrer forbavset paa ham. Da sænker Præsten Bøssepiben mod Jorden — han maa da have mistet Forstanden, tænker Degnen. Men Blicher blotter sit Hoved og bøjer sig i stille Andagt for det lamslaaede Dyr, over hvis Hoved den nedgaaende Sol tegner sin Straalebue, og med bevæget Stemme siger han til Dyret:

»Go'awten og Guds Fred,
A skyder dig ett ned!«

Ved at tiltales kommer Dyret igen til sig selv, og et Øjeblik efter er det forsvundet. —

Blicher var desuden baade Avlsbruger og Landøkonom. Vi har allerede hørt, at han en Tid levede som Forpagter hjemme hos Faderen, og han var meget interesseret i Fremskridt paa Landvæsenets Omraade, baade Høravl, Lærredsvævning og Træplantning omfattede han med Forkærlighed. I Spentrup lod han saaledes indhegne og beplante 10 Tdr. Land af Præstegaardsheden, ligesom han formaaede tre af Gaardmændene i Sognet til paa samme Maade at bringe deres Hedelodder under Kultur. Ogsaa var han den første, der opfordrede Folk til at lade Jorden ligge i Brak; først langt senere blev det almindeligt, at Landmændene brakkede deres Jorder. Heller ikke kendte man dengang til at mergle; men Blicher fandt Mergel i Præstegaardens Hede og fik bjerget en Del.

Naar Kong Frederik VI, der arbejdede for Al-

hedens Beplantning, besøgte denne, var Blicher jævnlig til Stede, og Kongen satte stor Pris paa at samtale med ham. Blicher var en inderlig Beundrer af den jydske Hedenatur; dens vemodige, storladne og stille Skønhed har han i Noveller og Digte tolket som ingen anden, og han vilde — om han havde levet nu — have været den første til at slaa til Lyd for dens delvise Bevarelse, selv om han i det smaa har arbejdet for Græsmarkens Sejr over Lyngen.

St. St. Blicher var Præst paa Grænsen mellem Heden og den frugtbare, opdyrkede Jord. Var han gaaet mod Øst, havde han stødt paa frugtbare, tætbefolkede Egne; men hans Hu vendte sig mod Vest, mod Alheden, der bestandig drog ham med uimodstaaelig Magt. Og hans Fjed fulgte i Længselens Spor — ud i Alheden, hvor de tyske Kolonister bor, langs Karup Aa med dens milevide Jagtfelter, ja undertiden lige ned til Herning. I disse Egne skrev han sine bedste Noveller og de vidunderlige Bindestuehistorier. »E Bindstouw« er enestaaende i dansk Litteratur; thi her har Blicher ret truffet den danske Bondes Tænkemaade og skabt et ejendommeligt Kulturbillede. Koster det end Arbejde at gennemlæse disse ægte jydske Folkelivsbilleder, skildrede, som de er, i deres hjemlige Mundart — Arbejdet vil lønne sig; det aandelige Udbytte, Læseren vil have deraf, kan nu engang ikke høstes paa lettere Vilkaar!

Som ingen anden havde Blicher lært Jyden at kende; selv Jyde var han i Stand til at trænge gennem den ofte underlig sejge, umedgørlige Skal, der dækker for den jævne Mands Følelsesliv. Men han

var Ligemand med alle, derfor forstod han alle; selv Børnene, som dengang ofte nærede en vis respektblandet Sky for deres Præst, havde hans Fortrolighed og var aldrig bange for at svare, naar Blicher foretog Overhøringen i Skolen eller Kirken.

Han var ogsaa Godheden selv imod disse Børn, hvad man kan se af følgende lille Træk: En Dag mødte han en Dreng, der gik og vogtede Faar. Blicher var som sædvanlig udrustet med Bøsse, Hund og Taske, og han sagde til Drengen: »Aah, hør min Dreng, vil du ikke nok drive Faarene et andet Sted hen; saa vil jeg give dig otte Skilling. Der ligger nemlig en Flok Agerhøns her, og dem vil jeg gerne i Lag med!« I det samme tog han sin Pung op af Lommen og gav Drengen de omtalte Penge. Faarene blev nu drevet lidt bort, og Drengen saa, at Blicher skød Agerhønsene.

Den samme Hyrdedreng sagde senere som voksen Mand: »Det var nu ligegodt ikke enhver fornem Herre, der vilde have gjort som Blicher. De fleste andre vilde straks have skudt væk efter Hønsene og mine Faar være løbet langt, langt ud i den store Hede, saa jeg maaske aldrig havde faaet dem samlet igen!«

Det er i det hele et Særsyn, i hvor høj Grad Blicher, den studerte Mand, forstod at omgaas den jydske Bonde og gaa ind paa hans Tankegang, og medens han selv lærte af Bonden, meddelte han jævnlig denne nyttige, praktiske Vink, kyndig, som han selv var, i Landvæsen.

Kom han om Aftenen ind i en Bondestue, hvor

alle var forsamlede, kunde han rigtig faa dem til at fortælle. Blicher spurgte ud, og skønt Folkene vidste, at meget af, hvad de fortalte, vilde komme paa Tryk — hvad de just ikke holdt af — saa fortalte de dog væk, løst og fast, fordi de syntes, at Blicher var saadan en dejlig Mand. Kneb det med at faa begyndt, lagde Blicher selv for med en Historie eller sang en Sang for dem, og det hjalp.

St. St. Blicher tyngedes bestandig mere af Fattigdom, og hertil bidrog i høj Grad hans ulykkelige huslige Forhold. Hans Hustru ansaas ikke for at være økonomisk, og i hvert Fald sørgede hun daarligt for sin Mand. Hun havde absolut mere tilovers for sine hvidskurede Præstegaardsgulve end for den af Jagten udtrættede Mand, der kom hjem ved Aftenstid med Vildt i Tasken. I Reglen var han dygtig sulten, naar han saaledes vendte hjem, men ikke altid var der Mad til ham; saa trak han Støvlerne paa igen og traskede om til Naboens. Det hed da i Reglen: »Ja, jeg kom for sent hjem, saa min Kone havde ingen Mad til mig!« — hvorefter han satte sig til Bords sammen med Manden og Folkene og spiste med god Appetit.

Man forstaar derfor nok, at Blicher ofte til daglig tog en Flaske og et halvt Rugbrød i Tasken og gik paa Jagt. Var han hjemme, arbejdede han ofte i Haven, hvor der voksede en Mængde dejlige Frugttræer. Dels fordi Blicher var meget afholdt, dels maaske fordi Folk troede, at han kunde »vise igen«, blev der aldrig stjaalet Frugt i hans Have. Han havde nemlig engang sagt: »Kommer der nogen i

min Have for at tage Frugt, skal jeg nok lære dem at blive, til jeg faar snakket med dem.«

Derimod var Blicher altid selv rede til at give bort af Frugten, og det skete ikke sjældent, at Jagttaskens Indhold var forsvundet, før han naaede Jagtterrainet — han havde foræret Frugten bort uden at tænke paa, at han selv siden vilde savne den.

Da hans Hustru kun sørgede daarligt for hans Klædedragt, var hans Udseende tidt rent ud pjaltet; ikke desto mindre var han en velset Gæst rundt om paa Herregaardene. Han var velset og afholdt, men Husfruen saa ikke gerne, at han overnattede; thi den udmærkede Digter var ikke nogen renlig Gæst, og den fine Seng, han fik om Aftenen, saa ikke saa fin ud efter Benyttelsen.

Blicher var Naturmenneske og Jæger — ogsaa om Søndagen, naar Lejlighed gaves. Der fortælles saaledes, at en Søndag, som han stod i Kirken i fuldt Ornat, kom Degnen hen og hviskede til ham: »Der er en Ræv udenfor!« Øjeblikkelig bad Blicher Degnen lægge for med en af de længste af Kingos Salmer, tog selv Ornatet af, forsvandt ud, skød Ræven og var tilbage, just som Degn og Menighed sang det sidste Vers. Derefter holdt Blicher efter Sigende »en grow god Prædiken«.

Af saadanne Anekdoter findes et Utal, men alle priser de Blichers jævne, ligefremme, bramfri Væsen; imidlertid skal vi kortelig berøre en anden Side af Blichers Gerning, nemlig hans Arbejde for at vække Folket.

St. St. Blicher var en af de første, der arbejdede

for Oprettelsen af Højskoler, og som Led i hans folkelige Arbejde spillede Folkefester en betydelig Rolle; han var saaledes Skaberen af de bekendte Himmelbjergfester, hvad der gav ham selv Navnet »Himmelbjergpræsten«. Den første af disse Fester afholdtes 1839 og bidrog stærkt til at fremkalde en kraftig og frisindet Folkeaand i Danmark. Endelig arbejdede han for Indførelsen af almindelig Værnepligt, for Modersmaalets Ret og Danmarks hele aandelige Genfødelse.

Selv skriver Blicher i sine Erindringer (1845) følgende:

»Hvad B. 1839 paa Himmelbjerget forsøgte at virke i en højere Retning end den, hvor man søger Uldstrømper, Lærred og Malkekøer, er vel temmelig almindelig bekendt og hænger nøje sammen med hans tidt fremsatte og forsvarede inderlige Overbevisning, at en genvakt, kraftig Folkeaand er den eneste tænkelige Betingelse for, at Folkets ærefulde Uafhængighed kan bevares, samt at Almenvæbning er den bedste Garanti for Almenfred, da d e r, hvor enhver, som kan føre Sværdet, ogsaa har lært at bruge det, d e r skulle vel de fremmede Sværd holde sig i Skeden; — men Virkningerne ser han endnu ikke synderligt til. Han trak Uret op og stillede det efter Fædrelandskærlighedens Meridian; men det lader næsten til at ville gaa med det ligesom med Skelskørs Orgelværk, der jo ingen Bælgetræder behøver. — Efter at have stræbt saa meget og udrettet saa lidt, kunde man maaske ikke undres over, om den jydske Sisyfus lod Sten nu ligge ved Sten og gemte, hvad

han videre maatte frembringe, til sit Dødsbos Slutning.« —

»At vække Almenaand, fremme og befæste Samdrægtighed, Standslighed for Statens Love og for Selskabelighedens; at opflamme ubetinget Kærlighed til Fædrelandet med Hengivenhed for dets Førstemand; at styrke Arbejdskraft i Fred og Stridskraft i Krig, med eet: at bringe hendøende Kræfter til Live, opildne de allerede opvaagnede, virke til hensigtsmæssig heldbringende Ledning af dem, som kortere eller længere have været lysvaagne — dette var B.'s hidtil ikke forfejlede Hensigt.«

Medens Blicher var Præst i Torning (1819—1825), skrev han: *En Landsbydegns Dagbog, Josepha, Præsten i Torning, Nøddaaben, Jydske Røverhistorier, Oldsagn paa Alheden* og andre Noveller.

Fra 1825 til 1847 var han Præst i Spentrup, og fra denne Tid stammer en Mængde nye Noveller, som *Røverstuen, E Bindstouw, Jøderne paa Hald, Hosekræmmeren, Præsten i Vejlby, Keltringliv* og *Telse* — alle udmærkede og fængslende Fortællinger, der bestandig vil læses med usvækket Interesse.

I Aaret 1847 fik Blicher sin Afsked; han var da syg og svagelig, og han døde d. 26. Marts 1848 i Randers. Den 6. April blev han begravet paa Spentrup Kirkegaard, hvor en smuk Sten rejstes paa Graven til Minde om den store Digter.

Ogsaa paa Himmelbjerget er rejst en Bautasten til hans Ære, ligesom paa Lyshøj, i Viborg og Randers. Paa selve hans Fødested, Vium Præstegaard, mindes Hedens vemodige Sanger St. St. Blicher ved

en Mindesten rejst i Haven; den bærer følgende Indskrift:

I Vium Præstegaard
fødtes den 11. Oktober 1782
Digteren
STEEN STEENSEN BLICHER,
sin Barndomsegns kærlige Sanger,
sit Fædrelands trofaste Søn,
død i Spentrup 26. Marts 1848.

Steen Blicher var et Nordlys udi Natten,
der straalte klart, til Morgenen frembrød,
og ved dets Skin opdagede man Skatten,
som dybt laa gemt i Folkejordens Skød.

Fjorten Dage i Jylland.

I.

Klintekirken.

Paa Jyllands Vestkyst, kun faa Favne fra Havet, staar en Kirke.

I Aarhundreder har den trodset Bølgernes Magt; men enhver Storm nedriver et Stykke af dens Brystværn, og allerede beregner man Tiden, da den maa synke i Graven, som Søen langsomt, men uopholdelig udhuler. Naar Vinden blæser haardt fra Vesten, da vælter sig de tunge Vover mod Klinten med saadan Vælde, at Kirken ryster, dens Ruder klirrer, Altertavlen og Stolene dirrer. Men stiger Vejret til Storm, da hylles den i en Taage af Skum, der pisker som det tætteste Snefog langt ind over Kysten, og en Torden, som om Alverdens Kanoner her paa eet Sted løsnedes, drøner saaledes, at den hørende døves og den døve hører.

Det var Dagen efter saadant et Uvejr, at jeg med min Vært, Præsten i Langebæk, til Fods nærmede mig Klinten for a t s e V e s t e r h a v e t. Luften var stille, Himlen klar; men Bølgernes Vrede var endnu ikke stillet: trende hvide Strimer, i lige Løb med Kysten, viste, hvorledes de brød sig paa Rifferne, skønt Bruset af de frygtelige Brændinger ikke kunde mærkes paa Landet for den nærmere

Dundren i Havstokken. Thi ogsaa uden for Rifferne var Søen i voldsom Bevægelse, steg og sank i Høje og Dale og tumlede sig ind mod Strandbredden.

Næst efter en stjernefuld Himmel yder Havet det højtideligste Skue — enten det ses i rolig eller oprørt Tilstand. De Følelser — til Tanker er ingen Mag — de Følelser, dette ensformige og dog saa alvorsfulde Syn vækker, tumler sig, jager hverandre paa Bølgernes Vis, urolige som disse og uudgrundelige som Dybet selv. Men Sjælen udmattes snart af den uvante stormende Bevægelse; man har en Fornemmelse, der ligner Svimmelhed; man længes efter Land, fast Grund og sikkert Fodfæste.

Da jeg omsider vendte mig fra det store Skuespil for at drage Aande og summe mig, fandt jeg min Ledsager siddende paa en Klittagstue, ridsende Figurer i Sandet med sin Stok. Af den ligegyldige Mine, med hvilken han rejste sig, mærkede jeg vel, at han blot af Høflighed havde ventet, til mine Øjne var mættede — selv urørt ved den majestætiske Scene, der paa mig havde gjort et saa rystende Indtryk. Men h a n havde den jo hver Dag for Øje, og n y t eller f o r n y e t maa det være, som kraftigt skal røre.

»Mennesket vænnes til alting,« siger Ordsproget, ogsaa til at beskue de rædsomste Naturoptrin, saavel som de yndigste — om ej med Ligegyldighed — saa dog med en vis Ligevægt i Sindets Bevægelser. Med en saadan spurgte Præsten mig — dog ikke uden en Smule Stolthed af denne hans Egns eneste Herlighed — »har De nu set Vestervovvov? er det ikke smukt?«

Med samme Ligevægt siger og Virtuosen ved et Musikstykke, som henriver andre: »Er det ikke pænt?« og Ciceronen i et Billedgalleri om en Rafael: »Det er et Mesterstykke.« Selv en Digtning, som fortryller »decies repetita« (ɔ: ofte gentaget), kan dog omsider, ved alt for hyppig og umaadelig

Nydelse, tabe eller synes at tabe af sin Saft og Kraft, smage som Hverdagskost og lyde som dagligdags Tale. Men Fejlen ligger ikke i Maleriet, i Melodien, i Digtet; den maa søges hos Tilbederen selv, som glemmer, at ethvert Glædesbæger har sin Bund, der aldrig maa vorde synlig, og at det gamle »hav mig lidt kær, hav mig længe kær«, kan anvendes paa mer end Elskov.

En kvægende Adspredelse var mig derfor Synet af den rolige Landjord, idet jeg med Ryggen til det vildtlarmende Hav nedlod mig tæt hos Præsten; thi skulde vi tale sammen, maatte der ikke hviskes. Dog den, som, naar han første Gang ser Vesterhavet, har meget at sige, burde aldrig ulejliget sig did.

Ikke heller jeg var stemt til Snaksomhed, hvilket vel min Sidemand mærkede, da han spurgte, om jeg vilde tøve her et Kvarters Tid, til han kom tilbage fra et Sygebesøg. Jeg bejaede det gerne; jeg følte Trang til at være ene paa dette betydningsfulde Sted, hvor jeg paa den ene Side havde det ødelæggende Element og paa den anden de sørgelige Spor af dets Ødelæggelser.

Enhver Genstand paa denne øde Kyst bar Mærke af Fortidens Storme, men især af Gaarsdagens: den lille kullede Kirke var berøvet sin Afpudsning, dens Mur var revnet, dens Tag havde mistet en Del af sin Beklædning, Kirkegaarden var en skaldet Sanddal, stribet eller flammet ligesom Strandbredden — et Mærke af Bølgernes Overskylning. Hist og her laa en Pjalt af et sondersplittet Sejl og Stumper af knuste Planker. End ikke de døde havde hvilet i Rolighed; den lette Bedækning var bortskyllet fra flere end een Kiste; i Kanten af Havbakken stak Ender af dem frem; ja, Hovedskallen af en Gravens Indvaaner, hvis snævre Hus for længst maatte være hensmuldret, var atter kommen

til Syne fra hint mørke Land, hvor ingen Sol siger: »Stat op!« til den sovende.

Ved Synet af Tidens ødelæggende Virkninger paa den legemlige Verden og de karrige Levninger fra dens graadige Tand maa enten det aandelige i Mennesket synke dybt under det legemlige eller hæve sig højt over alt det, som fattes med udvortes Sanser, til Tanken om Evigheden og dens Herre. Men Sjælen svimler paa en Højde, for hvilken dens Vinger endnu ej er udvoksede, og daler atter ned til Jorden, søgende et roligt Hvilepunkt. Stundom vorder det os for trangt i Hus; da iler vi ud i det umaalelige frie; men der kommer ogsaa den Andagtstime, da Verden er os for stor, Himmelen for høj; da tyr vi ydmyge ind i det lave Gudshus, som vore svage Hænder oprejste, deri at tilbede Den, »som alle Himles Himle ikke kan fatte«.

Jeg rejste mig fra Knæfaldet foran Klintekirkens Alter, styrket, livsglad og lykkelig ved min »beskikkede Del« paa Jorden. — Kirkedøren knarkede — jeg vendte mig og tænkte, det var min Præst, men hørte i det samme en klangfuld kvindelig Stemme sige: »Hjælp mig, Mariane, jeg kan ikke ene faa den op.«

Jeg ilede straks ned til de udenstaaendes Bistand; men forinden jeg kunde yde dem samme, for den tunge Egedør op, og da de maa have anvendt for mange Kræfter dertil, busede de nogle Skridt fremad og den ene saa heftigt ind imod mig, at jeg opfangede hende i mine Arme. At et dobbelt Forbavselsesskrig ledsagede denne uventede Omfavnelse, var saare naturligt og ligesaa, at vi alle tre stod maalløse et Par Sekunder, inden jeg kunde frembringe en Undskyldning. Den hurtigt favnede og lige saa hurtigt slupne — Therese maa være hendes Navn — sagde med et muntert Smil: »Det tilkom vel egentlig mig at gøre Undskyldningen, da jeg for saa voldsomt imod Dem.«

Jeg var ikke i Stemning til at sige Damer Artigheder, og havde jeg end været det, skulde jeg dog hverken haft Mod eller Fatning dertil, saa heftigt forbavsedes jeg over den ubekendtes store Skønhed. Hun var en af de lyseste Blondiner, jeg nogen Sinde saa: Øjne af klareste Himmelblaa, Hud af Liljehvidt, paa Kinderne tingeret med bleg Hyacintrødme, smalle Læber af mørkere Rødt — den lille Mund beskyttet paa begge Sider af Smilehuller; hele det aabne, milde Engleansigt omflydt af Haarlokker, hvis Farve endnu ej har faaet Navn, som man hverken kan kalde gul, ej heller hvid, men snarere hvidgul eller gulhvid — en Farve omtrent som Morgentaagernes om Solen, just idet den staar op fra Havet. Med andre Ord: T h e r e s e s Haar, hendes Aasyn, hendes høje Skabning, hendes stolte Holdning var alt, som man tænker sig Frejas. Jeg ved ikke bedre at sammenligne de Følelser, Synet af en saadan ægte nordisk Skønhed opvækker, end ved dem, man fornemmer paa en nordisk Vinterdag, naar Luften er stille, Himmelen ren, og natlig Rimfrost har forsølvet Mark og Skov, alt til den fineste Kvist — naar Træernes hvide, i Morgensolens Straaler mattindrende Toppe mod Æterens lyseste Blaa, Vinterens festlige Pragtsmykke, frembyder et Syn, for hvilket

> »Støvet blot har Øje,
> men Tungen ikke Ord.«

Eftersom jeg blot havde Øje for den ene af de i Kirken saa hovedkulds indbrydende Piger, skulde jeg ikke dengang være mægtig for at sige, hvorledes den anden saa ud; men da Læseren maaske ønsker at vide det her, vil jeg ikke skuffe hans Forventning.

M a r i a n e — saaledes maa hun hedde — var, som man kalder det, just det modsatte af T h e r e s e. Et Ideal af hin sydeuropæiske Skønhed, som de ita-

lienske Malere tillægger deres Madonnaer: bleg af Ansigtsfarve, med Øjne af det dybeste Mørkblaa og Haar, som vel bør kaldes brunt, men dog har et rødligt Skær. I hendes Aasyn laa Alvor og Dybsind, mildnet med Ydmyghed og Fromhed eller bedre, Andægtighed; og denne sidste Egenskab, der udgjorde Hovedtrækket i hendes Karakter eller snarere Forbindelsen af alle de andre, var virkelig at læse i hendes Stillinger, Gang og hele Væsen, men udtalte sig dog allermest i hendes sagte, bløde, hartad bævende Stemme.

Jeg har nu kendt hende over tyve Aar, men aldrig set hende le; selv hendes Smil var sjældne og at ligne ved korte, matte Solglimt gennem Efteraarets Regnskyer. Hun var — om Jordens Børn tør laane de Himmelskes Navne — Sorgens Engel, ligesom T h e r e s e Glædens.

I Sandhed, dersom jeg var kommen sidst i Kirken, dersom jeg, i Stedet for at modtage disse yndige Væsener i Døren, havde ved min Indtrædelse set dem ved Alteret: jeg maatte have antaget dem for Engle, for levende Sindbilleder paa det gamle og ny Testamente, paa Loven, den alvorlige Tugtemester, og Evangelium, den milde Vejleder, paa Frygtens Tjeneste og Kærlighedens. Selve Dragten var betegnende — den enes sort, den andens hvid.

Længer skulde jeg vel bleven staaende i min stumme Henrykkelse, dersom Præsten ikke var kommen i det Øjeblik, jeg forgæves ledte om Ord til at besvare T h e r e s e s Undskyldning.

Foreløbig maa jeg forklare, at samme Mand havde den synderlige Vane, naar hans Sind kom ud af sædvanligt Blikstille, da at mumle sine Tanker saa lydeligt, at de nærstaaende tydeligt kunde forstaa ham, hvilket hans Bekendte kaldte »at tænke højt«, og som ofte gav komiske Scener, i hvilke han var ene Skuespiller imod sin Vilje.

Som han nu da traadte ind i Vaabenhusdøren,

standsede han overrasket og sagde halvhøjt: »Ser vi det! — Stadsdamer! — rare Piger! — hjertelig velkomne! men det vil gaa ud over mine Nelliker — den hvide er en lille Vildkat!«

Her holdt han op: den hvide knistrede, den sorte smilte — thi de kendte hans Maner — og begge vendte sig og hilste.

»Ej ej! det glæder mig!« — sagde han nu hel højt — »er De spadserende til Kirken? eller holder Vognen herude?«

Dette sidste bejaedes. Derpaa forestillede han os for hverandre: den sorte Dame som Frøken Sonnenthal, en Datter af Generalen paa Solholm, og den hvide som Jomfru Dyber, en Købmands Datter i Viborg. At bese Kirken var egentlig Frøkenens Indfald; thi Vesterhavet havde de begge set saa ofte, at dette ikke mere kunde lokke dem saa langt bort fra den venlige Præstegaard.

Kirken havde kun lidt for Øjet: dens Indre var som dens Ydre i affældig Tilstand; Stolene var umalede og til Dels ormstukne; hist og her paa Sæderne laa Stumper af Salmebøger; Prækestolen fremviste nogle plumpt udsirede Træfigurer og Munkebogstaver, som Præsten udtydede. Altertavlen var af de almindelige: Midten forestillede Maria med Barnet og begge Fløjene de tolv Apostle, og ovenover saas Engle, fra hvis oppustede Ansigter kun Smaastumper af de for længst afbrukne Basuner stak frem.

Den overgivne Therese spurgte Præsten med paatagen Enfoldighed, om det var Amoriner? Han var ikke den Mand, der havde Svar paa rede Haand; hendes alvorlige Veninde gav det for ham; med et ømt bebrejdende Blik sagde hun: »Ja, Therese! men af de himmelske.«

»Hvorfor ikke Menneskebørn, som blæser Sæbebobler?« lød en Stemme bag ved os.

Vi drejede os alle om og saa et ungt, pænt klædt Menneske med Hænderne paa Ryggen — han hilste

med et let, hartad fornemt Buk og Præsten ham igen med et: »Velkommen fra Hovedstaden, Hr. Vang!« hvortil han i sin lydelige Tankegang føjede: »Ho! Paradoksmand! nymodens Visdom!«

Denne lod ikke til at bryde sig om hins uvitterlige Ytringer, skønt et hurtigt Øjekast viste, at han vel havde opfanget dem — han maatte længe have kendt Præstens Vane. Paa mig derimod gjorde denne — som enhver anden — Plumphed den sædvanlige Virkning: ej alene nemlig naar Samtalen i et Selskab pludselig gaar over til Skænderi, eller Ægtefolk for Tredjemand giver en Spærlagensscene til Pris, men ogsaa naar en stødende Flovhed — Sottise — falder en Person ud af Munden, vækkes hos mig en vis urolig, næsten ængstelig Fornemmelse, saa det uvilkaarlig driver mig til at gribe ind og give Talen en anden Vending.

Saa optog jeg og her den fremmedes Ord og spurgte, hvad han forstod ved Sæbebobler.

»Luftkasteller,« svarede han rask —; »er Sæbebobler vel andet end glimrende opadstræbende Tingester, som alligevel er tomme, eller — om man saa vil — kun fulde af Luft — af Vind — Luftballoner, Vindæg? og er de menneskelige Foretagender andet?«

»Lidt mere, lidt mere!« svarede jeg.

»Lidt nok, lidt nok!« gentog han med et klogt Smil, »vanitas vanitatum! (Forfængeligheders Forfængelighed), alt under Solen er Forfængelighed, sagde Salomon, som dog havde bygget et Kastel, der vel mindst af alle saa ud som en Sæbeboble.«

»Paradoksmand!« tænkte jeg ved mig selv, dog ikke saa højt som Præsten, og pirret ved den unge Herres Tone og Smil vilde jeg give ham en Nød at knække, da et Skrig bag Alteret bortdrog min Opmærksomhed fra Salomon den anden; det var Therese, som med et »Herre Jesus!« kom ilende frem.

Uden at spørge for jeg derom og saa — hvad rigtignok kunde afpresse en ung Pige et Angstskrig;

i Skriftestolen, en Niche i Muren, sad nemlig en gammel, graaskægget Mand, iført en pjaltet Præstekjole, om Halsen havde han et Slags Pibekrave af Siv og paa Hovedet et Taarn af seks eller flere Parykker — den ene oven paa den anden.

»En Flaggermus?« spurgte den unge Diogenes, idet han trængte sig frem ved Siden af mig; men i samme Øjeblik blegnede han og rykkede sig tilbage.

»Her,« sagde jeg, »har De straks et Bevis for Deres Paastand; den menneskelige Forstand i det mindste hører til de salomoniske Forfængeligheder.«

Nu havde Præsten fra den anden Side faaet Øje paa den vanvittige og tiltalte ham med et: »Ej! se, Hr. Provst! hvad bestiller De her?«

»Skrifter Syndere,« lød Svaret med gravitetisk Mine og i langsom Takt, »vil Hr. Broder med?«

»Nej, mange Tak!« sagde denne, bukkede dybt og gav os andre Tegn at gøre ligesaa. Therese nejede; men Mariane foldede sine Hænder og saa medynksom i Vejret.

Hr. Vang var allerede foran og halvt ude af Kirken.

Ved Udgangen spurgte jeg Præsten, om Staklen skulde blive ene tilbage. »O ja!« svarede han, »vi kender ham saa godt her i Egnen. Han gør hverken sig selv eller andre Fortræd, skønt han er gal, som De ser.«

Han fortalte os videre, at den ulykkelige i sin Ungdom havde studeret, med Nød og næppe havde faaet første og anden Eksamen, men var bleven rejiceret til Attestats, hvorpaa han et Sted paa Landet — han vidste ikke hvor — i nogle Aar havde forestaaet et Degneembede, var siden gaaet rent fra Forstanden og indbildte sig nu at være Provst. Han var velbekendt af hartad hele Stiftets Gejstlighed, og ingen Degn vægrede sig ved at betro ham Kirkenøglen om Søgnedage — derfor havde jeg ogsaa fundet denne Kirke aaben —; thi det var hans største

Lyksalighed hele Timer at sidde i Skriftestolen, at staa for Alteret eller paa Prækestolen. Vel talte han ikke — alle hans Fremstillinger var blot mimiske — men hans Aasyn udviste klarligen den indvortes Virksomhed i en forvirret, men dog med gejstlig Stolthed opfyldt Hjerne. Den kæreste Foræring, man kunde gøre ham, var en Paryk, og da Præsteparykker just i denne Periode begyndte at vige for eget Haar, havde han snart samlet sig flere, end der vel kunde stilles paa Hovedet. Han hørte sig gerne af Almuen kaldes »Faar« (Fader) og af Præster »Hr. Broder! Kollega! og Provst!« Det Hus, hvor han engang blev modtagen med et simpelt »Degn! — Batel (Bertel)« eller vel endog »Gal Batel!« det vendte han straks Ryggen, gjorde en Bevægelse med Fødderne, som om han afrystede Støvet, og kom der aldrig mere.

Da vi steg til Vogns for at køre tilbage til Præstegaarden, savnedes Vang; Kusken sagde, at han var gaaet forud ad Gangstien, og i det samme saa vi ham ogsaa dukke op ad den nærmeste Sanddal med korte og raske Skridt.

»Naar man ser det Menneske bagpaa,« hviskede Præsten til mig — vi to sad paa det bageste Sæde — »kan man ikke tage fejl af ham.«

»Man kan tage fejl af Ansigter,« svarede jeg.

»Meget let,« faldt han ind, »men ikke af Gangen; Ansigtet kan være en Maske; men Gangen er naturlig, den er ikke forstilt, og for ikke at lade mig skuffe af Ansigtet bedømmer jeg allersikrest et Menneske, naar han gaar fra mig. Kære! se dog ret paa Hovmesteren!«

»Hovmester? hvor?« afbrød jeg.

»Paa Solholm, for den lille Baron,« svarede han, »se kun hans smaa, faste Skridt! ved ethvert af dem kaster han ud med Fodspidsen, hvormed han siger saa meget som: Jeg bryder mig kun lidt om andre Mennesker; han stiver Knæerne, hvilket betyder: jeg er mig selv nok, jeg

er Mand for min egen Hat; og vil De nu bareste lægge Mærke til, hvor voldsomt det arme Kjoleskød slynges hid og did. Pokker skulde være hans Tjener eller ogsaa hans Kone! thi det vilde komme ud paa eet.«

Skønt jeg ikke var uindviet i Hans Velærværdigheds Pygoskopi — som han selv behagede at kalde den — saa overraskede mig dog nu hans haarde Dom over den unge Mand i den Grad, at jeg ikke kunde tilbageholde min Misbilligelse, men spurgte ham, om han havde andre og sikrere Data for Fyrens Karakter end hans Fodskifte og hans Kjoleskød, for hvilke vel egentligen Dansemesteren og Skræddermesteren kom til at være ansvarlige.

»Jeg disputerer aldrig,« svarede han, »det ved De; men mit System holder Stik.«

Derpaa begyndte han med Damerne en anden Samtale, i hvilken jeg med saa megen større Interesse deltog, som jeg hos den ene fandt en ren og dyb Følelse og hos den anden et hurtigt og klart Blik forenet med ukunstlet Vittighed. Let og umærket gled Tiden, skønt Vejen var sandig og tung; den Mil fra Kirken til Langebæk Præstegaard var mig ikke længere end ellers en Fjerdingvej.

II.

Langebæk Præstegaard.

Denne Bolig ligger som en Lærkerede i Lyngen, lunt og dybt og lønligt: man ser den ikke, før man er lige oven over den — at sige fra de trende Sider, hvor Kørevejene gaar. Ikke skulde man tænke, at her, vist over en Fjerdingmil fra Kirkebyen og endnu længere fra andre menneskelige Vaaninger og, som det lader til, midt i den vilde Hede, befandt sig en

præstelig Arne, hvis den ikke stundom røbede sig ved sin Røg, der i nogen Afstand synes at opstige af Jorden.

Da jeg første Gang — Aaret i Forvejen — kom her, havde jeg taget Vejviser med fra en By, der laa en Mil Norden for.

»Hvor langt har vi til Langebæk?« spurgte jeg.

»Et godt Stød,« var Svaret.

Men det var et langt Stød, og længere end det burde været; thi de dybe Hjulspor snoede sig som tvende Slanger ud og ind i store Bugter.

»Hvor langt har vi nu?« spurgte jeg flere Gange.

»Et Stød endnu, et bitte Stød!« hed det bestandigt.

Til sidst spurgte jeg ikke mere, men stræbte at forkorte den lange og slette Vej, der ingen Jagen tillod, med at tælle Gravhøjene. Ej heller var dette noget let Arbejde; thi ej alene pippede de i stor Mængde frem, lig Bobler paa Lynghavet; men denne Luftens dirrende eller bølgende Bevægelse, som den jydske Almue kalder »Lokes Havresæd«, forvilder og blænder Øjesynet, som ellers ved Vognens slingrende Bevægelse alene vorder usikkert nok.

Med eet aabnede sig forud en grøn Stribe i den mørkbrune Hede, og alt som vi kom nærmere, udvidede og forlængede den sig. En lille Græsplet i den jydske Ørken er allerede nok til at fængsle Øjet, hvor meget mere da et Kildevæld? Om end de Bredder, det befugter, er snævre, smiler dog det friske Grønne saa meget livligere, som det indfattes i Lyngens mørke Ramme, og dets Rislen er dobbelt liflig i den omgivende dybe Stilhed.

»Nu er han her,« sagde Vejviseren.

Jeg saa endnu intet; men faa Sekunder efter ligger Præstegaarden saa godt som lige under neden os. Da Kusken gjorde Holdt for at binde et Hjul — saa bruges ved Nedkørsel af meget bratte Skrænter —stod jeg af Vognen for ret at nyde dette sødt-

overraskende Skue: under mine Fødder den ydmyge Præstebolig, lyngtakt, med blaalige Lervægge, paa Ildstedraden nær, der var h e d e t (pyntet) — som Jyden siger — med Kalk og Straatag; bag dette en net lille Have, omplantet med stormtrodsende Hyld og Syrener og vel besat med Kirsebærtræer og Abilde; og derfra den smalle lysgrønne Engdal, der strakte sig vel en halv Mil ned til en tværs forbiløbende Aa, hvis Vande blinkede i Middagssolens Straaler.

I Haven — thi saa høj er Banken, at jeg kunde overse det halve af denne og næsten hele Gaardsrummet — i Haven bevægede sig et temmelig talrigt og pynteligt Selskab, som nylig maatte have forladt et godt Bord; thi man var mere højrøstet, lo og sang lystigere, end om Formiddagen plejer at være Tilfældet, og straks derpaa kom ogsaa en ung Pige ud af Huset med Kaffekande, en anden med Fløde, en tredje med Kopper, en fjerde og en femte med et Bord, hvilke Byrder saa mange unge Herrer kappedes om at skille dem ved, at slet ingen i Gerningen kom til at vise sin Belevenhed. Derefter kom halvvoksne Børn løbende med Stole, med Piber og Tilbehør; ja, omsider udbares Instrumenter: et Par Violiner, en Fløjte og en ærværdig Bas.

I Nærheden af København tiltrækker sig et saadant Optrin kun flygtig Opmærksomhed. Man lader i det højeste Øjet løbe igennem Grupperne for at se, om der findes en eller anden Bekendt, og fortsætter uden at standse sin Vej; men her — langt ude i de jydske Heder, ret inde i Timiansegnen, som Beboerne skæmtevis kalder den — her elektriserer det. Og nu den Gæstfrihed — men det er ikke det rette Ord — den Hjertelighed, der modtog mig vildfremmede Mand! ordentlig som om det var mig, der gjorde Selskabet en særdeles Tjeneste. Der var Høstgilde i Præstegaarden, og foruden et Sæt liggende fremmede fra Hovedstaden var en temmelig vid Omegns Honoratiores efter Skik og Brug indbudne.

Jeg havde slet ingen anden Indførelse i Huset end Afgivning af nogle mig uvedkommende og i sig selv uvigtige Papirer, dem en Embedsmand i nærmeste Kobstad havde bedet mig paa Gennemrejse at besørge, og dog var det næppe, jeg paa tredje Dagen fik Lov til at køre videre — vel at mærke, paa Præstens egen Vogn. Selv denne Mands Særheder, paa hvilke jeg straks efter den første Hilsen fik en Prøve, bidrog end mere til at oplive min glade Stemning; idet nemlig hans Kone begyndte at føre mig omkring og gøre mig bekendt med de tilstedeværende, brummede han efter mig: »Jo, jo! en vakker ung Mand! — Ærligheden selv! — har ret en sjælden godmodig Gang!«

»Lad det ikke frappere Dem,« hviskede hun hurtigt, »min gode Mand har den Maade undertiden at sige højt, hvad han tænker; men han tænker reelt og har uden at vide det sagt Dem en velment Artighed.«

Det første Indtryk af en livløs — lige saa fuldt som af en levende — Genstand bevarer sig længe, ja saa længe som Erindringen selv. Det Sted, vi første Gang saa med Glæde, genser vi herefter ligesaa; ej alene opvækker og opfrisker det Mindet om alt, hvad dengang foregik, men tryller endog Sjælen ind i samme Stemning.

At Tonen af en Sang eller andet Musikstykke kan bevirke dette, er ikke paafaldende; thi Musikken er jo virkelig et Sprog, Toner er Tanker, Takter Ord og Noder Bogstaver; men endog Synet af en Blomst — ja blot Lugten — er nok for at tilbagekalde i Hukommelsen en hel Tildragelse tillige med den Sindsbeskaffenhed, i hvilken vi under samme befandt os. Duften af en Martsviol, for Eksempel, minder mig ej alene om Kirsebærgangen, fremstillende for mit indre Øje den foraarsgrønne Vold, de knoppende Træer, Voldgravene og øvrige Omgivelser, men sætter mig ogsaa helt tilbage i hin søde Sjælstilstand, da

jeg som Dreng her første Gang hilste den unge Vaar.

Saaledes nu: da jeg efter et Aars Mellemrum igen stod paa Præstebakken, saa ned paa det gæstfri Hus, paa den venlige Have, paa Syren-Løvhytten, hvor vi musicerede, og Lindealleen, hvor vi siden dansede, indtil den kolde Havguse jog os ind i Storstuen, da — jeg ved ikke at udtrykke mig tydeligere — tilsmilte mig det hyggelige Sted moderkærligt som et andet Hjem. Therese maa i mit Aasyn have læst mit Hjertes Bevægelser; thi et Par Taarer tindrede i hendes himmelblaa Øjne, og med ukunstlet Rørelse sagde hun: »De har Ret, her er godt at være.«

Men derpaa, ligesom undseende sig for en fremmed over sin Følsomhed, begyndte hun at trippe ned ad Bakken, og det vel ilsomt. Hendes Veninde, der, støttet ved Præstens Arm, traadte sikrere, raabte, at hun skulde tage sig i Agt. For silde! hun var ikke mere i Stand til at standse Farten, men faldt, bultrede og trimlede lige ned til Foden af Skrænten. Det sidste af hendes Nedfart saa jeg ikke; thi det gik mig selv næsten lige saa godt, da jeg instinktmæssig vilde ile hende til Hjælp. Ingen af os fik mindste Skade; men den yndige Pige var bleven saa forvirret, fortumlet og skamfuld, at hun, sky som en opjaget Raa, for ind i Præstegaarden uden en eneste Gang at se sig tilbage.

Først en Time derefter blev hun atter synlig, da Veninden havde trøstet hende med den Forsikring, at jeg havde begyndt at tumle lige saa tidlig som hun. Præsten, hvis Følelse ikke var den allerfineste, modtog hende med et ironisk Smil og mumlede dertil:

»Teretes suras integer probo!« (Med rent Sind sætter jeg Pris paa trinde Lægge. (Horats.))

Men Vang deklamerede med en for hans unge Alder prisværdig Alvorlighed: »hony soit qui mal y pense!« (Skam faa den, som tænker ilde derom!)

Therese rødmede; thi skønt hun ikke forstod Ordene, anede hun dog, at de angik hende.

»Tal Dansk, de gode Herrer!« faldt Præstekonen hurtigt ind, »os stakkels Fruentimmer kan De jo sagtens baade købe og sælge paa Latin.«

»Meget gerne, lille Mama!« svarede Præsten, »hvad Hr. Vang sagde, det er den Devise, som den ældste Ridderorden i Engelland fører, og som har følgende Oprindelse: paa et Bal ved Edvard den tredjes Hof tabte en Dame —«

»Aah, det er jo en gammel Historie,« afbrød hun, »den kender vi godt — kom, Jomfru Dyber, og giv os et lille Stykke!«

Denne Vending behagede alle, endogsaa ham selv — som Hans Velærværdighed altid derhjemme benævnedes i tredje Person — thi han var en stor Elsker af Musik, og skønt ingen Nodesluger — som han kaldte de kunstfærdige Musikere — akkompagnerede han dog paa sin Violoncel ret harmonisk og smagfuldt. Therese satte sig villig til Klaveret, og uden Forspil istemte hun straks en munter Sang, som Præsten ledsagede med dybe Syngetoner og hans Kone med taktmæssige Nik.

Da Sangen var ude og Therese uden Ophold falden ind i en fejende Vals, lød bag ved mig en fremmed Røst:

»Amor er dog en Erkegavtyv! —«

Det var Baron Sonnenthal; han var ubemærket kommen ind af den aabentstaaende Havedør og havde formodentlig hørt det sidste Vers.

Baronen var et af disse Mennesker, hvis glatte og smilende Ansigter altid viser paa smukt Vejr, om endog inden for i Sindet er Regn og Blæst; han var, hvad man kalder en smuk Mand, eller bedre: han besad hin negative Skønhed, paa hvilken intet findes at udsætte, men egentlig heller intet at udmærke. Saaledes gives der Kvindeansigter, som ved første Øjekast synes saa englemæssig dejlige, at et ubevogtet Mandshjerte begynder at frygte for

sin Rolighed; men ved nærmere Betragtning forsvinder Glorien, og i Stedet for Engelen ser man blot et Menneske, som Folk er flest.

»Hvad ondt har Amor gjort Dem, Hr. Baron?« spurgte Therese, idet hun efter en kort Hilsen atter satte sig til Klaveret, »hvorfor er han en Gavtyv?«

»Det skal jeg sige Dem, min rare Pige!« svarede han. »Skælmen lader sig ikke nøje med at gøre vore Øjne til Forrædere mod Hjertet, og det var paa min Ære dog mer end nok; men han lister sig ind igennem Ørerne.«

Therese smilede skælmsk, og uden at svare klimprede hun Melodien til: »Paa mit Hjertes Skorsten brænder« —

»En harpikset Elskovsbrand,« sang Præsten med sin dybe Basstemme; men inden han endnu havde udbrummet den sidste Stavelse, begyndte hun paa Ouverturen til Don Juan.

Dette Mesterværk af Tonedigternes Shakespeare, som var aldeles nyt for Tilhørerne paa mig nær, virkede med saadan Trolddomsmagt paa den musikalske Præstemand, at han snart sad hensunken i stum Forbavselse, snart for op som af en Drøm — nu smilede som henrykt i den tredje Himmel, nu skudrede som greben af en Febergysen, og da Tryllerinden holdt op, saa han først paa hende, saa paa os andre, en for en, uden længe at kunne frembringe en Lyd, til han omsider fik Luft i sin dyreste og kun i højeste Affekt brugelige Ed:

»Min Himmeriges Part! Hvad var det?«

Saaledes mindes jeg grant — blev ogsaa jeg til Mode, da Schiller første Gang faldt mig i Hænde. Tilforn vidste jeg virkelig ikke, hvad Poesi var, skønt jeg anede det; jeg havde læst Homer og Virgil; men jeg forstod dem vistnok ikke; thi kold var jeg, og kold blev jeg. Ikke meget bedre gik det med de nyere: smukke Tanker, Klang og Rytmus, men ikke dette

ubeskrivelige, der lige saa vel i Prosa som i Vers vækker de slumrende Følelser og udfolder Sjælens Vinger — da kom Schiller, kom som den første Kærlighed til Ynglingens Hjerte og genfødte mig til det højere Liv herneden.

Therese smilede og sagde: »Det er Ouverturen til Don Juan.«

»Don Juan!« raabte Præsten og sprang op fra Stolen, »det er en Troldmand, denne Don Juan; det er en Halvgud!«

»Don Juan hedder Operaen,« vedblev hun, »Komponistens Navn er Mozart!«

»Mozart?« gentog han, »og det er første Gang, jeg hører noget af denne Mirakelmand — nej! bliv siddende, allersødeste Jomfru! og lad os faa mere af den Tønde!«

Hun gav os nu et Sangnummer efter et andet, og det med en Sandhed, som vist vilde fortryllet Mozart selv; men jeg følte stedse dybere og dybere Sandheden af Baronens: »Er det ikke nok, at Amor gør vore Øjne til Forrædere mod Hjertet? skal han også liste sig ind igennem Ørerne?«

Kort sagt, jeg mærkede selv først, hvad ellers sjælden skal finde Sted, at jeg begyndte at vorde forelsket. Jeg sad fastkoglet til min Stol, og Fortryllelsen maatte uundgaaeligt vare lige saa længe som Musikken, den kunde ikke løses, før det behagede Therese: hvis hun da vilde have gennemgaaet hele Udtoget af Operaen, vilde den dalende Sol faaet os alle, mig og Præsten ganske sikkert, at se paa et og samme Sted. Men hun brød af paa Halvvejen, og det paa en Maade, der virkede, efter Ordsproget, som en Spand koldt Vand over Hovedet.

Hun havde ikke sjunget mere end de to første Ord af Arien: »Kølige Druer«, før hendes Englestemme tav og hendes Rosenfingre begyndte at udhamre en Bondedans, der efter nogle Takter forvandledes til et Charivari saa skurrende, som nogen uøvet Haand

var i Stand til at frembringe, og derpaa sprang hun op — Præsten og jeg ligeledes.

»Hvad er det for noget?« brummede han, »Kapricer — Nykker!« men hun hviskede til ham, saa jeg ret godt kunde høre det: »man kaster ikke Perler —.«

En plump Skraben lød bagved, og et Blik paa den nysankomne syntes virkelig at retfærdiggøre vor Virtuosas synderlige Opførsel. Havde end ikke Præstens højttænkte »Qvid novi ex Africa?« (Hvad nyt fra Afrika?) vakt Ideen hos mig, jeg maatte alligevel snart have bemærket Ligheden mellem Fyren og en kalkunsk Hane; hans tykke, pludrende Mæle, hans kluntede, vrikkende Gang vilde alene have erhvervet ham dette Prædikat, om end ikke den violblaa Snabel mellem de røde, koparrede, laskede Kæber havde saa levende mindet om den stolteste, arrigste og naragtigste blandt Fuglene. Men allermest træffende fandt jeg dog Ligheden senere hen, da jeg saa ham i en Menuet: med begge Hænder i Bukselommerne udbredte han Albuerne som Vinger, brystede sig og slog med Nakken, og hver Gang han skred forbi sin Dame, udstødte han gennem Næsen et Prust, bestemt som den fjedrede Sultan giver fra sig, naar han i sin Selvfølelses Kulminationspunkt tripper et Par Trin fremad og slæber de struttende Vinger hen ad Jorden.

De andre hilste ham med et »Velkommen, Hr. Forvalter!« og Baronen med et familiært »God Dag, Husfoged!«

Straks efter indtraadte en ung, moderne klædt og ligesom Forvalteren besporet Mand, hvem man forestillede mig som Hr. R u m s ø e , Nabopræsten i Skramlum.

Næppe havde denne hilset rundt, før Baronen spurgte ham: »Vi skal vel altsaa kikke lidt i de apokryfiske Bøger?« Og ikke vel var Spørgsmaalet ude, før Forvalteren stiltiende satte et Spillebord frem

midt i Stuen og bad derpaa højt om »Baronens Bibel«.

Værten dækkede straks med Lombrekort og indbød mig til at tage Plads; men da jeg forsikrede, at jeg var en Begynder, spillede slet og ugerne, anviste han mig Damernes Selskab og satte sig selv ned tillige med de andre tre Herrer, og kunde jeg af den Hurtighed og Lyst, hvormed alt dette skete, let skønne, at alle fire udgjorde et sluttet Parti.

Jeg saa mig omkring efter Damerne; de var ikke inde, men rimeligvis i Haven. Jeg gik derud og mødte straks Hovmesteren, som spadserede alene med Hænderne paa Ryggen.

»De spiller ikke Kort?« spurgte han.

»Nødtvungen,« svarede jeg.

»Det gaar mig lige saadan,« vedblev han, »og s k a l jeg spille, maa det være Hasardspil; det er rent Tøj, aabenbar Krig, ærlig Kamp. Deres saakaldte Kommercespil er dog kun et Slags høfligt, af Moden autoriseret Snyderi. Det skal lade, som om de spillede blot for Morskab — Hykleri! ellers maatte de jo spille om Slentringer. Hasardspil er Krig, Kommercespil er Kabinetsforhandlinger — diplomatiske Negociationer; ved Krig søger man at erhverve ved Magt, paa den anden Maade ved List; Hasardspilleren er — om De saa vil — en Røver, den anden er en Tyv.«

Der var noget saa frit, rask og hensynsløst i disse hans Ytringer, at jeg, uagtet Paradoksjageriet stak lidt frem, ikke kunde nægte ham mit Bifald, hvorvel jeg ikke heller fordulgte, at Ideen med dens Indklædning lignede Johannes den Døber i Kamelhaarskjortelen.

»Det er mig kært,« sagde han, »og det saa meget kærere, som jeg tror, det ikke var Deres Hensigt at sige mig nogen Kompliment — og Komplimenter,« lagde han til, »maa jeg rent ud sige Dem, er mig langt modbydeligere end ærlige Grovheder; ikke en-

gang mod et Fruentimmer, for hvem jeg nærer nogen Slags Agtelse, kan jeg tillade mig sligt.«

»Det var vistnok skønt,« svarede jeg, »om alle fulgte Deres Princip, om baade Tale og Handling simplificeredes saa meget som muligt og Sandheden stedse traadte frem i sin uskyldige Nøgenhed, om man f. Eks. ikke tiltalte sit Medmenneske som en fraværende Person eller som et nomen collectivum, om man afskaffede al Titulatur, lod Gud alene være H e r r e og n a a d i g — netop som Franskmændene, tilforn de største Komplimentmagere i Verden, der nu alle sammen er dus og hedder blot B o r g e r e og B o r g e r i n d e r.«

»Er det Alvor?« spurgte han heftigt.

»Det er Alvor,« svarede jeg.

»Saa er du min Mand, N o r d s t j e r n e!« raabte han, rækkende mig sin Haand — jeg slog til, indtagen af Ynglingens Djærvhed, og Venskabspagten var sluttet.

»Men,« vedblev jeg, »skulde det ikke forholde sig noget anderledes med det, du kalder Kompliment? Vi maa være enige om Ordets Betydning; mig synes, det har en dobbelt. I den ene, som du tænker paa, er Kompliment vel det samme som S m i g e r; men i den anden og bedre er det jo hverken mere eller mindre end Høflighed —«

»Høflighed kommer af Hof —« faldt han ind.

»Lad det komme hvoraf det vil!« vedblev jeg, »Høflighed kan ogsaa være oprigtig ment. Hør, V a n g! Er Sandhed ikke Sandhed, fordi den er i n d k l æ d t?«

»Jo — saamænd!« svarede han langsomt.

»Det var vistnok naturligere, om alle Mennesker gik nøgne; men kan vi ikke være lige ærlige og sandhedskære, fordi vi indhyller os i Klæder? og er da en velment Kompliment andet end en i n d k l æ d t Bifaldsytring? Hverken du eller jeg vil sige til en smuk Pige: Himmel! hvor du er dejlig! omendskønt det

kan være i det mindste en ren objektiv Sandhed. Hvi skulde det da være Falskhed eller Fornærmelse under en fin Indklædning at ytre vor Hjertensmening?«

»Naar du tager Ordet saaledes,« sagde han, »kan jeg ikke have synderligt imod det; men skal vort hurtige Bekendtskab engang vorde Venskab, saa maa Sandheden stedse fremtræde mellem os uden mindste Beklædning, hvad enten der skal bifaldes eller dadles; — men der ser jeg Damerne — skal vi indlade os med dem, maa vel vor landflygtige Gudinde drapperes en Smule, om det saa kun var med ostindisk Musselin.«

De to Veninder sad paa en Havebænk; Frøkenen havde en Bog for sig; men saa snart hun blev os var, lukkede hun den sammen og gemte den — det forekom mig, at hun havde grædt.

»Hvad skal vi vædde, det er Siegwart?« sagde Vang sagte til mig og højt til Damerne:

»Skal vi ikke høre Hr. Nordstjernes Mening om den Bog, De ved nok?«

»Hvorfor ikke?« svarede Jfr. Dyber rask. »Jeg tror næppe,« vedblev hun, »han vil være saa streng som De — det er Klosterhistorien Siegwart, Hr. Nordstjerne! som Bogcensuren paa Solholm har dømt til Baalet — De kender den?«

»Jo,« svarede jeg, »og tilstaar — siden jeg opfordres, at denne Dom synes mig vel grusom. Efter min Følelse er den et Mesterstykke i sit Slags, skønt jeg heller ikke nægter, at den kan indeholde en sød Gift!«

»Gift!« sagde Frøkenen næsten forskrækket, og Vang tilføjede triumferende:

»Der har vi mine Ord.«

»Og dog,« sagde Therese, »befinder vi os jo alle fire ret vel efter Nydelsen af denne Gift.«

»Det er ogsaa af de langsomme,« svarede jeg, »og tilmed ingen af de absolutte; den er kun farlig for enkelte — det kommer alene an paa Læserens

særegne Sindsbeskaffenhed, om han har Modtagelighed for Giften.«

»Gift!« gentog Mariane eftertænkende og som for sig selv. »Hvorledes skulde den kunne findes forenet med saa dyb og inderlig Religiøsitet? med saa fromme, saa rene Følelser? — Jeg forstaar Dem ikke.«

»Det glæder mig, Frøken!« svarede jeg; »men det er ikke mere, end hvad jeg ventede; i Paradiset frygtede man ikke Slangen — dog, jeg er forpligtet til at forklare mig tydeligere: der gives flere Slags Gift; jeg mente ingen af dem, der angriber Religiøsitet og Dyd, men en saadan, som forstyrrer Hjertets Rolighed, idet den vækker Haab, som aldrig opfyldes — Længsler, som aldrig stilles, viser os Verden i et Rosenlys, der forsvinder med Ungdommens Morgendrømme, og navnligen Menneskene som Idealer, der da kun skylder Digternes Indbildningskraft deres korte Tilværelse —«

»Det vil sige,« faldt hun ind, »at De overhovedet bandlyser alle Romaner —«

»Nej, min Frøken!« svarede jeg, »ikke andre end de falske.«

»Er det dem,« spurgte hun, »der fremstiller Verden, som den burde være?«

»Ja — ogsaa dem; — enhver, der afbilder den enten som et Paradis eller som et Helved eller som en Blanding af begge.«

»Hr. Nordstjerne,« tog Vang Ordet, »ynder ikke Romaner, men Historier.«

»Ganske rigtig!« raabte jeg, »jeg elsker virkelig Romanen, naar den er Historie, naar dens Begivenheder og Karakterskildringer er sande eller kan være det.«

Mariane sukkede: »Mon den Sandhed, De her anpriser, ikke ogsaa har sine Gifte, der desværre er mere virkelige end Romanens?«

»Jo, desværre!« svarede jeg; »men Historien

lærer os at kende og undfly dem — den anpriser dem ikke — det gør Romanen ved sine.«

Saa længe havde Therese forholdt sig som en opmærksom Tilhørerinde og af og til kastet hurtige og forskende Blikke paa de talende — her tog hun et Lindeblad, lagde det til Rette mellem Tommel- og Pegefingeren, som til Skrald, og sagde:

»Jeg har ladet mig sige, at den sande Historie indeholder meget, som er falsk —«

»Det er ganske vist,« svarede jeg, — »skønt intet, som jo kunde være sandt; men derfor er ogsaa den sande Roman paalideligere end Historien; ved denne kommer det an paa, om det er saa, ved Romanen derimod blot, om det kan være saa.«

»Historien,« vedblev hun, »kan en stakkels Pige ikke kritisk bedømme, og hvorfor, Hr. von Nordstjerne! maa hun ej, til Trøst mod den virkelige Verdens bedrøvelige Sandheder, ty hen til en opdigtet og dele med Skjalden hans fromme Selvbedrag? Er ikke de skønneste Digtninger just de, som henflytter os fra den faldne Verdens Torne og Tidsler imellem Paradisets Blomster og Livsens Frugter? som opløfter os over Jorden og søger at bringe os dens Jammerligheder i Glemme? eller er Romanskriveren ikke ogsaa Digter? har han ikke samme Ret som den, der skriver Vers?«

Mariane smilede glad og mildt til sin djærve Medhjælperske, og jeg gad gerne som overvunden have kastet mig for den skønne Sejrvinderindes Fødder.

»Jo!« svarede jeg, »naar vi blot ikke glemmer, at Romanen er Digtning, eller at staa paa vore Fødder, naar vi atter daler fra den svimlende Flugt.«

Therese rejste sig, idet hun slog Skrald med Lindebladet.

»De skyder Viktoria,« sagde Vang med Lune; »det er for tidligt; De har vel bragt den ene fjendtlige Fløj til Retirade; men den anden har endnu ikke væ-

ret i Ilden. Hvad Siegwart især angaar, tror jeg at kunne overbevise Dem —«

»Vi vil ikke overbevises, Hr. Vang!« faldt hun hurtig og bestemt ind. »Naar De ser et Sørgespil, som indtager Dem, vilde De næppe være den Tak skyldig, der vækkede Dem af Illusionens Drøm og hviskede Dem i Øret: »Hvorfor græder De? bær Dem dog ikke saa barnagtigt ad! det er jo kun Digt og Fabel alt sammen« — der ser jeg desuden Pigen komme for at kalde os til Bords.«

Hermed tog hun Mariane under Armen, gjorde et Kniks, og begge ilede foran, efterfulgte af os to Filosoffer.

Suppeterrinen stod paa det dækkede Bord, Værtinden ved sin Stol med Hænderne paa Bagslaget, biende efter Udfaldet af en Solo couleur. Denne var falden i Baronens Lod, og det var øjensynligt et Spil af højeste Vigtighed; thi en saadan Alvor i hans Aasyn saas vist aldrig før eller siden — af mig i det mindste ikke; men man bør ogsaa tage i Betragtning, at Solopullien var fuld af Sølvmønt og Beten desforuden saare stor.

»Si fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinæ« (Selv om Verden styrter sammen, skræmmer det ham ikke), sagde Vang saa højt, at Spillerne gerne kunde hørt det, hvis ikke Ting af højere Vigtighed havde bemestret sig alle deres Sanser.

Lige saa lidet fandt Værtindens gentagne: »Maden bliver kold« Vej til Spillernes Øren.

Endelig sprang Værten op fra Stolen — han havde siddet over og set de andres Kort — og raabte: »Min Himmeriges Part! nu vinder han den Solo!«

Baronens Ansigt straalede.

»Som Solen fra sin delte Sky.«

Han fremviste sine tre sidste Kort og sagde: »Gagné en quatre! divide et impera!« (Vundet paa fire, del og hersk!) Derpaa tog han Pullien, rejste sig og

bød Værtinden sin Arm med en Mine, som om slet intet var forefaldet.

Pastor R u m s ø e og Forvalter H i a r u m blev endnu siddende en rum Tid og gav hverandre i temmelig bitre Udtryk Skyld for Tabet af dette vigtige Slag; ja denne Ordstrid endtes ikke ganske, før Stegen kom paa Bordet, og det endda kun paa den Maade, at et Væddemaal blev indgaaet og en fraværende Præst — der ansaas som en Professor i Lombre — antagen til Voldgiftsmand.

Endelig gik Samtalen over paa Dagens politiske Begivenheder. Forvalteren, en ivrig Tilhænger af Bjergpartiet, førte Ordet og priste dets kraftige Forholdsregler til Oprettelsen af fuldkommen Frihed og Lighed; han syntes herved ganske at overse Principalens, en gammeladelig Barons, Nærværelse. Denne, ganske ligegyldig ved sin Betjents maratiske Ytringer, jubilerede over Præsteskabets Udryddelse, og dette ikke uden lidt forblommet Spotteri over Religion i Almindelighed. Maaske de tvende Religionens Tjenere ej engang mærkede hans Sarkasmer; men vist er det, at ingen af dem besvarede samme.

Da Maaltidet var til Ende, gik Spillerne igen til deres Lombre. Frøkenen, der foregav en Upasselighed, rejste med sin Veninde til Solholm; V a n g og jeg tilbragte de øvrige Timer til Sengetid med Samtaler, i hvilke han røbede saavel Skarpsind og Frimodighed som Disputerelyst, Paastaaenhed og Hang til Heterodoxi (Kætteri). Dog var mine Tanker stedse delte mellem de afhandlede Emner og en fraværende Genstand, der havde gjort et Indtryk paa mit Hjerte, som jeg vel følte var noget mer end overfladisk.

III.

Gravhøjen.

Mit Soveværelse var et Kvistkammer, som vendte mod Syd, og hvorfra der var Udsigt over Haven ned igennem Engdalen. Da jeg ikke følte Trang til Søvn, rejste jeg mig ved Solens Opgang og satte mig for det aabnede Vindue.

Morgentaagen hang udspændt fra Bakke til Bakke som et Tæppe over Dalen, steg og sank og bølgede, sagtelig bevæget af milde Luftpust. Tæt uden for mig paa den højeste Abild sad et kvidrende Svalepar. Fjernt og nær lød Lærkernes skingrende Morgensang, og derimellem Vibens muntre og Rylens klagende Toner, Hjejlens Fløjten, Horsegøgens og Urhanens Skogren. Det var ikke hin mig saa velbekendte, saa kære Fuglekoncert, som Lundenes Sangere opfører paa min løvrige Fødeø, men lutter fremmede Stemmer — Hedens Beboere, der næsten alle tier om Dagen og kun ved Solens Komme og Bortgang hilser dette Verdens oplivende Lys.

Endnu livligere blev det derude, da tillige Husdyrenes Stemme lod sig høre ved Uddriften: Køernes Drønen, Faarehjordens »uendelige Brægen« og Hyrdens Sang i gammeldags tungsindig Kæmpevisestil, med sine langtrukne Moltoner og ideligt genkommende Omkvæd. Men lidt efter lidt hendøde en Stemme efter den anden; Taageforhænget over Dalen adskiltes, steg og dannede sig i enkelte tynde Skyer, der alle snart hensmeltede i Glansen af den over Lyngbjerget nu helt oprundne Sol.

Hvor ofte klages ikke over de jordiske Glæders Kortvarighed! og dette gælder ej alene om dem, som hin vise Slave (Epiktet) satte »uden for vor Magt«, men og om dem, som Sjælen selv fremkalder af sit eget uudgrundelige Dyb: Fantasiens Tryllebilleder — disse den indre Virksomheds yndige Skabninger — er lige saa lidt vor Ejendom, lige saa flygtige som en-

hver anden, der blot tilhører de udvortes Sanser. De henflyver, bortsmelter som hine Morgentoner. Vi stræber forgæves at holde dem tilbage; vi griber efter de vigende Skygger og vender tomhændede tilbage eller erholder noget, vi hverken har ventet eller ønsket. Saaledes genkalder vi stundom, efter flere Aars Mellemrum, en eller anden lykkelig Sindsstemning — stundom kommer den ukaldet — lønlig Glæde fylder vort hele Væsen, vi befinder os i en sød magnetisk Slummer eller i Theriakiens (Opiumsrus) første paradisiske Stadium, men som vi forgæves anstrenger os for at forlænge, — ak! det staar ikke i vor Magt saa lidet som Clairvoyancen i den magnetisertes: Engelen

»kysser os ømt og forsvinder«;

den søde Rus er forbi. Virkeligheden jager Indbildningen paa Flugt, eller de skønne Forestillinger omskiftes pludselig, uvilkaarligt, ligesom en Drømmescene afløser den anden i vild Uorden, ligesom Billede følger paa Billede i den magiske Lygte.

Jeg saa mig selv ved T h e r e s e s Side; hendes højre Arm omslyngede min Hals, hendes venstre en smilende Glut. Jeg saa os som Kronhelm og hans Therese — som Adam og Eva i Miltons Paradis. Men straks derpaa fremstillede sig ukaldet Menneskets Forfører — højst sælsomt! — i Baronens Skikkelse. Med den alvorligste Vilje stræbte jeg at bortmane ham — jeg mægtede det ikke. I Stedet for at vige nærmede han sig og fæstede sit koglende Slangeblik stift paa T h e r e s e, og hun, som uimodstaaelig afstedslæbt ved magnetisk Kraft, for ind i den onde Fjendes aabnede Favn, han krystede hende — som Slangerne Laokoon — hun vred, hun vaandede sig. Jeg for til for at knuse hans Hoved; men Jorden aabnede sig, og under haanende Skogger rev han hende med sig ned i Afgrunden.

Jeg for op som af en Drøm; jeg græd som over et virkelig tabt Paradis.

»O du ærlige Epiktetes!« sukkede jeg, »hvad er da i vor Magt, naar ej engang Fantasien er det?«

»Fantasiens Brug!« tyktes han mig at svare.

»Ja!« raabte jeg, »det er et Varsel givet af en kærlig Aand — jeg vil frelse hende.«

»Hvem?« raabtes der nede fra Haven.

Det var min Vært, som røg sin Morgenpibe. Paa hans forundrede »Hvem?« mærkede jeg først, at jeg havde snakket over mig, og forvirret, som jeg var, kunde jeg ikke svare andet end: »Nu kommer jeg straks.«

Jeg skyndte mig derned. Han stod endnu paa samme Sted med Piben i Haanden og saa sig rundt om, søgende den, som skulde frelses.

Jeg betog ham Vildfarelsen ved at forklare ham, hvorlunde Indbildningskraften havde haft mig en Smule til Bedste, dog naturligvis uden at nævne ham Personen.

»De taler med Dem selv,« sagde han smilende — »De bliver gammel — men àpropos, har De Lyst til at bese en Gravhøj, som jeg er ved at kuldkaste? der finder vi ogsaa Damerne fra Solholm og følger med dem til Gaarden — vi er inviterede til Middag.«

Jeg samtykkede.

Under min Omklædning gav jeg mig til at gaa i Rette med mig selv eller egentlig med min balstyrige Fantasi, fordi den havde laant den onde Aand Baronens Legeme.

»Hvorfor da,« sagde jeg, »vil du endelig gøre ham til en samvittighedsløs, ugudelig Forfører? At han har kaldet Therese »min rare! min søde!« er vel i Grunden blot tilvante Talemaader, som en Mand paa hans Alder gerne uden Anstød kan bruge til en Pige, der kunde være hans Datter. Og i hans Øjekast til hende vil dog alene Skinsyge se noget mer end den Mildhed, han viser mod alle og enhver. Hvad beviser vel det, at den plumpe Forvalter en-

gang sagde til hende: »Tag Dem i Agt for min Principal! han er en stor Skælm efter Pigerne!« Er han maaske ikke selv en af hendes Tilbedere? Idet jeg saaledes straffede mig selv, mindedes jeg pludselig, at jeg om Natten havde haft en Forestilling i Søvne, som lignede meget den, der bares mig vaagen for: men hvor kom saa D r ø m m e n fra?

Der stod jeg — kunde ikke komme videre end Plato og Kant.

Da vort første Bestemmelsessted ikke laa en halv Mil fra Præstegaarden, gik vi derud; thi saaledes foreslog min Vært. Jeg, skønt kun halvt saa gammel som han, havde vel hellere aget, men undsaa mig ved at tilstaa det. Hvor nemlig intet seværdigt findes paa en Vej, der betjener jeg mig hellere af Hestenes Fødder end af mine egne, og fra Langebæk til Højen var kun Lyng og intet andet.

Vi fandt tre fire Karle i Færd med Arbejdet og allerede saa vidt, at Indgangen til et Gravkammer just ved vor Ankomst viste sig. Da denne var ryddet, fik jeg Lyst til at være den første i det »snævre Hus«; men saa lavt til Loftet var der, at jeg maatte saa godt som krybe derind.

Snart befandt jeg mig i det egentlige Sovekammer, som nu første Gang efter maaske mere end tusinde Aars Forløb modtog et levende Væsen og Morgensolens Straaler, der belyste en Lerurne, saa vidt jeg ved flygtigt Øjesyn opdagede — den eneste mærkelige Genstand, Hulen indeholdt. Med dette Udbytte vendte jeg tilbage og vilde straks været i Færd med at undersøge Indholdet, hvis Præsten ikke havde afholdt mig.

»Lad os bie med det!« sagde han, »se hist! der kommer saa sandelig en Mand, der gør mere af en Lerpotte med brændte Ben og andet Snavs end af en god Potte Suppe i en Sølvterrin; han skal tage Laaget af — De skal snart se, hvor graadig han farer i Potten.«

I fejende Galop kom den omtalte i ligeste Linie over Heden og brød sig hverken om Vej eller Sti. Inden et halvt Minuts Forløb var han ved Foden af Højen. Han sprang af Hesten uden videre at bryde sig om denne, der ogsaa straks skulde have benyttet sin Frihed, hvis ikke en af Graverne havde grebet den i Tøjlen.

Den flyvende Rytter syntes at ville tiltale os; men da han i det samme fik Øje paa den aabnede Indgang, standsede han pludselig som forstenet, udstrakte Armene og frembragte ikke andet end et langt »Ah!« et saadant, som en Smarodser udaander ved Synet af et lækkert Bord eller en forlibt Tilskuer ved Fremtrædelsen af en dejlig Skuespillerinde. Da han havde staaet nogle Sekunder med et Aasyn, som om han saa Himmelen aaben og ikke Jorden, fik Tungen atter sin tabte Brug:

»Pastor! kære Pastor!« udbrød han bebrejdende, dog uden Bitterhed, »og det kunde De gøre uden at lade mig det vide!«

»Jeg vilde overraske Dem,« faldt Pastoren ind, »med en lille underjordisk Raritet, og her har De den!« — han viste paa Urnen.

Nu først faldt Antikvarens Øjne paa Skatten; thi under hin Replik havde han dem endnu stift fæstede paa Hullet i Højen.

»Ved Odin Haugadrot og alle Aserne!« jublede han, »det er den skønneste, jeg til Dags Dato har set: en Form aldeles mageløs! — og Størrelsen! — ypperlig konserveret! — med begge sine Hanke! — og med Laag paa!«

Under disse Forundrings- og Glædes-Udbrud nærmede han sig langsomt Skridt for Skridt, satte sig paa det ene Knæ og lagde Hænderne sagtelig og klappende om Grydens Sider som en Fader, der kærtegner sit Barn.

»Har De haft den aaben?« spurgte han hurtigt.

Paa vor Benægtelse rev han et fint hvidt Klæde

op af Lommen og udbredte det paa Jorden; men da han vel frygtede, at det ikke var stort nok til at rumme Indholdet, gjorde han det samme ved sit Halsklæde. Derpaa tog han med største Forsigtighed Laaget af og stirrede en Stund med Henrykkelsens Smil ned i den halvfyldte Urne.

»Lad Kammerraaden nu rode lidt omkring i denne Askemødding,« sagde Præsten, »mens vi ryger en Pibe heroppe.«

Jeg stødte ham paa Armen.

»Siger intet,« sagde han igen lige saa lydt, »siger intet; i nærværende Øjeblikke kan han hverken høre eller se, hvad der foregaar omkring ham — det er med ham som med Urhanen i dens forlibte Ekstaser.«

»Det er dog et ganske uskyldigt Libhaveri,« mente jeg, da vi havde lejret os paa Højens Top, »og jeg føler ret godt, hvorledes det kan blive til Lidenskab. For mig har ogsaa enhver Oldtids-Levning noget tiltrækkende, noget stille ærværdigt.«

»Saamænd!« sagde Præsten bifaldende, medens han slog Ild til Piben; »men at gøre Oldsager til sit eneste Studium, deraf kommer der aldrig noget stort ud.«

»Det var alligevel tænkeligt,« vedblev jeg, »at det med Tiden kunde give noget Udbytte for vor gamle Historie.«

»Meget muligt,« svarede han; »men at betragte det som det vigtigste af alt, er dog en Smule naragtigt.«

»Hvad et Menneske finder Kald til,« mente jeg, »bør han vel anse for det vigtigste, om han deri skal bringe det til noget. Den, som med Ligegyldighed betragter og driver sin Dont, vorder stedse en Fusker; en Fusker er den Snedker, den Skomager, som ikke sætter sit Haandværk over alle andre, og det samme gælder om Kunstneren og Skribenten.«

»Godt nok!« svarede min Modstander og tog sig

et langt Drag af Piben, »alt, hvad vi øver, Leg og Alvor, maa ske med Lyst, ellers vorder det alvorlige Leg og Legen for alvorlig; men hvorfor skal Snedkeren foragte Skomageren og Skrædderen? og Kunstneren den solide Videnskabsmand? Jeg har kendt en Dansemester, som paastod, at hans Kunst var Fundamentet til alle andre, ja til alle Videnskaber — Moralen med. Den samme Professor Springgaas tog aldrig Hatten af for et Menneske, som gik indad med Fødderne, var han endog Kongens første Minister.«

»Han var sikkert en Virtuos?« spurgte jeg.

»Derfor ansaas han,« nikkede Præsten.

»Ja, ser De, min Ven!« vedblev jeg, »uden denne Stolthed havde han vist aldrig bragt det til Virtuositet. Ensidighed maa man holde Mennesket til gode, da Alsidighed er uopnaaelig. En Virtuos i Tonekunsten maa gerne for mig anse en Violin for den vigtigste af alle menneskelige Opfindelser, naar han saa forstaar at traktere den, — og en Digter tro sig indblæst af Guddommen selv.«

»Hm! hm!« mumlede Præsten, »der er noget i det, De siger; Herregaardsskytten for Eksempel, som kommer derhenne, han sætter Jagten over alt andet i Verden og foragter i sit Hjerte enhver, som ikke kan skyde. Han ved ikke tydeligere at betegne den højeste Grad af Uvidenhed og Enfoldighed end ved den Talemaade: »Den Karl er saa dum, han kender ikke Bukken fra Raaen«; men selv skyder han rigtignok paa en Prik — jeg vil ellers foreløbig sige Dem, at han staar højt anskreven hos Baronen, der har ført ham med herind fra en Udenlandsrejse.«

Den omtalte Nimrod, en undersætsig, sortsmudset Person, med dybt liggende Øjne, red, ledsaget af en Hønsehund, lige hen imod os, lettede paa Hatten og bragte os paa Tysk Herskabets Hilsen, at samme nemlig kom straks efter for at tage Højen i Øjesyn. Derpaa sagde han for sig selv i en skæmtende Tone:

»Aperpo, Hr. Pastor! Hvem gifer Dem Lov til at kaste Ræfe ut i min Rivier?«

Præsten, som gerne tyskedes, svarede: »Ein guten Wort, min lieber Liefers! will er nicht trinken ein Schnaps?«

Hertil takkede Jægeren og stod af Hesten. En af Graverne blev opkaldt med Madkurven og en Serviet udbredt imellem os, hvorpaa Frokosten udpakkedes. Kammerraaden indbødes til at deltage i Maaltidet; men han betakkede sig for det første, da han endnu ej var færdig med at undersøge den fundne Skat.

Da Skytten havde faaet den første Snaps, som han med opløftet Albue og langt tilbagebøjet Hoved hældte i Halsen, begyndte han oprømt:

»Akkeraat sodan sad jeg og min Løjtnant Ewald — han er nu Genneraal — i den nordmekaniske Krig, da den franske Genneraal L a f a y e t t e kom og jog os væk fra vores Maaltid; men den Puds betalte jeg ham; fra Busken skikkede jeg ham en Valet, so han glemte at sto op igen —«

»L a f a y e t t e,« rettede jeg, »lever jo endnu.«

»Det mo være en Søn af min L a f a y e t t e,« svarede han, »for den, jeg skød, rejser sig min Seel ikke før Domsdag.«

Præsten blinkede til mig og fyldte atter Tomlingen til Lafayettes Banemand. Han stak ud og takkede med en ny Anekdote fra Krigen, endnu mere heroisk end den første.

Nu kendte jeg min Mand og gjorde ingen flere Bemærkninger ved hans nordmekaniske Krigshistorier, der for hver ny Snaps vandt baade i Omfang og digterisk Højhed. Hvad der egentlig gav dem Værd, var dog den Omstændighed, at Forfatteren selv troede sine Fiktioner; thi det er lige saa almindeligt som billigt, at Løgneren saa længe søger at narre andre, til han omsider vorder sin egen Nar.

Endelig kom da Herskabet. Skytten satte sig til Hest, red Vognen i Møde og eskorterede den til

Højen. Inden han begav sig bort til Dagens Forretning, maatte han, med synlig Ærgrelse, døje en grov Bommert mod den ædle »Waidkunst«, som han kaldte den.

Hans Herre sagde nemlig til ham: »Se nu, min kære Johan! at du skaffer os nogle Snepper til Aften!«

Øjeblikkelig standsede han Hesten, som om han vilde til at lægge an, satte et Ansigt op, hvori først Forbavselse og derefter Medynk blandet med Ringeagt ikke utydelig afmalede sig.

»Snepper? — Snepper!« gentog han, »i Juny Monat? om Baronen so vilde forere mig Solholm op ok net som den stoer, kunde jeg ikke skaffe Dem en Sneppe i Dag; po denne Aarsens Tid har vi her i Landet lige saa mange Elefanter som Snepper.«

»Naa, naa!« sagde Baronen, »Snepper eller Brokfugle, det kommer ud paa eet.«

»Det gør Fanden,« mumlede Dianas Yndling, idet han hurtig drejede Hesten og galopperede bort, maaske fordi han frygtede for, at han ikke længer vilde være i Stand til at hæmme Udbrudet af sin billige Harme.

Ligesom de kørende kom af Vognen, ilede de hen til Kammerraad Urold, der endnu laa paa Knæerne, ragede med en Sølvsøger og lagde de fundne Herligheder til Side paa sit Halsklæde. Han hilste blot med hurtige Nik. Den skælmske Therese faldt ham straks i Flankerne.

»Men Gud bevar os vel,« raabte hun, »bruger De Deres rene, fine Lintøj til saadant Snavs!«

»Snavs?« gentog han, dog uden engang at se paa hende.

»Hvad tænker De, Fruen vil sige?« vedblev hun og tog fat paa en Flip af Lommeklædet.

Men han, som mærkede hendes Hensigt, greb hendes Arm med en Musekats Raphed og sagde bestemt og truende: »De la'r det ligge!«

Therese rev Armen til sig; hun blev virkelig vred; men det klædte hende alligevel nydeligt og fremstillede blot en ny Variation af Skønheden.

Kammerraaden tog ikke nogen Notice heraf, men hældte med stor Forsigtighed Smuldet i Urnen, som han tog under den ene Arm, og med Relikvierne i den anden Haand rejste han sig nu, hilsede og sagde:

»Den Opdagelse, jeg her har gjort — det forstaar sig med Hr. Pastorens Bistand, hvorfor jeg er hans evige Skyldner — er af allerhøjeste Interesse og Vigtighed. Lad os tage Plads for Eksempel her oven paa denne samme klassiske Høj, og der vil jeg give mig den Ære nogle Minutter at fængsle Selskabets Opmærksomhed.«

Huldt smilende som en ung Professor bukkede han for os, vendte sig og begyndte paa Opgangen; men da Højens Stejlhed gjorde ham denne vanskelig, tog Vang og jeg ham under Armene; thi vort Tilbud at bære Helligdommene vilde han ikke modtage — han havde dem alt for kær til at betro dem i andres Hænder.

I Højens Top var en rund Fordybning, paa hvis Kant vi satte os; i Midten stod Genstandene for vor Opmærksomhed og Antikvarens Forelæsninger.

»Mine Herrer og Damer!« tog han til Orde, »De ser her de jordiske Levninger af den danske Konge Hadding og hans Dronning Hartgrepe!«

Her gjorde han en Pause, dragende Vejret dybt som en, der just har lettet sit Sind for en stor Hemmeligheds Byrde. Baronen smilede næsten umærkeligt; hans Datter saa paa Kammerraaden med store Øjne, som om hun ikke vidste, enten det skulde være Spøg eller Alvor.

Therese paalagde sig ingen Tvang — som Vang og jeg, der bed os i Læberne — hun lo ret hjertelig, og Præsten mumlede sit: »Hæ! nu rider Fanden Konrektoren.«

Oldgranskeren hørte det ikke eller lod saa; han vedblev som følger:

»Mine Herrer og Damer! denne Paastand er ikke greben af Luften; jeg skal føre Dem Beviserne: denne Høj kalder Almuen L u s h ø j. Denne Benævnelse maa ingenlunde udledes af et vist almindeligt Insekt, men af det gamle ubrugelige L i u s, det samme som L y s, der atter er bleven udtalt L i s — Engellænderne, som nedstammer fra Jyderne, kan endnu ikke prononcere Vokalen y — Konsonanterne L og R forveksles lettelig, og saaledes faar vi R i s h ø j. Dette er en forkortet Udtale af R i p s h ø j; Ripshøj ligesaa af G r i p s h ø j. Dette er kommen af G r e p s h ø j; Grepshøj af G r e p e s h ø j og Grepeshøj igen af H a r t g r e p e s h ø j. Nu kommer det af sig selv: H a r t g r e p e s h ø j — G r e p e s h ø j — G r e p s-h ø j — G r i p s h ø j — R i p s h ø j — R i s h ø j — L i s h ø j — L y s h ø j — L i u s h ø j — L u s h ø j — der har vi det!«

Med et triumferende Smil saa han sig rundt om i Kredsen, som om han trodsede al videre Modsigelse; men heller ingen fandt Sted; thi enhver af os vilde hellere nyde noget mere af denne gamle Surdejg. Efter en kort Pause tog han atter ved:

»Sagnet beretter os, at denne Hartgrepe var meget troldkyndig, og at hun i levende Live førte sin Mand, Kongen, med sig til Underverdenen, hvilket betyder hverken mer eller mindre, end at de lod sig begrave i en og samme Høj — nu har vi dem altsaa her begge to. Og skal vi derpaa skride til Undersøgelsen af de tilstedeværende kostelige Levninger. Jeg sagde: vi har dem begge to; men egentlig har vi kun det halve af dem; thi det andet halve ligger paa Havets Bund —«

»Og naar nu« — afbrød Baronen med et sarkastisk Sideblik til Præsten, — »naar nu Kammerraaden oven i Købet forblander den øvrige Halvdel

af de salige Ben, kan det blive vanskeligt nok at faa dem samlede igen paa Dommedag!«

Den tiltalte mumlede: »Hæ! Spotter! Fritænker! bedst at lade, som man ikke hører.«

Det skulde blevet vanskeligt at kvæle Latteren, hvis ikke Spotterens letsindige Ytring havde vakt Uvilje hos os andre. Men jeg bemærkede til min Skræk, at Therese smilede til ham — min Drøm randt mig i Tanker, og en Febergysen gennemfor mig. En lang Tirade af Urolds Forelæsninger gik nu mine Øren forbi, og jeg vaktes først af mine mørke Grublerier, da han rejste sig og overrakte Therese en Stump rustet Metal, der havde Skikkelse af en Kasketskygge.

»Betragt engang dette!« sagde han, »Herrerne vil glatvæk erklære det for et Stykke af en Hjelm — intet mindre! det er et Pragtstykke, Damestads! hvilket jeg straks vil gøre Dem begribeligt!«

Og nu beviste han, idet Tunge og Fingre manøvrerede med lige Hurtighed, at Stumpen var en Del af et Diadem; men da han, for end mere at tydeliggøre sig og vise, hvorledes det havde siddet, tog fat paa Thereses Hoved, som om det havde været et caput mortuum (Dødningehoved), slog hun til hans Haand, sprang op og sagde:

»Mit Hoved frabeder sig den Ære at tjene Dem som Skabilken! brug deres egen Parykblok, naar De vil opstikke Dronning Hartgretes Sæt!«

»Hartgrepe!« rettede han koldsindig og lagde Diademet ned for at fremtage en anden Raritet. Men Therese og hendes Veninde forlod Auditoriet og trippede ned ad Højen. Vang fulgte deres Eksempel, og efterhaanden listede vi andre os ogsaa bort, saa at Professoren til sidst blev alene tilbage.

Uden at fornærmes raabte han efter os: »Gaar De ind i Gravkammeret, da vær for Himmelens Skyld forvarlige, om der skulde være flere Urner! jeg kommer straks.«

Jeg bukkede mig for at gaa ind i Højen, men standsede, da jeg saa begge Pigerne i en Stilling, som tydede paa fortrolige Meddelelser: de holdt hinanden omfavnede, og M a r i a n e støttede sin Pande mod T h e r e s e s Skulder. Jeg trak mig tilbage, og paa Baronens Indbydelse traadte jeg hen til Vognen for at tage min Andel i den medbragte Frokost.

Kammerraaden var endnu ivrig beskæftiget med paa ny at gennemrage Benkullene, da vor Vært raabte op til ham:

»Kom nu, Hr. A n t i k v i t e t s r a a d! og faa lidt Vederlag! De har trakteret os med Suppe, kogt paa gamle Ben; men hvor kraftig den end var, tror jeg dog, vi kan trænge til Spise fra nyere Tider.«

Den tiltalte, som saa, at der var anrettet med gode Sager og Flaskefoderet aabnet, forlod sit Liggendefæ og ilede ned til Vognen; man mærkede straks, at han var Ven af et godt Bord.

Da vi Mandfolk var samlede om Dyreryggen, savnede Baronen først Damerne.

»Hvor er Jomfru D y b e r og min Datter?« spurgte han, »se til de Fandens Tøser! hvad kan de bestille saa længe i Graven? Man skal se, de holder Sjælemesse for L a n g e M a r g r e t h e, eller hvad det er, hun hedder — aa! vær saa god, Hr. V a n g, og hent os dem!«

V a n g gik, men kom ikke igen. Efter et Indhug i Stegen og et Glas rundt sagde Baronen:

»Jeg tror, paa min Ære! at Kandidaten maa anticipere den gejstlige Stands Forrettighed, at absolvere smukke Synderinder — Hr. von N o r d s t j e r n e! vil De ikke kikke ind i Skriftestolen?«

Jeg fulgte Opfordringen. Da jeg var kommen ind til de trende i Højen, bemærkede jeg en synderlig Alvor i alles Ansigter. Ingen af dem talte, men stod med nedvendte Blikke og ubevægelige som Marmorfigurer paa et Gravminde.

En Stund antog jeg samme Stilling, indtil V a n g

omsider brød Tavsheden, idet han ligesom opvaagnede af en Drøm, greb Thereses og min højre og, inden vi vidste, hvad han vilde, eller kunde forhindre det, lagde dem sammen med de Ord:

»Hvad Graven har sammenføjet, skal ingen paa Jorden adskille.«

Therese rev hurtig sin Haand løs, og med det Udraab: »Komediantspiller!« ilede hun ud i det frie; Veninden fulgte hende noget langsomt.

Vang holdt endnu min Haand og spurgte med godmodigt Skælmeri: »Blev du ogsaa vred, Nordstjerne?«

Jeg tænkte paa, hvad jeg skulde svare ham; thi vred var jeg i Grunden ikke; men han tog atter Ordet:

»Ser du, amicissime! (kæreste Ven) jeg har blot fremskyndet, hvad alligevel vilde ske. Allerede i Gaar indsaa jeg, at I to var bestemte for hverandre, og da jeg nu ubemærket af Pigerne kom herind, bekendte hun for sin fortrolige, at hun virkelig havde Godhed for dig. Da de blev mig var, frygtede de med Grund for, at jeg var bleven et ukaldet Vidne til denne Bekendelse, og heraf kom det, at du ved din Ankomst fandt os alle tre saa forlegne. Hvad skulde jeg gøre? Du var dog nærmere berettiget til at indvies i Hemmeligheden end jeg. Men hertil kommer endnu en højst vigtig Bevæggrund til mit raske Skridt: imellem os! Baronen er en stor Vellystning og farlig Forfører. Therese er nu hans nærmeste Maal, og for at naa dette søger han, efter gammel heldig Praksis, at nedrive Kyskhedens eneste og stærkeste Bolværk — jeg mener Religionen. Det andet, nemlig Æren, falder snart bagefter. For at frelse det vakre Barn fik jeg det Indfald at kaste hende i Armene paa dig, da jeg havde temmelig Vished for, at du ikke vilde støde hende bort.«

Skinsyge og Frygt, Kærlighed og Glæde stred om Herredømmet i mit heftigt bevægede Sind.

Jeg trykkede den fremfusende Vens Haand og sagde: »Det synes, som om jeg uden at søge skal finde tvende af Livets yndigste Blomster — Venskab og Kærlighed. Dog hvad den sidste angaar — jeg er ikke uden Bekymring — sig mig: skulde Therese virkelig lægge Øre til Baronens Lærdomme?«

»Med hendes vittige Hoved og sorgløse Letsind kan det vel være at befrygte,« svarede han, »dog staar allerede een frelsende Engel ved hendes Side — hans egen Datter. Hun er just det modsatte af Faderen, følelsesfuld, from, ja man kunde vel sige andægtig, sin ædle, ulykkelige Moders udtrykte Billede. Jeg ved, at hun af al Magt modvirker Faderens giftige Indskydelser; men Kærlighed vil alligevel udrette mere end Venskab. Din Haand bæver? rolig, Nordstjerne! Med Fatning maa du igen træde ud til Selskabet — vi kan ikke tøve længere herinde.«

Med tvungen Rolighed fulgte jeg ham, og under en næsten almindelig Tavshed, som kun Baronen nu og da med et lystigt eller og et frivolt Indfald afbrød, kørte vi til Herregaarden.

IV.

Solholm.

Denne Gaard ligger, som de fleste gamle i Danmark, lavt og paa en sumpig Grund for ej at mangle Vand i de omgivende Grave. Den er anlagt midt i en Engdal; men Bakkerne paa østre og vestre Side er saa høje, at man endnu paa en Fjerdingmils Afstand ikke ser andet af Solholm end trende Taarnspir, hvoraf det midterste er lidt højere end de andre. De har en pyramidalsk Form, og Bønderne kalder dem, træffende nok, Solholms Tørveskruer. Set fra de vestlige Bakker tager Herresædet sig smukt

ud: over den foranliggende lave Ladegaard hæver sig den stolte Borg med sine mørkrøde Mure og blytakte Spir. Bagved øjner man Trætoppene i Haven, og til begge Sider udstrækker sig et Ellekrat, hvorigennem en lille Bæk søger sin krumme Vej til Storaaen.

Slottet bestaar af fire sammenbyggede Fløje, der indeslutter en Borggaard, ikke større end at en forspændt Vogn netop kan vende derinde. Udenom løber dobbelte Grave, der tilforn har været forsynede med Vindebroer; man kender endnu tydelig disses Sted paa det nyere Murværk i Broernes midterste Buer. Den inderste Pille ved begge Enderne har engang tjent til Fængsel; et lille firkantet Hul med tykke, overkalkede Jernstænger viser hin første Bestemmelse. Nu er de aldeles overflødige — nu, da Lovene yder et sikrere Værn end Mure og Grave.

Det glæder derfor enhver Fredens og Frihedens Ven at se Bunden af den yderste Grav forvandlet til Eng og den inderste hist og her bevokset med Siv og Rør. Vindens Susen derinde forekom mig ofte som Sukke af henfarne Aander — deres, som vansmægtede i Smaadespoternes Fængsler, eller disses, der endnu sørger over de gamle Dages forsvundne Herlighed og Vælde. Svanerne, der ikke længer formaar at udrydde den stedse skabende Naturs vegetabilske Frembringelser, syntes mig som Roligheds og huslig Lyksaligheds yndige Symboler, naar de med opløftede Vinger gled eller af sagte Luftninger omdreves paa de Vande, over hvilke fordum Kampens Pile hvinede og Stridstrompeten smældede.

Slottets Indre er for ukendte en ren Labyrint. Snævre Vindeltrapper fører fra et Stokværk i et andet; korte og lange, lyse og mørke Gange leder til saa mange smaa og næsten ligedannede Værelser, at der for ubevante krævedes Nummerering for at hitte Rede i dem, og først ved længere Ophold i Borgen kunde Benævnelserne »den røde Stue«, »Generalens

Kabinet«, »Fru Elses Kammer« o. s. v. give sikker Anvisning til de betegnede Værelser.

Blandt saa mange smaa fandt jeg kun tvende ret store Sale. Den ene var Riddersalen — saaledes kaldet vistnok, fordi den indeholdt en Samling af længst henfarne Ridderes, Baronens Forfædres, Billeder, tillige med deres velbyrdige Fruers. Da den nuværende Besidder her første Gang præsenterede mig sine Aner, med deres mørke, skæggede Ansigter, nogle i Harnisk og guldbesporede vide Støvler, andre i de langskødede Trøjer med Halskraver og Pibekraver eller med Pludderbukser og brednæsede Sko — da forekom han mig, med hans muntre Væsen og moderne Dragt, som en fremmed iblandt dem og ikke som deres Descendent og Arving.

Den anden, som var meget skønt dekoreret i nyeste Smag, syntes jeg — vel af denne Grund — meget mindre om, da den passede i den gammeldags Borg som f. Eks. et firkantet Vindue i en gotisk Kirke. At vi spiste her, fandt jeg rigtignok mere passende; thi i den først omtalte vilde jeg bestandig troet, at de stolte Forfædre med Haan og Harme havde stirret ned paa det af adelige og borgerlige sammensatte Selskab, paa den Frihed og Lighed, der herskede mellem Herre og Forvalter, Frøken og Jomfru, hvor Drikkeviser, som »Druen vokser paa vor Klode«, blev sjungne af ærbare Præstemænd.

Hvilke Forandringer blot i en Menneskealder! Ej engang tredive Aar tilbage maatte Præsterne lade deres Vogne blive holdende nede i Ladegaarden, Forvalteren fik Audiens i Gangen, og Bonden vovede ikke at betræde den yderste Bro.

Anretningen var prægtig og gjorde Værtens Gæstfrihed Ære; dog smagte hans fine Vine mig, som om de var blandede med Eddike og Galde; thi Therese var hans Dame og lod til at finde Behag i hans Underholdning. Det var derimod øjensynligt, at hun skyede mit Blik, og mødte hendes Øjne mine, vendte

hun dem hurtigen bort med aabenbar Kulde. Jeg underholdt mig da, saa godt jeg efter min Sindsstemning var i Stand til, med min Dame, Frøkenen, hvem jeg atter fandt rigelig Anledning til at agte og beundre.

Jeg savnede hendes Moder, hvis Ikketilstedeværelse syntes at høre til Dagens Orden, da Baronen ej engang med et Ord havde anmærket den for Gæsterne. Maaske havde jeg ej heller savnet hende, hvis min nye Vens Ytringer i Gravhøjen ikke havde vakt Lyst hos mig til at kende en Kvinde, han omtalte med saa dyb en Agtelse.

»Er Deres Moder ikke vel?« spurgte jeg Datteren. Hendes Ansigt mørknedes.

Hun svarede med dæmpet Røst: »Min Moders Helbred er ikke med det bedste; men ønsker De at gøre hendes Bekendtskab, skal jeg efter Bordet føre Dem til hende.«

Mere blev for Øjeblikket ikke talt herom; men saa snart Kaffen var gaaet omkring, erindrede jeg hende om det givne Løfte.

Aldrig saa jeg nogen Kvinde, der ved første Møde indgød en saadan Velvilje og Tillid og tillige paabød en saa uimodstaaelig Ærefrygt. Jeg havde forestillet mig en gammel, af Sorg og Sygdom nedbøjet Matrone og fandt en rank og fyldig Kone med meget mer end S p o r af Skønhed i det ædle Ansigt; men vel opdagede man snart Spor af Bekymringer — af beske Taarer, kunde jeg sige — paa de blege Kinder, og naar hun aabnede Læberne til Tale, viste sig et Træk i Mundvigene, som om hun med nogen Anstrengelse dæmpede en frembrydende Graad. Dog kunde man ingenlunde tydeligt skelne, om denne Mine var medfødt eller et Minde fra søvnløse, hengrædte Nætter. Den dejlige Datter kyssede den endnu smukke Moders Haand, som hun med begge sine førte til Læberne med en Inderlighed, der straks indtog mig for hende.

Vor Samtale angik mest min Familie, med hvilken hun i yngre Dage havde været bekendt, og ellers ligegyldige Genstande; men den førtes fra hendes Side paa en Maade, som røbede baade den fineste Verdenstone og tillige en højst uddannet Aand. Der undslap hende end ikke den letteste Hentydning paa hendes Skæbne og Forhold til Baronen, der, om det ej havde været Verden bekendt, alligevel antydede sig ved hendes Afsondring fra ham og hans Selskaber.

Naar jeg i Samtalens Gang henvendte mig til Datteren, mærkede jeg, at hun ligesom forskende betragtede mig, og da jeg ved Afskeden fuld af Ærbødighed kyssede hendes Haand, tilsmilte hun mig med en ret moderlig Venlighed og sagde i en Tone, som viste, at hun mente det: »Det vil glæde mig at se Dem oftere.«

Jeg bragte siden i Erfaring, at det var Skik paa Solholm, at Gæsterne efter Bordet aflagde Visit hos Baronessen — Baronen kaldte dette »Kur« — men nu første Gang undrede det mig efterhaanden her at se mine Bordkammerater komme og gaa. Den første, der efter mig ved Kammerjomfruen lod sig melde, var Præsten i Langebæk, hvem Baronessen modtog høfligt, men koldt. Det var mig tydeligt, at hun over Mandens Særheder miskendte hans gode og agtværdige Egenskaber. Selv han følte dette; thi gengældende en Ubillighed med en anden, mumlede han i Bortgangen: »Rar Dame! men stolt — stolt!«

Hun hørte det og smilede næsten umærkeligt.

Efter ham, nær ved at støde ham tilbage i Døren, kom Pastor R u m s ø e, glødende af Baronens søde Vin. Hans Holdning var stiv som hans Konversation; thi han havde kun naaet den første Grad af Beruselse, i hvilken man endnu mærker sin Tilstand og for at skjule den antager en langt større Ærbarhed og stiver Knæerne mer, end fornødent gøres.

Hans Hensigt lykkedes ham virkelig hos den

med Bacchi Mirakler saa ubekendte Dame. Hun troede, at han just var kommen ud fra en Ordstrid. Dette ytrede hun uden synderlig Tilbageholdenhed for Datteren. Hans Kollega derimod vidste bedre, hvorledes han var faren; thi da de karambolerede i Døren, brumlede han godmodigt: »Evoe, Evan! quo me rapis?« (Bachus! Hvorhen river du mig?)

Therese udeblev ikke; men da hun ligesom ved Bordet syntes at sky mig, fornam jeg, at jeg nu vilde blive tilovers, og anbefalede mig.

Vang mødte mig udenfor. Han var den eneste af dem, der hørte til Gaarden, som gjorde Opvartning hos Baronessen. Baronen paalagde sig i denne Henseende ingen Tvang, den nye Forvalter ikke heller; men mest harmede det mig at se den unge Baron — en Knøs paa seksten Aar — følge Faderens Eksempel. Han var letsindig og vilter, men ikke ond, skønt jeg snart bragte i Erfaring, at den gamle Baron gjorde alt for at fordærve ham og især for at fjerne ham fra Moderen. Mer hertil virkede dog hendes egen Strenghed; thi for at modarbejde sin Mand havde hun taget det urigtige Greb at behandle Sønnen med Haardhed. Hun maatte overse den Sandhed, at Kærlighed (jeg mener den aktive kærlige Behandling) ikke forkæler, men vel Forelskelse. Ikke sært da, om Drengen skyede sin Moder, af hvem han idelig maatte høre Irettesættelser, og holdt sig til Faderen, hvem han alligevel ikke elskede, fordi han ikke agtede ham, da denne ej alene lod ham have sin Frihed i alle Ting, men endog opmuntrede ham til Galskaber. Sørgeligst plejer da Udfaldet at vorde, naar den ene af Forældrene kæler, og den anden idelig revser; men hvorvel det unge Menneske befandt sig i et saadant Tilfælde, gjorde han dog en Undtagelse fra den opstillede Grundsætning. Han blev siden, da han havde udraset, en taalelig brav Mand, af dem, der just ikke gør meget godt, men heller intet ondt.

Jeg kunde fristes til at tro, at der gives Naturer, som ikke kan fordærves, saavel som andre, der, endog med den omhyggeligste Opdragelse, ikke kan forædles. Hvo skulde have troet andet, end at den samvittighedsløse Fader maatte have opdraget et Afskum — en Lovelace? Stedse stræbte han at gøre Sønnen Dyd og Religion saa latterlig, som han med sin Vittighed virkelig var i Stand til, og greb hertil ret med Lyst enhver mulig Anledning og Lejlighed.

Endnu samme Dag, da jeg fra Baronessen gik tilbage til Selskabet, blev jeg Vidne til en saadan højst oprørende Scene. Jeg aabnede Døren til et Gennemgangsværelse, og i samme Øjeblik traadte Baronen og Forvalteren ind af den modstaaende Dør, just som den unge Laps brødes derinde med Søsterens Kammerjomfru om et Kys.

»Nej, se til den Helvedes Knægt!« raabte Baronen, »nu kan jeg nok ikke længer have mine Piger i Ro for ham! han snapper Maden af Munden paa mig!«

»Æblet falder ikke langt fra Stammen!« gryntede Forvalteren med sit sædvanlige Prust oppe i Næsen og sin modbydelige Latter.

Hans Herre smilede som en, man siger en stor Artighed, og Drengen, benyttende den faderlige Opmuntring, for ud efter den flygtende Pige.

Da jeg kom tilbage til Billardstuen, hvor der sædvanlig blev drukket Kaffe og røget Tobak, var denne allerede tom. En Tjener sagde mig, at Selskabet var i Haven, og tilbød sig at vise mig derned. Men jeg vilde hellere blive her med den Beslutning alvorligen at undersøge mit Hjertes Tilstand og hvilke Kræfter jeg kunde opbyde for at bekæmpe en Lidenskab, der — det følte jeg vel — allerede havde vundet for meget i Styrke, og som ugengældet let kunde vorde min Roligheds Grav. Selv i det Tilfælde, at den blev besvaret fra Thereses Side, mon den da ej kunde geraade mig til endnu større

Fordærvelse, hvis hun for silde befandtes at være min Kærlighed uværdig? — Nøje, upartisk, men strengt foresatte jeg mig at drøfte hendes Opførsel — ak! Den forelskede i sin berusede Tilstand er kun slet skikket til Undersøgelser, der kræver den fuldkomneste indvortes Rolighed og Ligevægt. Hvor skulde vel en Dommers Koldblodighed findes hos den, hvis Hjerte gennemstrømmes af Ild? hvis Indbildningskraft fører ham fra en Yderlighed til en anden og aldrig tillader ham ret længe at holde Forstandigheds og Skønsomheds Middelvej? Snart forekom hun mig som en Engel, hvis himmelske Renhed noksom beskyttede hende mod en Vellystnings Angreb og tillige gjorde enhver Selvfristelse umulig.

Da straffede jeg mig selv for min barnagtige Skinsyge og følte, efter i Tankerne at have gjort den forurettede Afbigt, en vis munter Rolighed, som varede saa længe, som der kan være mellem et Suk og et andet. Thi snart hviskede en Stemme inden i mig: »Hun er jo dog hverken mer eller mindre end en Kvinde, en Skabning, »hvis Navn« — det er, hvis Natur — »er Skrøbelighed«, et »Lerkar« sammenæltet af Forfængelighed, Falskhed og Sanselighed. Og denne er dertil vild og letsindig fremfor de fleste af hendes Søstre. Det er din Forelskelse, der gør dig blind for hendes Fejl eller rettere blænder dit Blik ved den Glorie, med hvilken den har omgivet hendes Ansigt, hun er i Grunden som de andre baade i Sind og i Skind.«

Saa oprørtes min Stolthed, og intet syntes mig lettere end straks at afkaste et saa uværdigt Aag. Men saa hviskede straks den anden Stemme: »Hvad om hun elsker dig? om denne Kærlighed var det af Forsynet bestemte Middel til hendes Frelse? Hvad om hun ved din Side endog kunde vorde et Mønster for Koner og Mødre?«

Herpaa smagte jeg lidt med lønligt Behag, indtil den søde Smag udslettedes ved den første Stemmes

bitre Tilsætninger: hm — om? — dersom? — byg ikke paa Muligheder! — om hun elsker dig? deri stikker det.

Og nu tog jeg mig for ene og alene for det første at holde mig til Undersøgelsen af dette Hovedpunkt; men jeg kom bestandig lige vidt: jeg kastedes som en Fjederbold frem og tilbage mellem N e j og J a. Nu syntes mig, at Symptomerne paa hendes Kærlighed var tydelige nok — og atter forekom hendes Kulde og Ligegyldighed mig lige saa indlysende. Det var virkelig, som om jeg havde været besat af tvende Prokuratorer, den ene hendes Aktor, den anden hendes Defensor. Selv var jeg den livagtige Herman von Bremenfeld som Dommer, der stedse gav den Ret, som talte sidst.

Temmelig lang Tid har vistnok Sagens Plædering medtaget; thi da jeg kom til mig selv igen, stod V a n g foran mig med sammenslyngede Arme og sagde:

»Bravo! nu ser jeg, du elsker til Gavns, siden du sover med aabne Øjne. Den rigtig forelskede maa have Øjne og ikke se, Øren og ikke høre. Her har jeg staaet et halvt Kvarter foran dig uset og uhørt — det glæder mig — alt, hvad Mennesket foretager sig, bør det gøre til Gavns — Halvhed duer aldrig, allermindst i Kærlighed.«

Lidt fortrædelig — enten det nu var over at forstyrres i mine Grublerier, eller fordi en saa ung Bekendt, der endnu ej kunde gøre fuld Paastand paa Vennenavnet, saa ligefrem afslørede en Hemmelighed, han selv paa een Gang havde paanødt mig og indtrængt sig i — nok er det, jeg fik det Indfald ganske hensigtsløs at spørge ham: »Jeg vil haabe, at du selv altsaa er enten kold eller varm?«

Han trak Brynene ned og svarede langsomt: »Det er ganske rigtigt! en af Delene er jeg — jeg er virkelig kold — des bedre! eller des værre! — Kom med ud i det frie!« sagde han derpaa hurtigt, »i Ven-

skab er jeg ikke kold — jeg har frarevet dig d i n Hemmelighed, nu maa du dele m i n!«

Vi gik tavse gennem Haven ud i Ellekrattet og satte os paa en Græsbænk ved Bækken.

»N o r d s t j e r n e!« sagde han med dyb og alvorlig Stemme, »du er den eneste foruden mig, som nu ved, at Frøken S o n n e n t h a l elsker mig: thi hun ved det vist ikke selv.«

Forundret saa jeg paa ham: »Og du?«

»Er kold,« svarede han, »og er dette ikke bedst for os begge? Kløften mellem os er alt for uhyre, hun rig — jeg fattig, hun af gammel adelig Herkomst — jeg —«

Her holdt han pludselig inde, støttede Albuen paa Knæet og Panden mod Haanden. Efter nogle Sekunders Tavshed, den jeg ikke følte Kald til at bryde, lænede han sig tilbage mod en Træstamme, saa med sammenslyngede Arme lige ud for sig, og som han havde talt til den forbirindende Bæk, vedblev han koldt og roligt, lig den, der fortæller et Eventyr fra fjerne Tider eller Lande:

»Jeg er en Frugt af forbuden Elskov, falden i Mørke fra Stammen og i Mørke henslængt saa langt, at jeg næppe igen skal finde den.

Af Almuefolk kan jeg ikke være oprunden; thi enten var jeg da bleven kvalt i Fødselen, eller og havde min Moder vedkendt sig mig. En Prinsesse har hun heller ikke været; thi i dette Tilfælde maatte der være sørget lidt bedre for mig. Min Herkomst maa vel altsaa søges i Middelstanden. En Præst — gammel Enkemand, velhavende og barnløs, fandt mig en Morgen i sin Forstue. Han antog mig, opdrog og underviste mig til mit syttende Aar. Da han havde dimitteret mig til Universitetet og udstyret mig med Klæder og de nødvendige Penge, gik han derhen, hvor jeg haaber, han har fundet Lønnen for sin faderlige Kærlighed imod det faderløse Hittebarn. I fire Aar fuldendte jeg mit akademiske Kursus — ja!

du var maaske selv til Stede, da jeg tog Attestats. Siden har jeg været Hovmester her. Du indser nu selv, at om jeg endogsaa elskede Frøkenen, kunde jeg ikke tænke paa nogen Forbindelse med hende.«

»Du har Ret, min Ven!« svarede jeg; »men eet maa jeg oprigtig sige dig: naar du vidste, at hun elskede dig, burde du saa ikke for hendes Roligheds Skyld have forladt Solholm?«

»Jeg har kun vidst det i tre Dage,« svarede han. »Vel har det paa nogen Tid af og til forekommet mig saa; dog agtede jeg ikke stort paa disse tvivlsomme Symptomer: Sukke, Farveskiften, et cetera, et cetera, — og mente, at den os Mennesker medfødte Egenkærlighed let kunde forlede til at udtolke dem falskeligen. Men uforvarende, ubemærket kom jeg til at høre hendes Bekendelse for den paatrængende Veninde. Det forstaar sig, N o r d s t j e r n e ! nu rejser jeg, men hvorhen? og under hvilket Paaskud?«

Det glædede mig at kunne tilbyde den ædelt tænkende Ven Lejlighed hos mig, til han enten fik en anden Kondition eller kom i Embedsvej. Baronen vilde ikke være vanskelig at tilfredsstille; thi flere Gange havde han stiklet paa sin Hovmesters alt for moralske Opdragelsessystem. Baronessen derimod agtede ham og mistede vistnok saare nødig en saadan Mentor for hendes Søn. Og Frøkenen — dog, hvad kan ikke Fraværelse udrette med Tidens Hjælp?

Længe varede vor Samtale; thi ogsaa T h e r e s e var Genstand for samme, hvorvel jeg endnu hverken naaede Overbevisning om hendes Karakter eller kom til nogen Beslutning for Fremtiden.

Men Velanstændighed bød mig vende tilbage til Selskabet og afbryde den venskabelige Ordveksling, der var mig saa behagelig, fordi den angik den fortryllende T h e r e s e , og fordi min Modstander saa tapperligen modsagde enhver af mig opkastet Tvivl

om hendes Uskyldighed. Den muntre Larm i Haven mindede os om at bryde op.

Vi fandt de fleste forsamlede ved Fortunaspillet.

»Det er dog et sandt Ordsprog,« raabte Baronen os i Møde, »at alting klæder de smukke godt. Vil De bare se paa Jomfru D y b e r , hvor kejtet hun bærer sig ad!«

»Og dog er Potten nu min!« sagde hun smilende, idet hendes forvildede Kugle slumpede ind ad Nihullet.

»Det er virkelig et Lykkespil,« sagde Præsten i Langebæk, der som blot Tilskuer sad paa en Bænk ved Siden, »og bærer med Rette den vægelsindede Gudindes Navn og Billede.«

»Hvor mange andre Fejl hun end har,« tog Baronen Ordet, »blind er hun ikke; det ser vi nu — hun favoriserer Ungdom og Skønhed.«

»Maaske,« svarede Præsten, »kommer den sidste Gave ogsaa fra Fortunas Haand — men se der igen! Var nu ikke den Kugle sigtet lige paa Mellemhullet, men bliver kastet tilbage i Sandet; er det ikke uretfærdigt?«

»Ingenlunde!« mente Baronen, »den var alt for stærk.«

»Saa kommer jo mine Ord igen, at Duelighed, Kraft og Mod udretter intet uden Lykkens Bistand.«

»Men hvad betyder da Ordsproget, Hr. Pastor!« spurgte Forvalteren, der slog den uheldige Kugle: »L y k k e n s t a a r d e n d j æ r v e b i?«

»Ordsproget er ikke saa uhjemlet,« faldt Dommen, »naar man ved den oprindelige Betydning af d j æ r v, der er det samme som n æ s v i s, u f o r s k a m m e t, d u m d r i s t i g. Folk af saadan Karakter er som oftest Fru Fortunas Kæledægger. Derfor hedder det og: H v o s o m v o v e r, h a n v i n d e r, nemlig vover uden Ræson.«

Forvalteren prustede, men blev Svaret skyldig. Baronen smilede, saa hen til mig og gjorde en Gri-

masse ad Forvalteren, som vendte Ryggen til i Begreb med at kaste. Jeg antog Baronens Øjekast som en Opfordring til at deltage i Samtalen.

»Min Mening,« sagde jeg, »er den, at Spillet har faaet en urigtig Benævnelse og Skytsgudinde. Er det ikke ved et vist Maadehold, her vindes? ved at passe en Middelvej mellem Svaghed, Langsomhed, Frygtagtighed paa den ene Side og paa den anden Forvovenhed og overdreven og utidig Kraftanspændelse? Dygtighed forenet med Sindighed naar jo sikrest Maalet. Det er ikke mer end billigt, at den, der løber Storm til Lykken, bliver tilbageslaaet, og at den svage og fejge for silde eller aldeles ikke naar sit Med.«

»Rem acu tetigisti!« (du har truffet Sømmet paa Hovedet!) mumlede min Præst.

»Altsaa,« sagde Baronen leende, »kommer jeg vel til at give Damen derhenne Afsked; men hvem sætter jeg i Stedet?«

»Middelmaadighedens Gudinde,« sagde en Pige med et dristigt Aasyn, der nylig var kommen til.

»Middelmaadigheden, skønne Jomfru!« sagde V a n g skødesløst, »har ingen Gudinde; den behøver ingen, den hjælper sig selv. For lidt og for meget fordærver alting. Verden — jeg mener de vældige i Verden — er bedst tjente med middelmaadige Redskaber, som kan udrette det, de skal, hverken mer eller mindre; deres Middelmaadighed er deres Fortuna.«

Min Præst tog sin Pibe af Munden og sagde: »Jeg er temmelig sikker paa at gætte Deres Tekst: L y k k e n e r d e d a a r l i g e s F o r m y n d e r, ikke sandt?«

»Saa omtrent,« svarede V a n g; »kun i Stedet for d a a r l i g e bør man sige de v i l j e l ø s e s, deres, jeg omtalte, der ingen fast og sikker Vilje har selv, men virker som blinde Redskaber for andres. Da de ikke kan undvære Formynder, tykkes mig ej heller,

man kan kalde dem daarlige, naar de giver sig under Lykkens Formynderskab.«

Under denne Samtale havde jeg, saa hemmeligt jeg kunde, iagttaget begge Veninderne. Frøkenen spillede ikke med, men sad paa en Sidebænk og Therese bestandig hos hende, undtagen naar hun maatte frem og kaste. Hun smilede uforbeholden ad Vangs Tale; Mariane derimod røbede — om ikke Mishag — saa dog en Slags Uvilje, blandet med Bekymring; men selv gennem denne Sky paa hendes ædle Aasyn skimtede jeg Blinket af Kærlighedens Lue. Vel troligt, at kun min Vens Meddelelse havde gjort mig saa skarpsynet. Endnu var jeg ikke selv saa forelsket, at jeg jo kunde føle ved fremmed Ulykke, og en beklagelig Ulykke var vist nok Frøkenens Kærlighed; thi rimeligvis vilde den i saa blødt og stille et Hjerte slaa dybe Rødder — og Moderen, hvem denne Datter alene bandt til Livet, naar hun engang opdagede hendes haabløse Lidenskab — — her afbrødes jeg i min mørke Tankegang ved det Raab: »Havgusen!«

Det kom fra en af Gæsterne, som ej havde deltaget i Spillet og nu ilede fra Marken ind i Haven for at varsko Damerne; Spillet hævedes straks, og alle søgte den nærmeste Vej til Hus for bag tætte Vægge at skærme sig mod Havets skumle Aand, der, indhyllet i Taagen, farer hurtig og lumskelig frem, udslyngende sine frygtelige Pile: Febre, Gigt, Tandpine, Hoste og Snue.

Det er netop paa de skønneste Sommerdage, Havgusen kan ventes. Naar alle Vinde er til Hvile, naar ingen Sky pletter den lysblaa Æter, hvor Solen straaler i sin Enevældes Glans og kalder selv Naturen til Glæde, alle Fugle synger deres muntreste Sang, og alle Blomster rejser højest deres favre Hoveder, Græsgangene klæder sig i det lyseste Grønt, og Kornmarkerne lover Sædemanden en frodig Høst — da viser sig i Kimingen mod Nordvest en mørkblaa Bænk,

der snart udbreder sig til begge Sider. Den hæver sig ikke højt som Skyen, men sniger sig lavt hen med Jorden lig Høgen, naar han har udspejdet et Bytte. Man skulde tænke, det var en Aftensky fjernt paa Havet; men næsten i et Nu er man midt inde i Taagen og — i Vinterens Kulde: da forstummer Fuglene, Blomsterne sænker deres Hoveder, og i de bølgende Vange suser det som Dødssukke. Næste Morgen ses Taagens sørgelige Spor; forsvunden er Markernes livliggrønne Farve, hele Naturen har faaet et gammelt og skrantent Udseende, Sommerens Skønhed er falmet, de gustne Vange minder om en tidlig og karrig Høst. Ulykkelig Kærlighed er Hjertets Havguse.

V.

Bondegildet.

Baronen havde med megen Artighed tvunget mig til at overnatte paa Gaarden; men vel muligt, at Thereses Nærhed virkede mere end hans Overtalelser.

Næste Dag beredte den muntre Vært sine Gæster en Adspredelse, som for mig var aldeles ny, og af hvilken jeg, sandt at sige, kun lovede mig lidet. Gaarsdagen havde der været Bryllup i nærmeste Landsby; en af Baronens mest formuende Fæstere giftede sin Datter med en ogsaa velhavende Nabos Søn. Om Søndagen stod det saakaldte Andendagsgilde, og didhen var det, han førte os, »for« — som han sagde til Herrerne — »at vise dem sine smukke Bønderpiger.«

Paa tvende Vogne rullede vi derhen, men steg af tæt uden for Byen for til Fods at begive os til Gildegaarden, der laa i den modsatte Ende.

Et saadant Besøg var ingen Overraskelse for Godsets Almue, som ofte saa deres Husbond iblandt

sig ved mindre højtidelige Anledninger, og som meget vel kendte den almindelige Hensigt af denne hans Nedladenhed. Da denne Stand desuden ikke tager det saa nøje med Elskovseventyr hos ugifte, og disse ej heller var uden visse Fordele for vedkommende, tog Bønderne med Fornøjelse mod deres Sultan — dette var et Øgenavn, Forvalteren havde givet ham, og som de andre snart optog.

Rygtet om vor Ankomst havde straks udbredt sig lige til Brudehuset, og da vi traadte ind i Gaarden, hilstes vi af tvende Klarinetblæsere, der havde opstillet sig uden for den store Dør, af hvilken Gæsterne sværmede ud som Bier af Kuben for at se denne Tilvækst i deres lystige Samfund.

Saa snart vi var komne indenfor, bød Baronen Bruden op til en Dans.

Bønderne kendte dengang ikke andre end den polske og en svag Efterligning af Menuetten. Den første, som almindelig kun danses af eet eller to Par ad Gangen, er voldsom og vild: trampende, springende drager eller snarere slæber Danseren sin Meddanserinde efter sig i hurtige og snævre Kredse, slipper hende et Øjeblik, klasker i Hænderne, griber hende atter og snor hende omkring i stormende Hvirvler. Baronen, en fortrinlig Danser, gav ingen af Bønderkarlene efter i Raskhed, men overgik dem langt i Lethed og Ynde, saa jeg med største Fornøjelse skulde have beundret hans Færdighed i denne slaviske Nationaldans, hvis han havde holdt sig til den nygifte Kone eller nogen som helst anden Dame; men inden jeg tænkte derpaa, havde han grebet Therese.

Mit Hjerte bankede, og med beklemt Bryst vilde jeg drage mig bag ved Tilskuernes Kreds, da hun efter et Par Rundaer smuttede fra ham og satte sig paa en Bænk i Nærheden af mig. Med lettet Sind nærmede jeg mig hende og ytrede min Modbydelighed for en saa lav og raa Forlystelse.

»Derfor deserterede jeg ogsaa,« sagde hun med

et Smil, der lig et Solglimt atter opvarmede min Barm.

I dette Øjeblik kom Vang og drog mig med sig ind i en anden Stue.

»Almuen« — sagde han her — »har en Skik, som jeg virkelig lider: Dagen efter Brylluppet gaar Brudgommen, ledsaget af de unge Karle, ud af Brudehuset; en Spillemand følger dem. Noget derefter kommer alle de gifte Mænd, leder efter ham og søger med List eller Vold at tage ham fra hine. Ligesaa sker det med Bruden, som de unge Piger tager imellem sig og Konerne opsøger. Kan nu det unge Par samles, inden en af dem bliver grebet af Modpartiet, taber dette det udsatte Væddemaal; i modsat Fald hint — du mærker vel Betydningen af denne Spøg?«

»Jo vel!« svarede jeg; »men hvorfor trak du mig herind for at aabenbare mig noget, som aldeles ingen Hemmelighed er?«

»Fordi,« — sagde han, — »jeg vilde foreslaa dig, om vi to ikke skulde tage Gæsteroller i denne Farce? Det fine bestaar deri, at man kan bringe Opsøgerne paa Vildspor, og til den Ende plejer de unge — naar Lejlighed gives — at forklæde enten Brud eller Brudgom eller begge to. Ser du nu: jeg er af hendes Højde og ifører mig hendes Stads; du bytter Dragt med ham — saa er Travesteringen færdig. Mændene løber efter dig, Konerne efter mig, og imidlertid har Parret forenet sig.«

Uden at oppebie min Indvilgelse tog han mig under Armen, og idet vi ilsomt forlod Gaarden, fortalte han mig, at alt var aftalt og forberedt med vedkommende. Midt nede i Byen smuttede vi ind i et lille Hus, hvor det ikke varede længe, inden Brudgommen og hans Følge forenede sig med os. I Hast byttede vi Klæder: han fik min fine Konventsfrakke, mit hvide Halsklæde og min høje, spidspuldede Hat — jeg hans lange, blaa Vadmelskjole, hans røde Kattunsklæde og brede Hat. Medens dette gik for sig,

var Vang forsvunden, og jeg fulgte de unge Karle ud paa Gaden — Spillemanden i Spidsen. Og nu brugte denne uafladelig sin Bue; thi det er Vedtægt, at Jægerne stedse maa kunne vide, hvor Vildtet er.

Her saa vi nu først langt foran os min Brud med hendes Piger fare tværs over Gaden og noget efter Konerne den samme Vej, men endnu intet til vore Forfølgere. Endelig blev vi dem var langt bag ved os, og nu gik det over Stok og Sten, gennem Gaarde, gennem Huse, over Haver og Tofter, som om en virkelig Fjende var os i Hælene. Omsider stødte vi i en snæver Gyde uformodentlig paa hverandre.

»Her faar vi en Russi« (det engelske rush), sagde den raskeste af Karlene til mig — »sørg nu for sig selv, mens vi rykkes med Mændene, og se, han finder et Hul!«

Jeg løb nu tilbage, men tøvede dog lidt ved Enden af Gyden for at se Stridens Beskaffenhed og Vending. Begge Partier var omtrent lige stærke og brødes vældigen med megen Larm og Raaben. Nogle faldt, men rejste sig straks igen som i Valhalla, og Mændene var ikke i Stand til at bryde Karlenes tredobbelte Linie.

Uden at oppebie det endelige Udfald fortsatte jeg min Flugt og sneg mig ind ad den første Dør, jeg fandt aaben. I den snævre Forstue, hvor jeg nu stod, blev jeg ikke længe, en forvirret Støj, som alt mere nærmede sig, lod mig frygte, at mine Forfølgere havde fundet mit Spor. Jeg aabnede derfor paa maa og faa en Dør, og denne førte til et rummeligt Værelse, der kun svagt oplystes af et eneste lille Vindue med smaa, af Solen forbrændte Ruder. Men næppe havde jeg lukket Døren og set mig om efter et Skjul mellem Kister og Skabe, før den atter aabnedes, og ind tren — Bruden; om den rette eller falske, kunde jeg endnu ikke se.

»Er det dig, Vang?« spurgte jeg.

Ved denne Tiltale for den indtraadte forskrækket sammen og vendte sig om imod mig med Ryggen til Vinduet. Da jeg følgelig ikke kunde skelne Ansigtet, formodede jeg, at man uheldigvis havde tilført mig den sande Brud.

»Det traf slemt, lille Mo'r!« sagde jeg. »Hun ser nok, at jeg ikke er den rette; jeg maa vel derfor ud for at se, om jeg kan finde ham.«

Med disse Ord nærmede jeg mig Døren. Hun svarede intet, men drejede Hovedet efter mig. Jeg kastede et Blik paa hende — forbavsedes — standsede — det var — T h e r e s e. Nu stod jeg lige saa tavs som hun; mit Hjerte bevægedes af sælsomme, søde Anelser.

Det var øjensynligt, at dette Sammentræf — vist nok en Foranstaltning af den sindrige V a n g — kom hende lige saa uventet som mig, hendes Forundring var ikke Forstillelse. Men enten nu dette Møde var et Værk af min Ven eller af Tilfældet, jeg følte, at det s k u l d e benyttes som et umiskendeligt Vink af Skæbnen.

»T h e r e s e!« sagde jeg, udstrækkende min Haand. Langsomt, med nedslagne Øjne, hævede hun sin — jeg greb den med begge mine og drog den til mit Hjerte.

»T h e r e s e!« sukkede jeg. Hun tav endnu.

»T h e r e s e!« vedblev jeg, »det er tredje Gang, at vi af en usynlig Magt føres hverandre uvilkaarligen i Møde — o! sig mig: vil du vorde, hvad du nu synes at være? min« —

Brud, vilde jeg sagt; men førend Ordet kom over mine Læber, fløj Døren op; Karle og Piger trængte ind i Værelset med Støj og Latter. De raabte i Munden paa hverandre, at Pudset var lykkeligt fuldført og de nygifte samlede i Brudehuset uden Forhindring af de narrede Mænd og Koner; nu bad man os at følge med derhen.

Jeg bød Therese min Arm; hun indvendte, at vi dog først maatte omklædes.

»Ingenlunde!« svarede jeg, »Illusionen maa vedligeholdes saa længe som muligt.« Og sagtere lagde jeg til: »den gør mig saa lyksalig.«

Stiltiende modtog hun min Arm. Vi gik; syngende og jublende fulgte Skaren efter.

Da vi traadte ind i Spisestuen, fandt vi det unge Par siddende for øverste Bordende, begge i deres Maskeradedragter: han nok saa kæk med min lidt for snævre Hat paa det ene Øre, og hun noget undselig i Thereses græske Chemise og under hendes bredskyggede Straahat, der halvt skjulte, halvt beskyggede hendes blusrøde Ansigt. Baronen gik os med et tvungent Smil i Møde, førte os op til hine og bad os tage Plads, idet han paastod, at vi skulde spise i Kostume. Selv satte han sig lige over for os ved Brudens Side, og derefter sad langs ned med begge Sider de øvrige fra Solholm i fraterniserende Blanding med Almuesmænd og Kvinder.

»Her har vi allerede en Forsmag paa den tilkommende Frihed og Lighed,« raabte Hiarum.

Vang tog straks Ordet: »De mener vel, naar Grever og Baroner skal afskaffes; men saa bruger man heller ingen Forvaltere.«

De nærmest siddende Bønder lo af Hjertens Grund.

Forvalteren lo med, men lagde til: »Saa tager vi de Herrer gejstlige under Armen og følges ad i Kehrausen.«

Nu var de straks midt inde i den franske Revolution, som dengang havde naaet Folketyranniets højeste Spids. Thi Hiarum var en ægte Sansculot, og Vang, som stedse faldt ham i Flankerne — naar han var i det Lune — modsagde ham i alt. Jeg hørte kun kort og med et halvt Øre paa denne Mundkamp; mine Tanker tilhørte min yndige Naboerske. Vor Samtale var fattig paa Ord, den førtes mest med

stjaalne Sideblik, og een Gang mødtes vore Hænder under Bordet, hun besvarede mit frygtsomme Tryk — Sløjferne paa hendes Barm hævede sig højere — nu vidste jeg da, at hun elskede mig. Tiden fløj. Jeg mærkede ikke, at Maaltidet var forbi, før Degnen istemmede Takkesalmen.

I mangen Danselystighed har jeg deltaget baade før og siden, men i ingen som denne. Medens jeg nu nedskriver min Kærlighedshistorie, er jeg allerede en aldrende Mand og har alt længe siddet over og set mine Børn danse; men endnu har Billedet i min Sjæl af den længst forsvundne Ungdomslyst sin første friske Farve; det fremtræder stedse lige levende og i Følge med alle de søde Følelser, som dengang gennemstrømmede mit hele Væsen: Therese — den dejlige Bondebrud — tyktes mig en arkadisk Hyrdinde, Lergulvet, hvorpaa vi svævede med hverandre, var et letgyngende Blomstertæppe, og den vistnok tarvelige Musik bragte — som det hedder — selve Hjertet til at danse.

Som en Polskdans skulde afløse den adstadige Menuet, kom Frøken Sonnenthal, som ikke dansede, hurtig hen til Therese, hviskede noget og drog hende skyndsomt bort med sig. Da det vilde være upassende at følge dem, traadte jeg til Side og stod nogen Tid ventende paa deres Tilbagekomst. Da kom Vang og bragte mig Damernes Hilsen og Undskyldning: Thereses Fader var nylig kommen til Solholm og vilde ufortøvet tale med hende. I samme Øjeblik hørte jeg en Vogn rulle ud af Gaarden.

Nu forvandledes pludselig den hele Scene. Violinerne skurrede, de arkadiske Hyrder og Hyrdinder blev plumpe og klodsede Bønderfolk og den hele Kommerce flov og kedelig. Jeg satte mig i en Krog af Stuen og sejgpinede mig selv med Anger over, at jeg havde ladet Lejligheden fare mig ubenyttet forbi. Burde jeg ikke uden Forhaling have frarevet hendes

Læber den søde Tilstaaelse, Haanden allerede havde lovet? Naar ser jeg hende nu igen? og hvor? og hvorledes? Og mon da hendes Tilbøjelighed, som nu kunde være fængslet for stedse, ikke er svækket — henvejret — vegen for en anden?

Med saadanne Selvbebrejdelser martrede jeg mig en god Tid, uopmærksom paa hvad der foregik uden for mig, da jeg ublidt vækkedes af mine mørke Drømmerier ved et Traad paa Foden.

Det var den plumpe Forvalter, der sparkede ud i en Menuet. I min Sindsstemning var jeg oplagt til at se alt fra den værste Side, at ærgre mig over alt — i Bekymringer ofte en velgørende Diversion. Han gjorde ingen Undskyldninger — sandsynligvis var han uvidende om sit Fejltrin; vrippen fulgte jeg ham derfor med Øjnene og blev herved opmærksom paa hans Dans, til hvilken jeg hverken før eller siden saa Mage. Han holdt begge Hænderne i Bukselommerne — kastede Hovedet idelig tilbage, hvorved en lille Pisk, bunden noget til venstre, snart smuttede under Kjolekraven, snart pippede op med Enden — de gulkravede Ben kastede han kraftigt ud til Siderne, saa de tvende massive Urkæder slyngedes og klingrede mod hverandre, og naar han skred forbi sin Dame, brystede han sig end mere og udstødte hint kalkunske Prust, der saa levende mindede om den befjedrede Konsistorialraads sultaniske Kærlighedserklæringer.

Min Vært, Præsten, kom i det samme, satte sig hos mig og sagde: »De betragter vist Forvalter H i a r u m?«

Jeg nikkede.

»Hans Dans,« vedblev han, »er virkelig højst karakteristisk. Ellers bedømmer jeg ikke et Menneske efter Dansen; thi den er Kunst og Gangen Natur. Men hos ham er begge Slags Bevægelser aldeles overensstemmende. Læg bare Mærke til ham, naar han gaar! han knejser med Hovedet, men ser ikke til

nogen af Siderne, ligesom han vilde sige: »jeg bryder mig kun lidet om mine Medmenneskers Domme; jeg foragter dem.« Og saa skræver han i Gangen og tager lige saa stor Plads op af en Vej som to andre, og ingen kan gaa tæt ved ham : dem render han da paa Ærmet, træder dem paa Foden. Kort sagt, det er en tydelig Advarsel, at man i det daglige Liv bør holde sig tre Skridt fra Livet af ham.«

»Han synes rigtignok noget indbildsk — naragtig« — svarede jeg.

»Aa! mere end naragtig,« tog Præsten Ordet: »han er — mellem os — en Skurk, der bedrager baade sin Husbond og hans Bønder.«

»Ved Baronen det?« spurgte jeg.

»Vel ved han det,« lød Svaret; »men det bryder han sig ikke om. Jeg ved, at jeg s k a l snydes — siger han — og H i a r u m er ikke bedre end andre Mennesker. Han er en Keltring, men en klog Keltring, og jeg kan bruge ham.«

Inden han fik udtalt, saa jeg dem begge staaende i den anden Side af Stuen — som det lod — i en fortrolig Samtale, og alt imellem saa de over til mit Hjørne: det maatte gælde mig eller Præsten. Dog troede jeg snarest det første; thi den forelskede er mere mistænkelig end andre og frygter — ej heller ganske med Uret — at hans Aasyn skal røbe Hjertets Hemmelighed.

Straks efter kom de hen imod os. Baronen tog Præsten til Side og gik smaasnakkende med ham ud af Stuen; Forvalteren indtog hans Plads.

»Kan De gætte,« begyndte han med et halvt Øiekast til mig, »hvad Baronen og jeg nu stod og talte om?«

»Det kunde falde vanskeligt,« svarede jeg.

»Da skal jeg fortælle Dem det,« vedblev han: »Baronen er skinsyg paa Dem — det sagde han naturligvis ikke; men jeg kender Skælmen: det er en Rad efter Fruentimmer.«

Ganske forundret sagde jeg: »Det kan være muligt, Hr. Forvalter! men hvorledes angaar det mig?«

»Det skal jeg sige Dem,« svarede han. »Han er bange, De skal tage Jomfru Dyber fra ham —«

»Hvad!« udbrød jeg heftig overrasket og vendte mig om til ham, »Jomfru Dyber? tilhører hun ham?«

Her kastede han sig tilbage, støttede Nakken mod Væggen, rømmede sig nogle Gange og sagde: »Ikke saa — ikke saa — tilhøre og tilhøre er to Ting; han kan godt lide hende, det er ingen Hemmelighed, og — i Grunden — derfor kan jo Pigen være lige god. Gaar hendes Fader paa lange Rejser, som det nu lader til, arver hun alle hans Grunker; hun faar Kærester — ti for een, og ingen spørger efter, om han er den første — hm — hm!«

Ved disse Ord strækkede han Benene langt ud fra sig, puttede Hænderne i Bukselommerne og fløitede Melodien til: »Es hat die Schöpferin der Liebe.«

Jeg forstaar ikke, hvorledes jeg betvang min Vrede, medmindre det var Skinsygen, som modvejede den; thi jeg nægter ikke, at dens Gift begyndte straks og smertelig at virke.

Dog sprang jeg op, vendte mig mod Bøffelen og sagde: »Vil De gentage denne Beskyldning i Baronens Nærværelse?«

»Hvorfor ikke?« svarede han ganske rolig; »jeg siger aldrig andet paa hans Bag, end jeg tør sige ham lige i Øjnene.«

»Men Jomfruen?« vedblev jeg.

»Hm!« sagde han med et Smil, »mod Damerne er man ikke ugalant. Desuden, min unge Herre! hvad har jeg egentlig sagt? jeg har jo ikke beskyldt hende, og hvad kan hun gøre ved, at Kavalererne finder hende smuk?«

Med disse Ord rejste han sig og gik.

Mit Bryst forlangte frisk Luft. Jeg gik udenfor og besteg en Banke, der hævede sig over Lands-

byen. Paa dens Top laa Vang — som jeg alt længe havde savnet, støttende sig paa Albuen, stirrende tankefuld ud i Heden. Ved min Tilkomst for han op som en af Søvne og gned Panden. Derpaa rakte han mig Haanden og sagde med sin sædvanlige Alvorlighed:

»Nu maa jeg da lykønske dig? bedre Lejlighed kunde du aldrig faa.«

Jeg sagde ham, hvorledes jeg var bleven afbrudt.

»Det er da i Grunden det samme,« faldt han ind, »for nu ved jeg, maaske fuldt saa vel som du selv, at hun elsker dig, og saa er der intet mere i Vejen for eders Lykke.«

Sukkende meddelte jeg ham Hiarums Ytringer. Han grundede noget og sagde derpaa:

»Hvad du her fortæller mig, bestyrker en Mistanke, som jeg alt en Tid har næret; de smukke Herrers Plan er aabenbare den, at Baronen skal forføre Therese, og naar hun saa er skilt ved sin Dyd og sin Ære, griber hun villig det eneste Redningsmiddel og kaster sig i Armene paa den Satyr Hiarum. De er altsaa begge lige interesserede i at holde dig ude af Spillet: den ene arbejder for sin Sanselighed, den anden for sin Pengebegærlighed — fatter du det?«

Tavs omfavnede jeg min Ven; han havde tændt Lys i min Sjæls Mørke.

Da vi tiltraadte vor Nedgang af Bakken, sagde Vang: »Et oplysende Sidestykke til denne Intrige vil jeg nu betro dig. Du har vel lagt Mærke til Jomfru Urold, Oldgranskerens Datter? i det ringeste er det ikke hendes Skyld. Det er to Aar, siden hun kom til Solholm, uskyldig, eller nærmere, negativ med Hensyn baade til ondt og godt, omtrent som et rent Papir, der villig modtager enhver Skrift. Baronen indprentede hende de Grundsætninger, som

du noksom kender, og ved et flygtigt Øjekast vil du kunne læse dem i hendes dristige Aasyn lige saa tydeligt som din Vært i hendes Gang. Hun har allerede gjort een Københavnsrejse, du forstaar mig vel? Baronen er ked af hende, men kan ikke blive hende kvit. Han saa sig derfor nødt til at forsørge hende, og — jeg er udkaaret til at gengive hende den tabte Ære ved at opofre min egen: et Præstekald her paa Godset er Maddingen, alt efter god gammeladelig Skik og Brug —«

Videre kom han ikke; thi her mødte os Manden selv.

»Aha!« tilraabte han os alt i en Afstand, »jeg tænkte det nok, de unge Herrer har søgt Ensomhed for at sympatisere over Naturen og dens — Yndigheder.«

Dette sidste Ord sagde han langsomt og med Eftertryk, idet han trak Øjenbrynene højt op og smilte klogt og skælmsk som den, der ved mere end han maatte. Jeg var ikke stemt til at svare i den angivne Tone og sagde derfor med Tvang noget almindeligt om Naturens Skønheder: at disse kun var til for dem, der formaaede at opfatte dem.

»Meget rigtig!« tog han Ordet; »det gaar netop lige saadan med kvindelig Skønhed. Der er for Eksempel den lille Pige, som nylig forlod os.«

Jeg kastede forundret et stjaalent Blik til Vang.

»Hun er virkelig et af de fuldkomneste Fruentimmer, jeg i mine Dage har set, og dog er jeg vis paa, at ikke en eneste af disse Bønderkarle her kan se det, ja maaske næppe flere end jeg og en til.«

Her skottede han til mig med et fint Smil; jeg fornam, at jeg rødmede.

»Paa min Ære!« vedblev han, »var jeg ung og min egen Herre —«

Videre kom han ikke, da vi imidlertid havde naaet Gaarden, hvor flere af Selskabet mødte os. Ba-

ronen blandede sig imellem dem og erindrede om Hjemrejsen, da han havde faaet flere fremmede. Vang og jeg blev noget tilbage.

»Hvad siger du dertil?« hviskede jeg. »Den Tale stemmer ikke med den omtalte Plan.«

»Vel gør den det,« svarede han; »ser du ikke, at han vil bibringe dig den Formodning, at han allerede har været lykkelig og derfor uden stor Modstand viger for en Medbejler?«

Denne Forklaring gjorde ikke den tilsigtede Virkning; jeg følte meget mere atter et Stik af Skinsygens Brod, men skjulte Smerten under et bifaldende Nik.

VI.

Jakobinerne.

Paa Hjemrejsen til Solholm, hvor der ikke gaves Lejlighed til fortrolig Meddelelse, foretog jeg mig endnu en Gang at gennemgaa min Hjertesag, men kom dog ikke paa det rene med min Tro paa Thereses Dyd. Selv min Vens kraftige Forsvar syntes mig uafgørende, da det jo muligen kunde være grundet lige saa meget i hans Modsigelseslyst som i Overbevisning. Saaledes ved Skinsygen at indsuge Gift af hver en Blomst eller maaske rigtigere at forvandle Honning til Gift.

Den Tone, som herskede paa Solholm, var slet ikke skikket til at hæve min Mistænkelighed, lige saa lidet som det nye Bekendtskab, jeg her gjorde. De nystilkomne fremmede var nemlig — Thereses Fader samt hendes af denne begunstigede Tilbeder: den første Købmand, den anden juridisk Embedsmand i Viborg, og begge erklærede Revolutionsmænd.

Købmanden var en lav, middelaldrende Mand med et kort, men bredt Ansigt, snæver Pande og smaa Øjne, som man sjælden fik rigtig at se, da han

næsten altid havde dem nedvendte mod Jorden. Var han i Talen nødt til at se paa nogen, blinkede han enten meget hurtigt, eller og trak han Øjenstenene højt op under Laagene, saa kun det hvide kom til Syne. Rødt Haar, røde Bryn, rødt Skæg, som altid var skødesløst og aldrig i Bunden afraget, gjorde Ansigtet endnu modbydeligere.

Embedsmandens var dertil en ren Modsætning, blegt, magert, skægløst og saa smalt, at det ej syntes stort bredere end den lange Hals, der bar det; mælkeblaa, dorske og ligesom glaserede Øjne — næsten ingen Bryn — tynde, mørke Haar paa Hovedet, som paa Issen var ganske skaldet. Mandens spinkle Overkrop stod i stort Misforhold til de fyldige Laar og Lægge, hvilke velunderrettede ogsaa paastod var udstoppede. Skønt han skulde være i sine bedste Aar — noget over de tredive — saa han dog langt ældre ud og opvakte ved første Øjekast uvilkaarlig Formodning om tidlige Udsvævelser. Hvad der gjorde Kontrasten mellem disse to Venner endnu fuldkomnere: Købmanden saa altid mild og venlig ud — endog ved de allersørgeligste og græsseligste Fortællinger, smaalo eller smiskede i eet væk, medens Fialtring — saaledes vil vi kalde Juristen — fremviste ved alle endog de muntreste Anledninger et Ansigt saa koldt som Is og saa alvorligt som en gammel Rektors.

Jeg forefandt disse Herrer midt inde i en heftig Debat med Hiarum, Pastor Rumsøe og Baronen om det genstridige Lyons Belejring.

Ved min Tilkomst havde Hiarum Ordet. »Jeg paastaar,« sagde han, »at den ikke holder sig i otte Dage — at den i dette Øjeblik er indtaget og ødelagt; Kellermann er ingen Bogfinke.«

»Men han er en Keltring, en hemmelig Royalist,« faldt Fialtring ivrig ind; »han har hundrede Tusinde Bajonetter — hvad vil han mere? burde han ikke haft den for længe siden? Men pas

paa, hvad jeg siger: Konventet er for lemfældigt; det gaar aldrig godt.«

»Jeg synes dog,« sagde Baronen, »at de aarelader ret brav; Guillotinen er jo i Gang baade Nat og Dag.«

»Det forslaar ikke,« raabte Fialtring; »den Metode er alt for langsom. Carrier! han forstaar Tingen bedre. Var jeg i Paris, jeg vilde gaa lige op i Konventet og skrige Robespierre i Øret: »Du sover, Brutus!««

»Tal ikke om Robespierre!« faldt Købmanden ind med sin Fistelstemme og for med Haanden hurtig frem og tilbage over den smalle Pande — hans sædvanlige Gestus; »det er en guddommelig Mand, en guddommelig Mand, og Couthon og St. Just ved hans Side — det er et himmelsk Kløverblad, et himmelsk Kløverblad —«

»En sand Treenighed!« faldt Baronen ind og saa med et sarkastisk Smil til Præsten.

Denne slog en Skoggerlatter op.

»Det er en Hyperbol,« sagde Fialtring, »at kalde Robespierre en Gud; det er han ikke, men en Guddommens Apostel — Fornuftens ypperste Præst —«

»Et Mønster for alle Præster —« faldt Baronen ind.

»Hm!« sagde Købmanden, »man skulde slet ingen Præster have; hvad skal vi med de Præster? hvad skal vi med dem?«

»Aa jo!« sagde Fialtring, »naar de blot vilde holde dem til Fornuften og Moralen.«

»Jeg,« raabte Rumsøe, »jeg prædiker, Fanden knække mig! heller ikke andet end Fornuft og Moral.«

»Deri gør De Ret, Hr. Pastor!« sagde Baronen med paatagen Alvorlighed; »men i Moralen maa De heller ikke være alt for streng,« lagde han bedende til; »De maa gøre os Vejen til Himmerige saa mor-

som og behagelig, som det er Dem muligt; saa skal vi nok følge med Dem. Og naar jeg nu holder de ni Bud, saa kan De nok give mig det ene efter.«

Dette Indfald vakte almindelig Latter, kun Fialtring beholdt sin Alvorlighed, og idet han slog til Lyd med Haanden, raabte han flere Gange: »à l'ordre du jour! til Dagens Orden!« inden det lykkedes ham at tilvejebringe saa megen Stilhed, at han kunde faa de Ord frem: »Over saadanne Bagateller som Lyons Belejring maa vi ikke glemme det vigtige: Konventet har erklæret alle Konger paa Jorden Krig.«

»Det er ret!« peb Dyber. »Hvad skal vi med de Konger? hvad skal vi med dem?«

»Hæ! vi kan selv være Konger!« gryntede Hiarum og ledsagede dette kongelige Indfald med sin sædvanlige modbydelige Latter.

»Rigtig!« tog Baronen ved, »nu har de allerede over syv Hundrede i Paris, og enhver Franskmand stræber jo efter Kronen.«

»Hvad siger De? hvad siger De?« skreg Dyber; men Fialtring gjorde i stum Forfærdelse sin Hals en halv Gang saa lang, som den ellers var.

»Jeg mener Borgerkronen,« svarede Baronen, der i Grunden gjorde lige meget baade af Folkemagt og af Kongemagt og blot deltog i Samtalen for at holde den i Gang og hemmelig more sig over det nymodens Kandestøberi.

Uden at de mærkede det, havde han dem alle til Bedste; men han skaanede Dyber for hans Datters Skyld og for hans Penges Skyld.

Jeg havde allerede nok af denne Surdejg og vilde bortfjerne mig, da Baronen, som mærkede min Hensigt, hurtig forestillede mig som en god Patriot og dydig Borger, endskønt ved Fødselen — ligesom han selv — en Aristokrat.

Dog kom jeg for denne Gang ikke til at veksle et Ord med de fremmede; thi en sælsom Støj udenfor

tildrog sig alles Opmærksomhed, en grov Røst raabte i eet væk:

»Gott verfluche mich! er soll sterben! der verdammte Hund! er soll sterben —«

Og alt derimellem flere kvindelige Stemmer: »Bette L i e f e r s ! vær dog rolig! Gud bevares! hys, hys! Herren er derinde.«

»Ich sch . . . . . in den Herrn — der Verwalter soll sterben — —.«

H i a r u m , der under hele Samtalen havde siddet i sin Yndlingsstilling med vidt udstrakte Ben, sprang nu op saa let som en Kanin, ihvor tyk og plump han end var, og ind i et andet Værelse, hvis Dør han smækkede i efter sig.

Næsten i samme Øjeblik sprang den modstaaende Dør op, og Skytten styrtede ind med et Gevær i Haanden, fraadende af Vrede. Præsten for om bag Kakkelovnen; D y b e r rykkede sig med smaa Trin hen i en Krog, og den anden djærve Republikaner søgte Skjul bag ved mig, idet han krampagtig tog fat paa mine Arme, som om han vilde holde mig til et Skjold foran sig.

Baronen alene beholdt sin Aandsnærværelse, gik hen imod den rasende og søgte med gode Ord og udstrakte Arme at opholde ham og hindre hans videre Fremtrængen, idet han forsikrede ham, at Forvalteren ikke var der. Skytten standsede vel, men stampede i Jorden og skreg uden Ophold:

»Ich muss ihn haben! Sie sollen ihn ausliefern! ich will ihn totschiessen wie'n tollen Hund.«

»Hent hans Kone!« sagde nu Baronen til en hidilende Tjener.

Denne vendte hurtig om; men Skytten, som gennem Vinduet saa eller troede at se et Glimt af den, han søgte, for ud efter hin. Nu fremkom de, der var krøbne i Skjul, og spurgte ængstelige om Aarsagen til dette Optrin. Baronen beroligede dem med den Forsikring, at Skytten blot havde drukket sig fuld ved

Gildet, og at hans Vrede vilde forsvinde med Rusen. Han lagde til, at nogle af Bønderne, som formodentlig havde et Horn i Siden paa Forvalteren, havde ophidset ham mod denne ved at bilde ham noget ind. For Resten havde han et Par Gange før haft en lignende Raptus, uden at man dog havde set hans Trusler sat i Udøvelse. Idet han derpaa med sit sarkastiske Smil vendte sig til de forskrækkede Republikanere, sagde han:

»De skal ikke være bange, mine Herrer! forestil Dem blot, at Skytten er en Septembrisør, der gør Jagt paa en Aristokrat! men lad os se, hvorledes Synderen befinder sig.«

Han aabnede Døren til det Værelse, hvor denne havde søgt Tilflugt; dog han var ikke her og maatte rimeligvis være flygtet andetsteds hen for bedre at skjule sig. Imidlertid var vi dog temmelig urolige, da vi saa Skytten løbe hid og did i Haven med Mordvaabnet i Haanden, og vi spurgte Baronen, hvad Enden skulde vorde herpaa.

»Det skal De snart faa at se, naar Mester Erik kommer,« svarede han.

Hvad han hermed mente, opklarede sig snart. Skytten, som forgæves havde søgt sin Fjende i Haven, kom nu styrtende igen ind i Gaarden; men her modtoges han af sin Kone, en middelaldrende, bondeklædt Kvinde; hendes Tiltale: »Hjem med dig, din fordrukne Hund!« virkede med magisk Kraft paa Mennesket; hans vildtspændte Ansigtsmuskler slappedes, han sagtnede sin Fart, gik langsomt i en Halvkreds uden om hende, og mumlende mellem Tænderne slentrede han af ud ad Porten — hun bagefter, bindende ganske roligt paa sin Strømpe.

»Ser De,« sagde Baronen, »hun kan kuske ham; nu er han taalig som et Lam.«

Den arme Forvalter kom nu frem af sit Smuthul og maatte straks tære nogle Spottegloser af sin Herre Baronen. Opirret herved forlangte han, at

Skytten straks skulde jages bort. Men Baronen fik ham dog snart beroliget ved den Forsikring, at Skytten skulde bede ham om Forladelse i sin Kones Paahør og denne indestaa for hans Opførsel i Fremtiden.

Da Roligheden saaledes var genoprettet, blev jeg snart ledt ind i en Samtale med de tvende fremmede, og allerede i denne begyndte det første ufordelagtige Indtryk, deres Aasyn og terroristiske Taler havde gjort, noget at formildes. Det fandt sig virkelig, at de langt fra ikke var saa slemme, som deres sansculottiske Udseende og Kraftsprog lod formode. Det gik med dem som med tusinde andre Revolutionsmænd: kun i store Flokke er de glubende Ulve, men enkelte er de fromme eller fejge som Faar — stærke og frygtelige for en Tid ved deres Sammenholdenhed og indbyrdes Ophidsning, falder de dog let fra hverandre som en Maskine, der sprænges af en stærkere Kraft, ja vorder endog, naar Frihedsfeberens Hede omskiftes med Kulde og Mathed, lydige og taalige Undersaatter. Jeg har kendt dem begge mange Aar derefter, og da var D y b e r ivrig Bonapartist, og F i a l t r i n g holdt drabelig paa alle de gamle Dynastier.

Disse Menneskers Underholdning kunde ikke længe fængsle mig, og det saa meget mindre, som en lønlig Uro ikke tillod mig at blive længe paa eet Sted.

Jeg søgte efter V a n g, men ledte længe forgæves. Endelig fandt jeg ham i en Afkrog af Haven, siddende paa en Bænk med sammenslyngede Arme og hensunken i dybe Tanker. Jeg standsede tæt foran ham. Han slog Øjnene op, saa stift paa mig i nogle Sekunder og brast derpaa i en Latter, som ingenlunde var smittende.

»Hvorover ler du?« spurgte jeg.

»Over mig selv,« svarede han. »Lykken leder efter mig, og jeg er saadan en Nar, at jeg flygter for den. Hvad mener du? den dydsirede Jomfru U r o l d

har allerede begyndt sit Angreb paa mit Hjertes Fæstning. Hun kommer og fortæller mig, at den gamle Præst i Lyngbjerg for et Par Timer siden er død, og at jeg burde søge at vorde hans Eftermand. »Jeg tror vist,« sagde hun, »at Baronen vil foretrække Dem, og saa skal vi da faa at se, om De virkelig er en Fruentimmerhader« — her afbrød hun sig selv og skænkede mig et af disse Øjekast, om hvilke Pastor Rumsøe siger, at de svirper i Ansigtet.«

»Og du?« spurgte jeg.

»Takkede og gik,« svarede han mørk og faldt atter i Tanker.

For at adsprede disse bragte jeg Begivenheden med Skytten paa Bane og ytrede min Forundring over den Magt, Konen besad over dette brutale Menneske.

»Naar du kendte hende,« sagde han, »vilde din Forundring bortfalde; der er ingen, som jo er bange for hende. Jeg selv er i hendes Nærhed ikke fri for en Slags Benovelse — omtrent som den, der uvilkaarligen ytrer sig hos visse Mennesker, naar der er en Kat i Værelset. Almuen anser hende for en Heks, og vist nok er det: hendes lumske Øjne synes at varsle om frygtelige Løndomme, at være Medvidere i farlige Kundskaber om skjulte Naturkræfter eller Aandernes Indvirkning paa den legemlige Verden.«

Jeg studsede over den Alvor, med hvilken min Ven foredrog denne Skildring; thi det lod, som om han selv var smittet af Almuens Overtro.

»Jeg skal betro dig noget,« tog han atter langsomt og med bortvendt Blik til Orde. »Du har vel lagt Mærke til den vanvittige Degn, vi saa i Kirken?«

Jeg bejaede det.

»Og til, at jeg skyr den ulykkelige?«

»Det kom mig saa for.«

»Jeg kan ikke blive den Tanke kvit,« vedblev

han med et rystende Suk, »at hans Skæbne engang vil blive min.«

»Gud!« raabte jeg, »hvad er det for en Grille!«

Han svarede intet, men hældede sig bagover med Hovedet til et Træ og kneb Øjenlaagene til — han kunde dog ikke hindre nogle Taarer fra at stjæle sig frem under dem.

Jeg var lige saa bekymret som forbavset over denne Opdagelse i min stakkels Vens Sindstilstand, der vistnok endnu kun var, hvad man kalder Indbildning; men hvo ved ikke, at en saadan stundom vorder til Virkelighed, at Rædselsbilledet, som fra Begyndelsen hurtig kom og hurtig svandt, efterhaanden tøver længer og længer, indtil det endelig sætter sig urokkelig fast i den forstyrrede Hjerne?

Pludselig slog han Øjnene op, en livlig Rødme farvede hans ellers altid blege Ansigt, han greb begge mine Hænder og sagde med øm Heftighed:

»Nordstjerne! en lys Aand har sendt dig til min Bistand imod den mørke — du er den første, den eneste, for hvem jeg aabner min Sjæls Inderste — det letter mig — jeg finder mig saa vel som endnu aldrig i disse sidste Aar — bliv hos mig! forlad mig ikke —«

Han støttede sit Hoved mod mit Bryst. Jeg omfavnede ham med Taarer og talte Venskabs trøstende Ord. Han blev aldeles som ellers og jeg beroligedes.

»Men sig mig,« tog jeg nu atter ved, »hvad Forbindelse er der mellem din hypokondriske Forestilling og Skyttens Kone?«

»Det vil jeg fortælle dig,« svarede han. »Jeg fik det taabelige Indfald at prøve denne Kvindes vidt omtalte Spaadomsgave. Jeg besøgte hende og spurgte, om hun kunde sige mig, hvo mine Forældre var? Længe saa hun paa mig med sine stive, dumme Fiskeøine og gav derpaa det Orakelsvar: det første Mandfolk, min Søn! som du møder, naar du gaar fra mig — det er din Fader. Sikkerheden og Bestemtheden

i hendes Tone gjorde et sælsomt Indtryk paa mig, og dreven af en blind Nysgerrighed forlod jeg Sibyllen. Udenfor saa jeg mig om — der var ingen. Jeg gik straks til Gaarden — endnu ingen. Men idet jeg drejer om og ind ad Porten, kommer den vanvittige Stodder lige imod mig. Havde jeg mødt et vildt og glubende Dyr, jeg var ikke blevet mere forskrækket. Baronen, der, uden at jeg mærkede det, var gaaet bag efter mig fra Skoven, forundrede sig over min pludselige Standsning og, da han kom hen til mig, over mit Udseende. Jeg ved jo, det er Narrestreger; men det k u n d e være sandt, og denne Mulighed er det, der ængster mig — den ulykkelige min Fader! — jeg — hans Søn — Arving maaske til hans Vanvid — der paakommer mig undertiden en Ængstelse, der jager mig, ligesom en ond Samvittighed, fra Sted til Sted. I denne Forfatning tør jeg næppe være ene, endog ved højlys Dag — tør endnu langt mindre se mig selv i Spejlet — jeg tror at opdage i mit Ansigt nogle af hans Træk — Spor til hans græsselige Sygdom — Gud være lovet! slige Anfald varer dog ikke ret længe — i Dag er det forbi!«

Her kom Tjeneren for at hente os til Aftenbordet, og Samtalen var endt; men dens Indhold stod fastere i min Hukommelse, end jeg selv ønskede.

Ved Bordet savnede jeg T h e r e s e, hun var allerede rejst med Faderen og den modbydelige F i a l t r i n g.

VII.

Snabsting.

Solholm havde intet mere, som kunde fængsle mig — dens S o l var borte. Jeg var derfor let at overtale til at gøre Følgeskab med Baronen og alle de andre Herrer til Jyllands gamle Hovedstad; ikkun V a n g blev tilbage.

Den fremmede, som i hine Aaringer besøgte Viborg under Snabstingstiden, maatte tro, at dens gyldne Alder atter havde fornyet sig. Der var et Liv, en Færdsel, en Tummel og en Pragt, som ellers kun Europas folkerigeste Stæder opviser. Hvad Hjertet er for Blodet, syntes denne By at være for Landets Penge: de strømmede uophørlig til og fra eller rettere igennem, idet de samlede sig fra alle Statslegemets — endogsaa de fjerneste — Dele, for igen med samme Hurtighed at adsprede sig.

Plutos Scepter er en Magnet; hvor som helst han løfter det, trækker det baade Metaller og Mennesker til sig. Alle Landevejene omkring Viborg vrimlede af kørende, ridende, gaaende; jeg forundrede mig over, hvor den lille By kunde rumme saa stor en Mængde. Men ogsaa ethvert Hus var fuldt. De fattige eller mindre formuende Indvaanere drog sig med Familie tilbage i Pulterkamre eller indkneb sig i andre ubeboede Rum eller steg op paa Lofterne, overladende for dyr Betaling de bedre Værelser til Gæsterne; en fjendtlig Hær kunde ikke have gjort det værre. De rige eller fornemme Gaardejere tog Venner og Venners Venner i fri Indkvartering. En saadan fik ogsaa jeg i Baronens Hus, hvilket ellers stod ledigt den øvrige Tid af Aaret.

Saa snart jeg var omklædt og pyntet, gik jeg hen for at hilse paa Dyber — og hans Datter: »Hun sværmede om i Byen eller paa Markedet.«

Jeg søgte hende først og nærmest paa Torvet. Forgæves! der var Damer nok, men ingen Therese. Jeg tildrog mig Opmærksomhed, min ivrige Leden maa være falden stærkt i Øjnene, og meget naturligt; thi et lyst Haar, en rank Skabning trak mig fra den ene Side af Torvet til den anden. Stedse blev jeg ubehageligt skuffet, naar et fremmed Ansigt mødte mit nysgerrige Blik.

Jeg besluttede nu at gøre Turen rundt tæt hen med alle Butikkerne, der stod opstillede i Firkant

imod hverandre og lod det største Rum ledigt i Midten: jeg var endnu ikke lykkeligere.

Fortrædelig og uvis, hvorhen jeg skulde vende mig, blev jeg staaende ved en Krambod og satte Ryggen imod Disken, i Forventning at den søgte af sig selv kunde indfinde sig. Som jeg stod her i min aandelige Ensomhed og lod de ukendte Skikkelser glide mig forbi, pikkedes der paa min Skulder — det var Fialtring, som tilbød sig at være min Cicerone. I Haab om at træffe Therese paa vor Vandring tog jeg mod dette artige Tilbud.

»Allerførst,« sagde han, idet vi forlod Torvet, »skal jeg vise Dem Retfærdighedens Tempel i Viborg og der indføre Dem i et Samfund af vor Tidsalders største Mænd.«

Jeg troede, han skæmtede, og skottede til ham; men der var ikke mindste Træk af Ironi i hans tørre Ansigt. Vor Gang gjaldt Raadhuset.

Vi traadte ind i en stor Sal, der — som han sagde — næsten ene var helliget til Dansegudindens Tjeneste. Han udstrakte sin Haand, og idet han drejede sig helt rundt, pegede han til de Brystbilleder, med hvilke Væggene højt oppe var behængte.

»Ser De,« sagde han haanligt, »disse Portrætter? Stiftets Pashaer i de sidste Par Hundrede Aar — lutter Adelsmænd — ægte Aristokrater! men det var ikke dem, De skulde se — her!«

Ved en Sidedør stod en Person og uddelte Billetter; vi tog hver sin, og nu aabnedes Døren til et — Vokskabinet. Næppe derinde standsede Fialtring, greb min Haand, trykkede den krampagtigt og sagde med dæmpet, dog højtidelig, hartad andægtig Stemme:

»De er i Nationalkonventet.«

Han tav, ubevægelig, men stedse holdende min Haand, som om han frygtede, at jeg, uden at være sat i den tilbørlige Stemning, skulde letsindigen nærme mig Helligdommen. Efter nogle Sekunders

Forløb, i hvilke hans Øjne var de eneste Lemmer, som viste Livstegn, vovede han at gaa videre frem med mig. Men nu gik det ogsaa i Stormskridt, som om hele hans Mod var vendt tilbage, og følende sin egen republikanske Værdighed, tren han med mig tæt hen foran Robespierres Buste.

»Frihedens himmelske Genius i menneskelig Skikkelse!« raabte han med Løvestemme.

At disputere med Sværmere — politiske som religiøse — er taabeligt; jeg tav og lod, som jeg endnu ventede mere, ej heller forgæves.

Da Fialtring endelig havde ofret tilbørlig Virak for denne sin Yndlingshelgen, kom Raden til de andre. Ved Marat gjorde han den Bemærkning, at han havde nogen Lighed med Købmand Dyber, hvilket jeg virkelig ogsaa fandt. Da vi herpaa kom til Couthon, spurgte han, om jeg kunde se, hvem denne lignede. Det kunde jeg ikke.

»Man vil sige,« vedblev han, stirrende paa Billedet, »at jeg ikke er ham ulig.«

»Jeg ønsker Dem bedre Helbred,« lød en Stemme bagved, »og mere Barmhjertighed, naar De engang bliver Medlem af Udskuddet.«

Det var Baronen med sit sædvanlige sikre Smil og tvetydige Stemme, med hvilken han ogsaa betonede det sidste Ord.

Uden at se sig om svarede Fialtring koldt: »For det første takker jeg, og hvad det andet angaar, da maa jeg sige Dem, at Barmhjertighed mod Aristokrater er Grusomhed mod Patrioterne.«

Baronen lod denne Bjergmandsfloskel gaa ubesvaret hen og pegede med sin Kæp paa Mirabeau, sigende: »Men kan De se, hvem han ligner?« (Ingen svarede.)

»Det er jo Hiarum — Forvalteren op ad Dage; hans smaa Øjne og hans store Kopar — og den der? — (Talleyrand) den livagtige Pastor Rumsøe;

jeg haaber ogsaa, at han engang skal omskifte Parykken med den røde Hue.«

(Busterne var nemlig alle smykkede med dette Jakobinismens Symbol).

Med lignende Hentydninger blev Baronen ved at gaa Rækken rundt. Den sidste i samme var Tallien, og bag ved ham saas hans navnkundige Veninde Therese Cabarrus.

»Hvilken er smukkest,« spurgte Baronen Fialtring, »denne spanske Therese eller vores danske?«

»Jeg ta'r den danske,« lød Svaret.

»Da er hun der!« raabte Baronen, og i det samme indtraadte hun tillige med nogle andre Damer.

Uagtet min egen indvortes Bevægelse kunde jeg dog med lønlig Fryd bemærke hendes Rødmen, hendes Forvirring, og jeg takkede i mit Hjerte Fialtring, fordi han udrev hende af samme ved at gribe hendes Haand og igen at begynde sine politiske Forelæsninger.

Men lige saa snart var og den muntre Pige i sin sædvanlige Ligevægt, og aldrig har hendes Vittighed spillet klarere og finere end i hendes Bemærkninger ved Republikanerens Helte og hans væmmelige Forgudelser. Han tog det alt sammen for gode Varer og blev til sidst ganske henrykt over den udkaaredes ægte Borgersind. At Baronen troligen stod hende bi, var ikke mer, end man kunde vente.

Min Fornøjelse over min elskedes glimrende Vid var derimod ikke hel: den, som elsker ret af Hjertet, finder hellere Følelse hos sin Kærligheds Genstand end udmærkede Aandsgaver, og ydermere forekom mig enkelte af Thereses Ytringer — om ikke afgjort frivole — saa dog at smage noget af Baronens Skole. Dette mishagede mig af en dobbelt Grund: dels formedelst dennes umiskendelige Indvirkning paa det bøjelige Pigesind, og dels fordi Fri-

tænkeri er noget, hvorved Kvinden mindst skal erhverve sig Mandens — end ikke Fritænkerens — Agtelse eller oprigtige Tilbøjelighed. Havde den dejlige og vittige Therese ikke haft den fromme Mariane til sin fortrolige Veninde, jeg skulde for længst have trukket mig tilbage.

Vi forlod Konventet og vandrede videre — et temmelig talrigt Selskab — for at beskue andre af Markedstidens Herligheder. Det første, som standsede os, var et Marionetteater, helt beskedent indrettet i en indre Krog af en aaben Port. Hanswurst stod udenfor og indbød de forbigaaende.

»Skal vi ikke lære lidt Verdenskundskab her, mine Herrer?« foreslog Baronen. »Vi ser her Menneskene i deres sande Skikkelse og Livets Løb kort, men tydeligt tegnet. Man gaar i Skole, gifter sig, skændes med sin egen Kone, kysser en andens, forøder sit Gods, laaner Penge paa sin Sjæl, øder dem og Pantet, bedrager sine Medmennesker, dør, roses af dem, begraves og gaar Fanden i Vold. — Skal vi ikke se os i Spejl, mine Herrer?«

Hvad Spottefuglen sagde, var virkelig et kærnefuldt Udtog af Teaterdirektørens bedste Kassestykker — han havde i alt kun tre, som jeg vidste fra Dyrehaven af — og vi havde maaske fyldt hans hele Parterre, bestaaende af tvende Bænke tværs over Porten, dersom vi ikke var blevet afskrækkede ved en Persons Mellemkomst, hvis Sælsomhed øjeblikkelig drog min Opmærksomhed bort fra Dukkemanden og hans Bod.

Det var et Kvindemenneske paa de fyrretyve omtrent og efter Skønnende af halvtolvte Kvarters Højde saa vel; i det mindste oversaa hun alle os Mandfolk, saa mange som vi var. Hendes Klædedragt var ogsaa mere mandlig end kvindelig; thi en lang blaa Kofte med to Rader svære Sølvknapper bedækkede Kroppen lige til Knæerne, og kun derfra og til noget neden for Læggene viste sig et grønt

Skørt, tyndt og luvslidt og under Gangen slyngende sig om Benene, der skjultes af blaa, uldne Hoser. De svære Fodder var prydede med Sko og massive Sølvspænder. Paa Hovedet havde hun en sort Fløjelshue med Guldgalloner, derom en hvid, men dog noget smudsig Skægkappe — som Bonderfruentimmer der i Jylland almindelig bruger, og endelig ovenpaa en højpuldet, sort Mandshat, der øiensynlig var for lille til Amazonens Kranium. Hendes Ansigt var langt, magert, solbrændt og fregnet og i det hele saa mandhaftigt, at man virkelig savnede Skægget. To graagrønne Øjne saa forvovent ud under tynde, rødlighvide Bryn. Hendes Haand, paa hvis lange Fingre blinkede en Guldring og tvende Sølvringe, bar næsten horisontalt en ægte Spanskrørsstok med forgyldt Knap og Dupsko.

Denne mærkværdige Skikkelse gik os forbi med lange Skridt, ved ethvert af dem sikkende i Knæerne; Kroppen beholdt sin Stilling fremad; men Ansigtet drejede sig som Uglens helt til Siden imod os. Det var uden Udtryk, og hendes Øjne gled ligegyldige fra den ene til den anden. Da hun var kommen forbi, sagde hun med en halvt hæs, halvt pibende Stemme, der stak forunderligt af mod hendes Karlefigur.

»Godaw, P i e r! aa Tak faa sidst! Do glemmt ejes di Nætluh (Nathue), mi bette Dreng!«

Derpaa vendte hun Ansigtet bort og fortsatte sin Gang. Den »bette Dreng«, som saa fortroligen tiltaltes, var ingen anden end den store Forvalter H i a r u m, der just nyligen havde sluttet sig til os; thi Baronen, altid skadefro, sagde med paatagen Forundring:

»Hvem var den Dame, bette Forvalter? dog aldrig Deres —«

»Hr. Baron!« faldt denne ind, rødblaa af Arrighed (for at begribe Grunden til denne saavel som Ondskaben i Baronens ufuldendte Spørgsmaal maa man vide, at der efter almindeligt Sagn var Nat-

mandsblod i Peder Hiarum; hans Bedstemoder skulde nemlig have været af denne danske Pariakaste), »jeg tror vist, at De kender denne Kvinde lige saa godt som jeg, naar De husker Dem om, og for Resten kan hendes Frækhed ikke fornærme mig.«

»Ih!« raabte hin, »hvor havde jeg ogsaa min Eftertanke! det var jo Laanng Magreth — hende, som for kort Tid siden i Pallidal greb Deres Hest i Tøjlen — aah, lad Selskabet høre den Historie! den vil more dem.«

Hiarum, som nu havde genvundet sin Fatning, brystede sig, sparkede ud, prustede og sagde:

»De maa vide, mine højstærede! at dette er den værste Røverkvinde i Landet, og hun er ikke bange for at plyndre en Karl alene; hun skal i Forening med hendes Mand og Sønner have myrdet flere end een Bissekræmmer —«

»Og hun gaar paa fri Fod og ved højlys Dag her i Viborg lige i Øjnene paa Landstinget?« faldt jeg forbavset ind.

»Der er ingen Beviser imod hende,« svarede han; »hun har et Par Gange været hæftet; men der kom intet ud, andet end at hun drillede Dommerne og holdt dem saa temmelig for Nar; thi hun er lige saa snu som dumdristig. Forleden er det, jeg rider en Eftermiddag her fra Byen, og da jeg i Skumringen kommer ud i en stor Lyngdal, rejser denne Kvinde sig med eet foran mig, tager min Hest i Tøjlen og spørger: hvad Klokken er? I Stedet for Svar hugger jeg hende over Haanden med min Ridepisk og Sporerne i Siden paa Hesten. Hun maatte da slippe, men skreg efter mig: »Bi! bi! det er ikke mere end et Put under Hagen,« — De ser, hvad hun havde i Sinde.«

»Ja hvem ved, hvad hun egentlig havde i Sinde?« faldt Baronen ind med et listigt Aasyn og tog sit Ur op; »men der er en Snabstingsgæst, jeg har sat Stævne om en Time — imidlertid, skal vi ikke bese Domkirken oven paa den Forskrækkelse? hvad

siger De, H i a r u m! jeg synes, De ser saa andægtig ud?«

Forvalteren bukkede og sagde muggent: »Tjeneren følger sin Herre.«

Og nu gik Toget til Kirken.

Havde det ikke været for T h e r e s e, til hvem min Kærlighed bandt mig, og som jeg, inden vi skiltes, tragtede efter at tilstille et Brev — jeg vilde snart igen have forladt det gamle ærværdige Tempel, fordreven af Baronens Spotterier. Men disse tog dog snart en anden Retning formedelst et Indfald af F i a l t r i n g.

»Ved min borgerlige Ære!« raabte han pludselig, idet han lod Øjnene løbe rundt om i Kirken, »her har vi det allerbekvemmeste Lokale for et Nationalkonvent.«

»Det er en lykkelig Tanke,« raabte Baronen, »Pastor R u m s ø e! vil De bare høre!«

»Koret,« vedblev hin med dyb Alvor, »er for Præsidenten og Sekretærerne. Kirkestolene er for Repræsentanterne — den høire Side for Bjerget, den venstre for Dalen — Prædikestolen bliver Talertribune, og de lukkede Stole bliver Galleriet for Tilhørerne.«

Han holdt inde og saa paa den ene efter den anden.

Men en smilede, en anden hostede, og alle tav saa nær som Baronen.

»Det er vist nok,« sagde denne, idet han efterabede F i a l t r i n g s Alvorlighed, »denne Idé fortjener en Borgerkrone; De overskuer alt med eet Blik — benytter alt —«

»Jeg er dog noget forlegen med Koret,« afbrød hin, »det er for stort til sin Bestemmelse —«

»Ved De hvad,« sagde Baronen og lagde Fingeren betænksom paa Næsen, »kunde man ikke der anbringe de fremmede Diplomater?«

»De siger noget!« raabte F i a l t r i n g fornøjet

og gik op i Koret; de øvrige fulgte ham. »Alteret,« tog han igen til Orde, »skal heretter være Fædrelandet helliget; men Billederne maa væk —«

»Jeg beder for Maria,« sagde Baronen bønlig; »hun er saa smuk.«

»Saamænd! hun skal ogsaa blive,« svarede hin; »med Tillæg af nogle Emblemer: en Lynstraale, en Dolk —«

(Baronen) »En rød Hue —«

(Fialtring) »— Vorder hun Frihedens Gudinde —«

(Baronen) »— Med det lille Danmark paa Armen.«

Mere af denne opbyggelige Samtale hørte jeg ikke, da Klokkeren, hvem jeg imidlertid havde nærmet mig oppe ved Alteret, spurgte: »om jeg ikke ønskede at se Kraftkirken (Kryptkirken). To af Damerne var allerede dernede.«

Jeg vidste, hvo disse var, og steg saa meget hellere ned i dette underjordiske Kapel — dengang endnu et Hvilested for de hensovede.

For mig blev denne Dødens skumle Bolig Indgangen til et nyt og skønnere Liv: mellem Ligkister rakte Therese mig sin Haand; som Vidne for Den, der engang vil bringe Lys i Graven, lagde Mariane sin paa vores. Den anden hævede hun i hellig Begejstring; hendes Ansigt skinnede — hun syntes som en Engel, der var nedstegen i Graven for at byde den slumrende opstaa.

»Eders Kærlighed,« sagde hun med en Stemme, der bragte til at bæve, men sødeligt, »eders Kærlighed overleve eder selv! den sande Kærlighed kender intet til Døden.«

Hun vilde talt endnu mere; men pludselig fordunkledes hendes Aasyn, Taarer blinkede i hendes Øjne, Haanden sank, og med skælvende Røst lagde hun til:

»Nordstjerne! ogsaa jeg elsker din Therese — gør hende lykkelig!«

Gennemstrømmet af salige Følelser sluttede jeg begge Pigerne i mine Arme og sagde: »Den, som ser iLøndom, skal engang dømme mig aabenbare!«

En skraldende Latter deroppe i Koret vækkede os smerteligt. Mariane drog et dybt Suk og sagde: »Vi skal igen tilbage til Verden.«

Hun gik langsomt foran op ad Trappen; tavse fulgte min Kæreste og jeg.

»Ej! ej!« raabte os Baronen i Møde, »kommer I derfra? Jeg vil vædde, de har holdt en Sjælemesse dernede« — vedblev han, vendende sig til de andre — »for min Datter er halv katolsk.«

Det var næppe, jeg kunde tilbageholde min Harme; men hun var jo hans Datter. Uden at svare gik hun med sin Veninde ud af Koret og ud af Kirken, og jeg for at skjule mine Sindsbevægelser hen til Præsten og spurgte ham, hvad man vel skulde byde Klokkeren for hans Ulejlighed. Vi betalte ham, forlod Kirken, og ved første givne Lejlighed sneg jeg mig i Trængselen bort fra det mig nu saa modbydelige Selskab og overgav mig til lykkelig Kærligheds tavse Henrykkelse.

VIII.

Jakobinerklubben.

Uden selv at mærke det var jeg kommen ned til Søen og standsede først paa Pynten af den Landtunge, fra hvilken man dengang færgede over til Asmildkloster. Uden at vide det traadte jeg i Færgen, som netop lagde an, og ligesaa ud af den paa hin Side. Hvis Færgemanden ikke havde mindet mig, skulde jeg være gaaet videre uden at betale. Men herved kom jeg lykkeligvis til at vende mig og

se Staden, som jeg slet ikke havde haft i Sinde at forlade. Da jeg nu forlangte straks at blive sat tilbage igen, kan Mennesket næppe have fattet de fordelagtigste Tanker om min Forstand; han nølede virkelig, som om han ikke turde betro sig alene til mig paa Vandet. Nogle Bønder, som i det samme kom og vilde med, hævede hans Betænkelighed.

Inde i Byen gav en Pige mig en forseglet Seddel. Jeg aabnede den — Underskriften var: Din Th . . . . ., og Indholdet blot: om jeg vilde møde hende den følgende Eftermiddag i Non Mølle.

Det første Brev og det første Kys (hvilket jeg endnu havde i Vente) er Helligdomme for Elskeren: hint gemmer han ved Hjertet og dette i Hjertet, men begge i Løndom og Tavshed.

Alligevel maa Baronen, som mødte mig alene, af min Haandbevægelse have fattet Mistanke om noget og lagt det sammen med, hvad muligen kunde være sket i Kryptkirken; thi han begyndte paa hans egen sædvanlige Vis at gække og med det samme at fritte mig. Bevidstheden om min Lykke, om min Sejr over Medbejleren gav mig fuldkommen Aandsnærværelse og Sikkerhed, ja jeg vovede endog et temmelig dristigt Forsøg paa at forvilde Sporet for ham, idet jeg ytrede mig saaledes, at han let kunde forledes til at anse sin egen Datter for mine Ønskers Genstand.

Hvor vidt dette lykkedes mig, var jeg ej i Stand til at mærke; thi han var lige saa varsom og mere mistænkelig end jeg, og pludselig afbrød han denne Materie, som om den havde været ham ganske ligegyldig, med et:

»Apropos! har De nogen Bestemmelse for i Aften?«

Jeg benægtede det.

»Godt!« vedblev han, »saa tilbringer De den med mig i Klubben. De vil more Dem, det indestaar jeg Dem for. Saa store Originaler i saa lille en By kan

man forgæves lede om i mange, — se der gaar en af dem, en ung Student, som har skrevet et Par revolutionære Piecer og tror virkelig om sig selv, at han er den, som skal komme for at forløse en Del af Verden. Imidlertid ærer vi ham allerede her som en Apostel.«

Her standsede han uden for et langt Hus, som udgjorde den ene Side af Torvet, og spurgte:

»Har De været i Noahs Ark?«

»Nej!«

»Saa maa De ind i dette Menageri, som man og kan kalde et Ligheds Tempel; det vil tillige tjene Dem til en Forberedelse, saa De siden desto værdigere kan fremtræde i Pagtens Ark — jeg mener vores velsignede Klub, den jydske Friheds Vugge.«

»Dette,« sagde han, idet vi gik op ad Trappen, »er Byens første offentlige Sted, hvor det vrimler af Snabstingsgæster af alle Klasser fra Bonden til Herremanden, fra Tiggeren til Pengemanden, fra Lommetyven til Aagerkarlen — har De Penge hos Dem, saa pas paa!«

»Hvad Tyven og Aagerkarlen levner,« vedblev han, efter at vi havde trængt os igennem et Par Værelser, »kan De nemt blive skilt ved her, hvor Pasadixbrættet er permanent, ligesom vore ærlige Maratister haaber, at Guillotinen engang skal blive herude paa Torvet. Eller ønsker De hellere Farao, saa finder De det i næste Værelse og oven i Købet finere Selskab: Bankøren er en Rangsperson, hans Croupier ligesaa, og blandt Pointørerne tæller man flere Højvelbaarenheder.«

»Og alt dette offentligt uden Sky?« udbrød jeg, »sover Øvrigheden eller er den blind?«

»Ingen af Delene,« svarede han; »men den er tolerant, og hvorfor skulde den ikke være det, da den ingen Fordel har af at forfølge Røvere og Skælmer, men blot Ulejlighed? O, min Ven! De kender endnu kun lidt til Retsplejen og Politivæsenet i det

kære Cimbrien, her har vi højt til Himmelen og langt til København — De forstaar mig nok?«

Jeg fik snart nok af Trængselen og Larmen og fulgte derfor desto villigere min Fører i Klubben. — Af Bekendte forefandt jeg her Dyber, Fialtring, Pastor Rumsøe, Hiarum, Kammerraad Urold og Studenten. Disse sad med lige saa mange andre omkring et Landkort og var i Begreb med at lære de franske Hærførere, hvor de burde gaa over Rhinen. Dog jævnedes i det samme den derover opstaaede Uenighed ved den definitive Bestemmelse af en — jeg tror, han var Parykmager — at man skulde passere Floden, hvor den var smallest.

Nu forestillede Baronen mig med følgende Ord:

»Borgere! jeg indfører herved min Ven Nordstjerne, en god Patriot og dydig Republikaner. Han er rigtignok ganske uden hans egen Skyld en født Adelsmand, men har allerede for længst aflagt sin Stands Fordomme.«

En stor Mand, hvis Ansigt skinnede af Fedme og Fornøjelse, og som var Købmand i Byen og for denne Maaned Præsident i Jakobinerklubben, rakte mig sin vældige Næve med de Ord: »Velkommen skal do væhre, min gode Ven!«

Baronen blinkede ad mig og sagde: »Du maa vide, det er en Lov, at saa længe vi befinder os her, er vi alle dus, ligesom vi alle af Naturen er Lighedens Børn.«

Saaledes befandt jeg mig uventet omgiven af tretten inderlige Venner.

Jeg belavede mig nu med Rette paa en Storm af politiske Forhandlinger; men i Stedet derfor afdelte Selskabet sig i fredelige Spillepartier, og Statens Interesse tilsidesattes ganske for Lombrens. Baronen vilde ikke spille, men forsikrede, at han skulde more sig selv og mig langt bedre til Spisetiden.

En gammelagtig Mand sad alene ved et Sidebord

og røg sin lange Kridtpibe med stor Alvorlighed; han var udset til vor Underholdning.

»Du ser her,« sagde Baronen til mig, »en Slægtning af den berømte franske General Dumouris« (han udtalte dette Navn paa Dansk, ganske som det her er skrevet, jeg fattede derfor ikke straks, at han mente Dumouriez).

Den tiltalte — forhenværende Kromand, nu Pengemand — tog Piben af Munden, smaagryntede — det var hans Maade at le paa — og svarede:

»Vi hedder rigtignok ligedan, undtagen det, at mæ kalder de bar Mouris —«

»Saadan hed Generalen ogsaa før Revolutionen,« faldt Baronen ind; »men da han først fandt paa, at alle skulde sige du til hinanden, saa satte man dette du foran hans Navn som en Ærestitel. Jeg ved bestemt fra en Korrespondent i Paris, at han er en Dansk, og Borger Mouris's Brodersøn, der hed lige saadan, rejste bort herfra for en Del Aar siden, og nu er det først, han vaagner som General i Frankrig; men nu er han da rigtignok ogsaa løbet derfra.«

»Saa er det sært, han ikke kommer herhjem,« sagde Generalens Onkel; »men han er vel bløwen storums (storagtig), kan a tænnk, lissom Store Just (Terroristen St. Just), der knap vil kendes ved Baronen, allywl han er en Husmands Søn af hans eget Gods; men kahænsæ han skammed sæ, for det han havde været med at slaa Prinsesse Langballe (Lamballe) ihjel.«

Nu mærkede jeg, hvad Mand vi havde for os, og hvori den belovede Morskab skulde bestaa. Og vist er det, at jeg, skønt jeg med Therese i Tankerne kun hørte skødesløst til, havde Møje med at tvinge Latteren ved denne og flere lignende Lokaliseringer.

Samtalen var nu kommen til Du Mads (Dumas), en af Dommerne i Revolutionstribunalet, der lige-

ledes skulde være en bortrømt Bondesøn fra Jylland, da den afbrødes ved hin Students Indtrædelse.

Han var klædt ganske som en Sansculot, og et svært forplusket Haar omgav et lille blegt Ansigt, af hvilket Indbildskhed og Næsvished klarligen fremlyste. De spillende rejste sig og modtog ham med temmelig republikanske Komplimenter, dem han besvarede skødesløst og næsten fornemt. Da i det samme forkyndtes, at Aftensmaden var anrettet, gik vi samtlige ind i Spisestuen og satte os til Bords.

Efter at Mundene først havde arbejdet udelukkende for Maverne, begyndte de dernæst ogsaa at virke noget for Staterne, og denne Virksomhed tiltog for hver Gang, de vædedes af Vinen. Der gaves ingen bestaaende politisk Indretning, som fandt Naade, og med samme Lethed som Tungen vendte en Mundfuld Mad, endevendte den et helt Folk med samt dets Regering og alle dets Institutioner.

Det var en Nydelse for Baronen, der stedse blev ved at ægge og syntes selv i dette nymodens Kandestøberi at ville overbyde dem, han belo i sit Hjerte.

Denne uegennyttige Nidkærhed for Nationernes Bedste tog omsider en hjemlig Retning, idet en af Selskabet rejste sig og foreslog Studentens Skaal, hvem han benævnede »en Frihedens uforfærdet Kæmper«.

Men denne bad med klog Beskedenhed, at Frihedens egen Skaal først maatte drikkes.

Efter at begge var udtømte med tilbørlig Hurraskraal, erindredes paa samme Maade andre Gudindens Stridsmænd baade i Paris og Viborg, og Frihedssange og Drikkesange gjorde samme Tjeneste som de Taler, der nu om Dage forbereder til Toasterne.

Enden blev, at Flerheden berusedes mere eller mindre, og at Grundfæsterne af Retfærd og Orden kom i Klammeri indbyrdes, saa at til sidst ingen af dem kunde høre sine egne Ord.

»Nu er den polske Rigsdag i Gang,« sagde Baronen til mig, »allons coucher!« (lad os gaa til Sengs). Ubemærkede listede vi os bort.

Medens vi gik hjem, sagde han til mig:

»Jeg har nu vist Dem, min Ven! af hvilke Hænder Frihedstræet her plantes, og hvormed det vandes — med fransk Vin, Gud ske Lov! i Stedet for med dansk Blod. Og De kan tro mig: herved vil det blive. Disse stærblinde Drømmere ser ikke, at Danmark ingen Revolution kan faa, fordi det ingen behøver: Strengen brister først, naar den spændes til det yderste. End mere besynderligt er det, at de studerede iblandt dem kender saa lidt til Verdens Historie, at de ikke ved — eller og har glemt — hvorledes alle Republikker ender. Løjerligt er det alligevel — det vil De vist indrømme mig — at se og høre disse Menneskers Optøjer: man kunde fristes til at tro, de spillede for Spøg en temporiseret Omarbejdelse af Holbergs Kandestøber. Men at de mener det alvorligt, deri stikker just det komiske. Naa — god Nat! og drøm behageligt!«

IX.
Halds Ruiner.

Jeg ved ikke, om dette Steds Beliggenhed og Omgivelser skulde være smukkere end saa mange andre, eller det er, fordi jeg her har levet min Ungdomskærligheds skønneste Dag, at jeg saa fortrinligen ynder det. Hald Sø med sine skovkranste Bugter, Bøgelunden i dens Midte, Egeskoven mod Vesten, mod Norden Lyngbakkerne, imellem hvilke Mølleaaen skynder sig ned til den mellem gule Sandbanker indesluttede Nonbo Sø — til alt dette har jeg i flere Egne set Mage — yndigere endog, større, stoltere; men de fattes alle — hvad skal jeg kalde det?

— den Emaille, hvormed tryllende Erindringer overdrager og opliver hint venlige Landskab.

Da jeg om Morgenen vaagnede og min første Tanke faldt paa Therese, forekom mig vor Forlovelse som en Drøm; min Lykke syntes mig for stor til, at den kunde være mere. Og dog var den virkelig — jeg greb efter Brevet, det første Pant, som om jeg endnu behøvede skriftligt Bevis, og efter at have studeret det ret con amore (med Lyst) var min første Forretning i en Guldsmedbod at udsøge en Forlovelsesring.

Derpaa ilede jeg for ej at forstyrres i mine Sværmerier af Baronen eller mine nye republikanske Venner ud af Byen, og uden at vide det befandt jeg mig endnu før Middag der, hvor jeg ventede min elskede.

Oven for Møllen er en langagtig Banke som en Vold, tyndt bevokset med Ege; paa den ene Side Mølledammen, paa den anden en Vig af Søen. Der var det, hvor hun første Gang sank til mit Hjerte og lovede, hvad alle Piger lover, men hvad hun i Sandhed ubrødelig har holdt gennem femogtyve Aars mange Omvekslinger af Sorrig og Glæde. Arm i Arm vandrede vi omkring i Skoven og ved Bredderne af Søen og samtalede om Fremtiden.

Vor Lykke var ikke uden Hindringer. Therese vidste, at Faderen havde bestemt hende for den rige Fialtring, og at han var vanskelig at rokke i sine een Gang tagne Beslutninger.

Vor Forlovelse maatte altsaa for det første holdes ganske hemmelig, indtil jeg fik det Embede, som jeg med god Grund snart ventede. Herpaa begyndte vi, som andre forlovede, at lægge Planer til vort huslige Liv, og dette medtog saa lang en Tid, at Solen allerede begyndte at hælde til Nedgang, førend vi mærkede det, og vi selv befandt os ved Ruinerne af det gamle Hald Slot, der ligger smukt paa en

Odde i Søen, med sin grønne Vold og mørkrøde Murstykker.

Nu savnede jeg først min Thereses Veninde og vilde just spørge om hende, da hun og — Vang kom os i Møde fra den anden Side af Volden og standsede lige saa overraskede som jeg. Men kun et Øjeblik, og — Mariane kastede sig om Thereses Hals og skjulte sit blussende Ansigt mod hendes Skulder; Vang greb min Haand og drog mig med sig op ad Volden og ned i den Fordybning, som findes mellem dens fire Sider.

»Det er sket!« sagde han; »Fremtiden vil vise, hvor vidt det er rigtigt eller ej — Frøkenen og jeg har byttet Hjerter. Du og din Therese er de eneste, som skal vide det.«

I Følelsen af min egen Lyksalighed ønskede jeg inderligen ham en lignende, men kunde alligevel ikke tilbageholde min Forundring over, hvad der havde bragt ham til at handle tvært imod sin første Beslutning.

»Ogsaa det vil jeg skrifte for dig,« svarede han. »Jeg kom i Gaar til at tænke over den Sag, og da mærkede jeg først, idet jeg alvorligen forestillede mig Adskillelsen, at jeg virkelig elskede hende, og da jeg var overbevist om, at hun ikke kunde blive lykkelig uden med mig, rejste jeg efter jer og ledsagede Pigerne herud. Saa snart jeg saa dig bag Møllebakken og Therese ilede hen til dig, holdt jeg Mariane tilbage og erklærede mig.«

Alt dette fortalte han, ikke med en forelskets Ild, men med en Rolighed, som om det havde været en andens Historie, og allerede dengang opstod hos mig en svag Tvivl om, at han muligen kunde have skuffet sig selv med Hensyn til sit eget Hjerte.

»Min Plan er lagt,« vedblev han, »den teologiske Vej fører kun til et simpelt Maal, og jeg duer desuden ikke til Præst. Jeg begynder straks at studere Jura; denne Videnskab lønner bedre sine Dyrkere, og saa-

ledes kan jeg haabe engang at turde byde Frøkenen min Haand.«

Han fortsatte endnu lidt Udviklingen af Planen og det med en Besindighed, som slet ikke stemmede med min egen søde Urolighed. Jeg bifaldt derfor det hele uden engang at have hørt det halve og vilde saaledes hos de fleste andre have erhvervet mig Navn af en fornuftig og ærlig Raadgiver; thi dertil udfordres jo blot at bifalde den raadspørgendes egen Mening.

Vang var af ganske modsat Sindelag: han vilde modsiges og vendte den Ryggen, som ikke gjorde det. Men her intervenerede de hulde Piger: inden min Ven kunde faa Stunder at støde sig, var de allerede hos os. Vi satte os i Fordybningen, bandt Ønskeknuder og Blomsterkranse og var lyksalige som Børn. Selv den ellers alvorlige Vang blev munter og hjertelig, og kun over hans Kærestes Aasyn for — undertiden ligesom en Skygge — dunkle Forudfølelser maaske af en skyfuld Fremtid.

Therese havde trykket en Krans af Koblommer og Blaaklokker paa mit Hoved. Jeg tog Haanden, bedækkede den med Kys og sagde:

»Gør vi nu ikke Millers Digtning (Siegwart, en Klosterhistorie) til Virkelighed? Jeg er din Kronhelm, Therese!«

Men Marianes Ansigt formørkedes pludselig. Taarer bævede i hendes Øjne, og med et vemodigt Smil sagde hun til den elskede: »Skal du vorde min Siegwart? saa ulykkelig som han —«

»Maaske,« svarede han bevæget, »men trofast som han.«

»Mig er det nok,« sagde hun og foldede Hænderne i Skødet, »Gud raader for Lykken.«

»Og vi for Viljen,« lagde han til.

Begge Pigerne saa til Jorden og sukkede: de følte vel bedre end deres Elskere, hvor svag og usikker den menneskelige Vilje monne være.

Efter nogle Øjeblikkes uhyggelige Tavshed sprang Therese op, raabte: »Her er for trangt,« og let som et Kid hoppede hun op ad Volden, satte sig der og vinkede ad os; vi fulgte og nedlod os hos hende.

Neden under os var den spejlblanke Sø, og paa hin Side Bøgeskoven, hvis øverste Kanter rødmede i Aftensolens Straaler, og videre ud til højre og venstre begrænsedes Søen og Udsigten af brune og grønne bølgedannede Bakker. Fuglesang og Møllevandets Susen var de eneste Toner i den stille, yndige Natur.

Therese lagde sin ene Arm om min Hals, udstrakte den anden og sagde:

»Ak! var dog dette den hele Verden — ikke mere end hvad vi her overskuer, og ikke flere Mennesker i den end vi!«

»Ønsket er sødt,« sagde Vang, »men —«

»Men daarligt, vil De sige,« faldt hun hurtigt ind, »dog derfor maaske saa sødt. Er det ikke saaledes med alle dem, hvis Opfyldelse er umulig eller skjuler sig i det dunkle fjerne? Hvor ofte har jeg som Barn ønsket mig oppe blandt Stjernerne og følt mit hele Væsen betaget af en længselsfuld Vemod, som var mig langt kærere end mine andre virkelige Glæder.«

Mariane tilnikkede langsomt Veninden sit Bifald med et Smil, som netop udtrykte denne vemodige Længsel.

Vang, hvorvel selv usædvanligen bevæget, kunde dog ikke ganske betvinge sit Hang til spidsfindig Modsigelse — denne Forstandens Pirren til at anatomere Følelser ligervis som filosofiske Theoremer.

»Hvorfor da,« sagde han, »er denne vaagne Drøm saa stakket og sjælden?«

»Fordi den er saa skøn,« sagde Therese.

»Eller omvendt,« lagde han til, »den er skøn, fordi den er sjælden og kort.«

»Deri fejler Du,« tog jeg Ordet; »de rene, de højere Glæder er i det korteste ligesaa lange som Livet; thi de gentage sig ofte, og hver Gang — saa tykkes mig — med tiltagende Klarhed og Styrke. Dette yndefulde Landskab — til Eksempel — vil ofte vise sig for os i Erindringen. Fantasien skal fremtrylle det ligesaa klart og levende og med ligesaa stor Sandhed, som om Penslen havde fæstnet det til Træ eller Lærred. Denne Aftens milde Skønhed vil leve, eller genopleve, saa ofte vi vække Mindet om den, og tillige med den alt, hvad nu røres i vore Hjerter og hæver vore Sjæle til Haab og Tro paa noget endnu skønnere end Jorden og varigere end den.«

Therese drog min Haand til sine Læber; to store Taarer tindrede i hendes stjerneblaa Øjne, hun lagde sin Pande til min Kind og hviskede:

»Min Theodor! gør mig gudfrygtig som Du!«

Jeg trykkede hende til mit frydopfyldte Bryst og sagde: »Den, som elsker, kender Gud; thi Gud er Kærlighed.« —

Vang bøjede sit Hoved og skjulte sine Øjne i Marianes Haand. Hendes englelige Aasyn smilede gennem Taarer. Jeg vedblev i min Sjæls Begejstring:

»Er der nogen af os lyksalige, som i dette Øjeblik ikke ved, at vor Kærlighed skal overleve vore dødelige Legemer? Skoven hist skal ældes og forgaa og en anden opvokse i dens Sted. Søen kan hentørres i Aarenes Løb, og Blomsterne, som opvokse i dens Leje, vil visne. Sidste Sten af denne Oldtidsborg er snart hensmuldret som de Hænder, der rejste den. Støv kommer til Støv; men hvad som er født af Aand, skal ikke se Døden.«

Bedeklokkerne klang bag Lyngbjergene. Aftenduggen lagde sig som et Lagen over Søen. Tæt under os hvilede to tamme Svaner jævnsides med Hovedet under Vingen og mindede ogsaa om Hvilens Tid.

»Det er et Par,« sagde Therese, idet vi rejste

os, »jeg har kendt dem, siden jeg var lille — og dengang var de allerede gamle. Tiden farer hen over dem, men deres Kærlighed ældes ikke — Theodor! naar ogsaa vi bliver gamle —«

— Hun greb min Haand med begge sine — hendes Øjne fordunkledes — hendes Læber bævede.

Jeg sluttede hende i mine Arme og svarede: »Vor Kærlighed tilhører ikke Tiden.«

»Man paastaar,« sagde Mariane, idet vi gik ned om Volden, »at naar den ene dør, kan Magen ikke leve — den sørger sig snart til Døde — gid de maatte dø paa en Gang!«

Som hun med et tungsindigt Blik, der røbede, at hun tænkte paa flere end Svanerne, ytrede dette Ønske, traadte en høj, mørk Skikkelse ud mellem Taarnmurene, just som vi gik dem forbi. Den standsede og trak sig tilbage i Skjul. Et svagt Skrig undslap de forskrækkede Piger. Jeg selv blev ej heller ganske vel til Mode ved dette Syn paa et saadant Sted; alle tog vi hurtigere Skridt. Men vi var ikke komne ret langt, før Vang blev staaende og sagde:

»Hvad var det? har nogen beluret os? — det maa vi vide!« —

»For Guds Skyld —« hviskede Mariane ængstelig og vilde holde ham tilbage; men han traadte dristig hen til Taarnet og raabte:

»Hvem er her?« —

»Hvem skøjer (gaar omkring) herude?« lød en hul Røst derinde fra.

»Tve Knaspere med diernoses Diller (To Knøse med deres Smaapiger),« svarede en kvindelig Stemme, og derpaa viste sig atter hin lange Skikkelse, i hvem jeg snart genkendte Langemargrethe, som udenfor Marionetteatret saa fortroligt havde tiltalt Forvalter Hiarum. Bag ved hende fremkeg et klegt Mandsansigt, ombusket af tykke Haar.

»Hvad bestiller I her?« spurgte Vang studs.

Kvinden gjorde et dybt, klodset Kniks og svarede i spottende Tone:

»Ingenting, naadig Hr. Baron!«

Derpaa skubbede hun til Manden og sagde: »Hva glaner (gloer) Do ætter? go in aa fak Funker te æ Pukter (gør Ild til Grøden).«

»Kom, Vang! kom!« hviskede jeg; men han blev endnu staaende og spurgte:

»Hvorfor kalder I mig Baron?« —

»Haahaah!« genmælede hun med et hæsligt Grin, »der er saa mange Smaabaroner paa Solholms Gods, som aldrig selv ved af det; I kan lige saa godt være en af dem som en anden, mi bette Faahr!«

Her strakte hun Hovedet længere frem og keg efter Therese med et langt:

»Ih! — hva er det for en bette Jomfru? sikken knøv Jen! hun hører wal aasse Baronen til — ja, ja! hyt sæ for Kaahlfolk aa for Autendoeg (Aftendug).«

— »Gonæt Bønlill!«

Dermed nikkede hun og forsvandt i Ruinerne.

Der var noget saa skadelystent i denne rædlige Kvindes forblommede Ytringer, som vakte baade Væmmelse og en Slags Benovelse, saadan som man føler den ved ildevarslende Spaadomme, dem Fornuften forkaster, uden dog at kunne jage dem bort af Tankerne; en Følelse lig Spøgelsefrygt, der hænger fast i Indbildningen, hvor kækt og ivrigt man end kæmper for at afryste den.

Ogsaa hos Almuen var Langemargrethe en højst uvelkommen Gæst, mer af omtalte Grund end formedelst hendes Røverrygte. Man gav hende derfor med Glæde alt, hvad hun var uforskammet nok til at æske. Og saaledes behøvede hun nu hverken at stjæle eller røve, skønt ingen alligevel tvivlede paa, at hun jo forhen havde øvet begge saa nær beslægtede Haandteringer. Forstyrret ved hende var da saa snart vore Sjæles milde Havblik; og bitter-

ligen erindredes vi om, »at vi ikke var ene i Verden.«

V a n g især var og blev forstemt hele Hjemvejen. Det var mig klart, at hans Tanker sysselsatte sig mere med den hæslige Natmandskone end med den yndige Pige ved hans Side.

X.
Natmandskrig.

Snabstinget var ringet ud. Alle Fremmede bortrejste. Byen syntes saa øde, saa folketom, som om en Smitsot havde hærget den. Da ogsaa vi fra Solholm om Morgenen drog ud, var vi de eneste, der bragte Liv i de stille Gader. Baronen var til Hest, maaske for at vise sig for T h e r e s e i en af hans mest glimrende Skikkelser — thi han var ustridig en ypperlig Rytter. Vi andre kørte; H i a r u m var ikke med, savnedes ej heller.

At min Kæreste v i l d e tage tilbage til det farlige Solholm, og at jeg t i l l o d det, kunde synes underligt; men dels frygtede nu ingen af os mere for Baronen, dels ønskede hun jo at befries for Nærværelsen af F i a l t r i n g — hvem Embedssager holdt tilbage i Viborg — og endelig søgte de to Veninder at blive samlede saa længe som muligt; den Tid kunde ikke være langt borte, da j e g maatte adskille dem.

Udenfor Porten ventede os et sørgeligt Syn: tæt ved Landevejen befandt sig dengang Rakkerkulen. I samme laa Liget af en nylig dræbt Natmand ved Siden af en flaaet Hund; nogle Markarbejdere stod hos, men vogtede sig vel for at røre ved den afsjælede.

Paa vor Forespørgsel forklarede de: at de under Arbejdet neden for i Engen havde hørt et Skud her og straks derpaa set en Rytter galoppere Syd efter.

T h e r e s e skænkede den ulykkelige et Suk og

et medlidende: »Den Stakkel!« og den endnu blødere Mariane en Taare.

Denne foragtede og derfor foragtelige Kastes sørgelige Forfatning blev længe Genstanden for vor Samtale.

»Disse Menneskers Kaar,« ytrede Mariane, »er ikke bedre end de vilde Dyrs. De fødes og dø ligesom de, hvor Tilfældet byder: de har Fødeland, men intet Hjem, og kan ej engang nyde den fattige Trøst at dø ved egen Arne og hvile de trætte Lemmer hos henfarne Slægt og Venner. De er fremmede i deres Fædreland, og de er mere udlændiske end selve Jøderne. Den ringeste Bonde skyr dem som urene Dyr; det Kar, hvoraf han uvillig stiller deres Hunger og slukker deres Tørst, skulde intet formaa ham til selv at bruge. Han sætter det paa Jorden ved Siden af Hundekoppen og vilde i Nødsfald hellere betjene sig af denne end af hint. Men det sørgeligste er dog den Uvidenhed, i hvilken de hendrage deres dyriske Liv: de vide ej engang, at der er et bedre til. Om Gud hører de kun hændelsesvis tale som om et dem uvedkommende Væsen og lærer først at kende hans Bud, naar de uvitterligen har overtraadt dem. De undervises først om deres Pligter, naar de straffes, fordi de har forsømt dem; og det ofte i en Alder, da de efter Naturens Orden snart maa fremtræde for en højere, men sikkert barmhjertigere Dommer.«

Greben af den ædle Varme, med hvilken hun talte, vakt til nøjere Anskuelse af en Genstand, der hidtil havde været mig ligegyldig, optog jeg Talens Traad.

»De har den fuldkomneste Ret, min Frøken!« sagde jeg, »Forældre, der har forsømt Børnenes Opdragelse og ladet dem opvokse i Uvidenhed, har visselig tabt deres Ret til siden at straffe dem; Skylden for disses Brøde maa falde tilbage paa dem selv. For silde og ugrundet er da den almindelige Klage: at Børnene gøre dem Skam og Hjertesorg.«

Som jeg saaledes talede, drog en vandrende Familie af disse danske Pariaer forbi: en midaldrende Mand med en Tværsæk over Akselen og Kæppe i begge Hænderne; en Kvinde, bærende paa Ryggen en Vidiekurv, i hvilken sad eller stod et lidet Barn, indsvøbt i Pjalter, og bagefter tvende halvvoksne Piger.

»Se der!« sagde T h e r e s e, »maa Hjertet ikke bløde ved at se dette arme Væsen, der nu sover Uskyldighedens Søvn og mindst drømmer om den gruelige Skæbne, der venter det?« —

»Jeg kunde købe det,« sukkede M a r i a n e, »jeg kunde stjæle det, for at udrive det af den Fordærvelse, i hvilken det engang skal nedsynke, hvis ikke Kuld og Nød eller Sygdom tidligere skænker det disse ulykkeliges største Gode — Døden.« —

»Jeg ærer disse Følelser,« tog V a n g Ordet, »men jeg kan ikke ubetinget dele dem; i visse Henseender kunde jeg endog fristes til at misunde de Mennesker, hvis Skæbne tykkes Dem saa aldeles beklagelsesværdig. De sammenligner den med de vilde Dyrs — vel! Men de vilde Dyr ejer et af Livets største Goder: F r i h e d e n; den har de tilfælles med vilde Mennesker. Ulven — De mindes dog Fabelen? — den magre, men f r i e Ulv vil ikke bytte med den fede, men u f r i e Hund. Der er en Skat i Friheden, som alle Statsbaandets Fordele ikke kan opveje. De mangler fast Hjem; men saa er de ej heller bundne til et saadant, de finder et allevegne, hvor de komme: de har følgelig m a n g e Hjem, mens vi andre maa lade os nøje med e t. De mener, at Natmændene ikke eje en Plet Jord, som de kan kalde deres egen. Tværtimod: hele Jylland — i det mindste dets Heder — tilhører dem, ligesom Ørkenen tilhører Beduinen. De er i Virkeligheden langt større Grundejere end Grever og Baroner — de er sande F r i h e r r e r. Og hvad er det ikke for en ubetalelig Lykke, saaledes at kunne vandre sit hele Liv igennem? At kunne forlade de Steder, som Uheld og

Bekymringer har paatrykt sit sørgelige Præg? og derimod at kunne gense, saa ofte man vil, dem, »der drage os til sig med kære Erindringer«? Hvor højt skal vi vel anslaa Sundheden, den søde Frugt af dette omflakkende Liv og den jævnlige Bevægelse i den frie Luft? Er det ikke bedre at sove sund paa Lyng end syg paa Edderdun? End videre: de mangler tusinde af vore Bekvemmeligheder og Fornøjelser — o ja! men saa er de ogsaa fri for ligesaa mange Ubekvemmeligheder, Sorger og Elendigheder, som ledsage hine og er ufraskillelige Følger af Kultur og statsborgerlig Forening. —

»Den græd aldrig for Guld, som aldrig Guld aatte.« De savner ikke vore forfinede Nydelser, fordi de kender dem ikke; men de Indskrænkninger, de Krænkelser, de Sygdomme, som forbitre disse Nydelser — dem slippe de for og have altsaa endog i denne Henseende meget forud for os. — At de er fremmede i Landet — i Landet, og dog udenfor Staten: skulde det ikke ogsaa være et Fortrin? De nyde hele Fordelen af Statsforbindelsen: Betryggelse for Liv og Ejendom, uden at trykkes af dens Lænker og uden at skatte til dens Fornødenheder. Lad Statsborgerne længe nok foragte dem! de selv er ligesaa sorgløse som lovløse; og for at sige alt med to Ord: lykkelige Naturmennesker.«

Baronen, som imidlertid var kommen paa Siden af Vognen og havde hørt det meste af Vangs Forsvarstale, ytrede leende sit Bifald med samme, læggende til:

»De glemmer dog noget, min kære Vang! vore Kæltringers ægteskabelige — eller, om man saa vil, uægteskabelige Forhold. Jeg mener ikke Flerkoneriet — en Mand kan have nok i en — men den Frihed, som de ogsaa heri nyde: nemlig at de, som ikke længer kan enes, straks uden Vidtløftighed kan adskilles. Det Baand, som holder dem sammen, kan løses, ligesaa let som det knyttes; ligesaa hurtig som Kæppen

gaar fra en Haand i en anden. Hvor mange Ægtefolk maatte ikke ønske, at Hymens Rosenkæde var en Hesselstok, der kunde slænges bort, eller — her kastede han et gennemtrængende Blik til Therese — »skænkes til en kærere Genstand!« —

Derpaa gav han sin Hest Sporen; Therese gav mig et Tryk med Albuen; men Mariane slog Øjnene ned — hun bluedes over sin Fader.

Imidlertid var vi komne gennem en Strækning af Hald Skov og havde nu til vor venstre Side Slottet og hele den før omtalte skønne Udsigt. Mine Øjne søgte Ruinerne og fandt dem; Thereses Haandtryk sagde mig, at ogsaa hendes Tanker var der. — Men snart rullede vi gennem det sidste Stykke af Skoven og havde nu intet andet for os end den sorte Hede.

Langt inde i denne, paa den højeste Strækning af den vilde Slette, ligger Kolonibyen Grønhøj med sine opdyrkede Marker, en Oase midt i Ørkenen. —

Solen var allerede højt oppe, Luften stille og varm. Byens Huse syntes i en Frastand at være levende: de steg og sank, smeltede sammen og adskiltes igen. Snart svævede de som paa Stylter i Luften, og snart indkrympedes de til en eneste uformelig Masse; i det ene Øjeblik lignede de Træstammer uden Toppe, og i det næste Skibe med udspændte Sejl. Vang kaldte det en Dans af Elefanter. Vi alle forlystede os over dette — især for mig — saa uvante Syn og dannede, med Indbildningens Hjælp, allehaande vidunderlige Skikkelser af levende og livløst. —

Men alt som vi kom nærmere, forsvandt Kogleriet; og endelig stod Byen fast og ubevægelig foran os.

Den var bestemt til Bedested; og medens Hestene fodredes, havde vi i Sinde at gøre os bekendte med dens tyske Nybyggere. Vi lod altsaa holde udenfor Kroen, men hørte straks saadan Støj derinde, at vi nok kunde slutte, der var Slagsmaal. Grove og

fine Stemmer brølede og hvinede i skærende Sammenblanding; men Mundkampen førtes paa det for alle andre uforstaaelige K æ l t r i n g m a a l. —

Kusken befaledes at køre hen til næste Gaard, da en Kone kom farende ud fra Krigens Skueplads og skreg:

»Gott behüte! sie spoliren Alles im Hause, schlagen Stihle entzwei und, prigeln sich mit den Sticken; Gott, mein Erleser!«

»Hvem?« spurgte vi.

»He! die Natmänner!« svarede hun og sprang hurtig ned ad Gaden. —

»Der har vi straks en lille Prøve af Natmandslyksaligheden,« sagde Baronen leende og stod af Hesten.

Straks derpaa kom Konen tilbage, førende med sig en undersætsig, bredskuldret Mand, hvis sortsmudsige Ansigt og Hænder lod os gætte, at han var Byens Smed. Tilskuerne, som imidlertid var hidstimlede, raabte fornøjede:

»Da ist der starke P e j r! nun kriegen sie en Unglick.«

Smeden gik alene ind i Huset, hvor vi hørte ham raabe paa godt Jydsk: »Hua æ de hæhr! Dæulen skal regier Jer!«

Og næsten i samme Øjeblik styrtede den første Kæltring ud paa Næsen; og saaledes udslyngedes en efter en anden af Smedens Jernhænder. Kvinder og Børn fløj af sig selv bagefter.

Da vi troede, at der var gjort lyst, gik Baronen og jeg ind for at bese Valpladsen; men her var endnu et Stykke Arbejde ugjort. Smeden stod udenfor en Alkove og søgte forgæves at gribe en, som havde søgt Tilflugt derinde og værgede sig drabelig med tvende lange Knive, samt med en ustandselig Strøm af Skældsord og Forbandelser.

Det var ingen anden end den os nu saa velbekendte L a n g e m a r g r e t h e, hvem Angriberen

endnu mere opflammede til fortvivlet Modstand ved sine frygtelige Trusler om Benbrud og Pandeknusning: »og vil Du ikke herud med det gode,« sluttede han, »saa skal jeg vel hitte paa Raad.«

Med disse Ord for han ud af Stuen. —

Vi søgte nu at formaa hende til Flugt; men hun satte sig opret i Sengen med Mordværktøjet i de senefulde Hænder og forsikrede paa det bestemteste, at hun ikke veg af Stedet, med mindre hun fik sikkert Løfte om fri og uhindret Bortgang.

Jeg troede at turde give hende dette, men Baronen gik imellem og hviskede: at vi først skulde se, hvad Smeden vilde gøre.

I det samme kom denne ind med en Jernstang, der var gloende i den ene Ende, og som han rimeligvis havde snappet ud af Smedeessen.

»Nu skal jeg varme dit Snydeskaft,« raabte han fnysende af Vrede: hans store blaa Øjne rullede vildt i det mørke Ansigt, og Fraaden stod ham om Munden.

Jeg frygtede, at det nu vilde gaa paa Livet løs, og greb derfor den rasende i Armen, stillende mig som et Brystværn foran Alkoven, og sagde ham saa hurtig som Tungen vilde løbe: at han stod i Begreb med at gøre en dobbelt Ulykke, myrde Kvinden og stikke Ild i Huset, og at Banden sikkerlig siden efter vilde hævne sig.

Denne sidste Forestilling virkede vel kraftigst, især da den understøttedes af Amazonens hermed overensstemmende Trusler: »Brænd mig kun!« skreg hun, »brænd mig kun, P e ' r S m e d! men den r ø d e K o k skal snart gale over Dig og alle I tyske Hunde! Jeg har endnu tolv Sønner levende, P e j r!« —

Ogsaa Baronen fandt, at det var paa Tiden at intervenere; og saaledes afkøledes Smeden tillige med hans Vaaben. —

Da Freden, for hvis Overholdelse vi tvende Mæglere borgede, saaledes var sluttet, strakte Kvinden paa

en Gang begge sine lange Ben ud af Alkoven og stod i et Spring paa Gulvet. Med en Rolighed, som om intet var forefaldet, foldede hun sine Knive sammen og stak dem i Lommerne.

Derefter fæstede hun sine gulgrønne Katteøjne et Sekund paa mig, hvæsede: »Tak, bette Mosjø!« og bøjende sig tættere hen til mig, lagde hun sagte til: »Kommer Han eller Hans nogentid i Labeeten (Vanskelighed), saa kan Han tale mig til; ved Galgehøj — den ligger mellem Solholm og Langebæk — kan Han træffe mig eller en af mine hver Midnat — men lad ingen vide det!«

Hermed gik hun hurtig bort; vi andre fulgte efter.

Ved den ene Ende af Byen stod endnu de krigførende Magter i tvende Hobe med hele den brede Gade imellem sig, i Færd med at rense sig for Blod og forbinde deres Saar, af hvilke dog intet lod til at være farligt. Thi skønt de i Haandgemæng undertiden gør Brug af Knive, vogte de sig dog for at give Ulivs Saar — ligesom i de Dueller, hvor Vedtægten er: kun at hugge efter Arme og Ben. Derfor mister højst sjælden nogen Livet i deres Fejder. Kun Forræderier og den, som vilde røbe Hemmeligheden af deres Sprog, straffes med Døden.

— Uagtet altsaa at Knive og Kæppe hvilede, var dog Taleredskaberne — især de kvindelige — i fuld Virksomhed: Skældsord, Eder og Trusler (af Tonen sluttede jeg, det maatte være saadanne) fløj som Granater eller Stinkpotter frem og tilbage over Gaden. Langemargrethe stillede sig ufortøvet i Spidsen for den ene Trop, som derved straks syntes at erholde en betydelig Overvægt.

Men Smeden raabte til dem med sin Tordenstemme: »At dersom de havde mere at afgøre med hinanden, skulde de pakke sig ud af Byen; der maatte de gøre sig saa lystige, som de vilde.«

De fulgte Befalingen og drog af Sted, hvert Parti

ved sin Side af den brede Landevej, men under uophørligt Mundhuggeri. Om det siden fra disse skarpe Noter atter kom til Fjendtligheder, ved jeg ikke, da vi rejste ad den modsatte Kant.

Inden vi forlod Byen, erfarede vi Krigens Aarsag: den samme, som førte Grækerne til Troja og Maurerne til Spanien. En af Margrethes haabefulde Sønner havde nemlig lokket en Dill til sig fra hendes første Elsker. Da denne hørte til en Bande, som længe havde staaet paa en spændt Fod med den Axelmargrethske og den for nærværende Tid var langt talrigere, havde den opsøgt Fjenden der i Kroen og vovet et Slag, der dog, efter kyndiges Mening, vilde faldet uheldigt ud, formedelst hin Families legemlige Styrke og Øvelse i at bruge den.

XI.

Heksen.

Det var ikke en Time efter Ankomsten til Solholm, førend Mariane og Therese, til Baronens Forundring og kendelige Misnøje, kørte til Langebæk Præstegaard paa uvis Tid. Jeg blev tilbage. Men just dette vakte Mistanke hos ham.

Med aaben Mine og det ærligste Ansigt af Verden spurgte han mig: »Hvorfor ingen gjorde Damerne Følgeskab?«

Jeg svarede med samme kunstlede Naturlighed: »Fordi de ikke vilde have nogen med.«

»Hm!« sagde han muntert: »saa faa vi at se, hvordan vi kan more os selv.«

Det var mig og min Ven behageligt, at Baronen overlod os til os selv; og søgte vi derfor straks ud i det Frie, hvor da Emnet for vor Samtale er let at gætte. Vi kom under Løbet af samme tæt forbi Skyttehuset. Vang greb mig om Armen, spørgende: om vi ikke skulde besøge Heksen?

Uagtet en lønlig Modbydelighed for dette Væsen fulgte jeg dog med ham ind.

Jeg har set arrige Kvinder i Vredens højeste Grad; jeg har set frække Kvinder, hos hvem den sidste Gnist af Blufærdighed forlængst var udslukket; jeg har set dem paa det nederste Trin af aandelig og legemlig Fordærvelse og Elendighed; men ingen har nogensinde vist sig for mig i saa grufuld en Skikkelse som denne.

Det var langtfra ikke Udtrykket af nogen som helst frygtelig Lidenskab eller Last; tværtimod, det var snarere den fuldkomne Mangel og glatte Sporløshed af begge. Hint antyder dog M e n n e s k e t, om end i dets dybeste Fornedrelse; dette har noget saa spøgelseagtigt, saa infernalsk, at Hjertet indkrymper sig og Blodet isner.

Hendes Ansigt var ligfarvet, hendes smalle Læber blegblaa, de store, grønlige Øjne matte, m a t t e som anløbet Glas, jeg kunde sige hartad brustne som en døendes; og i hele dette Dødningeaasyn ikke det svageste Glimt af indvortes Liv, ikke Spor af Tanke eller Følelse. Jeg ved i Naturen ingen Lignelse herfor, med mindre det skulde være Lavaskorpen over en udbrændt Vulkan. Hvid Skægkappe, hvidt Halsklæde, ja Trøje og Skørt af samme Farve, skønt alt sammen faldende noget i Gult og Graat, fuldendte Aandebilledet; og som hun saaledes sad der alene i det snævre, dunkle Kammer, ubevægelig, stirrende os i Møde, lod hun for mig som en, der var vendt tilbage fra Graven og havde forjaget Beboeren fra sin forrige Vaaning.

V a n g bød den frygtelige et »Goddag, Mo'er!« hvortil hun svarede med et langsomt Nik og tog fat paa Bindehosen, som laa i hendes Skød. —

»Jeg ved, at I er klog, Mo'er!« vedblev han, »og kan sige Folk, hvad der skal times dem i Fremtiden. Her er til en Kop Kaffe« — han lagde et Par

Rigsorter paa Disken — »vil I ikke spaa denne Mand? han vilde gerne vide sin Skæbne.«

Hun betragtede mig stift i nogle Sekunder og sagde derpaa, næsten uden at aabne Læberne: »Er det ogsaa værdt?«

Det var, som en Gjord blev løsnet om mit Bryst, da jeg hørte menneskelig Stemme fra dette gengangeragtige Væsen, — og tilmed røbede sig en saa sund Fornuftighed i det advarende Spørgsmaal; thi er det ikke en Daarlighed at ville vide, hvad Skæbnens Styrer kærligen skjuler for os? Men Øjeblikket derefter blev jeg ogsaa opmærksom paa det tvetydige i de henkastede Ord; de indeholdt jo en forblommet Tilstaaelse om, at hun virkelig besad Spaadomsgave.

Uden at tro paa en saadan, følte jeg dog — som saa mange andre — en Nyfigenhed efter at høre, hvad jeg i Forvejen var bestemt paa at anse for Tant. Saaledes kastede vore Mødre Salmer op i Nytaarsny, og deres Døtre lagde Kort op for i den tilfældige Blanding at finde Bekræftelse paa et lønligt Ønske.

Jeg gentog min Vens Begæring.

Uden at svare gik Kærligen hen til Arnen, tog en sort Kaffekedel af Ilden og skænkede sig en Kop, den hun da drak med stor Betænksomhed. —

Nu gik hun tilbage til sin Stol, satte sig og lod Bundfaldet løbe om i Koppen; hvorpaa hun under dybsindig Beskuelse og i lange Mellemrum gav følgende Orakelsvar:

»Her ligger allerførst et Brev — det er et stort Brev — det lader til, at der kan være Penge i — eller og gode Tidender — se her staar en bette Pige — hun har gode Tanker til Jer — men der staar et Karlfolk vel nær ved hende — og der er nok en ved den anden Side — hillemænd! hvor hun har Bejlere! men den ene ser ud til, at han kun vil holde hende for Nar — hm! de trækkes stærkt om hende — I

skal passe vel paa!« — her lod hun Koppen synke og saa mig stift ind i Ansigtet. —

Skønt jeg fornuftigvis maatte antage, at Kvindens Udtydning af Kaffehieroglyferne var paa Slump og saadan, som det kunde passe til flere end mig, saa traf den dog her saa nøje, at jeg atter følte en Slags Benovelse, den jeg søgte at bekæmpe — som ofte prøves mod anden Frygt — ved spottende Trods.

Jeg mindes ikke selv, hvad jeg sagde, men vel, at det havde samme Virkning paa Spaakvinden som en Kugle, der afskydes paa et Spøgelse. Hun betragtede mig blot nogle Sekunder med sit iskolde Dødningeblik, satte Koppen hen og tog atter fat paa sin Bindehose. —

»Vil I ikke slaa op for m i g?« spurgte nu V a n g.

»En anden Gang,« svarede hun, »naar I er ene.«

I dette Øjeblik hørtes udenfor Huset Hovslagene af en galopperende Hest; og straks efter kom den beskænkede Skytte farende ind med et: »Hol Dich der Deiwel, Du alte Pulverhexe! jetzt sage ich Adjes; und Du siehest mich nimmer wieder. Adjes Dänemark! Gott verdamm euch allezusampt!«

Og under bestandig Skælden og Banden rumsterede han omkring i Værelset, lukkede Skabe og Kister op og snappede et og andet, hvormed han fyldte sine Lommer. —

Kærlingen blev rolig ved at binde og fulgte ham med Øjnene uden at mæle et Ord. Først da han nærmede sig den Dragkiste, ved hvilken hun sad, og som formodentlig var hendes Eneejendom, rejste hun sig imod ham: og Buldrianen tumlede tilbage mod Bordbladet, som om han var truffen af et vældigt Nævepust. Saa pludselig og stærk var Virkningen, at Rusen næsten forsvandt; det vilde Menneske rykkede sig hen mod Udgangen og sagde i nedstemt Tone:

»Leben Sie wohl, meine Herren! ich musz davon.«

Og dermed steg han til Hest og for af Sted, ligesom han var kommen.

Forundrede over dette sælsomme Hastværk vilde Vang og jeg ud for at se, hvor han blev af; men Konen vinkede ad ham og sagde: »Bi et bette Korn! — den anden kan gerne gaa.«

Vang nikkede til mig og blev. Jeg gik.

Den ridende var allerede langt borte og tog rigtig Vejen ad den Kant, hvor Tyskland ligger. Jeg vandrede langsomt ad Gaarden til, seende mig flere Gange om efter min Ven. Han kom ikke; og jeg blev — om ikke urolig — saa dog underlig til Mode over hans lange Sammenværen med den uhyggelige Kvinde.

Ankommen til Solholm blev jeg ombedet at komme til Baronen, med det Tillæg: at han var upasselig. Jeg fandt ham i Sengen, men uden synligt Ildebefindende.

»De under Dem maaske« — tiltalte han mig — »over at se mig her uden kendelig Sygdom; men jeg har et indvortes Tilfælde, som hverken medfører Feber eller synderlig Smerte. Alligevel har min Læge sagt , vil det en Gang bringe mig Døden, og førend jeg venter den. Er der intet, som afholder Dem, saa lad os sladre lidt sammen!«

Jeg satte mig ved Sengen og begyndte straks med at fortælle Skyttens Adfærd dernede i Huset og hans Bortrejse.

»Det skal jeg snart forklare Dem,« svarede Baronen: »Det er ham, som har skudt den Natmand uden for Viborg. Natmanden havde slaaet hans Hønsehund for Panden, formodentlig for Fedtets Skyld; og nu har han i Fuldskab og Hidsighed brugt Gengældelsens Ret. Det aabenbarede han mig straks efter min Hjemkomst. Jeg skænkede ham Hesten og saa mange Penge, som kan befordre hans Flugt til Holsten. Der er han sikker nok. Om et Aars Tid eller to er Sagen glemt, og saa kommer han maaske igen.«

Studsende ytrede jeg uforbeholden min Forundring over, at han kunde have saa stor Medlidenhed med en Morder.

Han smilede og sagde: »Det er saamænd slet ikke af Medlidenhed, jeg har hjulpet ham; men ærlig talt, jeg skøttede ikke om, at en af mine Betjente skulde komme i Bøddelens Hænder; ikke heller om, at alle de andre skulde jages til Tings, hver Gang Herredsfogden fløjtede. Nu er hele Processen endt — De ryster paa Hovedet — er det over min Egoisme eller over min Aabenhjertighed? — det sidste er rigtignok noget usædvanligt; men jeg finder det unødvendigt at forstille mig for Dem, som en allerede uddannet Mand. Aa, Hr. von N o r d s t j e r n e! vi er alle Egoister og intet andet. Alle saakaldte Dyder udspringer af Egoisme. Enten finder man sin Regning ved at være dydig — man venter Gengæld, god Erstatning for sine Opofrelser — eller man er det af Ærgerrighed, eller man sætter sine Dyder paa Renter og lader dem løbe op for at hæves paa een Gang i det, de kalder et andet Liv; der er vel ogsaa dem, der finder en vis Fornøjelse, en indvortes Kildren i Dyden — den morer dem—«

»Hr. Baron!« afbrød jeg ham med Harme, »De vil nok prøve mig — eller skulde det virkelig være Deres Alvor, hvad De her siger om Menneskets højeste, ja eneste Gode?«

»Chaqu'un son goût« (hver sin Smag), svarede han, »ja vel! for saa vidt det bringer Fordel, skaffer Agtelse, saa er det ret bravt at være dydig; men De vil ikke nægte mig, at det ofte generer bandsat?«

»Dersom saadanne Grundsætninger var almindelige,« svarede jeg, »var jo intet Menneske sikker paa sin Formue eller sit Liv. Dersom Deres Tjener havde sin Herres Tro, da var De jo for længe siden bestjaalen og myrdet.«

»Ikke for det,« genmælede han, »kan Frygt for Straffen i dette Liv ikke holde ham tilbage, vil den

tilkommende, fjerne og uvisse langt mindre gøre det. Og« — her hævede og støttede han sig paa Haanden — »er jeg da en Tyv eller en Morder?«

Han gjorde dette Spørgsmaal med et aldeles godmodigt Smil; men i Tonen laa Ironi.

»Tyven stjæler, naar han hungrer, svarede jeg: »men den rige fortjener ingen Tak, fordi han er ærlig.«

»Det er sandt,« sagde han: »men der gives flere Laster — kan De bebrejde mig nogen? sig mig rent ud, hvori synder jeg?«

»Hr. Baron!« svarede jeg, »jeg er ikke Deres Skriftefader.«

»Jeg bruger heller ingen,« sagde han: »men derfor kan De gerne sige, hvad De har paa mit Forhold at udsætte.«

Jeg blev næsten forvirret ved denne sælsomme Paatrængenhed, og de Ord slap mig af Munden: »Det sømmer sig ikke at indtrænge sig i huslige Forhold.«

»Aha!« faldt han hurtig ind, »jeg ved, hvad De mener: min Kone? ikke sandt? men hvad ondt gør jeg hende? Vi er Antipoder: hun er lutter Følelse — jeg hylder Fornuften; hun sværmer, og jeg tænker. Jeg lever for denne Verden — hun for den anden. Det er ikke min Skyld, at hun har faaet saa forkert en Opdragelse. Da jeg nu ved, at hun ikke skøtter om mit Selskab, saa forskaaner jeg hende derfor saa meget som muligt. Se det er det hele.«

Da han saaledes selv brød Isen, blev jeg dristigere og sagde: »Hendes Naade tror maaske, at hun har Grund til Jalousi.«

»Hm!« svarede han haanligt, »det rejser sig netop af hendes barnagtige Romangriller — engleren Kærlighed! Troskab til Døden — og efter Døden — og med i Graven, og op af Graven, og alt det græsselige Vaas, hvormed de forplumrer deres Hjerner. Jeg følger Naturen; det er den bedste Læremester i alle

Henseender, og« — her saa han stift paa mig med den mest sarkastiske Mine — »eller — skulde det være muligt? Jeg mærker nok, at De tror paa meget, som jeg ikke tror — men De tror dog vel aldrig paa Kyskhed? Jeg mener Kvindekyskhed naturligvis —«

Her afbrød Tjeneren denne lærerige Samtale og sparede mig for et bittert Svar. Han bragte et Brev, som Baronen bad om min Tilladelse til at læse.

Jeg greb Leiligheden til at bortfjerne mig og var allerede ude af Døren, da han med Heftighed kaldte mig tilbage.

»Her! behag at læse!« sagde han, rækkende mig Brevet, »jeg tror, vi straks har et Bilag til min sidste Paastand.«

Jeg læste — Præsten i Langebæk lod Baronen prestissimo (yderst hurtigt) vide: »at Jomfru D y b e r var paa en ubegribelig Maade forsvunden kort efter hendes Ankomst til Præstegaarden. De havde forgæves søgt alle Vegne i Nærheden; men hun havde ikke efterladt sig det mindste Spor. Frøkenen var utrøstelig; man ønskede Baronens Nærværelse der, samt at hurtig Anstalt maatte føies til, ved flere ridende at oplede den forsvundne; thi efter hans Mening maatte hun være bortført — om m e d eller i m o d hendes Vilje, saa han sig ikke beføjet til at paastaa.«

Jeg blev i det første Øjeblik som forstenet; men i det næste stod den hele Begivenhed for mig som en Spøg — saa utrolig lod Sandheden.

»Det er et Indfald af Damerne,« raabte jeg; »de leger Skjul.«

Baronen satte et alvorligt Ansigt op og saa mig spørgende ind i Øjnene.

»Det skulde man dog vide,« sagde han med Eftertryk: »vil De ikke ride derover? De kunde tage Hovmesteren og Forvalteren med — og lad kun Kusken og et Par Staldkarle ligeledes sætte sig til Hest! De maa tro, det hænger ikke rigtig sammen.«

Nu begyndte jeg selv at tro det, og i ængstelig

Spænding for jeg ud for at sætte hans Forslag i Værk.

Forvalteren havde ikke været hjemme, siden han tog til Snabsting. Vang var for en halv Time siden reden bort uden at sige hvorhen. Højst sælsomt! Med trende Karle jog jeg nu over Hals og Hoved af Sted til Langebæk.

Paa dette Vædderidt krydsede den ene Tanke den anden i mit fortumlede Hoved — som naar det i en mørk Nat lyner fra forskellige Kanter. — Hvor er Vang? hvorfor tager han bort uden at lade mig det vide? Hvor er Forvalteren? er han den sandskyldige? paa egen Regning? eller pr. Kommission? og Baronen? — jeg fandt intet Hvilepunkt for min Mistanke.

XII.

Langemargrethe.

Det vilde være umuligt at skildre min Fortvivlelse, da jeg i Præstegaarden i alles forstyrrede Aasyn og Fagter læste Rigtigheden af dette Ulykkesbudskab. Endnu efter saa mange Aars Mellemrum drømmer jeg ikke sjælden den hele Scene om igen, vaagner i den yderste Angst og griber efter den forsvundne, der slumrer roligt ved min Side.

Natten var ikke langt borte, da jeg kom til Langebæk og i Forening med alle derværende gentog den unyttige Eftersøgning. Der var ikke en Vraa i Husene, ikke en Sandgrav, ikke et Vandhul paa en Fjerdingmil der omkring, uden den jo blev ransaget. Præsten holdt utrættelig ud.

Højt ytrede han ingen Gisning; men hans Mening røbede sig alligevel, da han nogle Gange mumlede for sig selv: »Frække Synder — stakkels Barn — ikke første Gang — det maa være ham — men

h v o r har han ført hende hen — hic nodus« (det er Knuden).

Da vi langt ud paa Aftenen vendte tomhændede tilbage til Præstegaarden, aabenbarede jeg ham mit Forhold til den forsvundne, og nu sagde han mig i Fortrolighed rent ud, at hans Mistanke hvilede paa Baronen. Han mente endvidere, at Forvalteren havde udført Skurkestregen. Kun var det ham ubegribeligt, hvorledes det var gaaet til; thi ingen savnede T h e r e s e, før længe efter at hun var væk, ingen fremmed havde før det Tidspunkt været hos hende, og ingen af Gaardens Folk, ej heller af dem, der boede i nærmeste By og Huse, havde mærket nogen, enten ridende eller agende.

I Nøden griber man efter ethvert Redningsmiddel: Heksen og hendes Spaadomme randt mig i Tanker: »j e g s k u l d e p a s s e v e l p a a!« Skulde hun maaske vidst noget om Anslaget? — endog selv være delagtig? — jeg m a a t t e tale med hende.

Min egen Hest var bleven forfangen; jeg fik derfor en af Præstens og red ad Solholm til.

Vejen gik tæt forbi den berygtede Galgehøj — det gamle Rettersted for denne Del af Landet — og da jeg nærmede mig den, huskede jeg, at det var der, hvor L a n g e m a r g r e t h e tilbød at give Stævnemøde. Ved Højens Fod standsede jeg og saa derop, tænkende paa, om jeg ikke ogsaa skulde forsøge dette Middel. Det var Midnat. Fuldmaanen stod lige over Højen. Da rejste en mørk Skikkelse sig paa dens Top og viste sig med skarpe Omrids i den klare Maaneglans.

Mit Hjerte var for bespændt af Sorg til, at Spøgelsefrygt kunde faa Indpas; jeg raabte an.

»Kendt' Folk,« svarede en hvinende Stemme; den lød som L a n g e m a r g r e t h e s.

Det var virkelig hende, og idet hun gik ned ad Højen, sagde hun:

»Go Awten, bette Junker! er hans Gjæs fløwn hen, mens han sier saa høwt?«

Disse Ord ledsagedes af en saare uhyggelig Latter.

»A haar ejs lit (ventet med Længsel) ætter ham,« lagde hun til med en sær modbydelig Venlighed; »kahænsæ han aa wanted (ogsaa ønskede) aa snakk mæ mæ.«

Jeg var ene med Røverkvinden midt paa den vilde Hede og værgeløs; alligevel faldt det mig slet ikke ind, at mit Liv kunde være i Fare. Udfaldet retfærdiggjorde min forvovne Tillid til et saa farligt og forvorpent Menneske og beviste derhos, at ogsaa det mest fordærvede dog har een god Side — at der — figurlig talt — endog paa det sorteste Hjerte er een hvid Plet, naar man kun ved at finde den.

»Sig mig kun rent ud,« tog hun atter til Orde, men paa hendes Bondemaal, »om han ikke har mistet noget, han nødig vilde af med?«

Jeg fortalte hende mit Tab og spurgte, om hun var i Stand til at bringe mig paa Spor.

»Det var ikke umuligt,« svarede hun, »enten er hun der, hvor a mener nu, eller og har J e n n i k e n n ø k k e t (Fanden taget) hende, for Æsken tog den Kant —«

»Hvad for en Æske?« faldt jeg ind.

»Den,« svarede hun, »der kom jagende i Eftermiddags fra Præstegaarden af og ud over Heden; deri har de vel puttet det bette Lam, han leder om.«

Altsaa var T h e r e s e da virkelig bortført i en lukket Vogn, og hvis kunde den være uden Baronens? Nu vidste jeg, hvorfor han havde anstillet sig syg, for at undgaa Mistanke — og hvorfor han havde ladet mig kalde og opholdt mig med sit smukke Moralsystem.

»Har vi langt til det Sted, I mener?« spurgte jeg ivrig.

»Om en Times Tid kan vi være der,« svarede hun.

Og dermed drejede hun af fra Vejen og gik foran ind i Heden med sine sædvanlige lange Skridt.

Mit næste Spørgsmaal: hvem der havde bortført Therese og paa hvis Anstiftelse, vilde hun ikke indlade sig paa at besvare.

»Det kan vel være ham det samme,« sagde hun, »naar han bare faar hende igen. Det er ikke værd at slaa Sten efter Hunden, saa længe han tier stille.«

Med dette Ordsprog affærdigede hun mig uden at standse i sin Gang.

Utaalmodig som jeg var, tyktes mig, at Vejen fik aldrig Ende; men Frygt for at gøre Kvinden studsig afholdt mig fra at skynde paa hende. Frygt for, at hun kunde føre mig ind i en Røverkule, følte jeg slet ikke.

Omsider standsede vi ved et Hus, der laa ene i Heden. Min Førerinde pikkede paa Vinduet.

Indenfor raabtes straks: »Hvem der?«

»Margrethe,« svarede hun.

»Hvad vil I her saa silde?« spurgte Stemmen.

»Har I ikke faaet store fremmede i Dag?« spurgte hun.

»Nej — hvor skulde de komme fra?« svaredes der.

»Det kan ikke nytte, at I nægter det,« vedblev hun, »for jeg har selv set, de kom med hende.«

»Ja, men de har hentet hende igen,« lød det derindefra med en anden og finere Stemme, »hun er borte for over tre Timer siden.«

Margrethe vendte Ansigtet om til mig og sagde sagte: »Hun lyver vistnok; — kom og luk op!« raabte hun derpaa, »jeg er ikke alene, her udenfor holder en fornem Herre — det er hans Kæreste, de har taget i Stedet for en anden — stræb og luk op! — han er i Slægt med Bispen og Amtmanden og alle de store.«

I det samme hørte jeg ligesom et svagt Skrig langt borte eller dybt inde fra i Huset, og Lange-

m a r g r e t h e raabte: »Haa haa! der peb jo Musen — lad os nu komme ind, for ellers gaar det jer ulykkeligt.«

Jeg sprang af Hesten, hvis Tøjle min besindige Ledsagerske greb og bandt. Nu gik endelig Døren op, og ind for jeg — hun efter mig.

»T h e r e s e!« raabte jeg — hun svarede — en Skodde blev skudt fra en anden Dør derinde, — og den elskede laa i mine Arme.

L a n g e m a r g r e t h e vækkede os af vor Henrykkelse ved at klappe mig paa Armen og spørge: »om jeg ikke vilde længer frem?«

»Jo ganske vist,« svarede jeg; »men sig mig først,« — henvendte jeg mig til Manden, der stod halv paaklædt og gloede paa os — »hvem har givet jer Lov til at indespærre min Kæreste? Og hvem er det, som har ført hende hertil?«

»Det ved vi ikke,« tog Konen i Sengen Svaret; »her kom to Morianer — eller og de havde sværtet deres Ansigter — de kom med hende og sagde, at hun var rendt bort fra hendes Forældre, og at vi skulde passe vel paa hende, til Faderen eller Herredsfogden kom og hentede hende.«

Jeg vilde ikke ladet mig nøje med dette Svar; men min Førerinde mindede mig om, at det var bedst, jeg stræbte at komme saa snart muligt i Sikkerhed med den genfundne, da Røverne maaske endnu i denne Nat kunde komme og bringe hende til et Sted, hvor vi ikke saa let skulde opdage hende.

Jeg sagde hende da et velment Farvel og trykkede hende en Pung i Haanden, som hun ogsaa villig modtog. Da jeg var kommen til Hest, og hun havde hjulpet T h e r e s e op til mig, raabte hun endnu efter mig i Bortridningen:

»Nu har I hende — pas vel paa hende! — og se til, I kan snart komme langt herfra! Høgen er slem her efter Folks Høns — Lykke paa jer Rejse!«

Der blev en Fryd i Langebæk Præstegaard; men

ingen følte en heftigere end den stakkels Mariane — ak! hun tænkte mindst paa, hvor snart hendes eget Hjertes Lykke skulde tilintetgøres.

Da den første Glædesstorm havde sagtnet sig, var alle naturligvis nysgerrige efter at vide, hvem Røverne monne være, og hvorledes hun saa pludselig og aldeles ubemærket kunde komme bort fra dem. Kun det sidste var hun i Stand til at forklare: som hun nemlig et Øjeblik var sprunget ud for at hente noget, der var glemt i Vognen, staar der et ubekendt Menneske med Pisk i Haanden tæt ved i Porten, kalder hende ved Navn og siger, »at hun straks maatte skynde sig her udenfor, Hr. Nordstjerne holdt der med en Vogn og maatte absolut tale med hende straks om noget af yderste Vigtighed.« Hun fulgte da hurtig efter Personen op ad Bakken og hen til Chaisen, som stod der ovenfor. Døren fløj op, en Mand i Kappe og med sort Maske sprang ud, greb hende og satte hende ind i Vognen, hvor en anden bandt hende et Klæde om Munden for at dæmpe hendes Skrig. Og nu gik det i stærkeste Fart, men i fuldkommen Tavshed fra Røvernes Side, didhen, hvor jeg med Natmandskonens Bistand havde været saa lykkelig at befri hende.

Da vi næste Morgen raadslog om, hvorhen og hvorledes Therese skulde bringes i Sikkerhed, bragte Postbudet mig et Brev, der indeholdt den glædelige Efterretning, at jeg havde erholdt det ansøgte Embede. Nu turde jeg altsaa træde som Bejler frem for min elskedes Fader; men i det Tilfælde, at han endda skulde afslaa min Begæring og foretrække den rige Republikaner Fialtring, besluttedes, at Kongebrev skulde erhverves og Vielsen fuldbyrdes af min Ven i al Stilhed, hvorpaa vi ad en Omvej vilde søge vor tilkommende Bopæl i Hovedstaden.

Da jeg imidlertid hverken turde eller vilde slippe Therese af Øjne, afsendtes et Ilbud til den gamle Dyber med min skriftlige Anmodning om Datte-

rens Haand, og fortalte jeg ham tillige den Fare, hvori hun havde svævet, og af hvilken jeg havde frelst hende.

Vore Tanker henvendte sig nu til Vang, hvis Udeblivelse var os uforklarlig. Men som vi gættede hid og did, kom en af Solholmskarlene, der var fulgt med mig, og leverede mig et Brev, han havde faaet af Hovmesteren, med Befaling ikke at fly mig det før nu.

Jeg brød det — de første Ord, jeg læste, var disse: »Naar du læser dette, er jeg ikke mere —«.

En frygtelig og uventet Tildragelse slaar os endnu heftigere, naar den forkyndes ved Skrifttegn — disse stumme sorte, der kolde og ubevægelige — lig hine med Silkesnorer — overbringer os Skæbnens uigenkaldelige Beslutning; at høre den af en levendes Mund formilder det rædselsfulde, fordeler Skrækken.

Min maa have malet sig klart i mit Aasyn; thi Mariane sank tilbage paa sin Stol, og Therese for hen til mig med et skælvende: »Gud! hvad er der?«

Haanden med det ulyksalige Brev laa paa mit Knæ; der drog som en Taage for mine Øjne.

Præsten snappede Brevet, kastede Øjnene deri og sagde straks: »Han lever jo — det er ikke andet end en pludselig Rejse —«.

Jeg greb det begærligt igen, og Therese omfavnede Veninden med Trøstens Ord.

Jeg læste en Linie videre og saa vel Bekræftelse paa Præstens Udsagn; men da jeg alligevel maatte vente et eller andet voldsomt Skridt, forlod jeg hurtigt Værelset, uden at Pigerne mærkede det, og ilede ud i Gangen.

Brevet lød saaledes: »Naar du læser dette, er jeg ikke mere i Jylland. Min Skæbne har udviklet sig. Heksen er min Moder — Baronen min Fader — han eller den gale Degn — eller begge

lo — hun vidste det ikke selv. Jeg gaar til Hamborg og lader mig hverve — Tak for dit korte Venskab! En bedre Lykke i Kærlighed vil jeg oprigtig ønske dig! — Trøst min stakkels Søster! Nu kunde hun jo dog ikke blive min — Lev alle vel!

Din Vang.

NB. Hold hemmeligt, hvad du kan!«

Jeg indsaa straks, at Frøken Sonnenthal maatte indvies i en Løndom, som med al sin Rædsomhed indeholdt en Lægedom for hendes dybtsaarede Hjerte. Præsten, hvem jeg ikke kunde tage i Betænkning at meddele samme, var ganske af min Mening, som han og bifaldt, at Veninden var bedst skikket til dette sørgelige Hverv.

Hvor indskrænket og usikker er dog vor Kundskab om det menneskelige Hjerte — vort eget som andres! Hvorledes vi under hvilke som helst Forhold har følt, det ved vi; men de Følelser, som nye og uvante vil opvække, det skal ingen med Bestemthed kunne forudsige.

Da min Kæreste kom tilbage fra Mariane, mente jeg, at denne enten maatte segne under haabløs Kærligheds frygtelige Magt eller og maaske heldig bekæmpe den som vanhellig og stridende mod guddommelige og menneskelige Love. Ingen af Delene: den herlige Pige hensank vel de første Øjeblikke i dybeste Smerte; men snart hævede hun sig igen med en Kraft, som ikkun ejes af ædle Sjæle.

»Min Kærlighed til ham er dobbelt nu,« havde hun sagt, »den første var ren som den anden; men begge maa sammensmelte til een. Tre Engle, Therese! leder os gennem dette korte Liv: Tro, Haab og Kærlighed. Men der kommer en Tid, Therese! da hine forlader os; naar Troen er vorden Vished og Haabet opfyldt, da bliver Kærligheden ene tilbage.«

Ja i Sandhed! det er den Guds Kraft i de svage, som det naturlige Menneske ikke

fatter. N a t u r f i l o s o f f e n, den foragtelige S o n n e n t h a l, Guddommens og Menneskehedens kolde Spotter, hvor arm og elendig staar han ikke ved Siden af den englefromme, haabrige Datter!

For hende var og Tanken om den uværdige Fader sikkerlig den bitreste Draabe i hendes Malurtbæger. Men hun sank den uden hørlig Klage. Derimod var Sorgen over den elskede Broder mildnet og opklaret af Haabets Sol. Ogsaa skjulte vi for hende hans fortvivlede Beslutning; hun vidste ikke andet, end at han var rejst til København for der at søge Ansættelse eller Befordring. Lige saa lidet erfarede hun, hvo der var hans Moder.

Om Baronen kendte den hele Hemmelighed, ved jeg ikke; men troligt er det. Hans ædle Hustru kom ingen Sinde til Kundskab om samme; den var den eneste, som Datteren ikke delte med hende.

Allerede den følgende Dag erholdt jeg Svar fra T h e r e s e s Fader, og det et saadant, som langt overgik vor Forventning; han indvilgede ganske uforbeholdent i vor Forbindelse, ja bestemte den endog til ottende Dagen derefter. Hvad hertil bidrog, var ikke saa meget den Rettighed, jeg havde erhvervet mig til Datterens Haand ved at udfri hende af Røvernes Vold, ej heller min lykkelige Befordring, men meget mere en Uenighed, som pludselig var opstaaet mellem ham og F i a l t r i n g, idet denne vilde have det opsætsige Lyon ødelagt i Bund og Grund; D y b e r derimod, hvis Handel for en stor Del bestod i Silkevarer, paastod, at Silkevæverne og deres Værksteder skulde skaanes.

Lyons Belejring blev en Medaarsag til min Lykke.

Smertelig var de to Veninders Skilsmisse. Den ene drog nu Opfyldelsen af Livets skønneste Haab i Møde; den anden, uden Haab for denne Verden, skulde, selv dybt nedbøjet af Skæbnens tunge Haand,

lette Byrden for en lidende Moder. Kærlighedens Baand var sønderrevet — nu maatte Venskabets også løses.

Aldrig var mit Hjerte ved nogen Afsked saa blødt som ved denne; først langt borte fra Langebæk kunde jeg hæmme mine Taarers Løb. Jeg havde tabt en Ven — tabt ham paa en Maade, der gjorde Tabet dobbelt smerteligt, og min Brud var løsrevet fra den ene af de tvende, mellem hvilke hendes unge Hjerte var delt.

Ofte bortkyssede mine Læber Taarerne fra hendes opsvulmede Øjne, og lige saa ofte frembrød de paa ny. Jeg forestillede hende, hvorledes Venskabet ved Skilsmissen dog ikke var opløst, at det ved Fraværelsen snarere vilde knyttes end fastere, at stadig Brevveksling jo kunde vedligeholdes, ja glædeligt Gensyn med Tiden haabes.

»Aldrig i dette Liv,« hulkede hun, »jeg ved det, hun sørger sig i Graven.«

»Det ved du ikke, kæreste Therese!« svarede jeg, »hun er stærkere, end du tror; thi hun har Gud i sit Hjerte.«

Da hun omsider var bleven nogenlunde rolig, gjorde jeg hende endvidere opmærksom paa, at den lidendes Smerter altid forekommer den blødhjertede og deltagende større, end de virkelig er.

»Det kunde jeg aldrig holde ud,« siger ofte den, som i lignende Forfatning vilde bære Ulykken med en Styrke, den hidtil ikke anede. Almindeligvis tiltror Mennesket sig selv for meget; men stundom henfalder det til den modsatte Fejl.

Vort Bryllup blev fejret i Stilhed og ikkun i ganske faa Vidners Overværelse; vi blev viede i Stuen. Vel havde vi begge ønsket, at denne Handling maatte være foretaget i Kirken; men vi maatte rette os efter

min Svigerfader, der paa sin Nyfrankisk ansaa det for en blot borgerlig Akt og gerne skulde have ladet det bero ved en simpel Notarialforretning, hvis en saadan havde været tilstrækkelig hjemlet i Lovene.

Den følgende Dag blev vi, efter priselig Skik og Brug, pinte med Lykønskninger og til sidst overraskede med en saadan skriftlig fra — Baronen. Det er umuligt at drive Forstillelsen videre, hans Brev var affattet i den artigste og muntreste Tone og sluttede med en venskabelig Bebrejdelse, fordi vi ikke havde taget Afsked med ham, inden vi forlod Egnen. I en Efterskrift tilkendegav han sin Glæde over, at Pigerovet var mislykket, henkastende tillige et Vink, som skulde lede os paa den Formodning, at F i a l t r i n g var den sandskyldige.

Dette var spildt Umage: jeg kunde ikke vildledes. Min første Mistanke steg derimod til moralsk Vished, da jeg erfarede, at han en Gang tilforn skulde have bortført en uskyldig Pige, som ikke paa almindelig Maade stod til at forføre. Da hun befandt sig i hans Vold, m a a t t e hun falde: thi hvilke Midler skulde vel være for slette for saa samvittighedsløst et Menneske?

Man kan ikke antage dem bedre end hans Redskaber. Thi at han ved T h e r e s e s Bortførelse har betjent sig af H i a r u m — hvem han vel alene yndede, fordi han lignede ham selv i moralsk Fordærvelse — samt af den fordrukne Jæger, derom fik hun ved nærmere Eftertanke rimelig Formodning: af den ene hørte hun nemlig nogle Gange hint karakteristiske kalkunske Prust, og den anden stank af Brændevin.

Var dette saa, har Baronen endnu haft en anden Aarsag til at befordre Morderens Flugt end den, han med tilsyneladende Aabenhjertighed betroede mig.

Det var dernæst mer end sandsynligt, at han tilforn ved lignende smukke Skælmstykker har brugt

saavel hans forrige Bolskab, Heksen, som ogsaa den agtværdige Natmandskvind. Hvorledes skulde ellers denne have kendt hint Smuthul, hvor hun med saadan Sikkerhed søgte og fandt min Brud? Og hvorfor blev hun staaende herved og stræbte at standse al videre Undersøgelse om Ophavsmanden?

Baron Sonnenthals topmaalte Nederdrægtighed blev mig ret indlysende, da jeg hørte den nys omtalte ulykkelige Piges Historie. Jeg forundredes over, at en saadan Forbrydelse kunde gaa saaledes af uden Følger for Skurken og uden at gøre videre Opsigt.

Fortælleren, en Apoteker og, som Dybers Svoger, en af Bryllupsgæsterne, lo ret hjertelig og mente, at Pigen vist nok selv havde fundet det raadeligst at tie og saa vidt muligt dølge sin egen Skam.

»Baronen har flere Gange,« hviskede han mig i Øret, »faaet et vist Medikament i mit Apotek og sikkert nok anvendt det med ønskelig Virkning.«

Jeg gøs og takkede Forsynet, som havde frelst min Therese fra den hartad uundgaaelige Fordærvelse.

Otte Dage derefter modtog Hovedstaden det lyksaligste Par inden sine Volde.

XIII.

Gensyn.

Solen skinnede klart den smukke Sommerdag og satte den mangfoldigt afvekslende Egn i livligste Lys: Agermark og Eng, Krat og Kær, Sø og Banke — alt gav et venligt Genskær af Glansen her ovenfra; selve Hedepletterne og de lyngtakte Gravhøje var mindre mørke, matte Glædesglimt syntes at formilde deres sædvanlige skumle Udseende.

Men der var kun liden Færdsel paa Landevejen, ad hvilken vi nærmede os det gamle Viborg — Viborg, som jeg nu gensaa første Gang efter mer end toogtyve Aars Forløb. Snabstingets forrige Herlighed var forbi; kun enkelte Ryttere og færre Vogne saas der, hvor det fordum vrimlede af ridende og kørende. Mine to Smaadrenge morede sig ved at lege Skjul med Stadens Taarne, der snart fremsteg og snart forsvandt, alt efter som den bølgeformige Vej førte os op paa Bakker eller ned i Dale.

Min Hustru, som sad foran mig, havde rakt mig sin Haand over Bagslaget: Taarer fremdrevne af mange Erindringer perlede i hendes Øjne. M a r i a n e syntes hensunken i Tanker ved hendes Side; lange Sukke nu og da tilkendegav Dybden og Smerten af de Minder, som beskæftigede hende.

Anledningen til denne Rejse var min Svigerfaders Dødsfald, som indtraf Aaret i Forvejen. Det blev en Nødvendighed for mig selv at se Boets Fordringer inddrevne, saa meget mere som hans efterladte betydelige Formue stod prioriteret i flere Skiftejurisdiktioner fornemmelig paa Solholms Gods. Saa snart altsaa mine Forretninger i Viborg var til Ende, kørte jeg med min Familie did ud med den Bestemmelse at tage Ophold i Langebæk Præstegaard.

Synet af de Egne, hvor jeg havde tilbragt min Ungdoms skønneste og for hele mit efterfølgende Liv saa vigtige Dage, virkede paa mit Hjerte som Toner af en fordums Yndlingsmelodi, der efter mange Aars Mellemrum genvækker de længe indslumrede Følelser. Men Erindringen fremtryller alle hine Begivenheder i et mildere og yndefuldere Lys og — hvis dette Udtryk tilfredsstiller ligestemte Sjæle — i hint mattere, men venlige Morgenskær, der viser os Genstandene uden at blænde vort omsvævende Blik.

Vi bedede, som paa hin Rejse, i Kolonibyen, og hele Natmandsfejden stod levende for mig. Den

samme Krokone var endnu til, og jeg erkyndigede mig straks om Heltinden, den lange Margrethe, der havde haft en saa afgørende Indflydelse paa min og min Thereses Skæbne.

»Hun er i Viborghuset,« hed det.

Saaledes benævner Almuen artigen og skaansomt en Bolig, der lige saa vel kan anses som et Asyl for Trang og Alderdom som for en Straffeanstalt for Lovens modvillige Overtrædere.

Det næste Sted, der opfriskede gamle Erindringer, var Landsbyen, hvor det forhen beskrevne Bondebryllup holdtes. Gildegaarden var den første, vi kom til; jeg genkendte den straks, Therese ligesaa.

Hos os begge opstod paa een Gang det Ønske at forny vort Bekendtskab med hine Ægtefolk, med hvem vi dengang saa heldigen byttede Klæder og Roller. Ak, du mægtige Tid! hans aldrende Ansigt og krummede Ryg vidnede om dine ustandselige Virkninger.

Vi spurgte om hans Kone: »Hun havde været død og borte for flere Aar siden.«

Vi spurgte om hans Børn: han viste paa en kraftfuld Ungkarl og tvende blomstrende Piger. Jeg studsede. Det forekom mig som noget utroligt; saa længe — tyktes mig — kunde han umulig have været gift; Brylluppet stod jo for stakket siden — skulde det virkelig nu være toogtyve Aar? Hvor er de blevne af? Jeg saa til mine egne Børn — et Suk undslap mig — jeg lod køre videre. Hist var Strædet, hvor Mænd og Karle brødes om den formentlige Brudgom — der stod Huset, hvor jeg mødtes med min bondeklædte Brud.

Jeg lagde min Haand paa min Hustrus Skulder, pegede derhen og hviskede: »Therese, kan du huske?«

Hun tog min Haand, trykkede den mod sin Barm og smilede »mildeligt som Solen i Høst«.

Vejen herfra til Langebæk gik ikke om ad Solholm, og havde den end gjort det, jeg vilde dog taget en anden for Froken Sonnenthals Skyld. Alligevel, erindrede jeg, kunde man herfra se de saakaldte Solholms Tørveskruer og længe have dem i Sigte. Det undrede mig derfor, at jeg uagtet Luftens Klarhed slet ikke kunde faa Øje paa dem. Grunden, som jeg siden erfarede, var denne, at den nuværende Ejer havde nedbrudt dem for at gøre deres Blytag i Penge. Men jeg maa her gaa noget tilbage i Tiden.

Lidet over to Aar efter mit Giftermaal døde Baronen. Det fandt sig tvært imod alles Forventning, at hans Gæld var saa stor, at Gaard og Gods maatte sælges.

Hiarum, som trolig havde hjulpet til at forarme ham og berige sig selv, blev Køber og ægtede hans Mætresse, Jomfru Urold, der paa sin Side ligeledes havde plukket ham dygtig. Baronessen forlod det Sted, hvor hun havde henlevet saa mange Kummers Aar, og bosatte sig med Datteren i Viborg. Men ikkun to Aar overlevede hun sin uværdige Ægtefælle. Frøken Sonnenthal valgte nu, til min Kones store Glæde, vort Hus til fremtidigt Opholdssted og blev en anden Moder for mine to Døtre, hvem hun ej alene underviste, men ogsaa indgød sin egen rene Kærlighed til Gud og Dyden.

De var allerede begge lykkelig gifte. Deres Opdragerinde, hvis Skønhed, som ikke tabte ved Udtrykket af stille Tungsind, i Forbindelse med hendes fortræffelige Egenskaber i de første Aar af hendes Ophold hos os forskaffede hende flere fortrinlige Tilbud, afslog dem alle.

Det er let indset, at et saadant Hjertes første Kærlighed ogsaa maatte vorde den sidste. — Langt fra ikke for sin Fornøjelse, men fordi hun ikke kunde skilles fra sin Ungdoms Veninde, gjorde hun denne Rejse med, ledet af Skæbnens usynlige Styrer

til Maalet for sine jordiske Lidelser og Lønnen for det store Taalmod, med hvilket hun bar dem.

Vi rullede ind i Langebæk Præstegaard. I tre eller fire Aar havde vi slet intet hørt herfra og vidste blot, at Præsten endnu var i Live. En Tjenestepige traadte ud i Døren.

»Er de selv hjemme?« spurgte jeg.

»Præsten er inde,« lød Svaret. Vi stod af.

Hun viste os ind i Havestuen, der nu tillige var Studerekammer.

Der sad den gamle Mand i en højrygget Lænestol med sin Pibe i Munden og sin Bibel foran sig; i Haanden holdt han et Forstørrelsesglas. »Hm!« sagde han for sig selv, »hvem har vi der? Nyt som sjælden sker — længe imellem — ingen ser til ham.«

Imidlertid hævede han sig langsomt og tiltalte os med et: »Velkommen, de gode Venner! vil De sige mig, hvem De er? for Synet slaar mig fejl nu.«

Jeg sagde ham det.

Et Smil opklarede Oldingens mørke Aasyn; han kastede Piben og Glasset og udstrakte sine skælvende Hænder, dem vi greb med inderlig Rørelse.

»Herre Gud!« sagde han, ofte afbrudt af Graad, »mine elskelige Venner! saa ser jeg Dem da endnu en Gang, før jeg skal heden vandre — hvorledes lever De? — Det er saa længe siden — jeg er saa ene, mine kære! — A n e! sig til Jomfruen, hun skynder sig med noget til de fremmede — det bedste, hun har — De bliver dog hos mig nogle Dage? Sæt Dem, sæt Dem! lad os nu snakke lidt!«

Vi tog Sæde omkring ham, men var alt for bevægede til at kunne fremføre andet end korte og usammenhængende Spørgsmaal om hans og hans Kones Befindende.

»Min Kone!« sukkede han og foldede sine magre Hænder, »min C h r i s t i a n e! det er tre Aar, siden hun forlod mig — Herren tog hende — hans Vilje er

den bedste — men jeg er saa ene — saa ene i min høje Alderdom —«

Hænderne faldt ned paa hans Skød — Taarer trillede over hans rynkede Kinder.

Og virkelig, ved at kaste et Øje omkring i Værelset sporede jeg lettelig, at h u n var borte: jeg savnede hin Pænhed og Orden, ved hvilke en god Hustru gør Hjemmet endnu kærere. Det skulde været i hendes Tid, at Edderkopperne ustraffede havde vovet at udspænde deres Garn i Krogene, eller Støvet blevet liggende i Vindueskarmene, eller Huller paa Stolebetræk eller et Rift i Gardinerne forblevne ustoppede!

Der paafulgte for nogle Øjeblikke en uhyggelig Tavshed. Jeg vilde bryde den, men gjorde det paa en Maade, der atter fornyede Erindringen om bedre Dage.

»Gør De endnu noget af Musikken?« spurgte jeg temmelig tankeløst, men opdagede i det samme Violoncellen i en Krog af Værelset: dens Strenge var borte saa nær som Bassen.

»Det gaar mit Instrument, som det gaar mig selv,« svarede han, »vi har kun een Streng, som holder; m i n brister vel først, vil jeg haabe — nej! jeg har ikke rørt den derhenne, siden min C h r i s t i a n e døde. Der er skønnere Toner, jeg nu længes efter at høre; min Sjæl fornemmer dem allerede i sine stille Timer.«

Atter et Ophold. Jeg følte nu, at jeg maatte føre Tankerne ud af det ikkun med sørgelige Minder opfyldte Hus, og ved at lede Samtalen hen paa fordums Venner og Kendinge i Egnen lykkedes det mig efterhaanden at frembringe en mindre vemodig Stemning, ihvorvel mange af de efterspurgte ikke mere vandrede paa Jorden. Blandt disse var ogsaa Oldgranskeren, Kammerraad U r o l d.

»Det er snart ti Aar, siden han blev h ø j l a g t,« fortalte Præsten.

Jeg kunde ikke andet end smile ved dette ægte oldnordiske Udtryk, som jeg ansaa for figurligt.

»Jo virkelig!« vedblev han, »ret højlagt, i selve Lushøj, som, siden vi omgravede den, som De nok husker, er benævnet somme Tider Harpegrethes Høj og somme Tider Langmargrethes Høj. Først havde han bestemt, at hans Lig skulde brændes og Asken dels kastes i Havet og dels blandes med Kong Haddings. Men da han siden kom i Tanker om, at den Skik at begrave Ligene ubrændte var ældre, fulgte han denne, dog med den udtrykkelige Betingelse, at de kongelige Levninger skulde nedsættes oven paa hans Kiste.«

Da jeg spurgte om hans fordums Herredsbrødre, berettede han mig, at de var enten døde eller bortflyttede saa nær som Rumsøe, om hvem han udlod sig med nogen Bitterhed.

»Han har faaet en stor Forandring,« sagde han. »Engang prækede han ikke andet end Fornuft og Moral; men nu foragter han Moralen og fordømmer Fornuften. Han er ellers min Amtsprovst — maa De vide — og saa hovmodig som nogen Pave. Jeg kom for Skade paa et Brev at titulere ham blot højærværdig; men det varede ikke længe, inden vi fik et Cirkulære, i hvis Konvolut — der havde været brugt til ham selv — stod højædle og højærværdige. Jeg ved, at han tilgiver mig aldrig; thi hans Hævngerrighed er saa stor, at den kun kan sammenlignes med hans Gerrighed. Jeg vil alene sige Dem, at han ikke antager nogen til Synsmand, medmindre han forærer ham et Slagtehøved eller lover at dele Gebyrerne med ham, og at han sælger Skoleembeder til den højstbydende.«

Da jeg fornam, at den gamle Mand kom mere og mere i Harnisk, vilde jeg bringe en anden Materie paa Bane og spurgte, om han endnu fik sig en Lombre.

Men ogsaa her var jeg uheldig. Et langtrukket

Nej sagde mig, hvor meget han savnede et Morskab, der selv for den, som ikke fortjener Navn af Spiller, kan vorde en trængende Nødvendighed.

I min Forlegenhed for et behageligere Emne kastede jeg mine Øjne ud af den aabentstaaende Havedør og saa tvende sælsomme Skikkelser nærme sig med langsomme og afmaalte Trin. Den ene var en liden, meget alderstegen Mand, hvis lange, stride, graalighvide Skæg skjulte det meste af hans indskrumpede Ansigt. Paa Hovedet bar han ligesom et Taarn af mange forskelligt farvede Parykker; hans magre Krop indhylledes af et Klædemon, der havde megen Lighed med en Præstekjole; den var nemlig knappet foran fra Halsen og lige ned til Fødderne, men lappet med Klude af alle mulige Kulører. Den anden saa ud til at være af Middelalder; han bar et lige saa stærkt Skæg, men ganske sort, samt korte Klæder af mørke Farver, men luslidte og med Huller for Knæer og Albuer.

Man kunde ikke miskende dem begge for vanvittige, og min Hukommelse sagde mig snart, at den ene var hin »Gale Bertel«, som jeg fordum havde set i Klintekirken.

De standsede uden for Døren; den yngre hilsede fornemt med Haanden og holdt derpaa med Patos og sære Fagter følgende Tale: »Mine Herrer og Damer! De ser her for Dem de tvende, vor Tidsalders største Filosoffer — han det forrige Aarhundredes, og jeg det nærværendes. Dette er den store Kant, som smedede Vaaben for Tænkekraften, og jeg er Oken — som bruger dem. Den preussiske Konge har vist mig i Landflygtighed, fordi han frygtede, at jeg skulde støde ham fra Tronen. Intet havde været mig lettere; men jeg nedlader mig ikke til slige Smaating som et Smule Kongerige. De maa vide: jeg er i Stand til at skabe lige saa mange Verdener som min Forgænger her Systemer, og det alene ved min Aands og min Viljes store Magt. Da De nu ved en konsekvent

Iderække let vil kunne indse, at jeg kan frembringe disse Verdener saa store, som jeg behager, saa kan De lige saa lèt begribe, at denne Verden er mig for liden og i det hele ikke indrettet efter filosofiske Grundsætninger. Den skal følgelig tilintetgøres, og jeg er nu paa Rejsen til Bergen for at iværksætte dette. De ved af Niels Klim, at d e r er en Nedgang til Underverdenen. Jeg stiger derned og sprænger hele Kloden som en Bombe ved en eneste simpel Syllogisme og splitter den ad i alle de Atomer, af hvilke den Stymper Xeno engang har sammenflikket den.«

Under Fremsigelsen af denne ultrametafysiske Tale havde den gamle Mand bestandig skottet til ham, nu og da løftet paa Skuldrene og smilet, som om han ynkedes over sin Medfølgers Galskab; men ved Slutningen fremtraadte bag ved dem en hvidklædt, kvindelig Skikkelse, i hvilken jeg straks genkendte hin Skyttekone, som Almuen betitlede med Øgenavnet H e k s e n.

»Hvad bestiller I her? vil I hjem!« sagde hun og løftede truende et Ris i Vejret.

Ved dette Tilraab vendte begge sig hurtig, tog hinanden under Armen og traskede hen ud ad Haveporten, Kærlingen bagefter.

De var kun komne nogle faa Skridt bort, førend Præsten slog Hænderne sammen og raabte:

»Min lille Himmeriges Part! det var V a n g; nu kender jeg ham paa Gangen.«

T h e r e s e udstødte et Skrig og sprang omkring ham hen til M a r i a n e. Hun sad ubevægelig med Nakken lænet mod Bagslaget af Stolen. Præsten raabte paa Vand.

Jeg greb hendes Haand — den var kold og slap — Øjnene brustne — hendes skønne Hjerte havde ophørt at slaa — og at sørge. — Hun maa allerede straks have kendt den ulykkelige og i samme Øjeblik være berørt af Dødens velgørende Haand.

Begravelsen var forbi, de faa indbudne bortrejste. Vi havde endnu saa meget tilbage af Dagen, at jeg kunde opfylde min dybtsørgende Hustrus Ønske: endnu en Gang at besøge hin Kirke, hvor vi allerførst saa hinanden. Begge vore Sønner, begærlige efter at se Vesterhavet, ledsagede os.

Klintekirken var nu sit Fald eller Nedbrydelse ganske nær. Den var sunken dybere ned i den sandige Grund. Revnerne havde udvidet sig; Taget var næsten helt afblæst. Ingen Gudstjeneste holdtes mere, den næste Storm vilde sandsynligen nedrive den smalle Sandvold, som der endnu var imellem Gavlen og Bølgernes Vælde.

Det var fuldkomment Havblik; Vandfladen, saa vidt Synet rakte, blank og lysblaa som den skyfri Himmel. Kun tæt udenfor mærkedes en svag og langsom Bevægelse frem og tilbage langs hen med Strandbredden og med en Rislen, ikke stærkere end Bækkens over smaastenig Grund. — Therese og jeg satte os paa Brinken. Hendes Haand hvilede i min, hendes Øjne paa vore Børn, der ivrigen ledte efter Rav nede ved Havstokken og allerede lod til at have grædt deres sidste Taarer for den kære hedenfarne.

Vi sad i Tavshed; vore Tanker fandt ingen Ord. Først da Solen havde tilsmilet Verden sit sidste Farvel, forlod vi den øde Egn, som ved glade og sørgelige Minder bliver os uforglemmelig.

Maskeraden.

Det er Efteraar. Den evindelige Vestenvind! den suser og bruser og tvinger og svinger Trætoppene i min Have. De gustne Blade af mine Linde og mine Lønner fyger som Sneflokke forbi mine Vinduer.

Er det Ungdomsglæderne, Ynglingens Forhaabninger, der henvejres? eller Barnehjertets søde Længsler, dets blomstrende Ønsker, der nu falder visnede til Jorden for der at nedtrædes og sammensmuldre? — Nej, det er mine Ungdomsvenner, der falder af før jeg. Der ligger et Askeblad: det er dig, du ømme, bløde L o r e n z o, hvem en Foraarsnattefrost stivnede. Der flyver et Hyldeblad: det er dig, du livsglade G u i l i e l m o, der skyndte dig saa stærkt at nyde — ak! du blev alt for snart færdig. Der danser et Abildblad: det er T h e r e s e, Ballernes Dronning, omsværmet, tilbedet og — forglemt. Attenaarig blev du baaren paa Hænderne af de unge Herrer — tolv Aar derefter blev du, en gammel Jomfru, baaren af Ligbærere. Dette Lønblad, det er G i a c o m o — Stakkel; han var udsprungen fra en sygelig Stamme; til Livet medførte han Spiren til tidlig Død. — Et Rosenblad! Skønne J u l i a! søde Rosenblomme! saa est du ogsaa falmet! Hvad for en Storm har afrevet dig midt i din favreste

Blomstren? eller har en giftig Tand grusomt myrdet dig?

Hvor de uafladelig formerer sig, disse gustne Mindebilleder! Naar skal vel mit eget forene sig med dem? Eller skal ogsaa jeg »se alle mine Venners Grave?« Skal jeg til sidst staa ene blandt en yngre Slægt lig en gammel bemosset Eg midt i den frodigt voksende Ungskov?

Men jeg vil opvække eder, mine elskede! jeg vil fremmane eders Skygger: min Ungdom vil jeg leve om igen og befolke min Erindrings Verden med Væsener, der tilhører d e n, der endnu er tillukket for mit Blik, men ikke for mine Længsler.

Et Tvillingblad! Ah! kom frem, J o h a n n e s med din M a r i a! Encore (om igen) eders glade Elskovsdrama! Dacapo det kærlige Eventyr, i hvilket jeg ikke var en uvirksom Konfidente (fortrolig).

Mon der dog ikke skulde være een levende af alle dem, der var paa B j ø r n s første Maskerade i Vinteren 1806—7? Jeg mener af mine fordums Venner og Bekendte. Er der en saadan, den vil kanske endnu ikke have forglemt, at man dansede i tre Kvadriller, og at den midterste var uhyre lang, da den rakte fra Parterredøren og næsten lige op til Bagtæppet — jeg forudsætter, at man erindrer sig, at B j ø r n s Maskerader holdtes paa Hofteatret.

Nok og vel: jeg var ogsaa kommen med i denne lange Række — jeg husker endnu, vi var 48 Par. Min Meddanserinde var klædt som Amazone og havde en for et Fruentimmer virkelig heroisk Figur og Kræfter i Forhold: thi naar det stak hende, svingede hun mig i Valsen, som om jeg havde været en Papirmand. Ikke at forglemme: Jeg var en Grand d'Espagne, og desaarsag tyktes mig denne vindige Omsvingen at stride mod min Karakters Grandezza (Værdighed); men af Sted maatte jeg, der hjalp ingen

»kære Mo'er!« Da vi havde takket af, bød hun mig sin Heltearm — NB. den højre — og trak af med mig ind i en af Restaurationssalene. Naa! jeg tænkte naturligvis, at hun var bleven tørstig, og at jeg skulde traktere.

»Befaler De Is eller Limonade?« spurgte jeg.

»Nej!« svarede hun, »jeg drikker hellere Punch — to Glas Arrakpunch!« raabte hun til Opvarteren med en Stemme, der erindrede mig om boæn agathos Menelaos (efter min gamle Konrektor L u n d s Oversættelse: »Menelaus, der kunde brøle som en Tyr«).

Jeg blev ordentlig benovet og skottede hemmeligt til hende uden at kunne fremføre et Ord.

Punchen kom. Hun puttede den ene Ende af et Elfenbensrør i Munden, stak den anden i Glasset og indsugede i en mærkværdig Hast Størstedelen af dets Indhold.

»Hør!« sagde hun derpaa og snurrede sig om til mig, »jeg tror, Fanden flytte mig! ikke, du kender mig? — eller« — hun rykkede sig lidt — »skulde jeg tage fejl, paa en Maade? Deres Haand, om jeg maa bede.«

Jeg rakte hende den, og hun skrev: S. B.

Jeg nikkede.

Hun rakte mig sin med et: »Naa S t e e n!«

Jeg skrev ganske mekanisk det Bogstav, som i Alfabetet følger efter B., hvorpaa hun trykkede min Haand, saa det snurrede i alle mine Fingerender, og sagde: »Plager dig da den Lebendige i Aften? Hvad fejler dig? Er du skudt?«

»Men skal vi ikke« — jeg vilde sagt »demaskere os«; men Skjoldmøen lod mig ikke fuldføre.

»Hør!« sagde hun, »hvordan finder du min Kostume? Se engang mine Batterier! er de ikke nysselige, paa en Maade? Dersom du var sulten, kunde jeg, ligesom Pelikanen, give dig Næring af mit eget Bryst, paa en Maade; thi disse hvælvede Elskovs-

høje er hverken mere eller mindre end Fireskillingsrundebrød —«

»Lad os da tage vore —« Videre kom jeg ikke heller denne Gang: hun greb mine Hænder, der skulde taget Masken af, og hviskede:

»M a r i e kommer her i Aften med hendes kære Broder. Jeg ved det bestemt, Klokken ni har vi dem, hun har ladet mig det vide — sjællandsk Bondepige — Forældrene maa ikke vide det — Grosserer S m i d t, det gamle Gnav, tror —«

Nu rev jeg begge Hænderne til mig og Masken af, idet jeg raabte: »De er i Vildfarelse — jeg vil ikke tage Del i fremmede Hemmeligheder —«

Forskrækket sprang min Virago op og tre Skridt baglæns ud fra mig, stod tavs nogle Øjeblikke, tog derpaa sin Maske af og viste mig et ganske ukendt Ansigt, smukt, men med ganske anstændigt Kindskæg —

»Min Herre!« svarede den forvandlede truende —

»Det er ikke min Skyld,« sagde jeg: »allerede flere Gange var jeg paa Vei at vise Dem Deres Feiltagelse; men De forhindrede mig bestandig.«

Rynkerne glattedes nu fra hans Pande — han slog en hjertelig Skogger op, og da denne Rullade var til Ende, sagde han i en godmodig Tone og med en skælmsk Mine:

»Min dyrebare Ven! og mit unge Hjertes fortrolige, paa en Maade — maa jeg spørge om Deres Navn?«

Nu brast jeg i Latter: »Ih — men De skrev det jo nylig i min Haand —«

»Jah!« sagde han, »der er saa mange S. B.er; den, jeg mente, er S t e e n B i l l e; men hvad for en S t e e n er De?«

Det fortalte jeg ham, saavel som at jeg var Student, læste til Embedseksamen, og at jeg nylig var bleven bekendt i Grosserer S m i d t s Hus —

»men,« sluttede jeg, »enten De nu vil nærmere aabenbare Dem for mig eller ikke, jeg forsikrer Dem, at den halve Hemmelighed, der mod min Vilje er mig betroet, er lige saa vel forvaret, som den hele vilde være.«

Han stirrede mig nogle Sekunder skarpt i Øjnene, som om han vilde læse, hvad der stod skrevet, rakte mig derpaa Haanden og sagde:

»Jeg er Løjtnant Johannes C...... ved Kongens Regiment — nu har De hele Hemmeligheden.«

Han greb sit Glas, stødte til mit og sagde: »Paa nærmere Bekendtskab!«

Han sagde mig sin Bopæl, jeg sagde ham min. Han saa paa sit Ur, der hang i en Guldkæde om Halsen og skjult mellem hans spiselige Batterier.

»Klokken er snart ni,« sagde han og tog Masken paa.

Jeg gjorde ligesaa, og snart var vi skilte fra hinanden i den mylrende Dansesal.

Jeg havde været til Grosserer Smidts fire eller fem Gange, spillet Whist og spist »Smørrebrød med Variationer«; men Jomfru Marie havde jeg ikke set; thi hun var hos en syg, gift Kusine i den anden Ende af Staden. Des oftere havde jeg hørt hende nævne. Grossereren havde et Par Gange — det var den ene Gang efter en Lilleslem og den anden lige paa Randen af Storeslem — havde han, som for at hidkalde en frelsende Genius, raabt: »Marie! — Naa, det er sandt, hun er derhenne.«

Madame Smidt havde flere Gange ytret sin Utilfredshed med Kusinens Læge: »Enten haler han Sygdommen ud, eller ogsaa er det hende selv, der gør sig syg — Gud forlade mig! bare for at skille os ved Marie — jeg længes ordentlig efter hende hver evige Dag.«

Sønnen i Huset, en fjortenaars Krabat, sagde en

Aften: »Jeg gaar bestemt derhen i Morgen og tager hende med Magt ud fra den evige Kusine.«

Og den yngste Datter, en tiaars forvildet Tøs, erklærede rent ud, at naar Marie nu ikke kom hjem den Dag eller den Dag, saa vilde hun hen og blive der, til hun fik hende med.

»Er Marie endnu ikke kommen hjem?« spurgte baade de ældre og de yngre Damer, der besøgte Smidts.

»Der er kedeligt nu til Smidts,« hørte jeg de unge fremmede Herrer sige til hverandre, naar de var gaaede derfra og komne ud paa Gaden. Det var da ikke sært, om jeg ogsaa længtes efter denne Marie, som alle kunde savne.

Nu vidste jeg, hun var paa Maskeraden, og ventede, at min kvindelige Løjtnant nok vilde finde hende: han skulde da være mig en Viser i den talløse Sværm; thi der kunde jo være flere sjællandske Bønderpiger, og det var der ogsaa.

Jeg gik Salen et Par Gange rundt; der var ingen Amazone. Nu mønstrede jeg Logerne Rad for Rad — endelig opdagede jeg dem, jeg søgte: de sad ved Siden af hverandre. Jeg hilsede paa Spansk; de bemærkede det ikke; de var tydelig nok inde i en Materie, over hvilken man let glemmer Grand d'Espagner og alt andet stort i denne vor lille Verden.

I min Ungdom var det en gængs Talemaade om en, der uden synlig Aarsag viste sig tankefuld, forstummende, indesluttet i sig selv: »Han falder i Amdam« (Amdam hed dengang, hvad nu hedder Stivelse). Siden siger man: »Han falder i Staver« og »Han falder hen i de grønne Ærter«. Jeg ved ikke, hvilken af disse ikke ganske betydningsløse Figurer jeg skal anvende paa mig selv; men nægte vil jeg ikke, at jeg en Gang imellem vorder pludselig ligesom tung, ubevægelig, sammenpresset som Stivelse, naar den bundfælder sig, at jeg stundom kan

befindes saa legemlig slap, løs og »stavrassied« (falden i Staver), at jeg tror, man kunde blæse mig over Ende, og at jeg af og til føler mig aandeligvis henslængt i »det grønne«.

Nu, denne — somme kalder det Aandsfraværelse; jeg kalder det Aandens Hjemmeværelse — den kom ogsaa over mig paa Bjørns Maskerade, paa Hofteatret, under Musikken af et dobbelt Orkester, mellem tusinde elegante Herrer og Damer. Jeg satte Ryggen til Logen, i hvilken de lykkelige sad, og saa paa Dansen og Kommercen uden at se noget af det alt sammen. Af mine Drømmerier — som ellers slet ikke vedkom denne virkelige Historie — vaktes jeg ved Synet af tvende af Hovedstadens daværende offentlige Personer: den ene »Peter Barduun«, den anden »Admiralen« alias »Kongen af Preussen«; thi han lød begge Navne.

Jeg ved ikke, om det kan forsvares for Humanitetens Domstol saaledes at spille en vanvittigs Dobbeltgænger; min Følelse saarer det, og det var mig dengang lige saa umuligt at le, som naar jeg trædes paa en Ligtorn. Kongen, med Papirsstjernerne paa Brystet og Frederik den Stores trekantede Hat paa Hovedet, standsede tæt foran mig; Peter Barduun, med sin rundpuldede Hat dybt ned over Øjnene, tæt bagved »Majestæten i egen Indbildning«.

»Attendez! à gauche!« (til venstre) hviskede Barduun, og begge skottede ind i Logen til det elskende Par. Derpaa drejede de sig helt om imod mig, og den sidstnævnte sagde: »Usted (De), gi'er De noget at ræbe af?«

Jeg rystede paa Hovedet og svarede: »I don't understand« (jeg forstaar ikke).

Den første sagde: »Har De læst den sidste Hamborgs Korrespondent?«

Jeg virrede igen med Hovedet.

»Da har den medbragt en meget vigtig Nyhed:

Trondhjems Klokke er bleven rørt: det vil sige, Knebelen er falden af den.«

Jeg gentog mine tre engelske Ord, men lagde godt Mærke til, at B a r d u u n s Øjne var uafladelig inde i Logen; det var altsaa ikke for min egen Skyld, jeg blev tiltalt af disse selvgjorte gale. De maa virkelig have antaget mig for en Englænder; thi medens Frederik den Store opvartede med en af den vanvittige Matroses Talemaader efter den anden, hviskede Følgesvenden paa Tysk til ham: »Det er hende — det er hende — jeg kender Ringen alt for godt paa hendes lille velsignede Finger.«

»Men hvem er den anden?« vedblev han og stillede sig ved Pillen mellem denne og den næste Loge.

Kongen af Preussen rystede paa Hovedet. Men nu begyndte de at tale et mig ganske fremmed Tungemaal, og B a r d u u n især med stor Ivrighed, idet han idelig skottede ind efter Bondepigen. Endelig sagde han paa Fransk: »Hent nu min Vogn! den med blinde Vinduer, du ved. Tag Kloschka med, og vær her om to Timer! Men tag nu først nøje Kende paa hende, at I ikke skal bringe mig en af de andre Bondetøser!«

»Meget vel, Hr. Greve!« lød Svaret, og dermed slentrede de videre.

Vel havde de tvende Herrer talt saa sagte, at de ikke har troet, at nogen anden kunde opfange noget i al denne uendelige Tummel og Spektakel. Men jeg har altid haft en meget skarp Hørelse, og jeg benyttede nu denne Sans saa meget flittigere, som jeg snart mærkede, at min nye Bekendt, Løjtnanten, her maatte have en Medbejler. Og dette »Hr. Greve!« til sidst, denne Plan til Bortførelse, det ubekendte Sprog med de mange y'er og ø'er — saa meget vidste jeg, at disse Vokaler er fremherskende i det Magyariske (Ungarske) — alt dette henledte min Mistanke paa en vis udenlandsk Minister, der allerede dengang

gang begyndte at komme i Folkemunde for hans Elskovsæventyr.

Jeg vinkede Løjtnanten hen til mig — et Par Gange forgæves — endelig kom han: »Saa De,« sagde jeg, »de to Karaktermasker, som nylig stod her tæt udenfor Logen og kikkede saa tidt hen til Dem?« —

»Nej, hvad for Karaktermasker?«

Jeg nævnede dem. Han havde ingen set og vilde atter tilbage til sin Hyrdinde. Men jeg fortalte ham nu alt, hvad jeg havde hørt, og meddelte ham mine Formodninger. Han udhvirvlede en heftig Forbandelse, kastede et hurtigt Blik om til den elskede Bondepige, grundede nogle Sekunder og sagde: »Vil De gaa omkring paa Gangen her udenfor Logen! saa kommer jeg til Dem.«

Vi mødtes der. »Hør!« sagde han hurtigt, »her er Nøglen til mit Værelse; og her er den til mit Chatol. Vil Du vise mig den Tjeneste — for jeg kan ikke forlade M a r i e — og tage en Karet og hente mig to Terzeroler, som ligge ladte indenfor Klappen. Masken kan Du fly min Tjener her; og kast saa Kappen, han staar med, over Dig — ja, jeg siger nu Du til Dig, og sig saa til mig! for vi to maa ikke »di-es«.« —

Jeg gjorde efter hans Forlangende, og inden en halv Time var jeg igen paa samme Plet med Pistolerne. Jeg pikkede, han kom ud, jeg leverede ham disse smaa Lokomotiver, og han forvarede dem i Folderne af sin kvindelige Krigerdragt.

»Hør!« sagde jeg, »Du har selv givet mig en Vens Rettigheder — hvad har Du i Sinde?« —

»Jeg ved det ikke bestemt,« svarede han, »men skal M a r i e bortføres, vil jeg med. Jeg vil være hendes Duenna paa en Maade.« —

»Men betænk!« sagde jeg, »han er Gesandt, han har en stor Ret — tag Dig i Agt med Pistolerne!« —

»Vær ikke bange!« svarede han, »dem har jeg blot med for det værste Tilfælde.« —

»Men,« vedblev jeg, »endnu et: vil Du spille Damerolle, saa tal endelig ikke med saadan grov Mandfolkestemme!« —

»Du har Ret,« sagde han med forvendt og temmelig jomfrunalsk Røst; »kom til mig i Morgen Middag! og da skal Du faa at vide, hvorledes dette her spænder af — og nu Godnat! God Fornøjelse!

Hermed gik han igen ind i Logen og jeg ind i Dansesalen.

Det her fortalte var alt saa sælsomt og saa »par bricole«, som det hed i Datidens Modesprog, at det gav min hele Tankegang en saadan Retning — en skæv nemlig eller snirkelformig — at selve Maskeraden for mig tabte sin meste Morskab. Mekanisk opbød jeg den første den bedste Dame til Dans, og mekanisk gennemgik jeg Dansen, og meget skoleret, paa det nær, at jeg havde glemt at danse ned, hvis min Meddanserinde ikke havde erindret mig derom.

Da jeg havde takket af, skred jeg hen til den meromtalte Loge; men Parret var der ikke. Lige saa lidt saa jeg mere til Admiralen og Peter Barduun. Nu fik jeg i Sinde at se Bortførelsesscenen, hvis det kunde lykkes. Da det altsaa var henimod den berammede Tid, forlod jeg Ballet ,aflagde paa behørigt Sted den spanske Herlighed, og med min Kappe om mig stillede jeg mig i Nærheden af den Portal, hvor Vognene indfandt sig.

Ikke længe, kom ogsaa en rullende. Et Mandfolk sprang fra Portalen hen og spurgte Tjeneren, der stod bag paa: »Graf. . . . .z?« —

»Ganz richtig,« lød Svaret.

Balherren for tilbage og førte øjeblikkelig en sjællandsk Bondepige til Kareten, ved hvis aabnede Dør Tjeneren stod. Hun hoppede ind, Kavaleren vilde følge efter; men som en dea ex machina (ↄ: en reddende Engel) var Amazonen der, greb Herren i

Nakken, kastede ham ind imellem Pillerne, raabte til Tjeneren: »Kerauf!« og til Kusken: »Fahr zu in aller Teufels Namen!«

Med den sidste Stavelse var han inde i Kareten, Døren lukket, Tjeneren bag paa og Hestene i skarp Trav.

Jeg gik nu hen for at se til Fyren, der saa ublideligt var slængt hen i Buegangen. Han var ved at rejse sig, men bandte og gav sig imellem hinanden. Som om jeg slet ikke havde været Vidne til, hvad der var foregaaet, standsede jeg og sagde: »Hvad er det? er De kommen til Skade? skal jeg hjælpe Dem, min Herre?«

Jeg rakte ham min Haand, som han og modtog, og ved hvis Understøttelse han kom til at staa ret op paa sine Ben. Han slap nu min Haand med et »mange Tak!« og keg og lyttede efter Kareten; men den var hverken at høre eller se.

»Har nogen overfaldet Dem?« spurgte jeg.

»Aa nej,« svarede han; »jeg vilde springe tilbage fra en Karet, jeg havde fulgt en Dame ud i, og saa faldt jeg,« hermed smuttede han ind; og jeg gik hjem, grundende ogsaa paa dette Optrin.

Saa meget tyktes mig, jeg kunde faa ud: at denne Herre maatte være en af Grevens Haandlangere, der havde faaet det Hverv at levere M a r i e i hans Hænder, men nu saa uventet havde faaet den forvovne Officer til Suppleant.

Jeg gik hjem og lagde mig; men kunde ikke falde i Søvn før henimod Dag. Da jeg vaagnede, viste mit Ur to efter Middag. Jeg havde da sovet over mig og hastede nu med at indfinde mig hos Løjtnant C. Paa det af ham angivne Sted stod en Soldat og blankede Støvler.

»Er det ikke her Løjtnant C. bor?« spurgte jeg og pikkede i det samme paa Døren.

»Han er ikke hjemme,« svarede Soldaten.

»Da sidder jo Nøglen i,« indvendte jeg.

»Ja det er min Nøgle,« sagde han; »men hans egen har han med sig.«

»Ved Du ikke, hvor han er?« vedblev jeg; »eller naar han kommer hjem?«

»Nej!« lød Svaret, »for jeg har længe ventet ham; men han har ikke været hjemme siden i Aftes, da han kørte paa Maskerade.«

Det var en dejlig Forklaring!

Med urolig Nysgerrighed og langtfra ikke uden Deltagelse besluttede jeg at spørge efter den bortrøvede Marie hos hin Kusine, hvorvel jeg slet ikke kendte denne. Jeg opsøgte Bopælen og bankede paa. Et midaldrende Mandfolk aabnede Døren; han havde et Tørklæde bundet om Hovedet. Jeg spurgte, om Jomfru Smidt var hjemme?

»Maa jeg spørge, hvem jeg har den Ære« — sagde han. —

Stemmen var mig bekendt — ganske frisk bekendt. — Jeg nævnede mig og tænkte efter, hvor jeg vel sidst havde hørt denne Krimlen paa R. Efter et Ophold, under hvilket han forskende betragtede mig, sagde han:

»Kan jeg ikke udrette det?« —

»Med hvem har jeg den Ære —« spurgte jeg nu noget gnaderig.

»Jensen!« svarede han.

Der er efter Vejviseren over de tre Hundrede bosiddende Jensener i København; jeg var altsaa lige klog og spurgte endnu mere knortet: »Er saa Jomfru Smidt hjemme eller ikke?«

»Nej, hun er ikke,« svarede han og gjorde et lidet Buk.

Jeg fulgte straks dette Afskedsvink. Og endnu inden jeg havde naaet Gaden, var jeg vis paa: at denne studsige Person med Turban paa Hovedet var den samme, som havde solgt Marie til Greven og blev af hendes Kæreste kastet saa værgeløst til Gulvet.

Jeg gik til Grossererens. Jeg saa ved første Øjekast, at man her var underrettet om Datterens Forsvinden; thi de to eneste Ansigter i Stuen, Mandens og Konens, viste en læselig Uro og Bekymring og at de var forlegne med mit Besøg; men jeg haabede jo, at det snart vilde blive dem velkomment.

Jeg gik lige til Meningen, sigende: »Jeg kan give Dem nogle Underretninger om Deres Datter, og er de ikke de allerbedste, saa er de dog bedre end slet ingen. Der er ingen Tvivl om, at Jomfru Smidt jo er bortført imod hendes Vidende og Vilje af den ....ske Gesandt og formodentlig til hans Landsted, om han har noget —«

Grossereren tog til at skælve, og hans Kone blegnede — ingen af dem var straks mægtig for at fremføre et eneste Ord.

»Men,« vedblev jeg, »der er en vis Jensen, som nok er godt kendt hos Deres Broderdatter, Hr. Smidt! — ved Vestervold; hvem er han?«

»Han er Kommissionær,« svarede Grossereren; »men hvad kommer det min arme Datter ved?« —

Det sagde jeg ham alt sammen; dog fortav jeg, af en naturlig Takt, at jeg kendte Amazonen, hendes virkelige Køn og Navn. Jeg ytrede derimod, at hun aabenbarlig ikke var i Forstaaelse med denne Seelenverkoper af en Kommissionær, men maatte være en Veninde af Marie og sikkert vilde tjene hende til Beskyttelse. —

Denne Beretning hjalp lidet eller slet intet til de arme Forældres Beroligelse; thi de var mere tilbøjelige til at anse Kommissionæren for uskyldig end den mystiske Skjoldmø. Efter nogen Betragtning fattede Grossereren den Beslutning at søge den højeste Autoritet om Bistand mod den ved Gesandtskabshelligheden mægtige Udlænding.

Jeg ilede atter hen til min Løjtnants Bopæl. Der mødtes jeg med Regimentsadjutanten, der kom for at forkynde ham Arrest for Udeblivelse fra Tje-

nesten — endnu var han ikke kommen, men havde ladet sin Uniform afhente af en ubekendt.

Jeg vendte tilbage til Grossererens — han havde ikke kunnet faa Audiens før næste Formiddag. Følgeligen: jeg maatte stille min Nysgerrighed i Bero; og, som med fremmede Anliggender gerne er Tilfældet — jeg blev lidt mere ligegyldig ved det hele, end jeg selv syntes mig at burde være.

Jeg gik nu hjem for at studere; men det vilde alligevel ikke glide; hvorfor jeg søgte en Restauration for at læse Bladene. Jeg var paa en, jeg var paa en anden og en tredie, men fik intet læst; thi allevegne talte man kun om hin Maskeradenattens vigtigste Begivenhed. Ved min Indtrædelse paa det første Sted var den endnu en Hemmelighed; men straks efter kom en af disse Lediggængere og Nyhedskræmmere, som de større Stæder aldrig mangle, og som sætte deres højeste Nydelse og eneste Ære i at være de første med »grønne Ærter« — som det dengang hed i Modesproget.

Vor »Grønærtemand« var ikke vel kommen ind af Døren, før han stakaandet og ængstelig — nemlig over at en anden kunde være kommen først — spurgte: »Ved De det, mine Herrer! har De endnu ikke hørt det?« —

»Hvad for noget?« lød det fra flere Munde. —

»At« — klemte han paa af alle Kræfter — »at Grev .·. . . .z i Nat fra Maskeraden har bortført en Dame. Han var klædt som en Amazone, som Lagertha i Balletten, De ved —«

»— Hvad for en Dame?« raabte man i Munden paa hverandre —

»Det ved man,« svarede han, »endnu ikke med afgjort Vished. Imidlertid, saa meget er vist, at det er en Baronesse, hvis Fader har et Stamhus i Fyen. Ja det er en Himmelhund — den . . . . .z! Baronessen og hendes virkelige Kæreste — det skal være en mecklenborgsk Adelsmand — de vil forlade Ballet,

kommer ud i Portalen, og Baronessen er allerede inde i Vognen, de havde bestilt, saa kommer Greven og vil ind efter, Mecklenborgeren ta'er ham i Brystet, men Greven trækker en Dolk og giver ham et Puf, og han falder, og Greven ind i Vognen, og den af Sted —«

»— Stak han ham ihjel?« raabte man. —

»Ikke paa Stedet,« sagde Fortælleren, »men han kan ikke leve; Winsløv har selv sagt det, han ligger paa Hospitalet —«

»— Men Baronessen?« spurgte en, »gjorde hun ingen Modstand? Skreg hun ikke om Hjælp?« —

»Hun gjorde Fanden, skreg hun,« svarede vor »Ardelio« — »det var en Aftale mellem hende og Greven, for hun var bleven charmeret i ham; men hun spiller rigtignok en net Svikkel.« —

»Men,« spurgtes igen, »hvor mon han førte hende hen?«

»Ih!« lød Svaret, »til hans Hotel i . . . . gaden. Der kan ikke Kongen selv ta'e hende fra ham; han er Gesandt.« —

»Men har han ikke sin Gemalinde her hos sig?«

»Pyh! Saadan noget det har hun just sine Løjer af; hun hjælper gerne til med.«

Jeg tav og listede hen til det andet offentlige Sted. Her vidste man dog saa meget, at det var en Jomfru S m i d t, der var bortført; men derhos, at Faderen havde selv solgt hende til Greven for tyve Tusinde Specier, for han stod paa Nippet til at spille Fallit.

Paa det tredje Sted var det Moderen, som havde været med paa Maskeraden og selv leveret hende i Grevens Hænder.

Tidlig den næste Dag førte en Forretning mig igennem den Gade, hvor Grosserer S m i d t s boede. Ligesom jeg er kommen i Nærheden af hans Hus, kører en brillant Ekvipage frem og holder for Porten; en Tjener i kostbart Liberi hopper af og spør-

ger en, som just kommer derud fra: om det ikke var her, Grosserer Smidt boede?

»Paa anden Sal!« lød Svaret.

Tjeneren gik ind, og jeg videre. Jeg keg ind i Kareten; den var tom. Det var mig paafaldende. Jeg standsede, vendte et Par Skridt tilbage og spurgte Kusken, hvem Ekvipagen tilhørte?

»Kann nicht verstehen,« brummede han og virrede med den uhyre Bjørneskindshue.

Jeg spurgte da paa Tysk; men Larmen af en forbikørende Vogn tillod ham ikke at høre mig. Jeg vilde have gentaget mit Spørgsmaal, da Grossereren traadte til Vogndøren, aabnede og steg ind; Tjeneren lukkede efter ham, sprang bag op, og Kareten rullede bort. Jeg blev ganske nysgerrig; men det var en upassende Tid at gaa ind til Grossererens. Medens jeg endnu stod og gabede efter Vognen, kom en Bekendt til mig. Jeg spurgte, og han nævnede den ....ske Minister som Ejer af denne glimrende Befordring.

»Men hvem var det,« spurgte nu han, »som steg op i Vognen? Du stod da lige ved — kendte Du ham ikke?« —

Jeg sagde ham, at det var den selv samme, hvis Datter skulde være bortført af Ministeren. Dette var en Efterretning af stor Vigtighed for min Fyr — thi han var ogsaa et Medlem af Nyhedskræmmerlauget — og hurtig forlod han mig for paa behørige Steder at føre disse friske Varer til Torvs.

— Efter at have forrettet mit Ærinde, gik jeg hjem, satte mig til at læse, og over Kirkehistoriens Arianer og Eutychianer glemte jeg for en Tid baade Ministre, Grosserere og bortførte Piger.

Et Brev fra mit Hjem af ubehageligt Indhold hvilket jeg erholdt, da jeg sad ved Kirkemødet i Nicæa, bidrog ikke lidet til at bortdrage mine Tanker fra andres Sager. Først langt hen paa den følgende Dag faldt det mig ind at undersøge den her

omhandlede. — Jeg søgte først min Løjtnant — nej! han var endnu væk. Jeg gik til Grossererens — Himmel og Jord! —

Hæderlige Læser! dydsirede Læserinder! tilgiver, om jeg har forskrækket Dem med denne æstetiske Knaldhætte! men dersom De havde set, hvad jeg saa — der kunde gerne være undsluppen en af Dem en gevaltig Trumf og en anden et »Ih!« For, som jeg nu skal beskrive Dem — men — det bliver dog det fornuftigste, at jeg i denne Historie gaar frem i kronologisk Orden. Og vil jeg da saa give mig til at fortælle, hvad Løjtnant C......, nogle Dage efter Slutningsscenen, hos Grosserer Smidts fortalte mig.

»Ser Du,« sagde han, »da jeg, i Stedet for den tyvebrændte Hund, den Jensen, sprang ind til Marie i Vognen, blev hun rigtignok forskrækket paa en Maade og raabte: »Gud! hvad har Du i Sinde? det gaar aldrig an, at Du følger mig til Kusines — og hvor blev Jensen?« — For ikke at gøre hende endnu mere bange, løj jeg for hende og sagde, at det var en Aftale mellem ham og mig, og at jeg ikke skulde følge hende længer end til Gadedøren. — Ikke længe efter standsede Kareten, en Port aabnede sig, vi kørte ind, Porten faldt til igen, og Kareten holdt.

»Hvad er det?« raabte Marie, »har han kørt fejl? —«

Men jeg hviskede til hende: »Kun rolig! nu kan det ikke være anderledes — jeg forlader Dig ikke, før alt har klaret sig.«

Jeg tog hendes Arm under min og førte hende — hun rystede, Stakkel! — efter en Tjener, som kom os i Møde med et tredobbelt Lys i en massiv Sølvstage og viste os ind i et pragtfuldt Værelse, hvorpaa han forlod os. —

Det var godt nok paa en Maade; alligevel var jeg ikke ganske rolig, som jeg bildte Marie ind; og fandt jeg derhos: at jeg dog blev nødt til at forberede hende paa, hvad der kunde komme. Jeg ledte

hende til Sæde, vi tog Maskerne af, og jeg sagde hende blot saa meget: at Jensen havde ført hende til den urigtige Vogn, og det med Vidende og Vilje; og at jeg derfor havde stødt ham til Side for selv at følge med som hendes Beskytter i hvilket som helst Tilfælde.

»Men, min Gud! hvor er vi da?« hviskede hun, næppe dristende sig til at lade Øjnene løbe omkring i Værelset, hvis rige Udsmykning en Lysekrones Glans fremstillede endnu mere glimrende.

Inden jeg kunde hitte paa Svar, blev min Opmærksomhed henvendt til en Lyd som af knirkende Støvler tæt bag ved os i næste Værelse. Marie trykte sig ind til mig.

»Kun rolig, min dyrebare Pige!« sagde jeg saa højt, at Lureren bag ved — hvis der var en saadan — skulde høre det; »det hele, tro Du mig! er en Fejltagelse, som sikkert snart vil opklares.«

»O, Gud ske Lov for Dig!« raabte hun og gav mig uanmodet tre, fire Kys, der virkelig var brændende, paa en Maade.

Det knirkede igen derpaa, og straks derinde aabnedes en Dør, og med knirkende Fjed indtraadte Grev . . . . .z, hvis Ansigt var mig vel bekendt. Det udtrykte nu Forundring og godmodigt Skælmeri; og med en let Hilsen nærmede han sig hastig, sigende: »Jeg anser mig for meget lykkelig ved her saa uventet at se to saa skønne Damer« —

»— Deres Excellence!« faldt jeg ind, »vil naadigen undskylde, at vi paa en Maade fornærme Gesandtskabsretten! men det hele ligger deri, at vi kom i den urigtige Vogn, og — derfor tør vi maaske bede om at føres med samme høje Befordring til vort rette Hjem! —«

»Paa Øjeblikket —« han ringede, »— men saa meget faar jeg dog for Brugen af min Ekvipage, at jeg erfarer, hvem det er, der har saa behageligt overrasket mig.«

Med et af disse Hofsmil, der altid kan betyde, hvad det skal være, fløj hans Blik fra den ene til den anden af os og fæstede sig til sidst ved mit Kindskæg. — Jeg havde forklaret ham, hvem min Dame var, og vilde til at gøre det samme for mit eget Vedkommende, da han med et sarkastisk Smil forekom mig, sigende:

»Min dejlige Ubekendte! Deres Skønhed har noget vist, som virkelig maa gøre en Tilbeder frygtsom; disse Bakkenbarter imponerer m i g i det mindste; og jeg maa tilstaa, at jeg aldrig havde forestillet mig de skandinaviske Amazoner s a a mandige.«

»Hr. Greve!« svarede jeg, »en Æresmand maa ikke miskende mig, fordi jeg er kun Løjtnant C...... ved Kongens Regiment —«

— »Ah!« sagde han smaaleende, »jeg miskender ingen, fordi han har en Amourette —«

»— Om Forladelse, Excellents!« afbrød jeg ham, »min er en Amour; og der staar intet i Vejen for en Mariage uden Samtykke af min Kærestes Fader; thi endnu ejer jeg ikke farlig mere end Løjtnantsepauletterne. —«

Greven kastede et stjaalent Blik til M a r i e, et smilende til mig og sagde: »Naar De altsaa havde den forhaabede Svigerfaders Samtykke, saa var jo intet i Vejen —«

»— Jo, Kongens ogsaa,« sagde jeg. —

Han kastede et spekulativt Blik til Loftet, gik til Døren og ringede; en Tjener aabnede, og paa Befaling »Forspændt!« lukkede han igen.

»Hr. Løjtnant von C......!« siger han, »dersom De og Kæreste ikke skulde kede Dem ved at være en Timestid alene, saa vil jeg bede Dem at tage til Takke — men Deres Uniform? — maaske De ønsker Dem hjem — eller vil De have den hentet — saa er ogsaa her et Værelse til Omklædning. —«

»— Jeg ved næppe,« svarede jeg, »om jeg tør benytte saa megen Godhed —«

Han ringede atter; Tjeneren kom, og jeg gav ham Besked til min Oppasser. Grevens Vogn kørte for — han tilnikkede os hver et Farvel. — Kaffen kom ind — Marie skænkede — den smagte mig som Nektar, paa en Maade — den kom jo fra min Hebes Haand. Hvad Grevens pludselige Bortkørsel havde at betyde, anede mig dunkelt.

Min Uniform hidkom saa længe før Greven, at min Omklædning var fuldført, da han indtraadte med det overraskende Budskab: at den ene Hindring for vor Forbindelse var hævet, og at de nødvendige Dokumenter inden næste Middag vilde være udfærdigede.

»Den anden Sten,« lagde han til, »kan dog vel ikke være vanskeligere at hæve end den første; og De vil vel tillade mig et Forsøg!«

Han gav os ej engang Tid til at ytre vor Taknemmelighed, men vipsede igen til Døren. Med Trykkeren i Haanden vendte han sig og sagde: »Jeg har meldt Dem hos Grevinden — hun vil gøre sig en Fornøjelse af et saa interessant Bekendtskab — à revoir!«

Ej heller fik vi Tid til at sværme over den Lyksalighed, der nu ikke længer kunde anses for problematisk; thi en Betjent kom straks for at føre os til Hendes Naade.

Grevinden — en ret smuk Dame af Middelalder — modtog os med et Smil, som jeg kan kalde indholdsrigt; thi forstaar jeg mig ellers noget paa Ansigtets Solskinsvejr, da var dette Grevindens ikke ganske rent, men blandet med en og anden lille Blaane eller Taageplet. Hvad enhver af dem havde at betyde, var saa meget vanskeligere at bestemme, som de for hurtigen over, og hendes Tale stod i slet ingen Forbindelse med dem. Imidlertid tyktes mig, at en var Skinsyge, en krænket Kærlighed, og endnu en gammel Kummer. Men, som sagt, hun talede saa vakkert og med en Finhed uden Tvetydighed, at min Marie fortrylle-

des af hende, som hun siden fortalte mig. Kun naar Grevinden omtalte sin Mand — hvem hun stedse nævnede som Grev ......z — var hendes Hjertesmening ikke ganske klar; og ved saadanne Lejligheder — der jo nødvendig ofte forekom — viste sig Taagepletterne hyppigere end ellers.

»Det er Grevens store Fornøjelse,« sagde hun blandt andet, »at bringe Forbindelser i Stand, og han er næsten altid heldig. Denne — det er jeg forud vis paa — kan ikke mislykkes ham, da han først har erholdt allerhøjeste Bifald; endskøndt han har væddet med mig paa det modsatte om noget ret betydeligt. Vinder han, da ved jeg og —« her smilede hun hartad fortroligt til min Kæreste — »hvorledes han vil anvende mine Penge, og taber han, behøves ingen Penge til det antydede Øjemed.«

Jeg forstod straks, hvad det var for et Øjemed, men lod mig ikke mærke dermed; saa meget mindre som jeg af flere Grunde vilde modsat mig et saadant.

Det har ofte forundret mig at se de idelig gentagne Besværinger over »Selskabstonen«, eller den Slags Konversation, som føres i blandede Samkvem. Man siger: at et saadant Snakkeparti er endnu løsere, lettere, flygtigere end et Spilleparti. Det er det virkeligt; men endog under dette Hensyn alene har Passiar Fortrin for Spil. Thi ligesom man af en slet Bog i det mindste kan lære, hvorledes en god Bog ikke bør være, saaledes giver endog den floveste Samtale noget Udbytte. Men er den livlig, vittig, sindrig, da opvejer en saadan Time en hel Vinters Spilleaftener. Nu, en mig saa behagelig Time var det og, jeg her tilbragte, lige indtil Greven kom med Maries Fader.

»Min Engel!« raabte han til Grevinden, »De har tabt Væddemaalet;« og til Marie og mig: »Jeg gratulerer Dem; i Morgen vil det skønne Baand vorde knyttet. Jeg udbeder mig Tilladelse at overvære Bryl-

lupsceremonien, som vil foregaa hos Hr. Grossererens!«

Min Elskede blev saa overrasket, at hun var en Besvimelse nær. Men da hun var kommen til Rette og vi ret af Hjertet havde takket den mægtige Befordrer af vor Lykke, ilede vi med min Svigerfader hjem til hans, hvor vi, paa en Maade, svømmede i et Hav af Fryd og Glæde.«

Saaledes fortalte den lyksalige nygifte Mand. Og jeg vil alene tilføje: at da jeg, uden at vide dette, traadte ind til Grosserer Smidts, var Vielsen til Ende og Gratulationerne i Gang, og at Greven ledsagede sin med et kostbart Smykke til Bruden.

Nu er min Fortælling ude; og hvorvel den begyndte alvorligt, paa en Maade, saa haaber jeg dog, at den ender paa en Maade, som ikke vil mishage mine Læsere og Læserinder.

Skytten paa Aunsberg.

I min Opvækst maatte jeg oftere og længere, end jeg ønskede, opholde mig eller rettere indespærres paa denne Gaard. Besidderen, Etatsraad Steen de Steensen, var nemlig min Moders Morbroder.

Han og hans Kone — en Schinckel — havde ingen Børn; jeg var opkaldt efter ham, og han var en godmodig Mand.

Hun — ja, hun holdt virkelig af mig — hun var »fuldblods«, som det nu hedder; og man ved, at denne Race ikke er fri for Nykker, dem ej en Gang den »permanente Guillotine« er i Stand til at udpille: hun vilde herske, intet videre.

»Hvor er din Vilje, lille Steen?« sagde hun ofte til mig — men ikke uden naar Fremmede var til Stede.

Jeg var en Dukke, en Automat; og hun havde lært mig at svare: »I Bedstemoders Lomme.« —

Den stakkels Drengs sædvanlige Trøst var, i hendes Fraværelse at drille hendes Yndlingshund »Manille«, der, mellem os sagt, var af en yderst gnaven og irritabel Tænkemaade.

Jeg fik, hen ad Vejen sagt, den Satisfaktion: at den en Gang uforvarende kom ind i Tøjreslaget til en Ørn, der ogsaa var fængslet, men til en Grønplet i Haugen hvor da denne Fuglenes Konge myrdede

Favoriten og aad ham til Frokost. Det forstaar sig: paa den regerende Dronnings Befaling blev der holdt Standret over ham og Dommen, at skydes, straks fuldbyrdet af Skytten Vilhelm.

Samme Skytte var ellers min Favorit; og jeg var aldrig lykkeligere, end naar jeg en Gang kunde faa Lov til at besøge ham i hans Kammer, bese hans Geværer, lege med hans Hunde og høre hans Jagthistorier. —

Han hed ellers »Guillaume«, der betyder det samme paa Fransk som Vilhelm paa Tysk, og han var en Franskmand. —

Jeg ved det nok: jeg er kommen i Ord for at lyve; og nu kunde maaske en og anden ogsaa her ville beskylde mig for et Falsum. Men jeg er ikke bange; jeg kan legitimere mig — og jeg holder af Legitimiteten.

General Numsen, som en Gang, endnu i Mands Minde, var Chef for daværende Rytterregiment i Randers, havde, før han kom i russisk Tjeneste, tjent i den franske Arme. Her havde han faaet Rytteren Guillaume til Oppasser, og da de begge var blevne kede af Kehrausen ved Rosbach, som Pompadourgeneralen — ikke førte op, thi det gjorde den gamle Fritz — men førte ned, ad Rhinen til, — saa blev baade Numsen og hans Tjener saa forstoppede i Halsen af alt det Pudder, der støvede fra de franske Parykker, at de sagde Farvel til Skørteregimentet og fulgtes ad herind til Danmark.

Vilhelm var en undersætsig, firskaaren Karl med et tykt sort Haar, dito Øjenbryn og smaa brune Øjne til et bredt, blegt, men dog vakkert Ansigt. Mod almindelig fransk Natur var han saa alvorlig, at jeg aldrig mindes at have set ham le; endog kun et Smil af ham var en Sjældenhed, og endda laa der i samme noget, som ikke huede mig. — Han var derhos ordknap og sagde ikke mere, end netop behøvedes, undtagen naar han en Gang imellem fik i Sinde at for-

tælle mig noget, og da tyktes mig, at han saa langt anderledes ud end til daglig Brug.

»Herren,« — saaledes hed Bedstefader til daglig Brug — gjorde mer af ham end af selve Forvalteren og sagde mange Gange: »at det var den ærligste Sjæl i Verden.«

»Naadigfruen« led ham ikke synderligt, og det kom mig for, som om hun med Forsæt undgik at tale med ham; i det mindste maatte jeg ofte overbringe ham hendes Befalinger, om han end ikke var længer borte end fra en Dør til en anden.

Næsten lige saa lidt Samkvem havde han med de andre Tyende paa Gaarden — et undtaget. Og dette ene var — en ung og efter kyndiges Mening meget smuk Stuepige ved Navn M e t t e.

Man skulde tro, at hun maatte ligne ham i Sind og Væsen; men tværtimod: Hun var stedse mild og munter, dog derhos saa anstændig i sin hele Opførsel, at Tjeneren, som ikke kunde undvære — og heller aldrig savnede — lidt Kæresteri, saa med en, saa med en anden, han kaldte hende — naar hun eller V i l h e l m ikke hørte det — »Sipsippenip«. Forvalteren, Gartneren og Ladefogden betitlede hende lige saa pænt, men, det forstaar sig, ikke i Herskabets Nærværelse.

Jeg undrede mig tidt og kunde ikke begribe, hvoraf det kom, at naar V i l h e l m og M e t t e var sammen, saa han mere mild og hun mere alvorlig ud end ellers, og lige saa lidt, hvorfor begge efter en Tids Forløb saa alvorlige ud, og det enten de var hos hinanden eller fra hinanden. Og det blev jo længer jo værre, og omsider saa jeg stakkels M e t t e græde, naar ingen anden end jeg Smaadreng var til Stede. Og naar jeg saa spurgte hende, hvorfor hun græd, saa sagde hun, at hun havde ondt i Tænderne. Men mere herom siden.

Nu skal jeg foreløbig bede om Tilladelse til at

fortælle noget, som tildrog sig paa den Tid, da Stuepigen begyndte at faa ondt i Tænderne.

Herren havde sendt Skytten Sønder paa — jeg husker ikke hvortil eller hvorfor. Paa Hjemvejen kommer han mod Aften ridende til Them Kro, en Mils Vej der Vesten for Himmelbjerget. Medens Hesten nu skal bede et Par Timers Tid, sætter han sig i Krostuen mellem Sengen og en stor Bilæggerkakkelovn for der ved Varmen at lure lidt. Straks efter kommer saa en, saa en anden Bonde derind, og de sætter sig ved Bordet og faar sig et Krus og en Pibe Tobak; men ingen af dem lægger Mærke til Skytten.

Nu var nogle Uger i Forvejen hændet den Ulykke der i Nærheden, at et Par Heste var blevne løbske for en Skovvogn, at de havde væltet den, og at en Bondepige, som kørte dem og var ene paa Vognen, havde faaet Hovedet knust mod et Træ.

Denne Begivenhed var da Emnet for Gæsternes Samtale. To af dem havde selv været med paa samme Skovrejse, men saa langt bagefter, at de ikke havde set, hvorledes det egentlig gik til. En Bondekarl, som kørte den Vogn, der var næst efter hendes, vidste heller ikke, hvorover Hestene blev løbske, og ingen af de efterfølgende kunde se noget til de to forreste Vogne, da Ulykken skete. At hin Karl heller intet havde set, vidste de ikke anderledes at forklare sig, end at han maatte have sovet.

Som de nu sidder og snakker herom, træder just den Karl ind og sætter sig til Bordet og bliver straks af de andre opfordret til at fortælle endnu en Gang, hvorledes det var tilgaaet. Efter at have vædet sine Taleredskaber med et Glas Brændevin og en Slurk Øl opfyldte han Begæringen.

Men hans Beretning maa ikke have tilfredsstillet Tilhørerne, eftersom saa den og saa den faldt ham i Talen med den Bemærkning, at det, han nu sagde, ikke i det eller det stemmede med den Forklaring, han først havde givet.

Til sidst blev han vred, stivede Ryggen til Væggen og raabte til den, som igen fremkom med sin Observation:

»Hvad gaar af dig? Du tænker vel aldrig, at jeg har Skyld i Karens Død? Det —« her slog han med Knytnæve i Bordet — »det skal du, Dennemand knage mig, bevise!«

Den tiltalte blev helt forbløffet og tav; men en af de ældste søgte at berolige den opbragte med den Forsikring, at det var der jo ingen, der enten havde tænkt eller sagt.

I dette Øjeblik springer Vilhelm frem fra sit Skjul, slaar et Dommedagsslag i Bordet foran Karlen og udtordner: »Du har myrdet hende — det skal jeg bevise.«

De forfærdede Gæster sprang op fra deres Sæder; men den tilraabte Karl gled ned af Bænken, og med kun det ligblege Ansigt over Bordet, skælvende, klaprende med Tænderne, stammede han: »Det har jeg ogsaa — jeg vil jo bekende.«

Skytten havde naturligvis ikke sovet, men nøje lagt Mærke til hele Samtalen og deraf erhvervet sig den Overbevisning, at hin var Morderen. Da han nu kom frem saa pludseligt, saa spøgelseagtigt, som en Hævnens Engel, og rystede den brødetunge Samvittighed, da opløste sig Synderens Forhærdelse — hans tiltvungne Mod var knuset, hans Frækhed tilintetgjort.

Bunden førtes han til Herredsfogden og forklarede, at Pigen havde været frugtsommelig ved ham, at han var ked af hende, og at hendes idelige Bebrejdelser og Trusler at ville røbe ham og derved forhindre hans tilsigtede Ægteskab med en anden Pige havde bragt ham til at beslutte hendes Død. Paa et Sted i Skoven, hvor Vejen drejede af, saa hans og hendes Vogn for nogle Minutter blev skjult af Træer og Buske for de efterkommende, sprang han af og gav hende med Bagen af sin Buløkse et dræbende

Slag i Nakken, hug Hestene med Pisken, og disse, som fornam, at ingen styrede dem, løb nu rigtig af Sted over Stok og Sten.

Synderen led sin fortjente Straf; men Vilhelm blev almindeligen anset som en, »der kunde mer end sit Fadervor,« det vil sige: for en Heksemester.

Det er ej alene for at karakterisere Hovedpersonen i denne min sandfærdige Fortælling (den er det virkelig), at jeg har fortalt Mordhistorien hisset tillige med Opdagelsesscenen, men fordi jeg næsten tror, at den sidste staar i Sammenhæng med et andet Dødsfald, hvorom snart vil meldes. Men nu vil vi med Skytten tilbage til Aunsberg.

Nogle faa Dage efter hans Hjemkomst sidder Etatsraaden i Dagligstuen og hører mig paa en Lektie, da hans Kone kommer stormende derind, ladende Døren paa vid Væg; men da hun havde naaet Midten af Værelset, standsede hun, slog begge Armene ud og stod der som fastnaglet, med stive Øjne og bævende Læber.

»Gud hjælpe os, Mama!« sagde han uden at rejse sig, »hvad er der paa Færde?«

»Mette! Mette!« udstødte hun.

»Hvad hun, Mama?« spurgte han ganske rolig.

»Mette er selvanden,« fik hun med Møje og Forfærdelse frem.

»Saa har hun, sandt for Herren!« (det var hans eneste Edsformular) »været ved Mandfolk.«

»Hun skal væk! ud af Gaarden!« raabte hun, »og det straks! og han med!«

»Hvad for en han, Mama?« spurgte han.

»Skytten,« svarede hun, »Skytten, min Hjerte! det ugudelige Menneske!«

»Lille Mama!« genmælede han, »jeg tror, sandt for Herren! du er — jeg havde nær sagt — Vilhelm er lige saa fri som jeg.«

»Ja, det siger du, min Hjerte!« raabte hun, »fordi det slemme Skarn staar saa højt hos dig. Men han har selv tilstaaet det. Jeg har længe haft Mistanke til den Taske, at det ikke var rigtigt med hende, og saa tager jeg hende for mig nu inde i Fadeburet og gaar hende paa Klingen, og saa bekender hun også; men hun vil paa ingen Maade udlægge den sandskyldige. Men nu skal du høre videre, min Hjerte! Som jeg nu klemmer paa hende af alle Kræfter, saa gaar Fadeburdøren op, og hvem staar i Døren? Vilhelm, min Hjerte! og saa siger han — jeg spurgte ham ikke, Tøsen ikke heller — saa siger han: laver Mette til Barsel, saa bliver jeg Fader til Barnet. Hvad siger du nu, min Hjerte?«

Nu rejste Etatsraaden sig med en for mig hidtil ukendt Heftighed og sagde: »Jeg tror, sandt for Herren! at vi er i Hundedagene — Mama! lad dem begge to komme ind!«

Hun ilede ud, han smed Bogen paa Kanapeen og gik med Hænderne paa Ryggen frem og tilbage i Stuen.

Nu kom Synderne, hun forgrædt og blussende — han med sit sædvanlige stille og alvorlige Aasyn.

Naadigfruen stod bag ved dem med begge Næverne i Siderne, Etatsraaden foran dem med sine bestandig paa Ryggen.

Han saa næppe til Synderinden, men fæstede sine Øjne paa Vilhelms ubevægelige Ansigt.

»Menneske!« ubrød han efter en Pause, »det havde jeg ikke troet om ham — en gammel Karl — sine halvtredsindstyve, tror jeg — og det unge Barn.«

»Hr. Etatsraad!« mælede Skytten med uforstyrrelig Ligevægt, »maa jeg ikke tale et Ord med Herren under fire Øjne!«

Herren tav et Par Sekunder, sagde derpaa: »Følg med!« gik foran ind i et Sideværelse, Vilhelm efter ham — Døren blev lukket.

Ingen kunde høre, hvad de talede med hverandre derinde; thi det gik meget stille til, og intet blev lydeligt, undtagen en Gang imellem et »sandt for Herren!«

Imedens denne hemmelige Forhandling varede — og det, tror jeg, medtog en halv Time — herskede fuldkommen Tavshed i Stuen. Mama kastede sig paa Kanapeen og saa snart paa Mette, snart til Kabinetsdøren.

Mette stod som en Billedstøtte og stirrede stift ned i Gulvet, medens Taarerne trillede ned ad hendes mer og mer blegnende Kinder.

Jeg sad paa min egen lille Taburet, saa i min Bog og grundede paa, hvad der dog skulde komme ud af alt dette, der var mig lige saa uforstaaeligt, som Hieroglyferne endnu er det for de lærde.

Da Herren igen kom ud fra de hemmelige Forhandlinger med sin Tjener bag efter sig, viskede han Næsen — mig tyktes ogsaa Øjnene — med sit Lommeklæde. I hins Aasyn viste sig et lysere Skær end forhen.

»Lille Mama!« saa talte den første, men langsomt og afbrudt, »der bliver nu meget snart et Par af disse to — du vil vel have ham, Mette?«

Denne nejede og bøjede sit Ansigt endnu dybere.

»Og saa skal der ikke snakkes mer om det forbigangne, Mama! — Vilhelm! der er det Hus ved Siden af Smedens oppe i Vium — det er nu fæsteledigt — det kan I faa, og derfor kan du lige godt passe din Tjeneste hos mig.«

Skytten bukkede og sagde til sin forlovede: »Tak det naadige Herskab, Mette!«

Denne fløj hulkende hen til Herren og nejede først for ham, saa for Fruen og vaklede derpaa ud af Stuen. Skytten gik langsomt efter; men da han var i Døren, raabte Etatsraaden til ham med livlig Røst:

»Aa! Vilhelm! kik ud i Ellerne en Gang! om

Sneppen ikke skulde være kommen i Nat — vi skriver den enogtyvende.«

Skytten nikkede med et stille Smil og gik.

Aunsberg ligger i Lysgaard Herred og hører til Sjørslev Sogn. Kirken har den historiske Mærkværdighed, at den jydske Adel — saa vil Sagnet — forsamlede sig i samme, da den lagde Raad op om at opsige Christian den Anden Huldskab og Troskab og Mogens Munk ved Lodtrækning fik det farlige Hverv at forkynde Majestæten denne Beslutning. Men Kirkegaarden har for mig en endnu mere levende Interesse — den tilhører ogsaa de døde.

Der er — jeg vil haabe, den er der endnu — en temmelig stor Jordhøj, omsat med hugne Sten og mod Syden forsynet med et Jerngitterværk til Port eller Laage. Her hviler de jordiske Levninger af mine to yngste Søskende — døde i spæde Barndom — af Naadigherren og hans Frue, med flere af samme Slægt. De to første var endnu ufødte, de to andre endnu baade levende og livlige, da jeg bivaanede Guillaume Marteaus og Mette Kjeldsdatters Bryllupshøjtid i Sjørslev Kirke.

Endnu samme Dag flyttede de nygifte til Vium. Dog husker jeg nok, at da han havde fulgt sin Kone til det nye Hjem, vendte han endnu samme Aften, men silde maaske, tilbage, og at det heller ikke anstod min naadige Bedstemoder, hvilket jeg lige saa lidet kunde begribe, som hvorfor hun et »Stød« derefter blev vred over, at han havde ladet sin Søn give mit Fornavn.

Alt gik nu atter i den gamle Stil, kun med den Forandring, at jeg imellem, naar Vejret var godt, fik Lov til at følge med paa Jagter, nemlig saadanne, hvor Vildtet ved Hunde eller Mennesker drives til den stillestaaende Skytte. Jeg fik nu Plads bag ved Bedstefader, hver Gang med Formaning: ikke at røre mig! Denne Befaling adlød jeg med bedre Vilje, end

naar »søde Bedstemoder« klinede mig til Taburetten derhjemme.

Ligesom Vilhelm syntes efter sit Giftermaal at være trængt endnu dybere ind i sin Herres Kridthus, saaledes kom jeg ogsaa længer ind i Vilhelms, formedelst min saa tidlig vakte Sans for Jagten. Men jeg maa ile med min Historie, saa meget mere som jeg higer efter at have det, som nu kommer, bag ved mig.

Det var en Dag i Høst, at Skytten efter Befaling red ud paa Alheden paa Urhønsjagt. Han kom ikke hjem om Aftenen — man tænkte, han var bleven i Vium. Men næste Dag kom han heller ikke. Om Aftenen sendtes Bud derop — Konen havde ikke set ham siden den foregaaende Morgen, da han paa Hentoget havde været en »Vending« inde hos hende.

Nu blev Bedstefader urolig og befrygtede med Grund en Ulykke; tvende paalidelige Folk blev samme Aften sendte af Sted til Alheden for at opsøge ham og spørge efter ham i Kolonibyerne. Hen paa følgende Formiddag kom de tilbage med den Efterretning, at han to Dage i Forvejen havde været inde i Haverdal hos Kromanden og faaet noget til Føden for Hest og Hund og sig selv, og at han i god Tid var reden derfra hjem til Aunsberg.

Nu satte Herren sig selv til Hest, ledsaget af Forvalteren og et Par Skovfogder. Han var mørk og ængstelig, og jeg begyndte allerede at græde for Vilhelm.

Det var mig en lang Dag. Ved dens Ende kom de tilbage med tvende Vogne efter sig: paa den første laa Vilhelms afsjælede Lig, paa den anden hans døde Hest; hans Hund slentrede bagefter med ludende Hoved og slunken Mave.

Der hvor Alhedens Kongeskov nu staar, var paa hin Tid ikke andet end Lyng. Men Anlæget begyndtes dog samme Aar, som det nys fortalte tildrog sig. Endnu kaldes det ældste til Skovkultur indtagne

Jordsmon, beliggende et Tusinde Alen Vesten for Skovriderboligen, »den gamle Plantage«.

Paa hele dette Stykke var der efter Forstregler gravet firkantede Huller og den opgravede Overtørv lagt ved Siden. Her var det, at stakkels Vilhelm omsider fandtes efter lang Leden i den vidtløftige og her omkring bakkede Hede. Hønsehunden blev deres Vejviser.

Da de nemlig først forgæves havde søgt hans Spor paa Kolonien og hos de faa vidt adspredte Hedeboere af Vium Sogn og siden eftersøgt Lyngdale og Tørvegrave, hørte man pludselig langt borte en Hunds ynkelige Tuden. Man red efter Lyden, der i korte Mellemrum gentoges, og da man kom nærmere, raabte Etatsraaden: »Det er, sandt for Herren, Vagtel!«

Lidt nærmere, og de fik Øje paa den hvide Hund, der nu rejste Næsen i Sky og hylede og nu lagde sig ned og forsvandt i Lyngen. De ilede did — der laa inde mellem Hullerne i den paabegyndte Plantage Jæger og Hest, den første lidt foran den sidstes Hoved og Hunden ved hans Side.

Sandsynligvis maatte Hesten ved uforsigtigt Ridt mellem disse Huller være styrtet og Rytteren have fløjet forud og brækket Halsen. Begge var allerede begyndt at gaa i Forraadnelse.

Men Etatsraaden nærede en anden Mening: han lod ved Rettens Hjælp anstille Undersøgelser, af hvilke der dog slet intet kom ud. Vel saas et Hul paa Hestens Bringe, men det kunde i dens Fald en skarp Sten have gjort, og desuden blev Stanken jo længer jo værre, og ingen kunde eller vilde paatage sig Obduktionen paa nogen af dem.

Man maatte nu beslutte sig til at begrave Skyttens Lig. Jeg var med i Følget, da min salig Fader kastede de tre første Spadeslag paa Kisten og udtalte den til Forkrænkeligheden og til Forklarelsen indviede Formular; men Graven blev først fyldt og tilklappet efter flere Dages Forløb, da Etatsraaden saa,

at alle hans Bestræbelser for at opdage noget var spildte.

Hesten blev samme Dag nedgravet paa Toften, hvor den havde været henlagt, og Hunden — kære Læser! ihvo du end er, stød dig ikke over en gammel fattig Poets Kællingvornhed! Le heller ikke ad ham! saa maa du for Resten gerne tro, at han gaar lidt i Barndom — Hunden Vagtel, min kæreste Legekammerat paa det alvorlige Aunsberg, han som saa mangen Gang havde delt mit Smørrebrød med mig og flere end een Gang fundet og bragt mig et tabt Lommeklæde eller Handske, ja, jeg vil tilstaa det rent ud: jeg græd ogsaa over Vagtel. Om det var for Vilhelms Skyld? Meget muligt — jeg ved det ikke selv.

Saa længe Skytten laa Lig, laa Hunden hos ham. Han vilde fulgt ham til Graven, men var dertil alt for udtæret. Man lukkede Porten for ham: da slæbte han sig ud i Toften og lagde sig oven paa Hestens Hvilested. Vi satte de lækreste Spiser for ham — han vendte Hovedet bort fra dem — han sultede og sørgede sig til Døde — han blev puttet ned ved Hesten — Bedstefader græd ogsaa over ham.

Men der var en, som græd endnu mere end jeg — Vagtel var ikke den eneste, der sørgede sig til Døde for Vilhelm. Baade mens han stod i aaben Grav, og længe efter at den havde faaet sit grønne Dække, gik Enken hver Aften derop for at sørge — græde kunde hun ikke mere; hun havde ikke flere Taarer tilbage.

Graven var lidt Nord ud fra Kirketaarnet — jeg skulde finde Stedet nu lige saa sikkert som for et halvt Hundrede Aar siden — der satte hun sig med Ryggen mod Muren og de foldede Hænder i Skødet og stirrede i stum Fortvivlelse paa den Tue, der skjulte hendes saa rædsomt bortrevne Ven.

Hver Dag besøgte min Fader hende; men hans Trøst fandt ingen Indgang.

»Min eneste Ven paa Jorden!« disse var hendes eneste Ord.

Barnet led under Moderens Smerte. Det hentæredes — tre Uger efter Faderens Død blev det gemt ved hans Side. Paa Enken gjorde dette andet Tab intet Indtryk. Hun brød sig slet ikke om det lille Lig og skænkede det kun et tilfældigt og følesløst Øjekast. Hendes Nabokoner maatte besørge dets Iklædning og Jordefærd.

Der gik næppe en Maaned, før Moderen laa ved Mandens anden Side.

Ni Aar var forløbne og jeg paa øverste Part i Mesterlektie, da jeg i Hundedagsferierne besøgte min Oldmorbroder paa L i s e l u n d, en Parcelgaard af Aunsberg, paa hvilken han, efter at have solgt Gods og alt det øvrige, tilbragte sine sidste Dage.

Jeg maatte gøre Rede for min Fremgang i Videnskaberne og meget andet, som den spørgelystne gamle fandt Fornøjelse i at vide. Under denne Samtale kom vi uformærkt tilbage til forrige Tider, og den ene Erindring fra mine Barndomsaar genfødte den anden. Saa var det ej heller sært, at jeg kom til at tænke paa disse Begivenheder, som Læseren nu kender.

Jeg bragte dem da paa Bane og ytrede mit Ønske om mulige Oplysninger i dette, der endnu stedse var mig saa dunkelt, ja ret egentlig skummelt.

Den gamle Mand saa paa mig og klippede med sine rødkantede Øjenlaag.

»Hm!« sagde han, »jeg ved næsten ikke, om du kan have godt af at vide disse Ting — dog — det kunde endda være. I Guds Navn! jeg vil aabenbare dig, hvad jeg ved; brug saa selv din Forstand! og træk en god Lærdom ud af denne miserable Historie!«

Han tav endnu en Stund, hældede Hagen mod Brystet, tog sin Daase, smækkede med Fingrene tre Gange paa Siden — som det sig hør og bør, naar man vil tage en Pris med Anstand — men han tog ingen; han hvilede Daasen paa Knæet, hævede sit Ansigt, saa stift hen paa sin Livbøsse, der hang paa Væggen lige overfor, og sagde:

»Den Flint der — ja nu bruger jeg den ikke stort mere — mine Øjne holder ikke længer med — den har tilhørt Guillaume de Martonnière — de Martonnière! læg Mærke til det, min Søn! Jeg byttede mig den til for en anden, der rigtignok var bedre, men ikke faldt mig saa godt, og gav ham i Bytte dette Krudthorn, du ser der, indlagt med Sølv — jeg købte det tilbage paa hans Auktion — det er nu i denne Tid nitten Aar, siden han kom fra min Svoger paa Hald og til mig. Jeg har aldrig haft bedre Skytte eller bedre Menneske i mit Brød.«

Her tørrede han en Taare af Øjet og sagde:

»Mine Øjne rinder slemt i disse Dage — vi faar ondt Vejr — hent mig Blyvandet, min Søn! inde paa Kakkelovnen!«

Jeg gjorde det, han badede Øjnene og tog atter ved:

»Du husker jo, da han i Them Kro forbløffede denne Morder og Misdæder og tvang ham ved sin glubske Adfærd til Bekendelse?«

Jeg nikkede.

»Men du ved vist ikke, at dette Skarn var Kæreste med Mette — hende Guillaume tog til Ægte, og at han var Fader til det Barn, hun fik?«

»Nej!« raabte jeg forskrækket.

»Hm!« vedblev han, »var du ikke paa Gaarden den Dag, da hendes Svangerskab blev opdaget af min salig Kone, og han var inde med mig i Kabinettet der ved Storstuedøren?«

»Jo!«

»Da var det, han gjorde Rede for sig og gav mig

god og klar Besked, som jeg nu vil fortælle dig. Da der blev holdt Forhør over Morderen, maatte Vilhelm flere Gange derud for at konfronteres med ham. I det sidste, før Dommen skulde fældes, formanede Herredsfogden ham til at bekende, om og hvad han ellers kunde have paa Samvittigheden. Da brast han første Gang i Graad og kunde en Stund ikke komme til Orde, saa heftigt bevæget var han. Fogden befalede nu sin Skriver at dyppe Pennen; men Synderen sagde: »Hvad jeg har at bekende, er noget, som kun den barmhjertige Gud kan straffe mig for, og derfor kan det ikke nytte at skrive noget derom. Jeg vilde ogsaa bede, om jeg maatte være ene med Herredsfogden og denne Mand —« det var Vilhelm — »for ellers kan jeg ikke sige det mindste.« — Fogden føjede ham i hans Begæring. Og aabenbarede han da, at hans rette Kæreste og den, han vilde haft til Ægte, hvis Djævelen ikke havde besnæret ham, var Mette Kjeldsdatter — vores daværende Stuepige. Han havde nemlig tjent her i Forpagter Hansens Tid, og saa var han bleven gode Venner med hende. Nu var det første Pinsedag, og de havde Lystighed herinde i Hestehaven, som de har hvert Aar, og der skete det da, at hun lod sig forføre til Utugt — ak, min kære Søn! Synden, mærk dig det! den er Menneskenes Fordærvelse. Nu havde de nok ogsaa faaet hverandre, for han havde rigtig Godhed for hende, og begges Forældre var velhavende; men saa skete det, at han kom noget efter til et Bryllup i hans Hjemegn, og saa forsaa han sig ogsaa med den anden, som han siden myrdede for at faa Mette.

»Nu beder og besværger jeg dig« — saaledes sagde han til Slutning til Vilhelm — »du er den, som bringer mig paa Retterstedet — men det klager jeg ikke over — det takker jeg dig for — men jeg beder dig for Jesu Skyld, at du vil gøre, hvad der staar i din Magt, for at trøste Mette og lindre hen-

des store Nød og Elendighed! og saa aldrig aabenbare for noget Menneske, at hun er besovet af en saa grov Misdæder, undtagen aleneste for Aunsbergmanden, hvis du tror, at det kan være til hendes Gavn.«

»Jeg blev jo heftig forskrækket over at høre det,« — for min gamle fort — »og spurgte ham, hvad han da egentlig havde i Sinde. Han strøg sig med Haanden over Panden og sagde: »Jeg har berøvet Pigen hendes Kæreste — hvorvel det kan jeg aldrig angre — men hun er uskyldig i hans Brøde, og jeg er skyldig at gengive hende, hvad jeg formaar. Desuden« — her blev hans Ansigt saa skummelt, som jeg aldrig før eller siden saa det — »desuden« — men her for der som en Gysen over ham — han gik hurtig hen til Vinduet, som for at trække Luft, vendte sig derpaa rask om og sagde: »Er Etatsraaden tilfreds med min Bestemmelse?«

Jeg ikke alene bejaede dette Spørgsmaal, men forsikrede, at jeg agtede ham des mere for det. Og saaledes kom da dette kortvarige og glædeløse Ægteskab i Stand.

Jeg glemmer ikke, saa længe jeg lever, den Morgen, da han kom af med Livet. Inden han red, forlangte han at ville tale med mig. Og saa siger han ganske rolig og filosofisk — som om Talen kunde være om Vind og Vejr — »Hr. Etatsraad Steensen!« siger han — han plejede ellers ikke at lægge Navnet til — »dersom der i Dag eller en anden Dag skulde tilstøde mig noget og jeg ikke skulde tale mere med Dem, saa vil jeg bede Dem for den Godheds Skyld, De altid har udvist imod mig, at De vil opfylde den Begæring, som jeg har stilet til Dem, og som findes først i min Portefeuille. Den ligger i mellemste Skuffe til højre i mit Chatol, og her er Nøglen!« — Jeg blev lidt sær ved denne her Tiltale — for du tvivler vel ikke paa, min Søn! at der er Anelser til? — og denne var desværre! som du ved, ikke af de falske. Naa, jeg tog mod Nøglen og sagde ham

Terrainet, hvor jeg denne Gang vilde have Urhønsene skudte. Han red —«

Her maatte den gamle atter tage sin Tilflugt til Blyvandet, og det varede nu noget længer, inden det vilde hjælpe. Endelig tog han paa ny ved:

»Jeg fattede straks Mistanke om, at han var tagen voldelig af Dage, og ligesaa om Gerningsmanden, som i saa Fald ikke kunde være nogen anden end Broderen til den anden Morder. Og det ikke saa meget, fordi V i l h e l m havde røbet denne, som for det, at han en Tid i Forvejen havde attraperet Knægten paa Krybskytteri og taget Geværet fra ham. Thi jeg har glemt at sige dig: denne Skælm havde faaet et Hus derude, som laa meget bekvemt for saadan Haandtering, og han var fra en Egn — derude ved Silkeborg, Them og Mattrup — hvor Vildttyveriet ret gik i Svang — og gaar endnu, kan jeg tro. Jeg formodede nu, at V i l h e l m, da han red fra Haverdal — thi hans Vej gik langt uden om den gamle Plantage — har faaet Øje paa Krybskytten derhenne — for der var et godt Sted at lure paa Kronvildtet, naar det trak hen for at vande i Aaresvad — at han har sat efter ham, og at Skurken saa, da han ikke kunde undløbe, har skudt og truffet Hesten. — Men havde man endogsaa fundet Kuglen derinde i det halvraadne Kreatur, h v i s var den saa?«

Jeg græd, efter saa mange Aars Forløb, paa ny for min kære, stakkels V i l h e l m, og da min gamle saa det, maatte han atter gribe til Øjenvandet.

»Men,« begyndte han igen, »da hans Lig var bleven lagt paa Straa, kom jeg først i Tanker om Nøglen, han havde flyet mig, og aabnede hans Chatol — se der! tag nu min Nøgle og gaa ind i Kammeret her og aabn min Skrivepult! i nederste Skuffe midtfor ligger et sammenlagt Papir, ombundet med en sort Silkelidse — bring mig det!«

Jeg hentede det.

»Tag mig mine Briller — dog nej — du kan selv læse det, men højt!«

Jeg læste:

»Dersom det skulde være Forsynets Vilje, at jeg skal dø en uventet og brat Død, forinden jeg altsaa har kunnet tage nogen Bestemmelse med mine efterladte Sager, da beder jeg Hr. Etatsraad St. de Steensen, om han vilde forfare med dem, eftersom herved følger: Mine faa Bøger beder jeg ham selv beholde til Erindring om mig; mine Klæder, Jagtredskaber, og hvad ellers kan gøres i Penge, sælges, og hvad derved indkommer, skal tilhøre min Kone eller, om hun skulde dø, da den lille, og om den ogsaa afgaar, hendes nærmeste paarørende; endelig findes i et hemmeligt Gemme en liden Pakke Breve, som Etatsraaden for det første vil tage til sig, og hvad med samme videre skal foretages, derom findes Oplysning i selve Pakken. For at finde det hemmelige Rum behøves kun at trykke med en spids Syl« —

Længer var intet læseligt, da det var overslaaet med Blæk.

»Det gjorde Katten!« sagde den gamle, »den sprang op paa Bordet til mig, som jeg sad og læste, og væltede Blækhuset; men forneden ser du, at han har underskrevet sig Guillaume de Martonnière. Han har altsaa været Adelsmand; men Skuffen kunde jeg ikke finde, hvor ofte jeg end ledte efter den.«

»Men har De da Chatollet?« spurgte jeg.

»Ja vel har jeg det, for jeg købte det paa Auktionen, jeg lod holde efter ham. Jeg har ikke kunnet beslutte mig til at hugge det i Stykker, saa meget mindre som der slet ikke er Tegn til noget hemmeligt Gemme; thi alle Rum synes mig at være lige store og at strække sig lige ind til Bagklædningen. Har han ejet de omtalte Dokumenter, maa han have haft dem et andet Sted.«

Saaledes endte han, og jeg maa ligeledes ende. Da han døde og hans Efterladenskaber blev solgte, var jeg langt fraværende og ved ikke, hvor dette Chatol blev af; lige saa lidt, om det er til endnu.

Men skulde det være Tilfældet og nogen, som læser disse Blade, er vidende herom, da kunde der ske mig — og maaske flere — en Tjeneste ved Underretning herom; thi jeg nærer den Overbevisning, at de nævnte Breve dog maa findes i dette Bohave og vil rimeligvis give Oplysning om Guillaume de Martonnières tidligere Liv og Hændelser og vise os, hvorledes denne franske Adelsmand er kommen til at ende sine Dage som simpel Skytte hos en jydsk Herremand.

Højstærede Læsere og Læserinder! harmes ikke paa mig, fordi denne lille Historie, der vel næppe kan anslaas højere end til en stor Anekdot, er saa stykkevis, dunkel og sørgelig. Er ikke al vor Kundskab herneden stykkevis? er ikke al vor Visdom dunkel? og største Delen af vor Erfaring — ja lad det kun staa her — sørgelig?

Jeg stod mange Gange i mine unge Drengeaar paa Vium Kirkegaard, der hvor Mette havde siddet og set paa Mandens og Barnets Grave. Jeg har siddet der, naar Solen skred ned i Nordvest bag Lyshøj, og hørt paa Rørdrummens Sørgesang hist nede i Baastrup Sø.

Jeg sørgede ogsaa, men der var ikke Græmmelse, mindre Tvivl eller Frygt i min Sorg. Der var noget — der var meget, som lignede Glæde, som var Glæde. — Dyret sørger ikke, undtagen maaske i menneskeligt Samkvem. — Sorg er Menneskets Forrettighed.

Rødstenen paa Fur.

I kun en Mils Afstand fra Livø — til hvilken jeg for kort siden har færget mine Læsere over — ligger Fur, en Ø af aldeles forskellig Beskaffenhed, og det saavel med Hensyn til Naturen som til Menneskene der, hvorvel de sidste har forandret sig noget siden den Tid, i hvilken efterfølgende Begivenheder fandt Sted, nemlig et Hundrede Aar tilbage.

Øen er tvedelt, og begge disse Dele staa i den mest skærende Modsætning til hinanden: den sydlige er et fladt, kun lidt over Fjorden ophøjet Land, paafaldende frugtbart og langt tidligere paa Færde end det nær ligefor liggende Salling. Derfor maa Landet takke Vandet, Bonden takke Fiskeren — begge er en Person, en Amfibie, der henter rundelig Føde fra to Elementer. Nette Huse og Mennesker — over 800 paa $^1/_8$ Kvadratmil dyrkeligt Land; dertil en eller flere Baade, og det ej af de smaa, skænke et ligesaa livligt som frydeligt Syn. — Men nu den nordlige Halvdel! Grimmere end Alheden — hvis frodige Lyng og hist og her fremsmilende grønne Græspletter, hvis violette sildige Blomsterflor, saavel som den utallige Bærvrimmel, trøster Øjet og kvæger Ganen — frastøder den furske Øjet. Høje, bratte Banker, ikke bevoksede, men næsten over alt sparsomt besprængte med ussel unyttig Dyngelyng, paa en stenskællet

Overskorpe, genkalder den nyskabte, endnu øde Klodes »L i m b o«, paa hvilken Miltons Satan var den eneste levende — han, der heller vilde være »Herre i Helved end Tjener i Himmelen«. Hvad om her paa Fur fandtes en Nedgang til Djævelens Rige? Saa meget har før ingen ægte Furbo tvivlet paa: at jo Hullet under Rødstenen var Troldes Ind- og Udgang. Denne Danmarks største Sten skal strække sig en Fjerdingmil i Sydvest lige hen under Bakgaarden, der, opbygt for ikke ret mange Aar siden, hviler paa Klippegrund. — Kryber man ind under Rødstenen selv, befinder man sig i et lidet Rum, udhulet, tør jeg tro, ikke af Trolde, men af Mennesker. De lave Vægge er af samme Materie som Loftet, saavel som en Bænk, paa hvilken to, især om de er Kærester, ret godt kan forrummes. Mod Vesten er herfra en snæver Aabning, længere end en lang Stage kan naa Enden af. Men hvad der indenfor findes, skal jeg lade være usagt. — Og nu kan vel Læseren gøre sig en Forestilling om den Klippehule, der giver herværende Fortælling Navn; og, som siden vil indses, ikke uden Føje.

Det var Helligdag — hvilken, eller i hvilket Aar, kan jeg ikke gøre Rede for, som heller ikke behøves. Saadanne Dage passe disse Øboer Kirken ligesaa trolig som Marken og Haugen de andre seks.

Der kom da Karlfolket helt i Stadsdragt: grøn, med Pelsværk kantet Hue, rødt Halstørklæde, tre sorte Veste, forsynede hver med to Rader smaa Sølvknapper, af hvilke kun den nederste bruges til den yderste Vest, de to nederste til den mellemste og de tre dito til inderste; derover en blaa Jakke med korte Spidser bag til — omtrent som vore Officerers — derunder side, hvide Lærredsbukser til lidt neden for Knæerne; blaa Strømper og — T r æ s k o. (De sidste holdes vel, som fremmede, langvejs fra hentede Produkter, for meget rarere end i Skovlouringernes Egn).

Kvinderne er paa deres Maade langt simplere klædte — hvorover man ikke skulde rynke Næsen: — De har paa Hovedet en farvet Sirtses Hue og over denne et smalt hvidt Klæde, to Gange rundt om Baghoved og Pande, bundet paa sidste Sted i en ganske liden Sløjfe; om Halsen et større Klæde af samme Farve, paa Ryggen nedhængende med en Flip til mellem Skuldrene og foran stoppet ind under en grøn Bindtrøje, som er med Ærmer og ovenhen kantet med et sort Baand; et langt Skørt sammenholdt af et broget, tærnet eller stribet Forklæde, hvis brede Bændler ogsaa forpaa bindes i Sløjfe; Ben- og Fodbedækning er lig Mandfolkenes. —

Det var da, som før sagt, en Helligdag. Folk samledes til Kirken. Under Gangen did, alt som flere og flere strømmede til, hilsedes og snakkedes mellem Venner og Veninder. Bekendte indbyrdes var de alle. I de »Dødes Hauge« blev det endnu mere levende, da enhver gerne benyttede Øjeblikkene til Præstens Ankomst saaledes. — Man havde i dette Øjeblik næppe formet sig i større og mindre Hobe, før tvende, et Mandfolk og et Kvindfolk, begge i reglementeret furske Uniformer, traadte noget bagefter Præsten indad Kirkeporten, følgende ham langsomt til Gudshus. Disse to Mennesker hørte ikke til Kirkefolkenes Bekendte: »Hvem er da det?« spurgtes sagtelig imellem dem; men der kom intet andet Svar end det samme Spørgsmaal, og, da de omspurgte var komne ind ad Vaabenhusdøren, et højere: »Hvem Fanden var da det?« —Saa meget stærkere spændt var Nysgerrigheden, som denne Gudinde hersker med største Magt hos alle Øboerne — selv hos Englænderne. — De flestes Andagt fik herved et Drej; Øjnene søgte oftere de fremmede to end Præsten, der af Mængden blev hørt kun med et halvt Øre. — Inden Gudstjenestens Ende blev det et temmelig almindeligt, hos nogle et stiltiende, hos andre et sammenhvisket Forsæt, at

passe paa, hvorhen de forunderlige vilde begive sig — man tænkte jo først paa Præstegaarden.

Denne Tanke skuffede: de vandrede ud af Byen Nordpaa og i samme Strøg op ad Bjergene, med en let Hurtighed, som betog de allerfleste Lyst og Magt til at følge dem; kun to Karle og en Pige fra Lundgaard, der ligger Norden for Lyngbakkerne, fulgte efter, saa saare de kunde. Inden de naaede op paa Højderne, syntes de forfulgte at være bortsvundne. Men imedens hine standsende saa sig fremad og til Siderne, fik de pludselig Øje paa den sælsomme Furbokarls Hoved og Skuldre bag ved Rødstenen, hvor Synet af ham snart forsvandt. Ikke lidet benovede fordristede de sig dog, efter et Ophold af nogle Minutter, til at se efter. De omkredsede den berygtede Sten, dog i behørig Afstand — intet hverken at se eller høre. Heraf kunde ikke drages anden Slutning, end at de omsøgte maatte være Bjergmandsbørn.

De hurtigt hjemvendendes Beretning fløj som en Budstikke fra Hus til Hus over hele det beboede Land og forsamlede om Aftenen større og mindre Kredse, der afhandlede den vigtige Materie og søgte, men forgæves, at løse Gaaden. Kun i en af dem, hvor Degnen præsiderede, ledede denne sine Tilhørere paa det rette Spor. Den gammelagtige Mand var i bestandig høj Anseelse for sine Indsigter i den »sorte Kunst«, i hvilken Præsten var, eller lod som han var, ikke hjemme. Den lærde Degn — han havde gaaet syv Aar i den sorte Skole i Viborg — dog uden at tage Eksamen — gav, efter dybsindig, stille Betragtning, følgende Forklaring over den mystiske Begivenhed:

»Ser I, Børnlille!« sagde han, »I ved jo, at der er mange Slags Underjordiske: Troldfolk og Ellefolk og Bjergfolk. De to Væsener har hørt til det sidste Slags. De er Søskende, har en liden Bjergmand til Fader og et kristen Menneske til Moder; for ellers

havde de nok ladet være at komme i Guds Hus. Moderen kan næppe være nogen anden end hende Stine Hansdatter fra Madsbad, der blev borte for en tredive Aar siden. Folk troede dengang, hun havde druknet sig for en Kærestehandels Skyld, og alle vore Baade var ude paa Fjorden at lede efter hende med Smaabrød — I ved nok, som de før har brugt — men alle Brødene svam til Lands, og ikke et eneste af dem vilde staa stille derude paa Vandet; for underneden paa Bunden havde jo saa hendes døde Legeme ligget, og man kunde da let have hivet hende op og faaet hende kylt ned under Kirkegaardsmuren. Nej, nej! Godtfolk! Rødstensmanden har røvet hende. Naar han var ude imellem Stunder, har hun undervist Børnene i deres Kristendom og sendt dem i Kirke for at hente en Splint af Prækestolen. Har han, Sønnen, nu faaet den, saa kan de let faa Magt med Bjergmanden. Og I skal se: det varer vel ikke længe, inden de er frelste og kommer alle tre for Dagens Lys.«

Denne Forelæsning vandt naturligvis almindeligt Bifald, saa en og anden jævnligt keg op i Bakkerne, for at tage mod de forløste. — Disse lod sig ikke se, før en gammel Kælling et Par Uger derefter mente at have opdaget dem en Maaneskinsnat i Præstens Hauge. Saadan opfriskedes Historien, der var paa Veje til at hendø. Herover maatte Degnen afgive en yderligere Forklaring, der faldt saaledes ud: at Præsten endnu ikke havde faaet Bugt med Bjergfolket, og at han maaske vilde bide sine Tænder i Stykker paa den Nød; men dette fik da være hans Sag, om han ikke forstod sine Ting bedre.

Saa en fjorten Dages Tid efter kommer en Baad sejlende Øster fra og lægger an ved Færgestedet der Syd paa Øen. Den vakte Opmærksomhed allerede i en Frastand; thi enhver Kyndig kunde straks se, at det ikke var nogen Furbaad. Men Nysgerrigheden blev rigtig spændt, da deres Sejl faldt og tvende, efter

Dragten at dømme fornemme Herrer kom til Syne, saa vel som to andre i Livreer, der da maatte staa i hines Tjeneste. Trende Søfolk var Fartøjets Førere. Det blev, paa tilstaaet Anmodning, fortøjet. To af Sømændene forblev om Bord, og den tredie sprang i Land for at skaffe noget at leve af, med de fire Passagerer foran. — Den ene af Herrerne, hvem jeg vil betegne med Bogstavet R., lod sine Øjne løbe ligegyldig, om ikke haanligt, over de hidstimlede og spurgte, om Færgemanden var deriblandt. — En traadte ud af Halvkresen hen til Spørgeren, lettede paa Huen og sagde: »Det er mig, til Tjeneste.«

»Har I ikke,« lød Tiltalen, »for en Maanedstid siden fornummet to Personer færge herover fra Salling, et Mandfolk og et Fruentimmer, begge af Stand?«

»Af Stand?« gentog Færgemanden, »her kommer af og til nogen over; men hvad Stand de er af, det kommer ikke mig ved.«

»Var Mandfolket,« gentog den Fremmede, »ikke klædt som jeg, for Eksempel? Og havde Fruentimmeret ikke en gul Silkekaabe om sig?«

»Nej,« svaredes der, »saadanne Folk har jeg ikke fornummet til.« —

»Naa!« brummede hin, »hvor bor Præsten? — hvis I ellers har saadanne paa dette Land.«

»Vel har vi det,« lød Svaret i en mut Tone og med nedtrukne Panderynker; »hvis I vil til ham, saa kan I finde ham i den Gaard hist henne ved Kirken.«

Uden videre Tale tiltraadte de fem den anviste Vej. — Præsten blev truffen hjemme og fik det samme Spørgsmaal som Færgemanden. Det Svar: »At han tog kun Vare paa sine Embedspligter og brød sig intet om Færgefarten« — tilfredsstillede ikke. B., den anden Herre, som siden Landingen ikke havde opladt sin Mund, oplod den saalunde: »Vi søge efter to Flygtninge: den ene er vor Søster, den anden hen-

des Forfører. At de har befundet sig her paa denne lille Ø, er utvivlsomt; men om de er her endnu, derom kunde I vel bedst give os Underretning. Og — vi forlange den alvorligt.« Dette sidste Ord betonedes kraftigt.

Præsten svarede hertil: »I naadige Herrer behøve slet ikke til mig at bruge Tvang. Hvad jeg af min egen Vilje meddeler Eder, er følgende: I Søndags tre Uger skal der have været et Mandfolk og et Kvindfolk, begge klædte som mine andre Sognebørn, her i Kirken. Ingen kendte dem; jeg ikke heller, da jeg er nærsynet. Hvorfra de er komne, hvor og naar de drog bort, derom har ingen af de herboende sagt mig noget. Mene I, at de bortrømte endnu skal være her, saa kan I jo søge i alle Gaarde og Huse; mit staar Eder først aabent fra Ende til anden.« —

Endnu inden han havde udtalt, aabnedes Indgangsdøren paa Klem, og en af Betjentene vinkede den nærmest staaende R. ud.

Indtil han kom igen, gik B. med Hænderne paa Ryggen langsomt frem og tilbage forbi Præsten, der blev staaende paa sit Sted. Efter et og andet hurtigt og mistænksomt Blik paa denne standser han og siger: »At visitere, det vilde have lange Udsigter og ikke nytte: mens vi omrodede et Hus, kunde de være i et andet — dersom Beboerne vil hæle dem. I maa jo kende disse Menneskers Tænkemaade i dette Fald?«

»Vel gør jeg det,« svarede Præsten; »har de lovet dem, I søge, Husfred og Sikkerhed, da holde de det ogsaa, ej heller vil nogen dreje eller bøje dem, hverken med List eller Vold — med mindre I har et Kompagni Soldater til Eders Raadighed.«

Her indtraadte R., og han og B., efter kolde Nik til Præsten, gik med Følge ud af Gaarden. Under Bortgangen fik den sidste at vide: at en af Tjenerne havde udforsket af en forbigaaende Kone, hvad Læserne allerede vide om de besynderlige to,

lige til deres Forsvinden under Rødstenen. Begge besluttede at kige derop og derind — hvis det var muligt. — Da de kom til Bjergmandshulen, den de nærmede sig med Kattefjed, lyttede de, den ene efter den anden. Ikke en Lyd at fornemme. —

»Vi maa bruge vore andre Sanser!« sagde B.; og med sin Jagtkniv i Haanden krøb han ind under den ilderygtede Sten, satte sig paa en naturlig Bænk lige overfor og brugte Øjnene, der viste ham en stor Aabning. Derind stak han Jagtkniven og ragede omkring, hvorved han fandt Modstand i noget blødt. Han trak til sig og saa, at det var et Klæde til en Kvindehals. Han raabte atter an ind ad denne Aabning — intet Svar. Derpaa raabte han ud til de andre: »Har nogen Fyrtøj, saa kom med det!« Det raktes ham; han slog Ild og opdagede ved Gnisternes Skin, at det indre Rum var tomt for Mennesker; men at det længst tilbage paa et Underlag af Halm viste sig, at der havde været Sengklæder ovenpaa, og tvende Fordybninger i Halmen udviste, hvor mange der havde ligget sammen. — De bortrømtes Skjul var nu vel opdaget; men hvor var de selv blevne af? — Paa Tilbagevejen gik man spørgende, undersøgende gennem E n g e l s t og V o i e l; lige klog blev man. Efter at have udhvilet sig noget i Præstegaarden søgte de Baaden.

Her ophørte Sporet af de forunderlige og vilde være for stedse udslettet, hvis jeg ikke hændelsesvis og heldigvis var kommen til at tage det op i hin Furpræsts Dagbog, der upaaagtet i mangt et Aarti havde ligget henslængt paa Hylden hos hans Eftermænd. — Hvad deri oplyser den gaadefulde Historie, har jeg ordret afskrevet, og meddeler som følger.

Aar 17 . . (de to sidste Tal var ulæselige) havde jeg her i Præstegaarden et besynderligt Besøg, og det paa en besynderlig Tid. Klokken var slaget elleve. Alle var for en god Stund siden til Sengs. Jeg alene sad, efter min Sædvane, endnu oppe og studerede ved min Lampe. Da hørte jeg tre, fire sagte Pik udenfra paa mit Vindue. Jeg sprang did med Lampen for at se, hvem det monne være. Der stod, i Sandhed! et ungt, smukt, galantklædt Fruentimmer, og skraas bag hende en lige saadan Mandsperson. Røvere eller Skælmer, som havde i Sinde at gøre ondt, kunde det ikke være. Jeg lindede derfor Vinduet og spurgte dem, hvo de var, og hvad de paa saadan Tid havde at forebringe. —

Hun svarede med svag og skælvende Stemme: »Jeg er Datter af den i Fjor hendøde Etatsraad H . . . paa K j ø l b y g a a r d oppe i T h y, og h a n er min Kæreste, haardt imod mine ældre Brødres Villie. De, saavel som Justitsraad B . . . paa U l l e r u p, til hvem de vilde tvinge mig, forfølge os; og finde de os, er vi begge ulykkelige. For Guds Skyld, ærværdige Herre! red os! forund os et Skjul, indtil Faren er ovre og vi med Sikkerhed kan naa min Kærestes Hjemstavn.«

»Jeg skal tage mig af Jer,« svarede jeg; »Vinduet er lavt ved Jorden; løft I hende herop, saa skal jeg tage imod hende. I kan vel hjælpe Eder selv.«

Da jeg havde lukket Vinduet efter dem, siger jeg: »Lidt til Føden kan I vel behøve og skal faa lidt kold Mad, som Huset formaar. Men saa er det om Natteleje til Jer — Død og Verden! I er jo ikke gifte — — hvad er herved at gøre? Ja, Frøkenen kan ligge her inde ved Siden af, og Herren — maa jeg spørge om Eders ærede Navn?« —

»S a m u e l N o r t o n, Esquire, fra N o r t o n-h o u s e i S u f f o l k,« sagde han.

»Altsaa en Engelskmand?«

Han nikkede.

»I er sagtens træt,« vedblev jeg; »vil I tage til Takke med min Seng der, saa lurer jeg lidt i min Lænestol; det har jeg gjort saa mangen Gang.« Han kom rigtignok paa Engelsk-Dansk med nogle høflige Indvendinger; men jeg sagde ham, at som Herre i mit Hus vilde jeg raade. Jeg regalerede dem da først med nogle Stykker Kage, som var levnet, og dertil en Flaske Vin, hvorpaa jeg fik dem til Sengs. Det varede ej heller længe, inden han snorkede, hvilken Lyd ellers ikke harmonerede med D a v i d s Psalter, som udgjorde mig samme Aftens aandelige Forlystelse. —

Et Par Timer efter Midnat satte jeg mig i Lave til Søvn, den jeg heller ikke savnede, indtil Solen var kommen et Stykke op over Horisonten. — Men nu opstod de Spørgsmaal: hvorledes og hvor længe hæle dem, der med saadan Tillid har kastet sig i mine Arme? Hvad om deres Efterstræbere skulde have faaet Snu om, at de er tyede her til Øen? Da indgav Gud mig pludselig en Tanke om Rødstenen, under hvilken jeg vidste, at der var to Rum, det inderste større end det yderste. Men saa faldt det mig straks ind, at de jo var ugifte — skulde jeg, en Dydens Lærer, overgive dem til Løsagtigheds Synd? Nej — men jeg vil i denne Dag knytte dem Ægteskabets hellige Baand — gøre de Udflugter, saa ved jeg, hvad der er ved dem.

Ikke havde jeg faaet min Plan helt færdig, før Frøkenen kom ind, gav mig med et venligt Smil Haanden og den sovende Kæreste et Kys paa Munden, hvorved han vaagnede. — Efter at jeg havde givet begge mit Godmorgen, sagde jeg dem, at jeg selv vilde bringe dem Kaffe, da Tjenestepigen nødvendig maatte fritages for denne Bestilling; jeg var Enkemand og holdt ingen Husjomfru. Jeg stræbte ned i Køkkenet, og inden Kaffen havde faaet de tre Opkog, havde jeg vækket mine to Sønner; thi uden Medhjælpere kunde jeg saa godt som intet udrette. —

De er stærke Knose, og paa deres Tavshed kan jeg lide. — Jeg sagde dem kortelig, at jeg havde to fremmede Gæster oppe i mit Studerekammer; at Kaffebordet des Aarsag skulde beredes til tre. »Men først og sidst,« lagde jeg til med faderlig Myndighed og Alvor, »ikke et Ord til noget Menneske om, hvad I faa at se og høre!«

Jeg havde i denne Henseende næppe beroliget de to elskende, da mine Sønner indtraadte med vor Morgendrik. De gjorde store Øjne, men hilsede i Tavshed; og da de havde anrettet, spurgte den ældste: »Om jeg havde mere at befale?«

»Frokost om et Par Timer! og for Resten maa i holde Jer hjemme — der kunde blive mere for Jer at bestille.«

De gik. Jeg tiltalte de tilbageblevne saaledes: »Saa villig som jeg er til at beholde Jer, saa misligt kunde det snart blive. Jeg har et sikkert Skjul, hvor man allersidst vil søge Jer. Der er en Klippehule her oppe paa Øen, hvori Almuen tror, at der er Bjergfolk. Naar det mørkner, skal mine to Sønner vejlede Jer did, forsyne Jer fra mit Spisekammer med Fødemidler, Lys, Fyrtøj og — Seng. Men denne bør dog være en Brudeseng — er det fast besluttet, at I vil forene Eder paa hæderlig, kristelig Vis?«

»Ved den levende Gud!« raabte han med oprakt Højre, »det er saa. Ikke er jeg kommen til dette Land, for at gøre nogen Pige ulykkelig. Hensigten af min Rejse var at udfinde og købe Malerier. Paa hendes Fødegaard, hvorhen jeg blev vist af en Kender, har jeg erholdt nogle herlige Dørstykker; men hende her sætter jeg over dem og hele mit Galleri i Nortonhouse. Før maatte det alt gaa op i Røg og Luer, end jeg skulde svigte hende, som forlader Slægt, Fædrebo og Fædreland, for at følge mig til et Land, som hun ikke kender.«

Her kyste han begge hendes Hænder med et Aasyn, som ej engang Djævelen kan tillyve sig.

»Vel!« sagde jeg en lille Smule rørt, »saa vil vi uden Ophold skride til Forretningen! Mine Sønner, som er vante til Degnebestillinger d e r, hvor de har gaaet i Latinskole, kan ogsaa udføre dem her — holdt! Hr. Engelskmand — er I Katolik!« —

»Nej,« svarede han, »jeg hører til det anglikanske Kirkesamfund.«

»Godt!« svarede jeg, kaldte mine Sønner og Parret ind i den tilstødende Haugestue, — og begge blev snart Mand og Kone. — De faldt først hinanden om Halsen — det var ligefrem — og derefter fik jeg en Taksigelse, som jeg aldrig har faaet varmere, hverken før eller siden. — Et simpelt Maaltid lod jeg anrette. Da det var til Ende, indbar Sønnerne efter min Anvisning en Mandsdragt for ham og en Kvindedragt for hende — begge fuldkommen furboiske. (Jeg havde haft dem liggende i flere Aar, som indkøbte ved Dødsfald.) Jeg overbeviste dem om Nødvendigheden af en slig Forklædning, i det Fald at de eftersættende kom her til Øen.

Saa snart at det var blevet Aften, lod jeg mine Drenge paa en Fjællevogn føre alt det nødvendige op til og ind under Rødstenen; saaledes kunde de nygifte indrette en lille Husholdning for det første.

Anden Søndag efter kom de før Dag ned til mig med det Ønske, som hun fremførte i begges Navn: at maatte »gaa Ungfolk i Kirke« samme Dag. Saadan gudelig Begæring burde jeg ikke nægte dem. Men jeg gav dem dog at betænke, at de som ukendte vilde vække stor Opsigt blandt Kirkefolkene, at Rygtet muligen vilde naa hen til deres Fjender og disse derved ophidses til ny Forfølgelse.

Hun smagte lidt herpaa; men han, med britisk Trods, sagde: »Disse Folk er ikke Rævejægere; naar de komme for en strid Aa eller en bred Tørvegrav, vende de om, at Grøden ikke skal blive kold. Jeg venter desuden hver Dag min Tjener, som lader mig vide, naar min Slup er kommen til Aarhus og alle

Malerierne indpakkede. Jeg vil blive deroppe i det fortryllede Hus en Uge eller højst to endnu. Skulde De imidlertid, kære Pastor! fornemme noget mistænkeligt, saa haaber jeg, De lader os to Troglodyter det vide — Gud velsigne Dem for alt det, De har gjort imod os! De tillader mig dog, paa vanlig Maade at vise min Skønsomhed?«

De gik i Kirke og af Kirke og op i deres halv frivillige Fængsel — ikke med tilbørlig Forsigtighed: thi næste Dag var det over alt omkring paa Øen, hvor disse ubekendte havde forstukket sig. At man skyldte dem for at være af Bjergfolk-Slægten, kunde de le ad.

I en Række af Dage saa jeg intet til dem; men mine Sønner, der stod højt anskrevne hos Engelskmanden, tilbragte dem jævnlig deres Fornødenheder og berettede mig, at han begyndte at blive lidt utaalmodig.

Den yngste af Sønnerne havde været et Par Dage ovre i Himmelland i et Ærinde for mig; og da han kom tilbage, berettede han mig, hvad for Ord der gik: »at en fremmed Herre, en Engelskmand eller Franskmand, havde forlokket og bortstjaalet Frøkenen paa Kjølbygaard. Lidt før havde hendes Brødre fattet Mistanke om noget sligt og derfor nogle Nætter i Rad sat Vagter ud paa Vejene ikke langt fra Gaarden. Den sidste Nat kom han rigtig nok kørende med sin egen Vogn, der var tildækket halvt oven over, og med hans egen Hest — for saaledes befordrede han sig selv allevegne. Da de to, som her skulde passe paa, sprang til Vognen og befalede, at den skulde holde stille, medens de undersøgte den, kaldte han dem Røvere og stak den ene ihjel. Den anden løb hjem til Gaarden og gjorde Anskrig, hvorpaa man skyndte sig at faa de ude i Marken tøjrede Heste hjem og sadlede; men dette medtog saa lang Tid, at Morderen vandt for stort Forspring. De jog vel til

nærmeste Færgested; dog der var de ikke komne over, og siden kunde de hverken høre eller spørge til dem.«
— Dette var nu ikke saa sært; thi i Stedet for at tage over Limfjorden ved Aggersund, for de til Sundby og færgede over til Aalborg, og da Hesten havde faaet nogen Vederkvægelse, kørte de til Bjørnsholm Mølle, hvorfra Parret skyndsomst fik en Baad til Fur. Tjeneren førte Ekvipagen til Aarhus for der at oppebie sin Herres Skib.

Samme Aften besøgte jeg de indesluttede og meddelte dem al den Besked, jeg selv havde erholdt. Jeg sagde dem dernæst, at om jeg mærkede Fjenderne, skulde øjeblikkeligt en af mine Sønner være parat, ridende at lade dem det vide; og medens hine maaske vilde søge dem under Rødstenen, skulde han føre dem ad en Vesten for liggende Dal hertil. Jeg sluttede med at sige dem, at jeg havde sørget for en Furbaad, der fra nu af bestandig laa i Beredskab, at bringe dem Øster ned ad Fjorden til den sydligste Landeplads i samme. Derfra vilde de kunne leje Bondebefordring til Aarhus.

Faa Dage herpaa kom den tro Tjener gennem Salling hertil. Den engelske Slup var allerede arriveret. Han havde været om Bord paa samme og afleveret Malerisamlingen med mere, straks solgt Hesten og Vognen — hvilket var saare klogelig handlet — og endelig lejet sig hid paa Bøndervogne.

Nu fik de oppe under Rødstenen travlt, og efter at have samlet Klæder, Penge og hvad Pakkenelliker de havde, og læsset dem paa Tjeneren, ligesom jeg læssede paa mine Sønner, hvad der hørte mig til, saa stræbte vi at komme ned til Baaden. Inden vi der skiltes, trykkede han mig noget haardt, indsvøbt i Silke, i Haanden med de Ord: »Dette er ikke nogen Betaling; betale Deres Ædelmod hverken kan eller vil jeg; men et Minde om en taknemmelig Britte skal De have! Lev vel!« — Hun gav mig ogsaa

noget til Amindelse: Taarer paa min Haand og et Kys paa min Mund.

Gud i Vold, I gode Mennesker!

25de Juni. Det var ikke noget galant Besøg, de aflagde mig, disse Herrer fra Kjølbygaard, og han med der fra Ullerup. Jovist! De rejste bort igen ligesaa kloge, som de kom. Præsten paa Fur er vel ikke Pigevogter.

14de Oktober. Saa tidt jeg tager en Pris af denne kostbare Guldsnusdaase, han forærede mig, Norton, ved Afrejsen, maa jeg tænke paa hans sælsomme Brudekammer: »Sten foroven og Sten forneden og Sten paa Siderne.« Dog, Amor er ogsaa en Troldmand: den graa Kamp maa han have beklædt med røde Roser, forvandlet Bænken til en Trone og Straalejet til en Himmelseng. — Herre Gud! hvordan monne de nu leve derovre paa hin Side Vesterhavet?

18de Oktober. Naa, det bekender jeg: to saa nydelige Ridehopper som dem, vi fik i Gaar sendende fra Norton, og det ved hans eget Skib, til mine Sønner, har aldrig før sat Fødder paa Fursland. Og Sadeler og Dækkener og Bidsler og Ridepiske — jeg tror, den Foræring er over tusinde Daler værd. — Men nu kommer det først op, at han er Lord og uhyre rig. — Fuldkommen saa kært var mig Brevet fra hans Kone, hvilket jeg helt og holdent vil indføre i min Dagbog.

»Ærværdige Fader! Min Lykkes Stifter! — Det var et godt Bytte, De hjalp mig til, mellem Rød-

stenen og Nortonhouse, som er i Størrelse og Pragt ligesom et kongeligt Palæ. Det er paa de tre Sider omgivet af en Have, saa stor som en almindelig Skov i Jylland, og frembringer de herligste Frugter, Bær og Blomster fra alle Verdensdele. Min elskede Samuel lønner to Jomfruer, to Tjenere og en Kusk — thi jeg har ogsaa min egen Karet og seks Heste — alt for mig ene og alene. Jeg kan allerede tale det Engelske nogenledes; men at jeg derfor ikke glemmer mit kære Modersmaal, vil I se af dette Brev. Hvorledes har mine Brødre det? De handlede ukærligt imod mig; men Gud bevare mig fra at bære Had til dem. Hvordan gaar det eder selv og eders Sønner? Fattes I noget til at føre dem frem, eller til at de kan sætte Bo for, saa lad mig det vide! Min ejegode Mand giver mig saa mange Naalepenge, at jeg baade kan klæde mig selv og adskillige fattige og endda have tilovers. Nu, Gud befalet! Forsmaa ikke medfølgende tyrkiske Pibe! Gid den maa smage eder endnu i mange Aar!

Eders datterlig hengivne

Lady Norton.«

Digte.

Jyden.

Melodi af H. C. Simonsen.

Jyden han æ stærk aa sej,
modde baad i Nøj aa Næj;
goer ed op, aa goer ed nier,
aaller do faatawt ham sier.

Føst næ dær æ Nøe pofahr,
kommer Jyden ud aa Daer;
men han goer et ind igjen,
fa' de uhn han haa gjent hen.

Læ wos aalti blyw ve de!
Faar si Baaen ka kjennes ve;
søen et Sind da hær i Noer
haall sæ ve, te aalt faagoer!

Af »Jyllandsrejse i seks Døgn«.

Forsang.

(En kær Frænde helliget.)

Ensom jeg laa paa min lynggro'de Bakke,
Stormenes Brusen hen over mig gik,
mossede Gravsten var under min Nakke,
oppe i Skyerne dvælte mit Blik.

Dvælte i Skyerne; men mine Tanker
for over Stormens og Skyernes Gang;
stundom jeg nynned', de skaldede Banker
hørte min første, tungsindige Sang.

Tidt gennem Stormen jeg kunde fornemme
liflige Toner fra Morgenens Kant;
hid til mit Hjerte den venlige Stemme
Vej over Hav, over Hederne fandt.

Yndige, som paradisiske Drømme,
var dine Kvad i fortryllede Sal;
blidelig susede Sangenes Strømme,
svale som Regn i den solbrændte Dal.

Lønligen priste jeg ham, som optænder
himmelske Luer i jordiske Bryst;
Skjaldenes Sjæle gaar ud fra hans Hænder —
Tusindes Glæde og Tusindes Trøst.

Mægtig jeg følte: den stærkere Flamme
blev ved hans Ord med den svagere Gnist:
følte, at Lærken er skabt af den Samme,
som satte Midnattens Sanger paa Kvist.

Frydede mig, at de tusinde Tunger
kvæder i evigt, uendeligt Kor,
og at utallige Læber udsjunger
Hymnen til ham, som i Himlene bor.

Priste hans Værk, naar i smilende Sommer
Drosselens Fryd fylder lyttende Lund,
og naar i Natten vemodigen brummer
Rørdrummens Klage fra taagede Grund.

Da svam en Taare af Fryd i mit Øje
over den Gnist, som opvarmed' min Aand;
gladelig flagred' den op mod det høje,
vældig løsrevet af jordiske Baand.

Ak! men jeg følte, at jordiske Sjæle
drømmer kun dunkelt om Himlenes Fryd,
og at selv Digterens stærkeste Mæle
er kun en fage hendøende Lyd.

Følte, at Oldtidens dybeste Rune
hugges i Stenen og er ikke mer;
Ossians Harpe og Shakespeares Basune
ak! ere begge kun Aske og Ler!

Følte, at Skjalderøst svagt ikkun hylder
Ham, som bag Solen og Stjernerne bor,
Tiden og Rummet alene udfylder —
svimlende Dyb for en Skabning af Jord!

Rystet som af den Almægtiges Torden,
svimlende ved hans Uendelighed
skjalv jeg og faldt paa mit Ansigt til Jorden
under hans Trone tilbedende ned.

Bedende laa jeg, ej turde jeg svinge
mig imod Himlen i jordiske Ham —
Bernhard! jeg slumrede ej, da din Vinge
rørte min Skulder med venlige Ram.

Rørte den venligt, forlod mig og suste
atter til smilende Østerled hen;
der, hvor i Sekler Vestvindene bruste,
Lynglandets Søn blev alene igen.

Anden Gang kommer han ud af sin Hede,
  blander sin Stemme med Stormenes Larm;
kan han ej Vinger mod Himmelen sprede,
  ager han dog i sin selvgjorte Karm.

Ak! og han ved det: af mangen en Frænde
  skal han miskendes og hades maaske;
nogle af Harme vil lønligen brænde,
  faa ville græde, og færre vil le.

Men det formørker ej Sangerens Blikke,
  om han forfølges af Daarernes Hær;
Kærligheds Digter! Kun du vil vist ikke
  trykke paa Tornen, hans Hjerte er nær.

Elsk mig min Ven! naar paa Aandernes Hede
  lyder min dybe, tungsindige Sang,
og naar ved Pirren i Vandbiers Rede
  Hvislen og Brummen forfølger min Gang.

Søn udaf Danmark, vor kærlige Moder!
  vi have diet eet Fødelands Bryst.
Elsk dog mit Hjerte, min elskede Broder!
  om du ej altid kan elske min Røst.

Uset af dig har jeg tidt ved din Side
  vandret paa Bredden af Døberens Flod;
hvor dine Taarer de runde saa stride,
  grædende jeg og paa Golgatha stod.

I dine Haver og gyldene Slotte
  tidt har jeg været og frydet mit Blik,
og om end selver slet ingen jeg aatte,
  gladelig dog gennem dine jeg gik.

Vil du de glinsende Vinger udbrede
  hid fra din blomsterbedækkede Vang —
stille og mørkladen er vel min Hede —
  dog kom, min Broder! besøg mig engang:

Ogsaa hos mig skinner Solen hin klare,
  Maane og Stjerner paa Himmelen blaa;
Taager og Storme ej altid henfare
  over min Hede saa skummel og graa.

Skummel og graa er min fædrene Hede;
  dog under Lyngtoppen Blomsterne staar;
Lærken blandt Gravene bygger sin Rede
  og sine Triller i Ørkenen slaar.

Søren Kanne.

Det blæste en Storm udi Kattegat,
de Bølger de ginge saa høje,
saa mangen stolt Sømand den samme Nat
for sidste Gang lukked sit Øje.

En liden Skude var og deriblandt,
fra Hornbæk monne den komme,
ret aldrig mere til Havnen den vandt,
fordi at dens Tid nu var omme.

Den Skude blev ført af en Sømand god,
af dem, der ej plejer at ryste —
thi først sig beviser det danske Mod,
naar Døden begynder at kryste.

Han kæmped, indtil han omsider drev
for Stormen et værgeløst Bytte.
Mod Dagningen stødte han paa et Rev
med sin faldefærdige Hytte.

Han haver kun med sig en liden Dreng;
i stærken Arm han ham griber:
»Her bliver nok redt os saa kold en Seng;
det hjælper slet inte, du piber.«

De Bølger de bryder med stor Alarm,
og Skibet det krænger og knager;
dog holder han Drengen i venstre Arm;
med højre i Vantet han tager.

Han ser sig saa langelig ind mod Land —
imellem var dyben Rende —
»Vi kan ikke naa den velsignede Strand,
hvis Hjælp os ej Himlen vil sende.«

Da kom der en Bonde til samme Sted —
han hedde saamænd Søren Kanne —
han siger til Fa'ren, som og var med:
»Det Skib er nok nær ved at strande.«

Saa springer han til sine Heste to —
de stode just tøjred' paa Brinken —
han giver sig ikke ret længe Ro,
før han bliver færdig med Rinken.

Den gamle ham huer det ikke ret vel.
Han hvøvter med Haanden: »Hej Soren!
du drukner jo Øgene og dig selv;
det Skib er desuden forloren.«

Men Søren sprang op paa den nærmer Hest
og kaster et Øje til Fa'ren:
»Ifald jeg derude skal faa min Rest,
lad se, at I sørger for Karen!«

Saa hug han sit Hors med sin Træskohæl
og lod hende springe i Vandet.
Den anden han dasked med Tøjrepæl:
saa maatte de begge fra Landet.

Men da han sig havde i Dybet sænkt
alt udi de fraadende Strømme,
ej skulde da noget Menneske tænkt,
han kunde til Vraget udsvømme.

Jo, jo! se, der sidder han nok saa rank!
Han synes paa Bølgen at ride —
Men der kommer Ører — og Hoved — og Mank —
og nu er han ved Sejlerens Side.

»Hej, Landsmand! sid op nu! hvis du vil med,
og hold saa din Dreng ved hans Trøje!«
Han sidder der alt — og igen nu af Sted —
det var noget andet end pløje.

De Bølger de brusede over dem brat;
de tvende holdt fast ved hinanden —
men se kun! nu har de jo Landet fat,
og frelste de springer paa Stranden.

Der kaster sig alle de trende paa Knæ
og takker Vorherre for Livet.
»Men kom!« siger Søren, »med mig nu i Læ —
se hisset! nu splintres jo Skibet!«

Men Drengen han skjalv som i Blæsten et Siv,
og Skipperen slang sine Arme:
»Hvad skal vi nu give dig for vort Liv?«
»— Følge med mig og faa jer lidt Varme.«

Han plejed den Sømand med samt hans Pog,
det baade af Potte og Pande.
Og det var al den Betaling, han tog,
den fattige Mand S ø r e n K a n n e.

Saa skulle dog alle I danske Mænd
af Hjertet elske hinanden!
I Faren og Døden sig give hen
den ene med Lyst for den anden!

Saa skulle I fast staa hverandre bi —
I pløje nu Jord eller Bølge —
men mindst dog paa Kampens den blodige Sti
skal en bag en anden sig dølge!

Og Fynbo og Jyde og Sjællandsfar —
til eet Hus vi alle jo høre.
Gud Fader os alle i Troskab bevar!
og alle til Enighed føre!

Morten Borup.

Melodi af A. P. Berggreen og N. K. Madsen-Stensgaard.

I Skanderborrig Enge,
alt ved den blanke Sø,
der gaar de Piger og Drenge
at slaa og rive Hø.

Og i de Knøses Række
en trasker langt æbag:
han kan ej Skaaret strække
med sin tunge Drag.

Og medens alle de andre
begynder paafor igen,
han monne alene vandre
saa sent imod Enden hen.

Naar Skaaret han færdigt haver,
han stryger ikke sin Le,
han staar og falder i Staver;
til Jorden han stift monne se.

Med Svøbeskaft saa krumpen
den Foged efter ham for:
»Hvad skader din dovne Kumpen?
hvi staar du her og glor?«

»Saamænd da, strenge Hr. Foged!
jeg stod og grunded oppaa
den Blomstervrimmel saa broget,
hvor den kan komme fraa;

Paa alle de favre Blommer,
jeg ganger nu her og slaar,
de falder hver evige Sommer
og rejses igen hver Vaar.

Jeg staar nu just her og grunder
og kan dog ikke forstaa
det mægtige store Guds Under
udi disse mindste Straa.«

»Da skal jeg din Slubbert lære
at tænke, naar du skal slaa;
jeg skal din Ryg vel hære!
den bliver baade brun og blaa.«

Den Foged løfter sin Svøbe;
men Knøsen kaster sin Le:
han giver sig til at løbe,
og hin monne efter ham se.

Og medens han staar og gaber
og tænker: hvor mon han vil hen?
han Morten af Sigte taber:
de ses ret aldrig igen.

Og Øster paa udi Landet,
højt over Bølgernes Sus,
imellem Kirken og Vandet
der staar det latinske Hus.

Der sidder paa sit Kateder,
blandt Peblinges skælvende Flok,
Monarken, som Rektor hedder,
med Bog og med Ris og med Stok.

Der sidder nederst af alle
paa Bænken med Ryg til Væg
en Pebling, de Morten mon kalde;
han haver saa dygtigt et Skæg.

I Kappe og sorte Klæder
han passer flittig sin Bog;
han over Peer Lolle sveder —
den fireogtyve Aars Pog.

Og det er den samme M o r t e n,
som førre ved Høleen krøb,
som udi Trøjen og Skjorten
fra Engen og Fogeden løb.

Som fremad Tiden mon lakke
herefter vel en Snes Aar,
det Hus oppaa Skolebakke
en anden Rektor faar.

Magister og Doktor mon være
den Rektor højlærd og from;
han med stor Hæder og Ære
fra Køln i Tyskland kom.

Han trænger ikke til Stokken,
ej heller til Ferle og Ris.
Saa vel regerer han Flokken,
men alt paa en anden Vis.

Han kun de genstridige bøjer,
de blysomme giver han Mod;
han Skæmt til Alvorlighed føjer,
han er baade streng og god.

Han giver dem Visdoms Kærne:
men Skallen knækker han selv:
thi gaar de til Skolen saa gerne,
som til Havet iler en Elv.

Han Oldtids store Bedrifter
udtolker med Ild og med Kraft,
og af de gamle Skrifter
uddrager den søde Saft.

Han lærer dem ej alene
udaf den prentede Bog;
i Mark og blandt løvrige Grene
han fører den muntre Pog.

Der lærer han ham at tyde
Naturens klassiske Stil,
og Livet at bruge og nyde,
og glatte dets Rynker med Smil.

Thi er det slet intet Under,
den Skole kommer i Ry
og fanger saa mange Kunder,
de knap kunne rummes i By;

Ej heller, at derfra udganger
saa mangen en dygtig Student,
for hvilken vort Fødeland fanger
stor Ære, hel vel fortjent;

At ud ifra Skolebakke
den gæve H a n s T a u s e n for,
som paa Papismens Nakke
først traadte heroppe i Nord.

Og vil jeg blot tælle blandt flere
ham S c h i ø n n i n g og gode H a n s F r i i s, -
hvis Navne skal stedse florere,
mens Lærdom og Dyd er i Pris.

Opdrog saa den Skolemester —
hans Minde ret aldrig forgaar —
Rektorer, Bisper og Præster
i samfulde tredive Aar.

Og det er den selvsamme M o r t e n,
som førre pløjed og trask,
og maatte saa danse paa Porten
for Fogdens slemme Krabask.

Og det er den selvsamme Bonde,
vi før udi Engen saa
paa Græs og Blomster at grunde
i Stedet for dem at slaa.

Din Skaal og min Skaal.

(Fædrelandssang.)

Din Skaal og min Skaal!
og alle gode Venners Skaal!
Broder og Søster
ved Dannemoders Bryster!
Troskab og Enighed blomstre frisk og skønt!
Selv i hvide Vinter er frejdigt Immergrønt;
Vintren har sin Kulde, og Somren har sin Varme:
Altid Sommervarme
i ædle danske Barme!

Din Skaal og min Skaal!
og hele kære Danmarks Skaal!
Landet og Havet
er rigelig begavet:
pløjer vort gode Land, og bringer Føde frem!
pløjer Havets Bølger, og bringer Frugter hjem!

Faar vort Land en Fjende, da pløj med blanke Sværde!
Aarle hver paa Færde,
vort Dannemark at gærde!

Din Skaal og min Skaal!
og hele gamle Nordens Skaal!
Frugter i Haver!
og Agren sine Traver!
Havet sin Flaade og djærve Mænd om Bord!
Hæren sine Kæmper, og Raadet sine Ord!
Enten til Leens eller og til Sværdeklangen
over Fjeld og Vangen
skal frejdig lyde Sangen!

Mit Modersmaal.

Du dyrebare Tolk for mine Tanker!
hver Blomst jeg i min Billedverden sanker,
du planter om og ud paa Danevang.
Hvad lønlig Fantasien maler,
med tusind Tunger du udtaler;
et Suk omskaber du til Sang.

Hvad sig i Løndom i min Sjæl bevæged,
hvad der staar i mit tavse Hjerte præget,
det stemplede du til en gangbar Mønt.
Hvad jeg igennem Mørket haver skimtet,
hvad til mig huldt fra Nattehimlen glimted,
det haver du for Dagens Børn forkyndt.

Hvad dunkelt dybt i Sjælen gløder,
du som et Lys til Verden føder;
du Fostret giver først sit Liv —

et Frø, skjult under Vinterlagen,
som Blomst det kommer frem for Dagen
ved Foraarssolens milde »Bliv!«

Min Moders Maal! de første Toner søde,
der Barneøret i dets Vugge møde,
saa blødt og lifligt som en Englerøst —
saa ømt, saa bøjeligt som Barnets Hjerte,
før det blir hærdet under Sorg og Smerte,
og banker stærkt men vildt i Mandens Bryst!

Min Faders Maal! hin faste Alvorsstemme,
hvad enten Drengens Lyster den skal tæmme,
hvad eller vække, styrke Ynglingsmod —
som Tordendrøn, naar Manden gaar i Slaget,
den ruller vældigt gennem Vaabenbraget,
til Kamp og Sejr den hærder Haand og Fod.

Mit danske Maal! Naar Døden har min Tunge
for evigt bundet, Slægt paa Slægt vil sjunge,
hvad jeg har digtet mangen stille Nat.
De danske Viser, jeg ved Lampen kvæder,
fremkalder søde Taarer, milde Glæder,
naar Skjalden længst har Livets Land forladt!

INDHOLDSFORTEGNELSE.

1. BIND.

St. St. Blicher

SAMLEDE NOVELLER OG SKITSER

PER SPILLEMANDS HISTORIER

II BIND

MADSEN LINDS FORLAG

ANDEN PAA NY REVIDEREDE UDGAVE
KØBENHAVN 1912

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER)

Ak! hvor forandret!

Da jeg er et unyttigt Drog, som blot taales, fordi jeg intet ondt gør (at sige direkte; thi indirekte, vil fornuftige Folk dog paastaa, skal min poetiske Skvalder forvolde baade et og andet skadeligt), og jeg formedelst mit flygtige Væsen aldrig har kunnet opnaa nogen ret fast Stilling (engang gjorde jeg mig dog Haab om at blive Branddirektør, en anden Gang aspirerede jeg til et Klokker-Embede, tredje Gang tænkte jeg at vorde Graver og Bedemand, men stedse forgæves); da jeg altsaa nu heller intet vist bestemt har at bestille, levnes mig god Tid til at se mig om i Verden, og denne benytter jeg, saa godt jeg kan.

I.

Besøget.

Aldrig saa snart var jeg kommen tilbage fra min Københavns-Rejse i Foraaret, hvor jeg havde fornyet mit Ungdomsvenskab med den lykkelige Justitsraad S......*), før jeg besøgte en anden gammel Ven, der levede i stille Forborgenhed højt oppe i Jylland. Jeg havde været Vidne til huslig Lyksalighed i Ho-

*) Se Novellen »Eva«.

vedstaden; jeg ilede nu at opsøge den i en landlig Afkrog.

Jeg havde ikke set den nu velærværdige Pastor R u r i c o l u s i nogle og tyve Aar; men han, Justitsraad S . . . . . . og jeg havde fordum udgjort et skønt Kløverblad. Alle tre var vi fidele Brødre, lystige Fættere, der nød vort Ungdomsliv paa enhver anstændig og tilladelig Maade; men R u r i c o l u s var den fineste af os saavel i Paaklædning som i Væsen.

Jeg kan just ikke sige, at han var nogen egentlig Modejunker (langt mindre Spradebasse); men han var dog stedse klædt paa nyeste Façon, og som min salig Moder sagde om ham: han ser altid ud som et pillet Æg. Han var virkelig en uopnaaelig Mester i at binde sit Halsklæde og Knæbaandene paa sine sorte Silkebukser, og dog herskede den fuldkomneste Symmetri i alle hans Klædningsstykker. Naar vi en Sommersøndag spadserede ude i Frederiksberg Have, drog han de fleste Dameblikke til sig, uagtet S . . . . . . ogsaa var en smuk Karl og jeg halvsjette Tomme længere end nogen af dem.

Men for at være oprigtig maa jeg tilstaa: det var ikke ene Længsel efter en Ungdomsven, der drog mig; i den Egn, hvor han nu levede, havde jeg for 19 Aar siden oplevet min tyvende Kærlighedshistorie: det var der, hvor jeg saa M a r e n den Anden, den dejlige, den englelige M a r e n L a m m e s t r u p, Perlen blandt de viniliske Piger.

Det var der, hvor jeg tyvende Gang bortskænkede mit ømme Hjerte, hvor jeg fik det tyvende Gang helt og holdent tilbage. Tillad mig, skønne Læserinde! at fortælle mit uskyldige Eventyr.

R u r i c o l u s og jeg gjorde en Sommerudflugt fra Stadens Volde for at sprede nogle Lysglimt over Vendelboernes Peninsel. (Vor Sørejse indtil Aalborg fortjener en særskilt Beskrivelse, der med Musernes Hjælp ej heller skal udeblive, naar jeg først ved Gen-

nemlæsningen af vore store Mønstre i dette Fag har perfektioneret mig lidt i Rejsestilen).

Vi to Københavnere — jeg en indfødt, han en naturaliseret — gjorde Opsigt ved Vildmosen, — vore bredskyggede Hatte, korte Veste og lange Bukser tildrog sig fortjent Beundring. Kun Proprietæren Hr. Mads Lammestrup paa Tyreholm — en raa, udannet og plat Personage — tillod sig at skoptisere over vor Dragt.

Det var første Gang, man i Vendsyssel saa lange gule Nankins Bukser med ditto Gamascher, hvis Flipper naaede lige ud til Tæerne: den Tølper sammenlignede os med pojfodede Handuer.

Hans Datter Maren, den søde Due, udfandt en skønnere Lighed, nemlig i vor forlibte Ømhed og kælne Kurren; ja jeg tilskrev — og det vist ikke uden god Grund — disse samme gule Gamascher en stor Del af den Lykke, vi to Kavalerer gjorde hos hende og de øvrige Vinilerinder.

Mit Hjerte er af Svamp — nej! den Lignelse halter; thi vel fænger det hastigt, men forbrænder ikke; Svampen brænder kun een Gang, mit Hjerte saa tidt det skal være. Mit Hjerte er af Krudt — dog, det passer heller ikke; det tændes vel i et Øjeblik, men ganske blidt og stille, uden Røg og uden Knald. Nu da, saa maa mit Hjerte være af Asbest — hm! det duer lige saa lidet, for Asbesten brænder jo slet ikke.

Velan! saa vil jeg uden Lignelse og uden nogen som helst Figur sige, at jeg ved første Øjekast blev dødelig forelsket i Maren Lammestrup, den væne Maar og søde Rosensblomme.

Der var Slætgilde (Høhøstgilde) paa Tyreholm den samme Dag, paa hvilken vi arriverede til Præstegaarden i Kringelborg, hvor min Ruricoli Fader boede. Hans Velærværdighed tog meget kærligt imod os.

»Velkommen, Hans Mikkel!« raabte han til

sin Søn, »hvad er det for en Svend, du har med dig?«

Hans Mikkel sagde det.

Den gode Pastor rystede min Haand og sagde: »Velkommen skal De være, min Hr. Københavner! Hvad maa jeg først opvarte med? en Snaps? — Hej! Barbara! Brød og Brændevin! — I kommer ret tilpas, Børn! for der skal være Lystighed paa Tyreholm i Aften — hæ! Hr. Københavner! hvad kan vi bruge Dem til? kan De spille Polskpas?«

»Jo.«

»Det var prægtigt! Kan De skyde en Hare?«

»Det tror jeg ikke.«

»Fy for en Ufærd! det var slemt — kan De ryge Tobak?«

»Ikke heller, Hr. Pastor!«

»Fy for al Landsens Ulykke! det var ilde; men De maa lære det — kan De drikke en Tærte?«

»Jeg kan spise en Tærte!«

»Haahaa! De forstaar ikke engang denne Terminus technicus — kan De da taale en Tevandsknægt?«

»Hm! — naar han ikke bliver alt for grov — jeg vil se paa ham« (endnu vidste jeg ikke, hvad han mente).

Den gode Mand lo, saa Sveden stod i Perler paa hans runde, rødbrune Ansigt.

»Jo jo! bi kun!« blev han leende ved, »naar han kommer til Tyreholm, vil Jomfru Maren nok gøre ham bekendt med de jydske Teknægte; hun forstaar at brygge!«

I det samme kom en stor Jagthund ind. Han vendte sig hurtig fra mig til den, satte begge Næverne i Siden og raabte:

»Al Landsens Parykker! hvor kommer du fra? Er du alene, Spion! eller er din Husbond med? Har I været nede i Gaasemosen? hvad?«

Medens han endnu eksaminerede Hunden, kom dens Ejermand — en Proprietær af Egnen — ind

og frembød sig selv som Præstens Ledsager til Gildet. Begge de gode Herrer kom straks i en dyb Diskurs om Jagten, og mindes jeg, at begge opholdt sig længe ved den Grundsætning, at Roandrikkens Snildhed kommer Rævens temmelig nær, hvilken Paastand de oplyste med mangfoldige indlysende Eksempler.

Imidlertid rullede Vognen frem, og alle fem — Spion iberegnet — drog vi nu af Sted til Tyreholm.

II.

En Landsbyskønhed.

Det var Synd at sige, at det gik stift til paa benævnte Herregaard; af den gamle adelige Prunk og Strunkhed var intet andet tilbage end de blotte Mure, og den nuværende Ejer havde ej engang en Kammertjeners Air (Væsen) og Anstand. Ikke fordi det brøstede ham paa Hovmod og Forfængelighed; ingenlunde! men det var ikke hin ædle Stolthed, der grunder sig paa Pergament, Stammetræer, Baand og Stjerner.

Hr. Lammestrup var ene og alene pengestolt: han havde en Maalestok af Sølv, efter hvilken han uden Persons Anseelse klassificerede alle og enhver; en borgerlig Stodder stod i hans Rangforordning i Nummer med en adelig. En god Mand var efter hans og Egnens Sprogbrug synonym (enstydig) med en rig Mand; en fattig Mand var det selvsamme som en Keltring.

Jeg ser endnu livagtig hans store, tykke Korpus, hvorledes han stod og mødte for os i Døren med Hænderne i Kjoleskøderne. Hans fede, glinsende Ansigt grinte selvtilfreds og polisk ad os; men han rørte sig ikke af Stedet, før vi alle var komne af Vognen; da udrakte han langsomt sin brede Næve,

gav først Kammerraad Svirum (Spions Jagtkammerat) den hele Haand og dernæst Hr. Ruricolus to Fingre — vi andre to fik et Nik til Deling.

»Har I set mine Stude?« var de første Ord, jeg hørte af hans Mund, og da dertil blev svaret nej, vedblev han med et endnu lysere Smil:

»Saa skal I Dæwlen tej mæ*) se Kram! det er ingen Træskokarle — kom kun! de staar tæt her uden for Gaarden.«

Som han det sagde, stak han atter Hænderne i Lommerne og vraltede af Sted; Kammerraaden og Præsten fulgte efter i ærefrygtfuld Forventning; men den unge Ruricolus og jeg blev tvivlraadig staaende.

Hr. Lammestrup vendte sig, da han var kommen midt hen i Borggaarden, halvt om imod os og raabte:

»De unge Fyre forstaar dem vel ikke paa saadan noget; de kan gaa ind til Kvindfolkene saa længe.

Det gjorde vi.

Ilde var det, at en af disse skulde saa ganske tiltrække sig hele min Opmærksomhed, at jeg over hende glemte alle de andre; men denne ene var ogsaa et Non plus ultra (uovertruffen) af landlig Skønhed: Jeg saa ved første Øjekast, at hun var den fuldkomneste i sit Slags. En saadan Skønhedsfylde, blussende, bovnende og dog i de skønneste Former, troede jeg aldrig før at have skuet. Man tænke sig for alting ikke en trind, buttet, struttende Malkepige! ingen Miss Flamborough! ingen Betty Bouncer, der uden Kniberi lader sig udparcellere i to Frøkener! Nej! Jom-

*) Dersom det skulde støde nogen at høre en sønderjydsk Ed af denne Nørrejydes Mund, da maa jeg anføre til vores begges Retfærdiggørelse, at Hr. Lammestrup, der havde dannet sig efter sønderjydske — eller som de hellere vil hedde — holstenske Prangere, efter dem havde optaget mange smukke Eder og Talemaader.

fru Lammestrup var sandelig et Mønster paa det yndigste Jævnmaal, hvad Legeme og Lineamenter angik.

Og i Henseende til Sjælen — tro mig, kære Læser! jeg taler aldeles ikke ironisk: denne jydske Maren besad virkelig en ualmindelig Dannelse, hvilket jeg efter et Par korte Samtaler let opdagede. Hun havde læst og følt sin Lafontaine, og jeg behøvede blot at nævne »Lotte« og »Mariane« for at fremkalde Taarer i hendes himmelklare Øjne. Hertil kom, at hun dansede som en Alf, sang som en Engel og spillede smagfuldt og færdigt paa sit Pianoforte — vistnok det eneste Instrument af denne Art, som da fandtes i det ganske Vendsyssel.

I hvilket Drivhus denne favre Markblomst var bleven saaledes forædlet, skal jeg ikke kunne sige; men vist er det, at Hr. og Madam Lammestrup ingen Skyld havde deri.

Jeg har allerede sagt — og det vil nok ingen nu finde forunderligt — at jeg straks gav denne fortræffelige Pige mit Hjerte. Jeg vil lægge til, at jeg ikke just plejer at give mit Æble bort uden at have en Pære i Kikkerten, og at jeg altsaa ligeledes ved denne Lejlighed turde gøre Regning paa et Mageskifte; thi foruden den Velvilje, der ved det allerførste Blik paa min Person lyste ud af hendes skønne Øjne, viste sig hos hende efterhaanden flere umiskendelige Tegn paa en fremspirende Lidenskab, af hvilke jeg blot vil anføre følgende tre som mest iøjnefaldende:

For det første mærkede jeg, at naar jeg stod i min Yndlingsstilling (krumme Knæer, det venstre et godt Stykke foran det højre, den højre Haand paa Hoften, den venstre Næve i Siden med frembøjet Albue, Skuldrene ligeledes lidt fremad og lidt i Vejret, Hovedet ludende, Øjnene vidt opspilede og Munden trukken op mod Næsen, hvilket giver et stolt Udseende — de Franskes dédaigneux (haanlig) — og noget,

som lignede en med Bajonetten stormløbende Soldat) — at naar jeg saaledes stod, da hviskede hun hemmeligt til en eller anden af de unge Piger, skottede hen til mig og smilede.

For det andet: da vi kom ud i Høvangen og for at fortjene vor Andel i Gildet skulde formere en Stak og ved denne Lejlighed overdængede hverandre med Hø, blev jeg næsten aldeles forskaanet: det gik derimod ud over min Ven Hans Mikkel. Min søde Maren smed ham den første Haandfuld i Hovedet, og alle de andre Smaapiger fulgte hendes Eksempel. Han satte sig til Modværge, og jeg tog mig broderlig af ham — forgæves! de vilde Mandinder stormede ind paa ham alene — han snublede, og i et Nu var han begravet under et Bjerg af Hø og Slaget tabt paa vor Side.

Jeg ynkedes virkelig over ham, da jeg saa den overvundne staa der børstende og pillende Straa og Mos af sine pæne Klæder og de syv Amazoner leende omkring ham; men ingen lo højere end min skælmske Maren.

Det tredje, aabenbareste Kendemærke paa Gluttens Kærlighed iagttog jeg siden hen under Dansen. De saakaldte »Jukketrin« var dengang i Mode, og jeg havde virkelig erhvervet mig en Slags Færdighed i samme. Denne Danses eiendommelige Ynde bestod i lange Hop og kraftige Kast med Benet, samt i at bøje Hovedet sideværts ud over Skulderen og saaledes stangende at bane sig Vei som igennem en tætstaaende Menneskevrimmel. Heri kendte jeg ingen Ligemand, jeg gjorde Spring paa to til tre Alen, og Meddanserne vogtede sig vel for at komme mig for nær. Men det forstaar sig, en saadan Bevægelse var temmelig voldsom og bidrog meget til at fremme Transpirationen.

Det undgik ikke den velsignede Pige, hvor echaufferet (varm) jeg var, da jeg takkede af med hende i første Dans. Da jeg derfor bad hende om den

anden, som skulde være en Vals, undskyldte hun sig, dog i de høfligste og forbindtligste Udtryk — hvorfor? ene og alene af en fin Skaansomhed imod mig; thi mod Hans Mikkel var hun ikke saa medlidende; af ham lod hun sig straks engagere.

Med lønlig Glæde saa jeg, hvorlunde den lille Taske holdt ud med ham til allersidste Par, blot og bare for at udmatte ham og — om muligt — paa een Dag besejre ham paa tvende forskellige Maader (se Høslaget).

Men det er vel unødvendigt at anføre flere Beviser; enhver indser allerede, hvorledes det stod sig med Maren Lammestrups lille uskyldige Hjerte. Jeg ansaa det med Rette som min Ejendom; men jeg udsatte med Vilje den gensidige Tilstaaelses søde Time; det er saa rart at have noget i Vente.

III.

Slætgildet.

Jeg har allerede sagt, at jeg gør svære Spring i Dansen; det kan ingen have noget imod; men at springe i Historien — det turde maaske ikke behage den sindige Læser. Desaarsag vil jeg nu — efter skyldig Afbigt for det lange Jukketrin, mit Hjerte tog med min Pen — vende tilbage og med Orden og Adstadighed beskrive den landlige Fest paa Tyreholm.

Og er da Teknægtene den første Genstand for vor Opmærksomhed. (Da denne meget yndede Drik nu ikke længer er nogen Hemmelighed, opholder jeg mig ikke heller ved dens Beskrivelse.)

Altsaa: her sad foran den dampende Maskine Festens Dronning Maren Lammestrup og bryggede og uddelte saa længe til Værten, til Kam-

merraaden, til Præsten og fem seks andre Herrer, til disse selv blev dampende Maskiner, der igen havde lige saa mange Tobaksmaskiner i Gang.

Jeg kunde ikke undslaa mig for at sidde hos: men saa snart jeg havde faaet min Tærte til Livs, skyndte jeg mig at komme ud i det frie; thi det begyndte at kvalme for mig: Punchen, Røgen af den gemeneste Jomfru-Tobak i Forening med Samtalen — der var ganske dyrisk; thi den drejede sig alene om Stude, Heste, Hunde, Roandrikker og andre vilde Dyr — virkede alt saa uimodstaaeligt paa mig, at jeg maatte søge Enrum og sætte Panden mod T y r e h o l m s gamle, ærværdige Mur.

Da jeg vel vidste, at lige saa hæderfuldt det er at kunne drikke meget, lige saa foragteligt er det ej at kunne taale det, saa stræbte jeg ved min Genkomst i Dampmaskineriet at antage en rask Holdning; men det lykkedes kun maadeligt; thi min Vært, der maa have fundet min pludselige Bortgang noget mistænkelig, fæstede sine store mælkeblaa Øjne stift paa mig, tog Piben af Munden — hvor nødig den end vilde — og sagde med et bredt Smil:

»Æ tykkes, mi gue Wen sier saa bleg ud, æ er ræd, te Maren haar kommen for mange Humle paa Urten.«

Dette Indfald vakte en almindelig Latter, først hos Opfinderen og dernæst hos det hele Teknægteskab; jeg holdt gode Miner og stemte i med, hvorhos jeg efter Latterkorets Finale forsikrede, at min Upasselighed var mere en Følge af Rejsen end af Punchens Styrke.

Flere Gæsters Ankomst forkortede denne for alle de andre meget morsomme Scene.

Efter at disse havde faaet deres Andel af den viniliske Nektar, brød hele Selskabet op til Engen, og her var det da, at den Bataille forefaldt, som jeg allerede med Anticipation (forud) har beskrevet. Jeg springer derfor lige til Dansen.

Musikken til denne var tarvelig — een Violin; vor Solospiller, mindes jeg, udmærkede sig mere ved et kraftigt Buestrøg end ved Ynde i Foredraget og erstattede Mangelen af andre Instrumenter ved et Slags dobbelte Toner, hvis Lige jeg aldrig havde hørt af nogen anden Mester. Desforuden havde han visse ejendommelige Manerer, som under den første Nyhed berøvede Maren — Terpsikore (Dansens Gudinde) — min halve Opmærksomhed; han slog bestandig Takten baade med Hovedet og med Foden og akkompagnerede sit Instrument med et Slags Næsetoner, der lignede meget den dæmpede Snøvlen af en Sørgetrompet.

Alligevel dansede man ret lystigt til denne Musik lige indtil Morgenstunden, da nogle af Selskabet foreslog til en Afveksling at gøre Julelege, ved hvilke der som sædvanligt vankede dygtigt Slikkeri. Vi skriftede, gik den polske Kirkegang, stod paa den brede Sten, malede Sennop, hængte og faldt i Brønden, indtil Vognene holdt for Døren og jeg med et Hjerte saa blødt som smeltet Voks tog Afsked fra Tyreholm og dets fortryllende Fe, den dejlige Maren Lammestrup.

Dersom nogen ønsker at vide, hvormed hendes Hr. Fader, Kammerraaden, Præsten og de andre gamle Herrer fordrev Natten, da kan jeg derom aleneste berette, at jeg fra tvende Spilleborde i Balsalens Hjørner idelig hørte de for uindviede mystiske Udtryk: »Klør, Ruder, Spar, Hjerter, Pas, Bet. Jeg bliver i dem, tag hjem, Klør Bonde, jeg ta'r ham« og flere, og alt imellem forkyndte et Slag i Bordet, en Ed, en brølende Latter eller ogsaa en dyb Pause en eller anden vigtig Begivenhed; to eller tre Gange raabte Pastor Ruricolus overlydt: »Fy for al Landsens Parykker!« hvoraf jeg sluttede mig til, at Hans Velærværdighed hver Gang maa have sat en stor og uforskyldt Bet.

Ved Afskeden indbød Kammerraaden samtlige Kavalerer til en Andejagt i Svirumgaards Sø.

Jeg kan ikke med Rolighed slutte dette Kapitel, før jeg har gjort Læseren meddelagtig i en Betragtning, der ved selvsamme Lejlighed næsten altid har fremstillet sig. Den er rigtignok hverken smuk eller lys; men den er naturlig og svarende til Sjælens Stemning Dagen efter en gennemvaaget, om just ikke gennemsviret Nat.

Hvilken Forandring — har jeg tænkt — bevirker dog et Tidsrum af nogle faa Timer! Vi bliver aldrig opmærksommere paa Tidens Hurtighed med samt dens hurtige Virkninger paa os selv, der ellers synes os langsomme, gradvise, afmaalte og næppe kendelige, end netop Morgenen efter et Bal.

Hvor er nu hin livlige Munterhed, hin barnlige Glæde, hin søde Forventning, hvormed man mødtes, hin formelle Anstand, hvormed man hilsede hverandre og traadte sammen til den første Dans? Hvor pæne, hvor pyntelige var Damer og Herrer! Ikke et Baand, ikke en Blomst, ikke en Naal sad paa urette Sted; ikke et Støvgran paa de hvide eller sorte Kjoler; ikke en Fold, ikke en Rynke uden dem, der skulde være; hvert Kryds, hver Strimmel havde sit tilbørlige Fald; intet Halsklæde, som jo sluttede snehvidt og net til Hagen; ingen Hanekam, som jo havde sin tilbørlige Rejsning; ingen Haarlok, som jo glat og glinsende bølgede paa sit rette Sted — en Snare for hvert et uvarsomt Mandshjerte.

Med tindrende Øjne, med mildt rødmende Kinder staar den nydelige Pigerække, ventende med Utaalmodighed paa det første Signal. Opmærksomme, hartad højtidelige, iagttager Chapeauerne (Herrerne) Fordanserens blinde Figureren — alle Hænder behandskes — han træder tilbage — ser til Orkestret — bukker for sin Dame — klapper, og — nu toner Musikken, og Dansen begynder.

Men se nu det selvsamme Selskab ved Ballets

Ende! Det er Dag; Solen kaster sit Skær paa de beduggede Ruder; Lysene i Salen brænder mat og søvnigt, som mange af de dansendes kort forhen saa lysttindrende Øjne. Hvor er nu hin Nethed, hin Pyntelighed, hin Anstand fra i Aftes? Herrernes Klæder er støvede, Haaret forpjusket, Krydset krøllet; Halsklædet falder vidt ud fra Hagen, Sløjfen sidder skævt. Og Damerne! de før saa festligt smykkede, elegante Damer! Kjolens Hvidhed er borte saavel som Kindernes Rødme. De herlige Haarlokker har tabt deres Elasticitet og hænger sjuskede ned over den Barm, som i Aftes lignede Marmor og Alabast, men i Dag en Væg, der ikke for nylig er kalket. Her har en Garnering, hist en Halsstrimmel faaet en Rift; der mangler en Sløjfe, her en Naal.

Og nu de søde Ansigter! Øjnenes Glans er forsvunden, ligesaa Smilet fra Læberne og den fine Rødme fra Kinderne; blege, matte, dorske (om jeg ellers maa bruge et saadant Udtryk) synes de nu at have nydt indtil Mæthed Ungdommens flygtige Glæder og paa een Nat at være blevne erfarne, satte, hartad trevne Koner.

Men min søde M a r e n da? var hun ikke undergaaet samme hjertekølende Forvandling? ja vel, ja vel! Forandring var hun jo som Menneske underkastet; men ingen hjertekølende: den netop synlige Mathed og en Smule Uorden gav hende kun et mere smægtende Anstrøg.

IV.

Andejagten.

Længe stod det paa, inden jeg kunde blive enig med mig selv om Stilen, hvori dette vigtige og indholdsrige Kapitel skulde skrives.

Den heroiske var Emnet værdig; men den falder mig — rent ud sagt — noget besværlig; den blot hi-

storiske syntes mig vel tør. Tilmed saa jeg mig forgæves om efter Forgængere paa denne sumpige Vej.

Rigtignok har en af vore Digtere engang spist Andesteg — det er endnu uafgjort, om det har været tamme eller vilde Ænder, jeg antager det sidste — til sin Frokost, samt gaaet med Vandstøvler; men det er alt sammen endnu ingen Andejagt. Kort: alle mine Hjælpekilder bestod i mundtlige Traditioner samt min egen korte Erfaring; disse faar jeg da at afbenytte, saa godt jeg kan.

Middagssolen skinnede allerede paa Svirumgaards Sø, da vi Jægere, alle velbestøvlede og velbevæbnede, forsamledes og ved en middagsmæssig Frokost stræbte at hærde og styrke os mod Vandets Indflydelse.

Maaltidet oplivedes ved hjemmelavet dansk Whisky og krydredes ved interessante Fortællinger om forrige Bedrifter, under hvilke den ene Jæger søgte at overgaa den anden i dristige Fiktioner. Her var jeg, som uerfaren, rent tilovers. Ja, desværre høstede jeg ikke den fuldkomne Nytte af slig lærerig Samtale, da mange Udtryk og Vendinger var mig dunkle og mystiske, om hvis Betydning jeg siden efter ganske hemmelig — for ej at røbe min Uvidenhed — lod mig undervise af min Ven, den unge R u r i c o l u s.

Nu gik Toget for sig; vor Vært, Kammerraad S v i r u m, var Anfører og s a t t e af (hvilket er det samme som at sætte paa Post).

I Søen var nemlig gennem Siv og Rør fra Landet og lige ud til det aabne Vand udhugget Gange eller G l i m e r for her at kunne se og skyde Ænderne, naar de forfulgtes af Hundene. For Enden af en saadan Gang, og det netop den allersidste, fik jeg mit Stade. Før Chefen her forlod mig, gav han mig adskillige blide og faderlige Formaninger.

»Som jeg hører, min unge Ven!« hviskede han, »forstaar De nok at omgaas et Gevær; men med Jag-

ten er De endnu lidt uvant. Andejagten, min kære! er en farlig Jagt — pas paa, hvor De skyder, ikke undtagen herud i Glimen, og vogt os, som er i Baaden, naar vi kommer lige ud for Dem, og, for Himlens Skyld! skyd ingen af Hundene.«

Jeg gjorde med fuld Stemme de helligste Løfter.

»Hys, hys!« sagde han sagte, men lidt vrippen og slog med Haanden — »ikke tale højt paa Deres Post!«

. Dermed ilede han bort for at bestige det Knubskib, som laa ved den anden Ende af Søen. Der blev en Tavshed af et stift Kvarter.

Vejret var skønt: Solen skinnede varmt, og Luften var klar og stille, Søen saa glat som et Spejl.

Kun af og til sprang en Fisk og satte den blanke Flade i kortvarig Bevægelse, hvorved Billedet af Svirumgaards Huse og Træerne i dens Have forplumredes for mit fornøjede Blik og jeg selv vaktes af mine søde Sværmerier; saaledes — tænkte jeg da — forstyrres ogsaa vore skønneste Forhaabninger; saaledes forsvinder vore prægtige Luftslotte; saaledes omskiftes den første stille, rene Kærlighed med Lidenskabens Uro.

Men det duer ikke at være sentimental paa Andejagt; jeg stræbte at forjage slige her saa upassende Tanker og henvendte hele min Opmærksomhed paa Dagens Gerning og de Pligter, jeg nu havde at opfylde — ikke fordi jeg troede dem saare vanskelige; thi endnu havde jeg hverken hørt eller set en eneste And og var nærved at anse den hele Jagt for en blot Manøvre, et Spilfægteri.

Jeg tog mærkeligen fejl.

Jeg stod just meget inkommoderet (plaget) af Myg og Fluer, hvilke næsvise Gæster jeg næppe turde fordriste mig til med Haanden at bortjage, saavel formedelst de erholdte Formaninger, som fordi min Sidemand, den gamle Hr. R u r i c o l u s, ved enhver af mine Armbevægelser rystede misbilligende med

Hovedet og udhvislede et langt, men dæmpet Hys gennem Tænderne — jeg stod saaledes, næsten given til Pris for mine Fjender, mod hvem jeg nu hartad ikke anderledes kunde forsvare mig end ved at puste og sætte alle Ansigtsmuskler i Bevægelse: da — da et Plump i Vandet og et Skrig, det rædsomste, jeg i mit Liv har hørt, lød fra hin Ende af Søen og genlød i Bakkerne og mod Svirumgaards Bygninger og Have.

Jeg anede en Ulykke og raabte forfærdet: »Hr. Ruricolus! Kammerraaden er sikkerlig styrtet i Søen.«

Hvorpaa Hs. Velærværdighed svarede med en Latter, den han dog, som en Forbrydelse mod Jagtlovene — men længe forgæves — stræbte at kvæle, til den omsider hendøde i nogle Knist. Ved et Ryst med Hovedet og et Vink med Haanden paabød han mig Tavshed og betog mig tillige min utidige Frygt.

Da Vejret var saa stille, maa de andre Skytter ogsaa have hørt mit barnagtige Udraab, men og med mere Selvbeherskelse gottet sig derover.

Det var min første Flovse; men det skulde ikke blive den sidste.

Nu da: Skriget eller rettere Vrælet, jeg hørte, kom rigtignok fra Hr. Kammerraad Svirums Hals; men det var et blot Jagtsignal, et Slags Basunstød, som tilkendegav, at Jagten nu tog sin Begyndelse. Det Plump i Vandet, jeg havde hørt, kom fra Hundene, der, otte i Tallet, alle paa een Gang havde styrtet sig i Søen.

Straks efter begyndte de at halse (ved Aftensbordet kom jeg en Gang for Skade at sige: de gøede; men Hr. Ruricolus sagde alvorlig og belærende: »Jagthunde, min gode Ven! gør ikke, de halser;« jeg lovede aldrig mer at gøre mig skyldig i saadan Forseelse.)

Hundene halsede altsaa, snart en, snart flere tillige. Ænderne begyndte at skræppe; nogle lettede

over Rørene og faldt igen, andre satte i Vejret og omfløj Søen i store Kredse.

Jagten drog fremad; Hundene kom nærmere og nærmere; deres Anfører i Baaden ligesaa. Det varede ikke længe, før det første Skud gik af. Knaldet gentoges fra Gaarden og rullede som en Torden ned over Søen, indtil det hendøde mellem de fjerne Lyngbanker — det var min Sidemand, som havde brændt løs.

Snart skød ogsaa den næste Jæger og efterhaanden de andre, og en levende Ild vedligeholdtes nu over en hel Time.

Imidlertid var Baaden og Hundene passeret mig forbi, og jeg undrede mig højligen over, at intet Skud var bleven mig til Del, da de fleste Ænder maatte over min Glime — denne Gaade fik jeg dog siden opløst.

Alligevel morede jeg mig, skønt blot en ledig Tilskuer, over dette nye og usædvanlige Skuespil: Hunde og Jægere, besjælede af lige Lyst og Iver, var i uafladelig Virksomhed; de første sprang og plaskede, pustede og halsede omkring i Sivet og Rørene; de sidste skød og ladede, sigtede og tog fra Øjet; men ingen overgik paa denne Dag vor raske Vært: han var i rastløs Aktivitet, han for fra et Sted til et andet, hvor hans Nærværelse var mest nødvendig, skød, raabte til Hundene — thi han alene havde Ordet — og af hans hyppigt og ivrigt gentagne »Apport! (hent) haha! det var ret, min Dreng!« sluttede jeg mig ganske rigtig til en betydelig Fangst.

Endelig ansaa han Revieret nu for temmelig vel renset og raabte af. Han gjorde Landgang, og alle vi Jægere forsamledes om vor tapre Admiral, enhver med sit Bytte — — kun jeg kom tomhændet.

Da han havde mønstret og tildelt os alle — især Spion, der havde bedækket sig med Hæder, — velfortjent Berømmelse, vendte han sig til mig og sagde: »Men De har jo slet ikke haft Ild i Bøssen?«

»Jeg har intet haft at skyde efter!« svarede jeg.

Han rystede paa Hovedet.

»Jeg forsikrer Dem,« gentog jeg, »at jeg ikke har set andet end nogle Fisk, som har svømmet forbi mig i Vandskorpen, men ikke en eneste And.«

Da opstod der en Latter, lig den i Olympen, da den halte Hephaistos paatog sig en Tjeners Skikkelse og gik for Borde, og da man havde let sig mæt, forsikrede mig alle, at det var lutter Roandrikker, jeg i min Enfoldighed havde antaget for Fisk.

Vi fik os hver et Glas Whisky, og saaledes endtes første Akt; Skuepladsen forlagdes nu til en anden Bugt af Søen.

Her var de udhuggede Glimer saa lange, at de ikke fra Landet af kunde beskydes.

Vor Anfører, som forudsaa alle Ting, havde derfor truffet den kloge — for mig desværre saa uheldige Foranstaltning, at der midt imellem Landet og det aabne Vand var nedrammet tvende Pæle og der ovenpaa et bredt Bræt befæstet; herfra var nu Skytten i Stand til at bestryge det hele Terrain.

Vi blev en efter anden af Kammerraaden selv udførte i Baaden og afsatte hver paa sit respektive Stillads. Da jeg havde besteget mit, og min Fører forlod mig, sagde han med et skælmsk Smil:

»Pas nu paa, naar Fiskene kommer svømmende forbi Dem, og vogt Dem vel, at De ikke dratter ned!«

Den første Glose stak jeg i Lommen; men til den sidste Advarsel svarede jeg med suffisant (selvtilfreds) Mine:

»Vær kun ikke bange, Hr. Kammerraad! jeg er ikke hovedsvimmel.«

Daarlige Selvtillid, hvor snart skulde du straffes — da Hundene begyndte at alarmere, saa jeg ogsaa her nogle af hine Skabninger, som jeg vilde have til Fiskeslægten, men som de andre regnede til Fuglene.

Min Mening var urokkelig, til en af disse Amfi-

bier sejlede mig saa tæt forbi eller egentlig under mig, at jeg nu maatte give Sandheden Æren og erkende, at det virkelig var en And, der med blot det halve Hoved over Vandskorpen og det øvrige underneden saaledes listede sig af Sted for Hundene.

Nu vilde jeg da skyde; men inden jeg blev færdig, ja ved den første Bevægelse, jeg gjorde med Geværet, dukkede Anden rent under og forsvandt. Dog, det varede ikke længe, før en anden gled ud af Rørene; jeg spændte da, tog Sigte, trykkede til — og styrtede baglæns ud i Søen. Der var ikke dybere, end at jeg snart rejste mig op med Hovedet og Skuldrene over Vandet.

I samme Øjeblik hørte jeg en velbekendt Stemme raabe: »Al Landsens Parykker! Hvem var det, der faldt i Vandet?«

En anden svarede: »Det var den lange Københavner!« og en tredje: »Stag derhen med Skibet og fisk ham op!«

Dette skete, og drivende vaad, slukøret og skamfuld sejlede jeg først til Land og traskede derpaa uden Ophold hjem til Gaarden.

Kammerraaden, der landsatte mig, beklagede — men med indeklemt Latter — mit Uheld og bød mig henvende mig til hans Kone, som nok vilde skaffe mig tørre Klæder.

Min Ven H a n s M i k k e l ledsagede mig, og de øvrige fortsatte efter denne korte Afbrydelse Jagten, der nu for mig havde tabt al sin Tillokkelse.

V.

Endnu en Afkøling.

Ved min Vens Hjælp blev jeg snart omklædt; men ak, hvilken Travestering (Forvandling). Af Kammerraadens Garderobe erholdt jeg en fuldstændig

Dragt: en grøn Ryes Frakke eller Jakke, der var baade for vid og for kort, hang som et folderigt Gevandt om min slanke Krop og stumpede langt oven for Haandledene, en gul Plydses Vest og ditto Bukser, der ved hvert Trin, jeg tog, krøb op over Knæerne, blaa uldne Strømper og et Par Støvler, der slubrede om mine Smalben.

Jeg kendte mig ikke mere selv — ak! min Maren ikke heller; nec mirum (ɔ: det er ikke underligt); thi hvilken afskyelig Modsætning til en moderne sort Kjole, broderet Silkevest, gule Nankins Pantalons og ditto Gamascher! Nej, jeg tager ikke fejl, naar jeg tilskriver denne formaledidede Paaklædning min efterfølgende Ulykke — den totale Forandring i den dejlige Jomfru Lammestrups forhen saa gunstige Stemning.

Havde jeg endda vidst, at hun, min Sjæls tilbedte, var paa Gaarden — i Sandhed! jeg var forbleven i mit ensomme Værelse, til mine Klæder var tørrede; men Skæbnen, den ubøjelige Skæbne, der nu i et halvt Sekulum (Aarhundrede) har gjort mig til Genstand for sine Kapricer (Luner), havde besluttet anderledes.

Med en Spøg paa Læberne over mit eget komiske Udseende traadte jeg ind i Dagligstuen, hvor jeg alene ventede at forefinde Husets Værtinde; men — Værelset var fuldt af Damer og mit Indfald overflødigt; thi Latteren kom af sig selv. Dog, deri skulde jeg ikke alene have fundet mig, men ogsaa taget hjertelig Del, hvis ikke hun — hun, for hvem jeg helst viste mig i ædlere Kostume, havde været til Stede.

Hun traadte først frem, gjorde et dybt Kniks, titulerede mig »Hr. Kammerraad!« og spurgte efter mit Befindende oven paa den hede Nat og det kolde Bad. Læseren maa for alting ikke tro, at det var hendes Hensigt at raillere (spotte) mig; ingenlunde! det var snarere en Maske, hun tog, for at skjule sine virkelige Følelser; thi endog gennem den overgivneste

Latter hørte jeg — maaske ogsaa jeg alene — Hjertets umiskendelige Stemme.

Da jeg et Kvarters Tid havde tjent til Maal for alle de skælmske Pigers Vittigheds-Pile, fik jeg pludselig en Idé, som min onde Genius ufejlbarligen maa have indskudt mig: jeg foreslog nemlig det kvindelige Selskab at profitere af det smukke Vejr og tillige at være Tilskuere ved Jagten, der endnu — som vi hørte af de jævnlige Skud — var i fuld Gang.

Mit uheldige Forslag blev antaget, vi gik — jeg gik — min Undergang i Møde. Nærmere ved Søen og Jagtrevieret midt ude i Engen var en Høj, som jeg valgte til Standpunkt. For at naa denne maatte vi passere en lille Bæk, over samme laa et Gangbræt, men uden Rækværk.

Jeg (min Ven Hans Mikkel var allerede vendt tilbage for at varetage sine Pligter i Søen) passerede derover som ingenting; men da Damerne skulde af Sted, paakom dem alle en Frygt, og ingen vilde være den første; en lille nysselig Fod efter den anden blev strakt ud paa Træet og lige saa hastig trukken tilbage; man skreg, man lo, men kom ikke en Fodsbred videre.

Da var det, at en Dæmon atter hviskede til mig: »Bær dem over! saa faar du med det samme den elskede i dine Arme!«

Mit uskyldige Hjerte hoppede af Glæde, jeg gjorde mit Tilbud — det blev antaget.

Alligevel, da jeg kom over til dem og udstrakte mine længselsfulde Arme, vilde atter ingen være den første, som betroede sig til dem; den ene vilde hellere end gerne overlade den anden Æren.

Til sidst nærmede sig den raske Jomfru Lammestrup og sagde med et huldsaligt Smil: »Jeg vil prøve det; men tab mig ikke i Vandet, og husk paa, at De een Gang i Dag har været i Bad.«

Fuld af daarlig Selvtillid forsikrede jeg hende, at hun intet havde at befrygte, løftede hende op og

satte hende paa min Arm. Mig randt da i Hu Hakon Jarls Ord:

»Hvad tykkes dig om Sædet?«

Men jeg sagde intet, for jeg følte alt for meget: hendes Arm laa som en Fjer eller som et varmt Strygejern eller som en Elektrisermaskine paa min Nakke — jeg var salig; ej aleneste over Vand, men gennem Vand — tænkte jeg arme Daare — vilde jeg saaledes gaa min ganske Levetid — jo rigtigt! Begyndelsen blev gjort, og derved skulde det ogsaa blive.

Ha! tifold formaledidet være den Skrædder, som syede Kammerraad Svirums Bukser! thi det var dem, der strammede over mine Knæer og gjorde min Gang usikker. — Læser! le ikke! din Latter er ubarmhjertig, syndig — men du — ømme Læserinde! græd! Per Spillemand faldt i Bækken med sin skønne Byrde!!! — Pause! —

Gid denne Bæk havde været Lethe! aldrig skulde da enten du, min følsomme Læserinde! eller jeg have grædt over min sorte Ulykke — ja sort! thi i Bækken var mere Mudder end Vand; den var grumset som selve Styx — ha! endnu en Gang: hvorfor var det ikke Lethe?

Spørg mig ikke, medlidende Læser! hvorledes vi kom op igen, hvad jeg sagde, hvad hun sagde, hvor højt hun skreg, hvor højt de andre skreg, hvorlunde vi kom hjem og deslige — jeg ved intet af det alt sammen.

Jeg hørte intet, saa intet; jeg var i en Slags drømmende Tilstand og vaagnede først rigtig op ved det Udraab:

»Kammerraad Svirum! da har Deres gule Plydses Bukser ogsaa faaet al Landsens Ulykke.«

Ved disse Ord stak jeg mekanisk Hovedet frem og ud af Sengen, hvori jeg laa.

Der stod hele Jagtpersonalet; »Fanden med Bukserne!« raabte Hr. Lammestrup, »det er

værre med Maren; hvordan tænker I, hun har set ud?«

»Lever hun?« spurgte jeg ængstelig, »er hun uden Fare? og vil hun tilgive mig ulyksalige?«

»Bagefter,« svarede han, »har vi godt ved at grine. Hun og de andre Tøser sidder nu dernede og skvaldrer og gør sig lystige over visse Folk, der falder over deres egne Ben.«

Dette sidste sagde han med et malisjøsk Grin; men jeg vendte mig lig en døende om til Væggen og sukkede med Digteren:

»Imellem os er alle Baand opløste;
»Med evigt Brændemærke staar jeg nu,
»Og aldrig kan jeg denne Plet aftvætte —
»Een Ting jeg kun vil raade eder til,
»Og hver, som sin Forstand, sit Liv har kær:
»Lad ingen dødelig formaste sig
»Til Fod at sætte paa det Helveds Gangtræ!
»Lad det jo før jo heller kaste af!
»Det er — forpestet —

»Al Landsens Parykker!« hviskede Hs. Velærværdighed, »han snakker over sig, han gør Vers — bliv du hos ham, Hans Mikkel! og lad os andre gaa ned og faa os en lille Knægt! —«

Ud listede sig alle Jægerne og overlod mig til min grænseløse Jammer.

Tredje Dagen derefter gyngede min Ven og jeg paa Kattegattets Bølger.

VI.

Tyve Aar derefter.

Ved Enden af denne min Fortælling vil jeg nu henvise til Begyndelsen, hvor jeg sagde, at jeg efter min Københavns-Rejse gjorde en Udflugt til Vendsyssel; her leveres Resultatet af samme.

Paa min gule Nordbagge skred jeg fra Sundby henad mod Skuepladsen for hine min Ungdoms mærkelige Eventyr. Mine Ben var endnu ikke blevne kortere, og derfor kunde jeg i de dybe Hjulspor med Støvlenæserne mageligt skumme Duggen af Græsset og stundom understøtte Hestens vaklende Gang. Halvt ridende, halvt spadserende naaede jeg saaledes ved Middagstider det gamle Tyreholm, den dejlige Maren Lammestrups Fødegaard.

Jeg red over den Eng, paa hvilken fordum hin mærkværdige Bataille forefaldt. Høstakkene stod der endnu som dengang; men de skønne Amazoner var borte:

»Die hübschen Mädchen die bleiben fern —
»O Traum der Jugend, o gold'ner Stern!«

Jeg spurgte en Karl, som gik og arbejdede, »om Hr. Lammestrup endnu boede paa Gaarden?«

»Nej!« svarede han, »han er død for mange Aar siden; her bor nu Per Madsen.«

Jeg vilde ogsaa have spurgt efter min gamle Maren; men skønt — om jeg husker ret — enogtyve andre Pigebilleder siden hin gyldne Tid havde fordunklet hendes, gad jeg dog nødig høre, at ogsaa hun maaske kunde være død og borte.

Jeg red videre og kastede i Forbifarten et alvorligt Blik til det Hus, som hendes Nærværelse engang forskønnede.

Jeg nærmede mig Svirumgaard. Den sivkranste Sø laa foran mig. Mit Øje ledte om Bækken, den forpestede Bæk, der opslugte en af mine skønneste Forhaabninger.

Se! min Forbandelse var opfyldt: Gangtræet var ikke at finde, sikkerlig for længst overgivet til Ilden — en alt for lemfældig Straf —; hele Engen var forvandlet til Agerland og Bækken selv bleven til en vandløs Grøft.

»Bor ikke Kammerraad Svirum her?« spurgte jeg en mødende Fodgænger.

»Han er død for mange Aar siden!« lød Svaret.

Saa jubler nu, I Ænder! — tænkte jeg — og sejl med opløftede Hoveder omkring i den fredelige Sø! Ingen Spion vil mere opspore eders lønlige Reder, ej heller mit svære Korpus plumre eders klare Element!

Jeg red videre fort.

Af Statskalenderen vidste jeg, at min Ungdomsven Hans Mikkel var Præst efter sin Fader; thi fra ham selv havde jeg, siden han forlod Hovedstaden, hverken hørt eller set en Tøddel.

»Aus den Augen, aus dem Herzen!« (Ude af Øje, ude af Sind).

Om den gamle Ruricolus var forflyttet til et andet Kald, eller om han havde resigneret eller ogsaa maaske var død, derom var jeg aldeles uvidende.

Naar man i et femtedel Sekulum ikke har set en fordums Ven, naar saa mange Aar — rige paa Begivenheder, frugtbare paa Erfaringer, sørgelige saavel som glædelige — er henrundne siden hint Ungdoms muntre Samliv, da banker Hjertet med en sælsom glad Urolighed Gensynets Time i Møde. Men man finder saare sjælden, hvad man venter, fordi man ikke forud belaver sig paa Tidens mægtige Indvirkninger. Man vil have Vennen, som han var, og glemmer, at intet bliver, som det er.

Jeg tænker mig endnu stedse min kære Ruricolus, den smukke, moderne, pyntelige Student, Damernes Yndling, sine Kammeraters vakre, velvillige og altid hjælpsomme Ven, livsglad, men maadeholden og anstændig i alle Nydelser, en dygtig Teolig og dertil en Kender og Ynder af den skønne Litteratur; under dette sidste Hensyn havde vi især engang været hinanden uundværlige.

Thi higede jeg nu efter at springe af Hesten og kaste mig i hans Arme med det Udraab:

»Es waren schöne Zeiten, Carlos!

Men — det kom ganske anderledes.

Det første menneskelige Væsen, jeg ved min Indridelse i Præstegaarden fik Øje paa, var en tyk og rødmosset Mand i en luvslidt graa Frakke, med Træsko paa Fodderne og en gammel lavpuldet Hat paa Hovedet.

Personen — jeg havde antaget ham for Præstens Kusk eller Avlskarl, dersom ikke et uhyre Merskums Pibehoved i hans Haand havde givet mig Ideen om en Forpagter — Personen stod midt paa Møddingen, omringet af Høns, Ænder, Gæs og Kalkuner, dem han med udstrakt Pegefinger syntes at overtælle.

»Er Præsten hjemme?« spurgte jeg og lettede lidt paa min Hat.

»Syvogfirs, otteogfirs, niogfirs, halvfems: det er mig!« lød Svaret.

Jeg opspilede begge mine Øjne og — genkendte nu først min Ungdomsven.

»Men Hr. Pastor!« sagde jeg, »kender du mig virkelig ikke?«

Han gik ned af Møddingen og hen imod mig, men langsomt og forsigtig for ikke at træde paa de smaa velsignede Ællinger.

»Hm!« brummede han med et roligt Smil, »det kommer mig rigtignok for —«.

»Saa du har ganske glemt din gamle P i e t r o ?« raabte jeg.

»Eja! er det dig?« svarede han og rækkede mig Haanden. »Naa, det maa jeg bekende! Kom nærmere, min kære, gode Ven! M o r t e n! tag den fremmedes Hest! — Er den vant til at staa inde, eller vil du have den paa Græs? Du bliver dog hos os i Nat?«

»Jeg har i Sinde at blive inde,« svarede jeg, »og min Hest vil nok helst staa ude.«

»Det er en kon lille Kat!« sagde han og gik rundt om Hesten, idet jeg stod af, »men en Smule

fransk paa Forbenene — aa! Morten! den blakkede Kjesten er stærk owsen, glem ikke at trække hende til Tyrs! — Naa, velkommen skal du være! — Læg et Tøjr paa denne Pillik (daarlig Hest), Morten! og sæt ham ud i Svinetoften! og glem ikke at ringe den store So! den gaar og roder i Kartoflerne. Hører du! — Gaa nu indenfor, (det gjorde jeg) og lad Hvile falde paa dig! Hvad vil du først have? en Tevandsknægt? Hvordan har du saa levet siden sidst? Du er bleven gammel — Maren! giv os Tevand!«

Disse sidste Ord raabte han ud ad Køkkendøren.

Denne Modtagelse jog enhver som helst poetisk Eruption (Udbrud) tilbage i min noget afkølede Barm, og Omfavnelsen udeblev. Imidlertid stak en Rolling efter den anden Hovedet ind ad Køkkendøren for at se den fremmede Mand, og til samme Tid saa jeg et Par Ansigter paa Vinduesruderne, der forsvandt saa hastig, jeg kastede mine Øjne derhen.

»Er det dine Børn alle?« spurgte jeg. »Hvor mange har du vel?«

»En for hver Finger!« svarede han mørk og treven, »jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre med dem. Man har ondt ved at holde Klæderne paa Kroppen af dem; at holde nogen frem til Studeringer, det er plat umuligt. Hvad skal der blive af dem?«

Nu kom hans Kone med Teen; jeg hilste.

»Kender du ham?« spurgte Ruricolus hende, »det er den samme, som engang dyppede dig i Bækken ved Svirumgaard.«

Ja, i Sandhed! det var hende; men ak, ogsaa hun, hvor forandret baade af Ansigt, Skabning og Væsen!

»Ej se!« sagde hun med et tvungent Smil og arrangerede Tebordet. »Det glæder mig at se Dem igen — det er længe siden, vi havde den Ære — maa jeg gi'e Fløde eller Rom?«

Dog, hvorfor skulde jeg længer trætte Læseren

med Beskrivelsen af et Optrin, der paa mit varme Blod havde en ganske kremortartarisk Virkning?

Saaledes kan Tiden udslette, dæmpe, tilintetgøre Skønhed, Vid og Munterhed, og hvad den maaske kunde levne, det skal sikkerlig nok gaa under i Næringssorg, Tidens trofaste Medarbejder.

I graat Humør forlod jeg tidlig den følgende Dag min stakkels rustificerede Ven, drøvtyggende paa det lidet opbyggelige, forslidte Emne:

»Tempora mutantur et nos mutamur in illis:

Tiden foranderlig er og forandrer os alle tillige.

Jordbærret.

»Spurgt!« sagde jeg.

»Spurgt!« sagde Baghaanden.

»Forhaand!« raabte jeg resolveret.

»Solo!« sagde min Hr. Doktor, idet han slog sin udspilede Kortvifte sammen, lagde den paa Bordet og den højre Haand med stille Resignation oven paa den venstre.

Jeg saa paa ham. »Selv Solo!« raabte jeg, holdende Kortene tæt ind til mit Bryst.

»Kulør!« hviskede han ømt og sagte.

»Selv Kulør!« skreg jeg, idet jeg lettede mig lidt fra Stolen og satte mig haardt ned igen.

»Jeg skal ingen have!« sagde Smith.

»Saa bliver Spadille liggende,« svarede jeg polisk.

Jeg vil lade hele Verden dømme, om jeg ikke burde gøre, som jeg gjorde. Jeg havde Spadille, Manille smaa femte i Træf, Sparkonge tredje, Ruderdame blank. Jeg sonderede een Gang: fra Smith faldt Syven, — Mellemhaanden var renonce. Skeen i en anden Haand! tænkte jeg og kom nu stikkende med min Konge.

I det samme ringede det paa Porten.

»Det var ikke sært!« raabte han ærgerlig, »her er aldrig Ro!« Han bekendte.

Jeg spillede Ruderdame ud, Mellemhaanden stak og kom med Ruder igen, Smith lod gaa. Det var en vanskelig Kasus: jeg kunde vinde paa fire; men jeg kunde ogsaa spille mig selv remis en trois, jeg var ganske raadvild.

»Ikke betænke sig saa længe!« sagde Smith; »naar man betænker sig, gør man gerne det gale.«

»Vi spiller ikke om Svovlstikker,« svarede jeg, det var Skilling, 96, Krøllen til Beten; det var just ingen Pindelombre.

Nu pikkedes der paa Døren, det var den vagthavende Jordemoderlærling.

»Jeg skal tage dine Kort!« tilbød Løjtnanten, der sad over.

»Nej vist ikke!« svarede Smith; »det er maaske ingenting, jeg kan snart komme igen.«

Han gik ud med Kortene i Haanden og lod Døren staa paa Klem; men næsten i samme Øjeblik rakte han dem ind og sagde: »Spil med Forstand og husk paa, hvad der er ude!«

»De har dog ikke set Møllers Kort?« spurgte jeg.

»Paa Ære, nej!« svarede han.

»Men dem, der er kastede?« gentog jeg.

»Om jeg saa skulde dø paa Stedet,« forsikrede han, »kan jeg ikke huske et eneste af dem.«

»Vi kunde jo ogsaa,« faldt Møller ind, »tage os en lille Nappes og røre os lidt!«

»Det var et nederdrægtigt godt Indfald!« raabte Løjtnanten og sprang op, »lad os fouragere. Hvor monstro han forvarer sin Proviant?«

»I Hjørneskabet,« svarede Møller.

Løjtnanten gik derhen og udpakkede Brød, Ost og Smør.

»Flasker ser jeg ingen af,« sagde han, »undtagen de skulde findes her oppe i det øverste Rum.«

Han kikkede derop, tog noget derudaf og blev saa staaende ganske tavs og stille.

»Jeg tror, mellem os sagt, at Løjtnanten drikker for os alle, ligesom den katolske Præst!« raabte Møller og gik hen til ham.

I det samme saa jeg, at Løjtnanten hastig stak noget, der saa ud som et Miniaturportræt, op i Skabet; han vendte sig om til os, bleg og ganske lang i Ansigtet.

»Brændevinen! Brændevinen!« sagde Møller utaalmodig; den anden stod endnu med Flasken i den ene Haand og saa sig om efter Glasset, som han holdt i den anden. Møller tog begge Dele fra ham og sagde, idet han skænkede: »Blitz! Bomben und Granaten! hvad den slemme Syge fejler vor Løjtnant?«

Denne for med Haanden over Panden, som om han vilde bortviske en ubehagelig Forestilling, og svarede med et tvungent Smil: »Ingenting, par di si fait!«

Derpaa gjorde han en Vending, greb Flasken og skænkede Ølglasset fuldt.

Nu stak Møller i en Skoggerlatter og raabte: »Spøger det i Hjørneskabet?«

Han løber derhen, finder Portrætet og siger, idet han holder det frem for Lyset: »Aha! her har vi nok den lille Nisse!«

Men som han kaster Øjnene derpaa, farer Blodet ham op i Ansigtet; han taber Mælet, han skotter til Løjtnanten, han stirrer paa Billedet, han skeler til mig —

»Musz mal auch das Wunderbild sehen!« siger jeg.

Møller flyr mig det ganske mekanisk og drikker Brændevin af Ølglasset.

Det var en ung og underskøn Dames Portræt, malet paa Elfenben og indfattet i en smukt udarbejdet Sølvramme. Det eneste, der vansirede eller udmærkede Billedet, var et Modermærke i Skikkelse af

et Jordbær midt i den aabne, skønne, af Kastanielokker flankerede Pande.

»Mine Herrer!« sagde jeg, »tilforladelig! det er et Ideal af Skønhed, formodentlig vor Doktors Kæreste, skulde De maaske kende Originalen?

— — Ingen svarede, hver stod i sit Vindue; den ene trommede paa Ruderne, den anden fløjtede — —

»Det er bedst, man gemmer det igen!« vedblev jeg og lagde det derop, hvor det var taget.

Nu kom Smith tilbage. Han brugte en slem Mund, fordi han var jaget fra sin Lombre for ingenting:

»Her skal man staa paa Pinde for det Kram — hæ! saa vil de, og saa vil de inte, — det er tredie Gang, den Mammeselle gør Anskrig, og saa er det lutter Vind — hæ! det er et Hundeliv her. Naa! det var ret! jeg ser, I har benyttet Tiden, har I faaet Jer en Roborans, saa kom og lad os sætte vor Solospiller en net lille Kodille! Møller stak sidst og spillede Ruderfem igen, og jeg lod gaa, — gid den sad igen i din Hals, din Klokker!«

Under denne Monolog satte han Flaske, Glas og Tallerken bort, sig selv paa sin Plads og tog sit Kort — Møller og jeg ligesaa. Løjtnanten kom langsomt efter og saa til.

Det var det store Spørgsmaal, om jeg skulde lade Møller faa det andet Stik? Var der en Trumf bleven liggende, var det rigtigt, og vilde han komme med Ruder igen, ligesaa. — Velan! fix oder Nix! jeg kastede en lille Spar til og strøg Stikket blideligt over til ham. Bravo! han kommer virkelig med nok en Ruder.

Smith, saasnart han ser den, drejer sig halvt om fra Bordet og gør en Grimasse, som naar en pludselig har faaet noget irriterende ned i en hul Tand; hans hele Legeme fik Trækninger, som om han var traadt paa en Ligtorn.

»Møller! Møller!« sagde han ømt bebrej-

dende, men tillige langsomt og med alvorlig Patos, »Du spilled D . . . . g . . . m . ., som om Du sad i Taaget.«

Og dermed hug han Basta i med en saadan Force, at den sprang over til Makkeren og ned paa Gulvet.

»Naa, naa!« sagde denne, »et godt Ord igen! jeg spiller efter Raison, — hvad skulde jeg gøre?«

»Hvad Du skulde gøre?« svarede S m i t h, »hvad Du skulde gøre? Du skulde ikke gi'e ham Spillet lige i Hænderne, ikke spille hans Renonce, ikke sætte mig under Surkoup.«

»Skal jeg da,« spurgte hin med bittersød Ydmyghed, »spille det, jeg ikke har?«

Imidlertid laa Løjtnanten og ragede efter Basta under Sengen, og jeg glædede mig i mit stille Sind over Modspillernes Uenighed.

I dette vigtige Øjeblik kom Jordemoderen atter farende og raabte ind ad Døren: »Hr. S m i t h! Hr. S m i t h! vil De nu komme?«

»Nej saa . . . . om jeg vil!« raabte han, »skal jeg nu løbe April igen, hver Gang hun piber dernede?«

»Her er Basta!« sagde Løjtnanten og lagde den paa Bordet.

»Ja, men nu bliver det Alvor, Hr. S m i t h!« gentog Jordemoderen, idet hun gik hen og hviskede noget til ham.

»Godt, godt!« sagde han og rejste sig, »men gør nu først noget ved Basta.«

Jeg lod den gaa, naturligvis.

Derpaa lagde han sine Kort op og sagde: »Saa kan De jo ikke tabe længer — det var en nederdrægtig Solo! — nu sidder jeg over; men kommer jeg ikke, naar dette Spil er ude, faar De opgøre, adjøs saalænge! det var F . . . . . til Solo!«

Med denne oprigtige Ytring var han ude af Døren.

Vi andre ventede et Kvarterstid efter ham eller længere. Imidlertid røg vi Tobak og spadserede op og ned ad Gulvet. Jeg begyndte flere Gange paa at indlede en Diskurs; men de to andre Herrer svarede saa kort og adspredt, at jeg nok mærkede, deres Tanker var andet Steds henne. Beterne skøttede jeg ikke om at dele, da vor Vært var den eneste Tabende.

Han kom, gik frem og tilbage i Værelset, stødte til Hjørnet af Spillebordet, saa Penge og Jettons dansede mellem hinanden, et Ølglas faldt over Ende, skyllede Indholdet ud over Beterne og gjorde saaledes al Regning og Deling overflødig — Skade for min pæne Solo! — han blev ved »als wie nichts« i sin anden Marsch, traadte Løjtnanten (der ved Revolutionen paa Bordet havde gjort Front imod ham) paa Foden, mærkede det ikke, bad ikke heller om Forladelse, rendte sin Pande mod den aabenstaaende Skabdør, sagde ikke Av, bandte ikke heller — kort: han var rent forstyrret.

»Du har nok haft en ubehagelig Forretning?« spurgte jeg.

»Saa temmelig, saa temmelig!« svarede han.

Derpaa gik han hen til Skabet, greb det omtalte Portræt, saa paa det, lo af Arrighed, kastede det mod Gulvet, stampede paa det, saa Glasset knasedes i utallige Partikler, tog det op igen, saa atter paa det og gned det saa vel seksten Gange rundt i Ølfloden paa Bordet, og smed det endelig hen ad Gulvet.

»Det er en summarisk Metode,« sagde jeg lidt pirret, »at opgøre Balancen paa — Winkel-Horn slipper ikke saa nemt til det; men ellers er det noget usædvanligt, at tørre Beter ud med en smuk Piges Næse.«

Nu blev han opmærksom paa sin Forgaaelse; gjorde Undskyldninger og Tilbud, som dog ikke kunde antages.

»Tingen,« sagde jeg, »kommer dog aldrig in statu qvo; den tidt omrørte Dame kan snarere faa

sin Næse igen end vi vore respektive Beter; men da hun efter al Formodning er Skyld i Ulykken — thi din Haand var kun et blindt Redskab — er det også billigt, at Straffen faldt paa hende. Hun har vel tildels udstaaet den; men skulde det ikke være nok, kan vi jo bringe hende et pereat i en Bolle Punsch, som Smith betaler, hvad siger vor Doktor hertil? og hvad sige de andre gode Herrer? Skal vi drikke den hos mig i Dag otte Dage og saa faa os en ret andægtig Lombre til? For en Sikkerheds Skyld kan vi jo skrive Beterne paa Papir. Her er min Finger!«

Med disse Ord satte jeg Tommelfingeren i Bordet; de andre tre satte deres ved Siden af — nota bene ganske stiltiende.

Løjtnanten var den første, der kom i sin gamle aise; han brast i en Skoggerlatter og sagde: »Det lader til, Gentlemen! at vi alle tre har karamboleret paa en Bal, lad os, naar vi samles igen, meddele hverandre vore Æventyr.«

Dette indgik Doktoren og Møller, og dermed skiltes vi ad, hver til sit.

Vi samledes efter Bestemmelse. Jeg foreslog, at vi skulde spille akkurat i to Timer, da først spise min Værtindes Smørrebrød og drikke Punschen, samt under Nydelsen af disse gode Ting aabne Hjerternes Sluser — det bifaldtes. (Under Spillet tildrog sig intet andet mærkværdigt, end at jeg en Gang blev Kodille paa fire Matadorer sjette i Rødt, og at Møller gjorde to slemme Bukke, der var Løjtnanten saa gode som ti Rigsdaler. Men — kan jeg tro — de var hverken de første eller sidste, han i sit Liv har begaaet).

Glassene var tomte en Gang og fyldte den anden, da jeg opfordrede mine Gæster til at fortælle. Løjtnant Lund begyndte:

»Jeg skal aldrig nægte,« sagde han med et Komma og et Træk af Piben mellem hvert af disse Ord, »at jeg jo troede, at en vis lille Pi'e var m i n Kæreste — ene og alene, men nu mærker jeg, at hun har besat en Terne, og at jeg maa lade mig nøje med et simpelt Udtræk. Jeg skal aldrig nægte, at jeg har været charmeret i Tøsen, for hun er ganske nederdrægtig smuk; men i en saadan Affaire skøtter jeg ikke om at ta'e Whist med, og derfor vil jeg ogsaa i Morgen sende hende hendes Ring tilbage.«

Her tog han den af, puttede den i Lommen og tømte sit Glas; jeg fyldte det, og han vedblev:

»Jeg skal aldrig nægte, at Jfr. J e n s e n er den nysseligste Glut, jeg kender; og jeg vilde gi'e meget til, at hun var ligesaa god, som hun ser ud til. Det er vel et Par Maaneder siden, jeg første Gang var i Selskab med hende hos en Familie, der ejer et Lyststed her udenfor Byen. Da jeg kom ind, sad hun ved Fortepianoet, — hun spiller nederdrægtig godt — og sang til — hun synger rasende dejligt, jeg fik straks ligesom en Slags Hjerteklavappelse, og nær var jeg bleven rent konfus, da Værtinden bad mig spille en firhændig Sonat med hende.

»Der var just adskillige Passager i samme Sonat, hvor vi maatte ha'e Armene overkors, det er Gavtyvestreger af Komponisten; hver Gang vi berørte hverandre, fornam jeg et elektrisk Stød, der gik op igennem Armen og tværs igennem Brystet ind i den venstre Side. Kort at fortælle, mine Herrer! jeg mærkede straks, at jeg var skudt — hun mærkede det ogsaa, for hun rødmede lidt og smilede saa smaat, hver Gang jeg skottede til hende. Og — kort at fortælle, jeg kom herefter næsten hver Dag i Selskab med hende, og i Dag er det netop fire Uger, siden vi vekslede Ringe.

»Jeg skal aldrig nægte, at det krapperer mig en Smule, at finde mig selv en trois ved dette hersens Parti, for hun er nederdrægtig smuk, og jeg ved ikke

anden Fejl ved hende, end at hun har et lille nysseligt Jordbær midt i Panden, og saa at hun — som jeg nu mærker — maa være en Smule Kokette.«

Her endte Løjtnanten sin Rapport, idet han skyllede et Glas ned og tændte den udgaaede Pibe. Møller lagde sin bort, klinkede med ham, drak og begyndte:

»Det kan, mellem os sagt, være en fire Maaneder, siden jeg første Gang saa Jomfru Jensen, og det var ved Udstillingen paa Charlottenborg, og saa snart jeg fik Øje paa hende, saa jeg ikke et eneste Maleri mere, for det er, mellem os sagt, en ganske overordentlig dejlig Pige. Hvad gør jeg? Jeg følger hende af den ene Sal i den anden og ud af Gaarden og over Kongens Nytorv og gennem Vimmelskaftet; men som hun, tillige med en ældre Dame og et Mandfolk, der ledsagede dem, drejer om ad Badstuestræde og jeg vil efter: hvad gør saa jeg? ta'er for kort en Svingning og falder, mellem os sagt, over Marskandiserens Trappe.

»Det værste var, at mine sorte Silkebukser revnede over Knæerne, for nu kunde jeg ikke følge min skønne ubekendte længere, men maatte stræbe at komme hjem, jeg boede dengang, mellem os sagt, paa Kultorvet. —

»Jeg ærgrede mig noget ganske overordentlig; men hvad var herved at gøre? Jeg bestilte i fjorten Dage ikke andet, end gik fra det ene Sted til det andet, hvor jeg kunde haabe at træffe hende: paa Charlottenborg, paa Komedien, i Kongens Hauge og paa Volden; men væk var hun, og væk blev hun.

»Hvad gør jeg saa? Omsider faar jeg det Indfald at gaa ud paa Assistentskirkegaarden — der var hun, tillige med en anden Dame. Jeg blev ganske overordentlig glad og fulgte dem i en Frastand rundt omkring i de Dødes Hauge. Men hvad sker? allerbedst som hun gaar, falder hun, mellem os sagt, over en Gravsten, gi'er et Skrig, vil rejse sig med

den anden Dames Hjælp og formaar det ikke. Hvad gør jeg? jeg farer hen og tilbyder min Tjeneste, at ledsage hende hjem, at hente en Hyrevogn, og kort at fortælle, paa denne Maade bleve vi bekendte, og — lad mig se, — nu er det netop to Maaneder siden, vi bleve forlovede. Her er hendes Ring,« han drog den af Fingeren og stak den i Lommen, »og i Morgen skal hun faa den tilbage.

»Jeg ser, hun har benyttet de to Maaneder, jeg har været ovre i Fyen, til at forlove sig med vor Ven Løjtnanten. Mellem os sagt, har det rigtignok ærgret mig saa temmelig, for Pigen er ganske overordentlig smuk, og jeg ved ingen anden Fejl hos hende, end at hun har en lille rød Plet som et Jordbær, men ikke nær saa stor, i Panden, og saa at hun, mellem os sagt, maa være lidt løs paa Traaden.«

»I og for sig selv,« tog nu Smith Ordet, medens han tre Gange smækkede paa sin Snustobaksdaase, aabnede den, forsynede først det ene Næsebor, saa det andet, for mellem os sagt, han bruger ikke at ryge, børstede Kjolerabatterne, kastede det højre Ben over det venstre, tog sit Tørklæde op og spredte det over Knæet. »I og for sig selv,« sagde han, »er det en bandsatisk Historie — havde jeg nær sagt — at saadanne tre Kavalerer som vi skal holde Lyset for denne hersens Mammeselle. Imidlertid er det dog ret godt, at det i Tide er kommen til en Forklaring imellem os.

»Det kan være en seks Maaneder siden, Professoren en Dag, han ikke befandt sig vel, bad mig besøge hans Patienter. Iblandt dem var bemeldte Jomfru Jensen. I og for sig selv var hendes Sygdom af ingen Betydning; men jeg fik det bandsatiske Indfald, havde jeg nær sagt, at gøre den en Smule farlig; jeg tror næsten, det var for at gøre mig lidt vigtig og for at faa Anledning til at komme des før og des tiere igen. Men desværre kom baade hun og Professoren sig altfor snart, havde jeg nær sagt.

»Imidlertid fortsatte jeg mine Besøg saalænge, indtil vi begge var blevne enige om at forlove os; og det kan være nu lidt over fire Maaneder siden, vi vekslede Ringe. Her er hendes, den skal hun have tilbage i Morgen den Dag. Portrættet, som aabnede Øjnene paa os, har jeg selv malet; for jeg fusker lidt paa Kunsten, havde jeg nær sagt. I og for sig selv var det godt, at I fik fat paa det.

»At jeg blev saa konsterneret i Dag otte Dage, da I var samlede hos mig, det skal jeg snart forklare Jer: Et Par Dage efter vor Forlovelse kom jeg ind paa Stiftelsen, og hun bildte mig ind, at hun paa samme Tid skulde rejse til Møen, jeg har Brev fra hende, at hun just i Dag vilde komme her tilbage. I og for sig selv er hun dog forbleven her i Byen og har benyttet dette Mellemrum bandsatisk godt, havde jeg nær sagt, til at forlove sig endnu et Par Gange.

»Hvad sker? for en halv Snes Dage siden kommer et besløret Fruentimmer ind paa Stiftelsen, det var hende, der sidst saa tidt afbrød vores gode Lombre; den første Gang jeg var nede hos hende, saa jeg en Ring paa hendes Finger, der lignede min Forlovelsesring saa akkurat som en Draabe den anden. Den næste Gang hviskede Jordemoderen til mig: at det var en Jomfru Jensen, for et Brev med saadan Udskrift var falden ud af hendes Strikkepose; og den sidste Gang skete det under Forretningen, at Sløret gled ned over Panden, og hvor hastig hun end trak det op igen, fik jeg dog Øje paa det bandsatiske Jordbær.«

Her sprang Løjtnanten op og snoede sig nogle Gange rundt paa Gulvet, og Møller tabte sin Pibe.

»I ser altsaa,« vedblev Smith, »at vi i det mindste er fire om Pullien, og at ingen af os er første Mand. I og for sig selv er det lidt ubehageligt, for det er en bandsatisk smuk Pige, og jeg ved intet andet at udsætte paa hende end det omtalte

Jordbær, og saa at hun maa være temmelig løsagtig, havde jeg nær sagt.«

»I og for sig selv,« tog jeg nu til Orde, »skal jeg aldrig nægte, at det mellem os sagt er en ganske overordentlig nederdrægtig, bandsatisk Historie, og at merberørte Jomfru Jensen ikke burde saaledes dø i Synden, havde jeg nær sagt. Hvad tykkes Ihr Herren! om at oversende hende alle tre Ringe paa en Gang ved min ringe Person? det vil overraske hende. Men apropos, er hun endnu paa Stiftelsen?«

»Hun forlod den i Gaar,« svarede Doktoren.

»Jeg skal ellers aldrig nægte,« faldt Løjtnanten ind, »at denne Akkouchement kommer mig lidt uventet. Det er kun tre Uger siden, jeg saa hende, og da kunde jeg mindst drømme om, at hun var paa saadanne gode Veje, det er mig fast ubegribeligt, hvor jeg har haft mine Øjne.«

»Eller hun sin Korpulence,« afbrød Møller; »det er kun to Maaneder siden, jeg saa og omgikkes hende daglig, og før vilde jeg troet, mellem os sagt, at Himmelen skulde falde ned. — Det er noget ganske overordentligt!«

»Pereat!« raabte jeg og strakte mit Glas ud over Bordet, »pereat Jomfru Jensen; men vivat det lille Jordbær i hendes Elfenbenspande!«

Vi stødte sammen og drak, jeg med indeklemt Latter, de andre med indeklemte Suk.

Man vil sige, at Vin indeholder mange Sandheder — det kan være; men Punsch indeholder bestemt store Løgne, for da vi havde tømt Bollen, fandt vi alle fire, at man ikke kan tro noget Fruentimmer.

Dagen derefter gik jeg med mine tre Ringe i en lille rød- og gulmalet Nürnberger-Tinkurv hen til Jfr. Jensens Bopæl, hvilken jeg af Løjtnanten, som sidste Hane i Kurven, havde ladet mig betegne.

Hun var alene; jeg kendte hende straks paa det tidt omtalte Mærke, der ellers, mellem os sagt, slet ikke vansirede hendes bandsatisk dejlige Ansigt. For-

Resten saa hun — efter Omstændighederne — overordentlig frisk og blomstrende ud.

»Er det Jomfru Jensen, jeg har den Ære at tale med?« spurgte jeg; dog ikke fuldt saa skødesløst, som jeg havde foresat mig.

»Det er mig,« svarede hun.

»Jeg har nogle Kommissioner til Dem,« vedblev jeg, gribende efter Æsken, i hvilken Kurven var, hvori Ringene laa; »for det første skal jeg hilse fra Kandidat Smith paa Akkouchementhuset.«

Hun gjorde store Øjne og sagde med den ærligste Mine af Verden: »De maa tage fejl, min Herre! jeg kender ingen Kandidat Smith.«

»De kender ham ikke?« spurgte jeg forundret; »da har De dog kendt ham, da De for et halvt Aars Tid siden var syg.«

»Jeg har ikke været syg i det sidste Aar,« svarede hun ligesaa forundret.

»Det fornøjer mig,« sagde jeg, lidt forbløffet over hendes Fripostighed; »det er meget muligt, at det kan være gaaet Dem af Glemme; men jeg vil dog haabe, at De endnu erindrer Dem Fuldmægtig Møller?«

»Fuldmægtig Møller?« gentog hun langsomt, »ligesaa lidt, min Herre!«

»Heller ikke,« vedblev jeg ærgerlig, »at han kom Dem til Hjælp, da De faldt over en Gravsten paa Assistentskirkegaarden og forvred Deres ene Fod?«

Hun smilte, men satte straks et alvorligt Ansigt op og sagde: »Her maa finde en Fejltagelse Sted.«

»Ganske vist,« faldt jeg ind, »begge mine Venner har taget mærkelig fejl; den tredie ligesaa — De har formodentlig ogsaa glemt Løjtnant Lund af **** Regiment?«

Her blev hun blodrød: »Jeg kender en Løjtnant Lund,« sagde hun sagte og forvirret.

»Meget vel!« vedblev jeg, idet jeg aabnede Æsken, tog Ringene ud af Kurven og rangerede dem

paa Bordet for hende: »egentlig skulde disse tilhøre Dem alle tre; men da De ikke behager at kendes ved flere end den ene, vil De da være saa god at udtage Løjtnantens?«

Med stigende Forbavselse havde hun set mig udkramme disse smaa Kærlighedspanter; og da hun fik Øje paa den sidste, udstrakte hun hurtig og nysgerrig Haanden efter den. Men ligesaa hastig slængte hun den igen, som om den havde været gloende. Hun blegnede, skjalv, hendes Barm hævede sig, opsvulmet af Smerte, og havde hun ikke grebet fat paa Bordbladet, tror jeg, hun havde segnet.

Endelig fremstammede hun: »Hvem er De, min Herre?«

Jeg sagde hende det.

»Har Løjtnant Lund,« spurgte hun videre lidt mere fattet, »virkelig selv leveret Dem denne Ring til mig?«

Jeg bekræftede det og lagde til, at de to andre Herrer havde beæret mig med samme Kommission.

I samme Øjeblik for en lille nysselig hvid Haand frem ved min højre Side (Jomfru Jensen stod foran mig paa den anden Side af Bordet), greb efter Møllers Ring, og et ængsteligt: »Herre Jeh! hvor kommer den her?« lød tæt ved mit Øre.

Jeg kastede Hovedet om, nu var Raden til mig at forbavses: der stod den livagtige Jomfru Jensen Nr. 2.

Jeg saa atter hen til Nr. 1 — jo, hun var der ogsaa! det løb rundt, det løb surr i mit Hoved; og dog begyndte et dunkelt Lys at virre for mine Øjne — endnu tav begge Pigerne.

Da lød et »Ih Du min Gud!« bag ved mig, og en lille nysselig hvid Haand stak frem ved min venstre Side, greb efter Smiths Ring, men for hastig tilbage, som om den havde rørt ved en Slange.

Himmel! Jord og seksten Elementer! der stod Jomfru Jensen Nr. 3.

Men nu blev det ogsaa med et højlys Dag i min formørkede Hjernekiste.

Jeg betragtede de tre Gratier en efter den anden, fandt rigtignok en betydelig Søsterlighed imellem dem, — Jordbærret havde de alle. Alligevel, naar man saa dem samlede, kunde de lettelig adskilles: Nr. 1 var højere end de andre og lidt smallere af Ansigt; Nr. 2 var mest fyldig og rødmusset; Nr. 3 derimod temmelig blegladen. Jeg brød Tavsheden og talte som følger:

»Mine skønne Damer! jeg er kommen her — med gunstig Permission og sans comparaison — som en Hund i et Spil Kegler; og jeg forsikrer Dem, at Deres Forundring er ikke større end min; men jeg tør haabe, at alle Misforstaaelser vil jævnes, og alle Dissonanser opløse sig i den fuldkomneste Harmoni.«

Efter denne vakre Indledning begyndte jeg et ordentligt Eksaminatorium.

Af samme gav det sig tilkende: 1) at de tre Piger var Søstre; 2) at de i det sidste Aar havde opholdt sig hver hos sin særskilte Slægtning; 3) at Doktorens Kæreste virkelig de sidste fire Maaneder havde været i Fyen og først nu var kommen tilbage; og endelig 4) at alle tre lige til dette Øjeblik, paa deres respektive Kæresters Forlangende, havde holdt deres Forbindelser aldeles hemmelige for hverandre.

Jeg fortalte til Gengæld, hvorlunde Portrættet havde været den uskyldige Aarsag til al denne Ulykke; — om hin beslørede Dame, der havde gjort min Doktor saa balstyrig, tav jeg aldeles; thi hun maatte aabenbart være en baade ham og de andre uvedkommende Person.

»Ved en forunderlig Hændelse,« sluttede jeg, samlende mine Ringe, »er jeg bleven syvende Mand i en tredobbelt Hemmelighed; men — som jeg haaber — ikke for det værste. Paa mine tre Patroners Vegne gør jeg allerunderdanigst Afbigt for en Synd, der alene har sin Grund i deres oprigtige Kærlighed.

Dernæst beder jeg, at det maa tillades de angergivne Syndere personlig og saa snart muligt at hente de elskværdige Damers Tilgivelse.«

De søde Piger smilte og tilnikkede mig et enstemmigt ja.

»Men Ringene,« sagde Doktorens Kæreste, »beholde vi saalænge; anden Gang indløses de kun med Knæfald og Taarer.«

Og saa skete det. — Og nu er ogsaa Anekdoten fortalt; saadan en kort Historie er ikke længere. Jeg vil blot tilføje: at Aaret derefter fik Løjtnanten Kompagni, Fuldmægtigen Kontor, og Doktoren Kirurgikat; thi holdt de alle tre Bryllup paa en Gang, og jeg var med til Gildet. Det gik lystigt til; jeg fik fuldt op af Spise og Drikke, men — ingen Lombre.

Eva.

Næsten i tyve Aar havde jeg — en lille Flyverejse undtagen — ikke været i Hovedstaden. Paa den dampende, sydende, brusende, buldrende Søgig »Dania« kørte jeg gennem Øresund ned forbi Nordsjællands yndige Kyst og steg i Land paa Toldboden. Tusinde stod her for at modtage de ankommende. Mangen Hat lettedes, mangt et venligt Blik hilste de landtrædende; men intet gjaldt mig. Mine Øjne søgte forgæves en Ven eller Bekendt, — alle var mig fremmede. Jeg følte, at jeg havde overlevet min Ungdom, at jeg befandt mig blandt en ny Slægt. Alderdommen begyndte at minde mig.

Jeg gennemvandrede de gamle Gader, de havde faaet nye Beboere; vel gled mig nu og da et enkelt Ansigt forbi, der vakte dunkle Erindringer, men ingen kunde jeg tiltale; thi Navnene var mig fragaaede, og alle forekom de mig altfor gamle til at være de Venner, hvis ungdommelige Aasyn min Hukommelse havde bevaret uforandret under Forløbet af et femtedel Sekulum.

Jeg ankom til mit Logis, blev modtagen med kold Høflighed, gik paa mit Værelse, forlangte The og Smørrebrød, nød intet, lagde Armene paa Bordet, Ansigtet paa dem igen og sukkede en Gang eller to. Jeg rejste mig atter op, saa mig selv i Spejlet, tørte

mine Øjne, bemærkede et Par Rynker ved Munden, dem jeg ikke før var bleven var, samt at mit Haar begyndte at graane i Tindingerne, lo ad mig selv, klædte mig om og gik paa Komedie.

Endelig! — Nu troede jeg at være hjemme; ikke fordi jeg var stort heldigere i at forefinde gamle Venner; men fordi det syntes mig her ret saa hjemligt, saa husligt og saa gadeligt. (Man gav en Vaudeville med Gadedekoration). Den forrige Kløft mellem Tilskuerne og de spillende var udfyldt; disse tiltalte stundom hine, smaabandte, ekstemporerede og bødede saaledes ved egne Indfald paa Forfatterens aandelige Fattigdom. Ja Folk, som ikke var Skuespillere, traadte frem og gav Gæsteroller. (En genkendte jeg straks, og hvo de andre var, forklarede mig mine tjenstvillige Sidemænd). Kort: det Hele var saa hverdags, saa komfortable, saa konverserende, saa handlingsløst og saa meningsløst, at jeg tilsidst rent glemte, at jeg var paa Komedie. Illusionen blev dreven til det yderste. Jeg kunde ikke tilbageholde mit lydelige Bifald.

En gammel Knurrepotte, som sad foran mig, spurgte mig, da Akten var ude: »Hvem beklapper De, min Herre? Forfatteren eller Skuespillerne?«

Jeg tænkte mig om og svarede: »De sidste.«

»Deri gør De ret,« sagde han; »thi De spille i Sandhed ypperligt og vise en sand skabende Kraft, idet de gøre n o g e t ud af i n t e t; men det er smerteligt at se dem spilde deres Talenter paa saadant Juks, og det undrer mig, at de ikke forlængst er blevne kede af dette Væsen eller Uvæsen, der virkelig er langt under deres Kunstnerværdighed. Ak, min Herre, kom her i Morgen, saa skal De se Teatret! ja, De skal se Sommerteatret for Deres Øjne; dog er man beskeden nok til blot at spille i dets Forgaard; men dersom dette ikke er en Satire af den anonyme Forfatter, saa —« her gik Tæppet op, og jeg ud.

Min Hjemvej faldt forbi P e d r i n s, jeg maatte dog gøre mig bekendt med den periodiske Litteratur. Det første, der kom mig for Øjne, var et meget lærdt og meget myndigt Forsvar for den nærværende Teatersmag; mig vilde det ikke smage.

Jeg lagde derfor denne Doktordisputats til Side og rakte efter et andet Blad; men i det samme bliver jeg var, at et Menneske staar tæt foran mig med Næverne i Siden og ser stift paa mig. Han maatte allerede have indtaget denne Plads i en Stund; jeg ser paa ham igen. Han tier, men gennemborer mig med sit Blik; jeg bliver en Smule benovet; jeg frygter, at det skal være Forfatteren til det Stykke, jeg ikke udholdt at se til Ende, Teaterdoktoren, og at han læser mine Tanker.

Da udbryder han stedse ubevægelig i den beskrevne Attitude (Stilling) med et langtrukket, halv ømt, halv bebrejdende: »P e r !«

Mit Fornavn! Han maatte altsaa kende mig, være en fordums Ven! Jeg stirrede ham stift i Ansigtet, jeg mærkede, at jeg havde set det før; men hvor og naar kunde jeg ikke mindes; jeg blev siddende og tav.

»P e r !« sagde han igen i en endnu ømmere Tone og strakte den højre Haand hen imod mig.

Jeg rejste mig, jeg ledte omkring i min Hukommelses Pulterkammer — nej, jeg fandt ham endnu ikke — tvivlsomt og langsomt rakte jeg ham Haanden og vilde til at spørge.

Da raabte han tredje Gang ærgerlig og stampende i Jorden: »P e r da for F. . . . . !«

Nu faldt Sløret, der hidtil havde bedækket min gamle V i l h e l m s venlige Aasyn; det fremtraadte aabent og klart af Tidens Skygge, Genforeningen var fuldbragt.

Vi satte os vis à vis og snakkede os ret dybt ind i fordums gode Dage.

»Men,« brød han omsider af, »vi glemmer rent

det nærværende over det forbigangne; hvorledes har du det, P e r? Du ser mig saa mager, saa filosofisk eller poetisk ud; hvad Vej er du i? hvad bestiller du? hvad er du?«

»For Tiden Lysestøber,« svarede jeg; »og du?«

»En lykkelig Mand,« sagde han, og to Glædestaarer fremtraadte som Vitterlighedsvidner i hans lyse Øjne, »og saa for Resten kongelig Embedsmand, Justitsraad, i gode Omstændigheder, Ejer af et Lyststed paa Landet, af tre vakre Børn og en velsignet Kone, ja søde P e r ! vil du se en lykkelig Familie, saa kom til mig!«

»Det er den største Raritet« (Sjældenhed), svarede jeg, »du er i Stand til at vise mig, og dersom du taler Prosa, forlanger jeg hverken at se Kunstkammer, Billedgalleri eller nogen som helst anden Herlighed her i Staden. Hvor tidlig i Morgen kan jeg tage dit Paradis i Øjesyn? thi nu sover jeg dog ikke i Nat.«

»Kl. syv kører vi ud paa Landet,« sagde han; »kan du følge med?«

Jeg slog til; vi sagde hverandre Godnat og gik hver til sit. Som sagt: jeg sov kun lidet, og naar jeg faldt hen, drømte jeg noget Tøjeri, som jeg mindes i mit sekstende, syttende Aar tidt at have drømt lysvaagen, men som ellers i langsommelige Tider ikke var faldet mig ind.

Næste Morgen paa Slaget seks stod jeg ved min Vens Dør. »J u s t i t s r a a d S......«, sirlig indgravet paa et blankt Messingskilt, viste mig, at jeg var gaaet rigtigt. Jeg pikkede, en Sølvstemme, som det hedder paa sin poetisk, klingede: »Kom ind!« Jeg lukkede op.

En dejlig Blondine med virkelige Silkelokker, indhyllet i et langt Sjal, var ivrig sysselsat med at paaklæde et halvvoksent, lige saa nysseligt Pigebarn.

»Er Deres Fader hjemme?« spurgte jeg den voksne Dame.

Hun smilede og spurgte igen: »Er det Justitsraad S......, De vil tale med?«

Jeg bukkede.

»Nu skal jeg kalde paa min Mand.«

Med disse Ord svævede hun ind i et Sideværelse og kom straks efter tilbage med min Ven. Han holdt hende omslynget med den ene Haand og rakte mig den anden.

»Jeg forestiller dig her,« sagde han, »Fru Justitsraadinde S......, den første Kone i København, og det er Hr. P. Sp., den første Lysestøber i Jylland. Det er min Jomfru Datter,« vedblev han, pegende paa den halvvoksne Glut, »og her —« en større og en mindre Dreng kom i det samme til — »staar Kristian S......, det største Lys i Metropolitanskolen, og her ser du lille Lutte, en forkælet Krabat, som i Dag fylder sit syvende Aar. Saa vigtig en Dag maa ikke gaa ubemærket forbi, og derfor er det ogsaa, at vi vil fejre den i det grønne.«

Jeg var allerede indlemmet i denne elskværdige Familie; en Time henrandt som et Minut, Vognen holdt for Døren, vi kørte ad Strandvejen. Ikke langt fra Charlottenlund laa min Vens Lyststed. Da vi drejede derind fra Chausseen, pegede Fru S...... hen til en med Stakitter indhegnet og af tvende store Ege overskygget Grønning, hvorpaa kun befandt sig en lille Græsbænk, der lænede sig til de gamle Træstammer. Hun greb i det samme sin Mands Haand og trykkede den med et Englesmil til sine Læber; han gjorde samme Manøvre, og saaledes skiftedes de flere Gange til at kysse hverandres Hænder.

»Dersom disse to Egetræer,« sagde jeg, »kunde snakke, vilde man vist faa noget at høre om Sødheden af det første Kys, om Elskovs Morgenrøde og Kærlighed til Døden?«

»Forbiskudt, mon ami!« (min Ven) sagde S...... smilende, »men det kunde vel hænde, at Træerne

vidste noget andet værd at fortælle. Maa jeg, Eva? spurgte han sin Viv.

Hun nikkede mildt, men vendte sig derpaa halvt om til mig og sagde skælmsk: »Hvad om din jydske Ven faar i Sinde at støbe en Novelle heraf?«

»Lige meget!« svarede han, »naar han blot ikke giver vore Navne til Pris?«

»Ak, min Gud!« udbrød pludselig Fru S......

»Kendte du hende, E v a?« spurgte min Ven.

»Jomfru O . . .!« svarede hun langsomt og vuggede medynksom det skønne Hoved.

Jeg saa tilbage ud af Vognen: der gik et slet klædt Fruentimmer med en Kurv paa Armen.

»Hun har set bedre Dage,« sagde S...... sukkende, »hvem skulde nu sige, at hun for tyve Aar siden var den tilbedte Baldronning i alle Klubber? at hun ved sin Indtrædelse i Logen kunde dreje alle Hovederne i Parterret? Men Skønhed uden Forstand og Dyd er en sørgelig Gave.«

Vognen holdt. Vi steg ud og spiste Frokost i Haven, hvorpaa min Ven tog mig under Armen og førte mig tilbage til før omtalte indhegnede Plads ved Vejen. Vi satte os paa Græsbænken, og han fortalte, som følger.

Da vi sidst adskiltes, mindes du vel, havde jeg just taget juridisk Attestats med bedste Karakter. Jeg var i mit etogtyvende Aar, fuldfærdig med mine Brødstudier, om jeg ellers kan kalde dem saa, da jeg, som Ejer af en betydelig arvet Formue, ikke egentlig behøvede at arbejde for Brød. Jeg var, som jeg er endnu, altid munter, altid frisk baade paa Legeme og Sjæl. Jeg manglede følgelig heller ikke Hjerte; men jeg havde hidtil vidst at holde det til Lydighed. Nu derimod tyktes det mig at være paa

Tiden at se mig om efter en Deltagerinde i al min Lyksalighed. Der var Piger nok, der var alt for mange; hvem skulde jeg udkaare? Mit Hjerte kunde ikke faa Ro til at fæste sig til en eneste, det fløj som en Fjederbold fra den ene til den anden, jeg ærgrede mig ordentlig over, at jeg ikke blev alvorlig forelsket; dog det havde gode Veje.

Det var paa første Vinterbal i Harmonien, at en nys udsprungen Skønhed fremsteg som Maanen blandt Stjernerne og drog en Kreds af Beundrere omkring sig, ligervis som cactus grandiflorus, da den første Gang udfoldede sin Ynde og udaandede sin Vellugt i Rosenborg Have. Hun var der under Ledsagelse af en gammel Købmand, hendes Morbroder, og af Moderen selv, en lidt mer end midaldrende Kone; hun skulde være Enke efter en Officer. (Denne var død som Løjtnant, men i Betragtning af Datterens Skønhed blev ham i Graven tillagt Majors Rang af alle Harmoniens Kavalerer, paa det at den dejlige L a u r a kunde tituleres Frøken).

Frøken L a u r a gjorde Epoke, og jeg udfylder et Blad af hendes Historie. Mit Ideal var fundet, mine ømme Længslers hidtil ukendte Genstand havde aabenbaret sig og koncentreret alle mine Ønsker og Forhaabninger til et eneste Maal, jeg forelskede mig op over begge Ørerne og Øjnene med. Jeg blev stokblind paa Forstanden; jeg saa kun med Hjertet og fandt derfor alle mulige og umulige Fuldkommenheder hos den tilbedte. Jeg opdagede ved første Blik, at hun var kysk som Maanen, ren som den nyfaldne Sne, from som en Helgeninde, klog, vittig, skarpsindig, kort sagt, et rent kvindeligt Vidunder.

Jeg søgte og fandt Adgang i hendes Moders Hus, for, som jeg indbildte mig selv, at studere hendes Karakter. Et misligt Studium! thi hun havde i Grunden slet ingen; men hvad hun manglede, supplerede min daarlige Forlibelse. En udenadlært Floskel antog jeg for en original Vittighed, en hverdags An-

mærkning for selvtænkt Visdom, og om hun end slet intet sagde, fordi hun vel intet vidste at sige, beviste dog et Smil eller et Nik, at der laa herlige Skatte skjulte i hendes Sjæls umaalelige Dyb.

Vinteren gik hen, uden at jeg vovede nogen Erklæring, jeg tilbageholdtes ved svimlende Betragtninger af hendes himmelhøje Fuldkommenhed. Jeg frygtede, at Afstanden mellem os maatte være alt for enorm, at jeg Hverdagsmenneske aldrig kunde vorde værdig til Besiddelsen af et saa engleligt Væsen. Tilmed svævede jeg i en pinlig Uvished, om hendes Hjerte ogsaa følte noget for mig, om det ikke allerede var fængslet af en mig i Sjæls og Legems Ynde langt overlegen dødelig. Ikke som om hun skulde have kendelig udmærket nogen anden, ingenlunde! I visse lyksalige Øjeblikke troede jeg mig endogsaa alle andre foretrukken; men hun havde dog for flere end mig et venligt Blik, et Smil, ja selv en hjertelig Latter.

Nu da, Vinteren randt bort, og Sommeren fulgte derpaa. L a u r a s Morbroder ejede et Landsted lidt længere herude; der flyttede Moder og Datter ind, og jeg besøgte dem saa ofte, som mine Forretninger tillod; jeg var allerede dengang ansat i Kollegiet.

Paa disse Spadsereture havde jeg et Par Gange flygtig bemærket en halvvoksen, meget fattig klædt Pige, just her hvor vi nu sidder. Hun passede paa et Drengebarn i lige saa ussel Dragt, og dette saa ud til at kunne være et Par Aar gammelt. Hun tiggede ikke; det faldt mig altsaa ej heller ind at give hende noget.

En Dag, da jeg paa Tilbagevejen fra min Gudindes landlige Tempel kom herhid og befandt mig i den saligste Stemning — en Følge af tvende ømme Suk og et Haandtryk — standsede jeg, mig selv hartad ubevidst, tæt foran de tvende smaa. Baade Glæde og Sorg blødgør Hjertet, mit rørtes underligt ved Synet af disse Børn; Pigen hugede sig sammen

paa en Græstue, den mindste stod med Ryggen til mig og opsamlede med Begærlighed Brødkrummer af hendes Skød.

»Er du sulten, lille?« spurgte jeg.

Hun rystede de lange, gule Lokker tilbage og stak det venlige, blege Ansigt frem, men svarede blot med et let Suk. Drengen, som nu havde gjort rent Bord, tog hende under Hagen og lallede: »Mer, mer!«

En Brødkone gik forbi; jeg købte to Kringler og gav Børnene; det mindste gav sig straks i Færd med sin; det største sprang til og kyssede min Haand. Jeg rakte hende et Par Skillinger og gik.

Da jeg næste Gang vandrede herud, randt de smaa mig i Tanker; paa Vejen købte jeg et Par Kringler og stak i min Lomme. De var paa samme Plet. Pigen sad med Albuerne paa Knæerne og skjulte Ansigtet i Hænderne, Drengen laa ved hendes Fødder og legede med Blomster. Da jeg kom nær, slængte han Blomsterne bort, strakte den lille Haand ud imod mig med et tidt og hurtigt gentaget »Mam-mam!«

Pigen rejste sig og smilede til mig, jeg kunde se, at hun havde grædt. Jeg gav dem Brødet tillige med et Par Smaapenge og spurgte: »Hvem er eders Forældre, I smaa?«

»Vi har ingen!« svarede hun.

»Hvem hører I da til? hvor bor I?« vedblev jeg.

Hun betænkte sig lidt, pegede derpaa til en Hytte nede mod Stranden og sagde: »Der er Bedste-fa'er.«

»Og hvad bestiller han?« spurgte jeg videre.

»Han graver deroppe,« svarede hun, det var just i min nuværende Have, »naar han gaar ud om Morgenen og det er godt Vejr, tager han os med, og om Aftenen henter han os.«

»Men faar I da intet at spise hele Dagen?« spurgte jeg igen.

»Jo, om Middagen,« lød Svaret, »bringer Bedstefa'er os hans Eftermad.«

Jeg var inderlig rørt og besluttede at hjælpe: men til Lyststedet vilde jeg ikke gaa straks for ej at gøre Opsigt; jeg vilde hellere se til denne stakkels Familie hjemme. Jeg fortsatte min Vandring.

Hos L a u r a forefandt jeg et mig ganske ubekendt ungt Menneske. Han var civil klædt, men tiltaltes bestandig med et »Hr. Greve!« Siden fik jeg at vide, at han var Officer. Han lod til at være halv hjemme der, talte og spøgede temmelig fortroligt baade med Moder og Datter. Skinsygens Brod stak mit Hjerte. Da han var borte, lod jeg nogle Ytringer falde, som røbede min Sindsstemning.

»Min Dør,« sagde Fruen, »er ikke tillukket for noget anstændigt Besøg, og en Pige kan vel, saa længe hun er fri og ubunden, (de sidste Ord betonede hun med særdeles Eftertryk) uden Forargelse tale med honnette Mandspersoner.«

Jeg følte heri en Slags Opfordring, men intet Kald til i dette Øjeblik at følge den. Jeg forstemtes ganske og aldeles og tog Afsked, før jeg ellers plejede. Paa Hjemvejen glemte jeg rent den fattige Familie.

Der forløb en Uge, inden jeg igen fik Lejlighed til at besøge den skønne L a u r a. Hun var adspredt, lunefuld , men dog fornemmelig øm og hartad smægtende; jeg blev blød, en Tilstaaelse svævede paa min Tunge; men hun jog den selv tilbage til Hjertet, idet hun bad mig ledsage sig paa en Spadseregang: paa denne, under den blaa Himmel eller den grønne Løvsal, skulde et Ritornel af den søde Nattergal bedst forberede en ret smeltende Amoroso (Elsker). Der blev endnu intet af.

Vi gik — eller rettere: Skæbnen førte os hen paa Strandvejen. Hendes Arm laa paa min, en sød, livsalig Byrde, mine Øjne hvilede paa de nydelige Fingre, der krummede sig tillidsfuldt, fortroligt over

mit Haandled; jeg sukkede, hun sukkede, Nattergalen slog an, mit Hjerte begyndte at flagre.

Da lød det tæt ved os: »Mammam! Mammam!« Det var den lille fattige Glut, som havde kendt mig og udstrakte sine smaa, buttede Hænder. Søsteren sad i sin sædvanlige Stilling og saa tavs, sørgmodigt smilende op til mig.

»Sikke stygge Unger!« hviskede L a u r a.

Det var Vand paa mit Hjertes Glød, min Arm løsnedes fra hendes, jeg for i Lommen og gav hver af Børnene en Sølvskilling. Den store greb min Haand med begge sine og kyssede den hurtigt flere Gange; men den lille kastede sine Penge paa Jorden og forlangte Kringler. Det gjorde mig inderlig ondt, at jeg saa længe havde glemt de arme Stakler, jeg besluttede snart og til fulde at oprette min Forsømmelse.

»Køb Brød til din Broder!« sagde jeg til Pigen; »jeg skal endnu i Dag eller i Morgen se til din Bedstefader.«

Taarerne trillede hende ned over Kinderne, hun kunde ikke sige noget, men tog den lille paa Armen og gik hurtigt hen ad Vejen; Barnet saa tilbage over hendes Skulder, rakte efter mig og græd.

L a u r a legede med sin Parasol og spurgte, seende til en anden Kant: »Gamle Bekendtskaber, Hr. Sekretær?«

»O ja, min Frøken!« svarede jeg; »men ingen, som jeg behøver at undse mig ved; jeg har nogle Gange givet disse fattige Børn lidt; derfor kendes de ved mig. Deres Tilstand er virkelig rørende.«

Frøkenen vendte sig rask om og sagde ømt: »Medlidenhed er en himmelsk Dyd.«

Ordene var smukke nok; men det forekom mig, som Tonen ikke var den rette, jeg var rent ude af Stemning, jeg tror næsten, at jeg gjorde en Bukning for Komplimenten. Jeg bød hende atter min Arm; vi vendte tilbage.

Hjemme forefandt vi Greven. Hans lystige Lune virkede paa os begge, men aldeles forskelligt: L a u r a blev munter og jeg sorgmodig; hun lo, jeg sukkede, svarede adspredt, forkert, hver Gang de henvendte Talen til mig. Stridige Følelser kæmpede i mit Bryst, jeg frygtede for ikke at kunne blive Herre over dem og gjorde, hvad der under saadanne Omstændigheder vistnok var det klogeste, jeg anbefalede mig.

Paa Hjemvejen gjorde jeg mig selv de alvorligste Spørgsmaal angaaende den skønne L a u r a s Karakter, og til stor Bedrøvelse for mit elskende Hjerte kunde min Forstand ikke andet end besvare dem temmelig utilfredsstillende. Jeg standsede her ved Græsbænken og gentog uvilkaarligt: »stygge Unger!« »gamle Bekendtskaber!« »Men jeg vil dog forny dem!« raabte jeg, »jeg vil vorde en Fader for eder, I stakkels smaa!«

Hurtig ilede jeg ned til den betegnede Hytte. Døren stod paa Klem, jeg kikkede ind i den fattige Vaaning. Min lille Pige stod med foldede Hænder foran en gammel graahærdet Mand, der sad med en Bog og hørte hende paa en Lektie. Det var Evangeliet om den rige Mand og den fattige Lazarus.

»Men Bedstefa'er!« spurgte hun, »kommer der da ingen rige Folk i Himmerig?«

»Jo, mit Barn!« svarede han, »de gode.«

»Saa kommer den Herre der vistnok ogsaa,« sagde hun glad, »der har givet os Penge og Hvedebrød.«

Jeg maa have røbet min Nærværelse; thi hun vendte sig hastig om mod Døren. Jeg traadte ind.

»Der er han, der er han!« raabte hun, løb hen til mig og kyssede begge mine Hænder. Den gamle rejste sig og vilde gøre det samme. Jeg afværgede det og sagde:

»I er nok selv Skolemester, Fa'er?«

»Jeg gør det saa godt, jeg kan,« svarede han, »jeg har ikke Raad til at holde hende til Skole og

kan heller ikke godt undvære hende for den lille der.«

Han pegede hen til dennes Leje — en stor Fyrrekasse med et Par tynde Puder og et groft Vuggelagen. Glutten laa der og sov sødelig med en halv Kringle i Haanden — et Tegn til, at den ikke var hungrig indslumret. Jeg spurgte Oldingen om hans Skæbne og nærværende Vilkaar. Han fortalte lidt vidtløftig, hvad jeg her vil give i Udtog.

»I denne Hytte,« sagde han, »var min Fader Fisker før mig, og jeg efter ham. Jeg havde haabet, at den skulde gaa i Arv til min Søn; men Gud har villet det anderledes. Han var mit eneste Barn, hans Moder er død for mange Aar siden, han blev en dygtig Fisker og giftede sig ung med en flink Pige herhenne fra Vedbæk. De havde fem Børn, af hvilke nu kun disse to er i Live. For en halvanden Aar siden kom Sygdom her i Huset; de tre mellemste døde tillige med Moderen. Sidste Efteraar blev min Søn derude paa Søen baade med Jollen og Garnet. Jeg er nu for gammel til at drive Fiskeriet, jeg mangler ogsaa Redskaber, derfor maa jeg tjene Brødet — surt nok og lidt nok — til os alle med at pusle deroppe i den rige Grosserers Have. Kære Herre! jeg vil gerne grave; men jeg skammer mig ved at tigge, og dog ser jeg snart ingen anden Udvej. Ak, jeg faar vel, hvad jeg behøver, min Tid kan ikke være lang; men disse umyndige Stakler —« her trillede to Taarer ned fra hans dybtliggende Øjne — »hvad skal der blive af dem? Min Sønnekones Forældre er lige saa fattige som jeg, og anden Slægt har vi ikke. Herre Gud, det var tungt, om de skulde plejes paa Sognet og saa skilles fra hverandre.«

Han lagde sin tørre, skælvende Haand paa Pigens Hoved og stirrede kummerfuldt hen til det slumrende Barn.

»I skal ikke skilles ad, I skal alle tre blive samlede,« sagde jeg, »saa længe Gud vil. Jeg skal sørge

saaledes for jer, min gode gamle! at I kan være tilfreds og rolig baade for eder selv og eders Børnebørn: jeg ved en god Lejlighed til eder hos en Ven af mig herude i Landet, hvor I hverken behøver at grave eller tigge, men blot, saa vidt eders Kræfter tillader det, at hjælpe til med Fiskeriet i Parkerne og en lille Sø ved Gaarden.«

»Gud glæde Dem, kære Herre! baade her og hisset!« sagde han inderlig bevæget; »naar jeg ikke kan dø i min fattige Hytte, saa kunde jeg jo aldrig bedre fare; og de stakkels smaa! for dem er det godt.«

Jeg trykkede Oldingen et Par Sedler i Haanden og gik med et Hjerte, der vistnok var endnu gladere end hans.

Min Svoger, gift med min ældste Søster, ejede den Gaard, som han endnu bebor ude ved Sorøkanten. Jeg vidste, at han ønskede en Fisker; jeg vidste ogsaa, at han havde baade Evne og Vilje til at tage mod den nødlidende Familie. Saa snart jeg kunde, rejste jeg ud til dem og bragte Tingen i Rigtighed. Min gamle skulde bo paa Gaarden, for Børnenes Pleje og Opdragelse vilde der blive sørget.

Min Rejse medtog en hel Uge, og da jeg kom hjem, fik jeg saa meget at bestille, at jeg i andre otte Dage hverken kunde besøge den gamle Fisker eller L a u r a, til hvem min Kærlighed ved den lange Fraværelse havde vundet fornyet Styrke.

Endelig en Søndag Morgen tog jeg da Fod i Haand og for af Sted ligervis som Strudsen, der paa een Gang løber og flyver, jeg fløj ogsaa for en stor Del paa Kærligheds Vinger. Hvad der var slemt nok: mit Hjerte var nær ved at flyve bort med min Forstand. »O nej!« hviskede det, »hun er ingen Kokette; det er kun din Jalousi, min kære V i l h e l m, der hitter paa saadant noget. Og fordi hun kaldte dine Fiskerbørn stygge Unger, hvem siger derfor, at hun skulde være haard og følesløs? Var de ikke

virkelig lurvet klædte, og den mindste tilmed ganske snavset? Hin Ytring var altsaa blot et Tegn paa den dejlige Piges Renlighedssans. Og hvem ved, om ikke ogsaa hun har haft et lille Anstød af Skinsyge? I saa Fald, glæd dig, G u i l i e l m o ! thi saa elsker hun dig, o! skynd dig! skynd dig! il! flyv! før den elskende Glut dør af Længsel.«

Under saadanne søde Forestillinger nærmede jeg mig hendes landlige Vaaning. Jeg maatte først forbi Haven. Derinde var lystig Kommerce; man snakkede, man lo, man trallede. Jeg blev endnu mer nysgerrig og kikkede gennem Hækken, hvad saa jeg der? Et helt Selskab af unge Herrer og Damer, og midt imellem dem min Hr. Greve og min søde L a u r a, siddende paa en Bænk temmelig tæt ved hverandre. Han slog Hvirvler i Luften med en lille guldknappet Rotting (Stok af Spanskrør), og hviskede nu og da ret fortroligt til hende; hun smilede, lo og skrev med Parasollen i Sandet — ja! det var aabenbart, hun maatte længes forskrækkeligt efter mig! Himmel! hvor blev jeg til Mode! Br—r! mit Hjerte rumsterede i mit Bryst, som naar Kæden springer i et Ur. Letsindige Flane! tænkte jeg, il da din Skæbne i Møde! men tænk aldrig at knytte den til min!

Jeg vendte sporenstregs om igen; min Stok kappede Hovedet af hver en Blomst, der stod paa min Vej, og havde den været en Bøsse, jeg havde skudt alle de Lærker og Irisker, der sang omkring mig.

Atter var jeg kommen hertil og vilde dreje om til Fiskerens Hytte, da jeg fik Øje paa min lille Pige, der sad alene med en Krukke ved Siden. Saa snart hun saa mig, brast hun i Graad, rejste sig, vaklede hen til mig, kyssede min Haand og vædede den med sine Taarer. Hun saa bleg og affældig ud.

»Hvad?« sagde jeg, »hvordan har du det, min Glut? hvad fejler dig? hvor er din lille Bro'er?«

»Hansemand er død,« svarede hun og græd bitterlig.

»Er han det?« sagde jeg, »og han var jo frisk og rask, da jeg saa ham sidst?«

»Ja!« svarede hun; »men han blev straks efter syg og døde. Han snakkede om Dem lige til det sidste og spurgte om den fremmede Mand med Kringlerne.«

Taarerne traadte mig i Øjnene. »Hvad har du der?« spurgte jeg, pegende paa Krukken.

»Mælk til Bedstefa'er,« svarede hun; »han er ogsaa syg.«

»Herre Gud!« sukkede jeg, »da vil vi se til ham.«

Hun gik hen og hentede Krukken; jeg saa, at den var hende for tung, og tog den selv.

»Jeg vil bære den for dig,« sagde jeg.

Hun smilede gennem Taarerne og tørrede sine Øjne med Haaret; hun havde intet andet Klæde, og kun en kort, tyndslidt Kjole paa. Vi ilede ned til Hytten, hun foran og jeg bag efter med Krukken.

Det var et sørgeligt Hus. Den gamle Mand laa for Døden. Det var øjensynligt, at han kun havde maadelig Pleje i hans sidste Timer, faa og tynde Klæder i Sengen — lavt under Hovedet — Overdynen for kort — den naaede kun til midt paa det halvnøgne Bryst, der gik op og ned under Dødskampen. Han vilde rejse sig, da jeg kom ind, men formaaede det ikke; han kunde blot udvikle sine foldede Hænder og strække dem imod mig, de faldt tungt tilbage paa Sengen.

»Kære Fader!« sagde jeg, »hvorledes er det med eder? jeg kom nu for at hente eder ud til min Svogers Gaard; der er lavet til Rette.«

»Tak, Tak! gode Herre!« sagde han, »Gud har beredt et bedre Sted for mig; han vil, at jeg skal dø i min Faders Hytte; hvor jeg saa Lyset, skal det ogsaa udslukkes for mig. Nu er der lavet til Rette for os alle paa een nær. Gud velsigne Dem for Deres sidste Gave! derfor har baade den gamle og den unge

vederkvæget sig, og en Kiste har jeg faaet til den lille Guds Engel der.«

En Hoste afbrød ham; jeg saa til den anden Side. Der laa det favre Barn, som saa nylig legede med Blomster, der laa det nu tavs og stille med en Blomst i hver Haand, en Krans om de blaablege Tindinger og en nys udsprungen Rose mellem de visnede Læber.

»Tidligt falmet!« sukkede jeg, »du lille venlige Blomst!«

»Du er forsørget,« sagde en gammel Kone — Barnets Mormoder — der sad ved dets Hoved og fæstede det et Par smaa sorte Sløjfer paa Huen, »og græder aldrig for Brød — se,« vedblev hun, henvendende sig til mig, idet hun tog fat paa en af Ligets Hænder og bøjede Fingrene frem og tilbage — »se, hvor ledeløs den lille Haand er! Hansemand vil have sin Bedstefa'er med sig.«

Søsteren sad ved den anden Ende af Kisten og holdt begge hans Fødder, der stak frem under det stakkede (korte) Ligklæde, mellem sine Hænder, som om hun vilde opvarme dem; hun trykkede dem ind til sit Bryst, til sine Læber og Kinder og badede dem med Taarer — Sorgens rette Balsam og Aloe.

»Hvor skal h u n hen,« stønnede Oldingen, »naar jeg er borte?«

»Til mig, kære gamle!« svarede jeg, »eller til min Søster; det er en god Kone, der vil tage sig af hende som sit eget Barn, hun har ingen selv.«

»Saa lønne Gud jer begge!« sagde han, »jeg dør nu rolig. Dog — eet Ønske havde jeg endnu, det er det sidste i denne Verden: min Kiste har jeg haft staaende i mange Aar, mine Jordeklæder og min Ligskjorte har længe ligget parate; men — jeg vilde gerne have mig selv og min Sønnesøn lidt skikkeligt i Jorden; jeg har ladet ringe og synge lidt over alle de andre, Præsten har ogsaa talt et Par Guds Ord ved deres Grave; men nu har jeg intet mere; den sid-

ste af de Sedler, De gav os, har vi vekslet i Dag — gode Herre! —«

Jeg lod ham ikke tale ud, men forsikrede ham, at begges Jordefærd skulde vorde saa hæderlig som nogens i hele Sognet.

Da rejste han sig med den sidste tilbagevendende Livskraft over Ende i Sengen, hans Øjne lyste i fornyet Glans. »Herre Jesu! annam min Aand!« raabte han højt og kraftigt, segnede tilbage og udaandede sit sidste Suk.

Begravelsen var forbi. Degnen havde sunget og Præsten prædiket over Olding og Barn. Deres gamle Slægtninge i Vedbæk havde faaet en tilstrækkelig Pengehjælp, der betryggede dem for Nød i deres Alderdom. Min lille Plejedatter havde taget Afsked med dem, med sin fædrene Hytte og med alle sine paarørendes Grave. Hun sad hos mig paa Vognen, iført nye Sørgeklæder, græd, naar hun tænkte paa sine Forældre og Søskende, smilede, naar hun saa paa sin pæne Kjole og de store Sløjfer. Det lette Pigesind sejrer i det tolvte Aar lettelig over alle Sorger. Vi rullede ind i min Svogers Gaard.

»Her,« sagde jeg til ham og hans Kone, »bringer jeg eder et lille Menneske, som hverken har Fader eller Moder, hverken Søster eller Broder, jeg haaber, I skal faa Glæde af hende.«

»Et dejligt Barn!« hviskede min Søster; »vi vil gøre vort Bedste for hende.«

Hun tog hende i sine Arme og gav hende et moderligt Velkomstkys. Min Svoger kyssede hendes høje, aabne Pande og lagde en signende Faderhaand paa hendes Hoved. Dagen efter rejste jeg tilbage. Glutten græd og kunde næppe løsrive sig fra min Favn.

Da jeg kom hjem til København, blev der gjort mig et Tilbud, som i min nærværende Sindsforfatning var mig saare velkomment. Der skulde nemlig i en af vore Kolonier foretages en retslig Undersø-

gelse, og man havde foreslaaet mig til at føre Protokollen. Jeg greb med Glæde denne Lejlighed til at forlade et Sted, der var alt for nær ved den farlige Skønhed, jeg lettere kunde ophøre at agte end at elske.

Dog vilde jeg endnu en Gang se denne hjerteløse Skabning, jeg vilde sige hende mit Farvel — hvorfor? det vidste jeg næppe selv; thi Hjertet var endnu i Oprørstilstand mod den sejrende Forstand, jeg vilde vise hende, hvor let Skilsmissen var mig; jeg vilde lade hende føle, hvem hun havde stødt fra sig; jeg vilde — ja, muligen var der noget i mig, som, uden at jeg selv mærkede det, vilde gøre et sidste Forsøg paa at smelte denne Barm, der lignede Sneen baade i Hvidhed og Kulde.

Jeg begyndte min Rolle, thi andet var det ikke, fortræffeligt: jeg talte om Dagens Bagateller med en Lethed, en Flygtighed, som vilde have gjort selve min Medbejler, den fjerlette Greve, Ære; jeg fløj paa Sommerfuglevinger fra en ubetydelig Genstand til en anden, og — min dejlige Sommerfugl fløj med; hun syntes mig endog nu ret at være i sit Element — Luften; Sylfenaturen var umiskendelig. Men det var paa Tiden at bryde løs: jeg kastede min Stok i Vejret og greb den igen; og under denne Leg spurgte jeg, saa ligegyldigt, som om Talen havde været om en Tur til Bellevue: »Har De ingen Venner eller Slægtninge i Amerika, min Frøken?«

Hun gjorde store Øjne og sagde: »Nej!«

»Naa, ja saa!« vedblev jeg, »jeg kunde ellers haft den Fornøjelse at medbringe et Brev eller en Hilsen fra Dem; i Morgen rejser jeg derover.«

Jeg skottede lønligt hen til hende for at observere den uhyre Forandring i hendes Ansigt, en saadan Rædselstidende vilde frembringe — ak! det eneste, jeg bemærkede, var Forundring med en svag Tilsats af Skadefryd.

»Ih!« sagde hun listigt, »hvad berover os saa pludselig Hr. Sekretærens behagelige Selskab?«

»Embedsforretninger,« svarede jeg med indædt Harme over hendes kolde Fatning.

Dog, nu var det sidste Baand mellem os overskaaret; jeg kunde forlade hende med frelst Samvittighed og lettet Hjerte. Det var mig tydeligt, at hun for længst havde givet Slip paa mig og udspundet sit Væv for Greven eller en anden glimrende Døgnflue: og altsaa — adieu coquette!

Moderen kom til; jeg tog Afsked fra begge med den fuldkomneste Anstand og med saadan en Sindsligevægt, at jeg i Stedet for at vende tilbage til København gik Nord paa og standsede først, da Strandmøllens Susen og Klamren vakte mig af min stille Sjælero. Jeg fløjtede en Skotsk, gjorde omkring og stod efter en Times Forløb uden for en Have, som jeg ikke vidste hvem tilhørte, før jeg igennem Hækken saa Laura og hendes Moder. Den første sad paa en Bænk, saa ned i Skødet og plukkede et for et Bladene af en Rose. Den anden stod og saa paa hende med en forskende Mine.

»Men Sekretæren elsker dig jo slet ikke, Barn!« sagde hun.

»Det ved jeg bedre, Mo'er!« svarede Laura, og et Par Taarer faldt i hendes Skød; »og,« vedblev hun, kastende Rosenstilken til Side, »om Greven nu ikke mener det alvorligt, saa er det Deres Skyld, om jeg har forspildt en mindre glimrende, men sikrere Lykke.«

»Py—h,« udblæste Mama, snurrede sig om, slog med Nakken og gik.

Datteren rejste sig og fulgte hende med langsomme og afmaalte Skridt.

»Py—h!« gentog jeg, da de var borte, »nu er jeg paa det rene; disse faa Ord har opklaret mig hele Sammenhængen: hun kunde nok lide mig; men hun holder dog mere af Grevindenavnet; følesløs er

hun ikke; men Forfængelighed behersker hende. Nej, skønne L a u r a! vi to blev ikke skabt for hverandre.«

Jeg vandt virkelig større og stedse større Herredømme over min første uheldige Lidenskab, og snart blev jeg paa enkelte ømme Mindelser nær atter den muntre og livsglade G u i l i e l m o.

Jeg rejste. Men jeg vil skaane dig for en Beskrivelse over samme Rejse saavel som for en over mit Ophold i Vestindien, der forlængede sig, af Aarsager, som ikke kan interessere dig, vidt over min Forventning. Jeg vil springe over et Tidsrum af fire Aar, da de intet indeholder, som paa fjerneste Maade kan sættes i Forbindelse med denne hersens Græsbænk, og atter knytte den afbrudte Historie til min Genkomst til Fødelandet.

I de sidste to Aar havde jeg intet Brev modtaget fra min Søster, hvortil Grunden var denne, at jeg i dette Tidsrum havde gjort en Afstikker til Nordamerika, og derfor bedet hende ikke at skrive. I et halvt Aar havde jeg ej heller ladet høre fra mig, hun vidste slet ikke, naar jeg var ventendes. Jeg kunde altsaa berede hende og min Svoger en behagelig Overraskelse, hvortil jeg da udkastede en meget nysselig Plan, der grundede sig paa den betydelige Forandring, mit Gefjæs imidlertid var undergaaet. Før min Bortrejse saa jeg nemlig uanset mine treogtyve Aar højst ungdommelig, for ej at sige drengeagtig ud: jeg havde et sandt Mælk-og-Blods Ansigt og lyse Haar; Skæg vil jeg ikke tale om; den Smule Dun, jeg opelskede paa min Hage, brugte altid fjorten Dage for at vokse til Kniven. Nu var jeg derimod bleven brun og mager, mit Haar var mørknet og havde faaet en engelsk Tournure (Snit), og fra mine Ører til Munden strakte sig et Par vældige Bakkenbarter.

Planen var da denne: jeg vilde give mig ud for en Nordamerikaner, der var paa en Rejse gennem

Europa, og som havde lovet Hr. Sekretær S......., med hvem han i Filadelfia var bleven bekendt, at bringe dennes Familie i Danmark en mundtlig Hilsen fra ham. Komedien lod sig saa meget lettere spille, som min Søster talte godt Fransk og hendes Mand tillige Engelsk. For ej at røbes af Kusken red jeg derud med min sorte Jockey bag efter mig.

En Staldkarl tog mod vore Heste og fortalte, at Herskabet var ikke hjemme, men kom vistnok næste Dag. Jeg lod, som jeg ikke forstod ham, min Billy maatte være Dragoman (Tolk), han kunde ret godt forstaa Dansk, var indviet i min Plan og en fiffig Krabat.

Jeg gik ind; ikke en Sjæl kom mig i Møde, alle Værelser til Gaarden syntes at være ubeboede; jeg nærmede mig den velbekendte Havestue. Derinde hørte jeg et Fortepiano ledsaget af en kvindelig Stemme. Jeg pikkede paa — intet Svar. Musikken blev ved, sagtelig aabnede jeg Døren.

Hvad saa jeg? et Baghoved med gule Silkelokker, en Nakke af karrarisk Marmor, et Par Skuldre af samme Materie, en Ryg saa fuldkommen, at jeg intet ved at ligne den ved, og et Par Arme, der enten var drejede af Hvalrostænder eller støbte af Hvalrav. Fingre af Alabast legede Smut bag den smækre Midje og flagrede lig Sommerfugle hen over Tangenterne, Fødder, nydelige, smaa, hartad kinesiske, trippede omkring paa Pedalerne. Det var en munter fransk Arie; Spil og Sang var lige fortræffelige: jeg var halv Øre og halv Øje og holdt mig saa stille som en Mus.

Men nu var Stykket ude, og jeg fandt det upassende at lure længer, jeg traadte et Par Skridt frem. Sangerinden drejede Ansigtet om og rejste sig, da hun blev mig var, med en let Rødme og en let Hilsen. Himmel, hvilket et Ansigt! jeg vil blot sige dig, at jeg hverken i den gamle eller i den nye Verden havde set noget saa mageløs yndigt. Paa et hæn-

gende Haar var jeg gaaet ud af min Rolle og havde tiltalt hende paa Dansk.

»Jeg hører, De synger Fransk, Mademoiselle!« begyndte jeg i dette Sprog; »jeg smigrer mig altsaa med det Haab at vorde forstaaet af Dem; jeg er en rejsende, som har lovet paa min Tur gennem Danmark at bringe Hr. A. og Frue et Brev og en mundtlig Hilsen fra en langt bortværende Ven.«

»Og denne Ven, om De tillader?« spurgte hun hurtigt — ogsaa paa Fransk.

Jeg nævnede mit rigtige Navn og lagde til, at denne Ven, da jeg forlod ham, befandt sig frisk og vel i New York.

»Denne Efterretning,« sagde hun, »vil ret glæde Hr. A. og hans Kone; jeg beklager meget, at de just i Dag skulde være ude i Besøg.«

»Jeg ikke,« afbrød jeg; »thi dette Tilfælde maa jeg takke for den Lykke —«

Jeg fik ikke Lov til at fuldende min galante Frase; thi min Dame faldt mig ind i Talen. »Jeg vil sende Bud efter dem,« sagde hun og ringede, »de er ikke længer borte, end at vi om en Time kan have dem.«

Jeg vilde frabede mig al denne Ulejlighed; men hun erklærede det for uforsvarligt at nøle med at underrette dem om et saa kært Besøg. En Pige kom ind; hun fik Ordre, at lade en til Hest flyve til Herskabet og bede dem komme straks hjem, da saadan og saadan en var kommen etc., samt dernæst at dække Tebordet og bede Forvalteren komme op. Dette skete alt sammen.

Jeg havde en god Time til at beundre saavel hendes fine og yndige Manerer som hendes uddannede og dog naturlige Forstand, hendes levende og dog ikke forskruede Følelse, hendes fortryllende Jomfruelighed, der ikke havde mindste Anstrøg af landsbyagtig Forlegenhed eller affekteret Snærperi. Jeg blev højst begærlig efter at vide, hvem hun var.

»Det er formodentlig Datteren af Huset, med hvem jeg har den Ære at tale?« spurgte jeg omsider; men just som hun vilde give mig Svaret, traadte min Søster og hendes Mand ind. Jeg gentog min Fabel og blev modtagen af begge med uforstilt Hjertelighed.

Det kom mig rigtignok for, at hun stundom kastede hurtige og forskende Blikke paa mig. Jeg begyndte at tro mig røbet; men efterhaanden overbeviste jeg mig om det modsatte og glædede mig lønlig over den inderlige Glæde, de alle tre røbede ved mine Fortællinger om den kære Guillaume og det Venskab, der fandt Sted imellem ham og mig.

»De er en Nordamerikaner,« sagde min Søster til mig, »og taler Fransk; min Mand taler ogsaa Engelsk, om dette Sprog er Dem kærere; det er formodentlig Deres Modersmaal?«

»Ja det er, min Frue!« svarede jeg, »men Fransk er min Fadersmaal, som De vil høre af mit Navn« — jeg havde kaldt mig La Fleur — »og da jeg med Fornøjelse erfarer, at hele Familien er fortrolig med dette Sprog —«

»Vi forstaar ogsaa lidt Engelsk alle sammen,« sagde hun, »min Mand har givet os to Fruentimmer Information.«

Jeg greb Lejligheden til at lykønske begge med deres fortræffelige Datter; jeg tænkte nu at faa at vide, hvem hun var; men jeg blev lige klog; thi de hverken bekræftede eller benægtede. Først følgende Dag hørte jeg, at hun kaldtes Jomfru Fischer.

Næste Morgen maatte jeg naturligvis gøre Mine til at ville rejse og dernæst lade mig nøde tilbørligen, inden jeg samtykkede i at forlænge mit Ophold endnu et Par Dage. Den første af Familien, jeg fandt ved Tebordet, var Jomfru Fischer.

Ved min Indtrædelse farvede et stærkere Purpur hendes dejlige Kinder, mit Hjerte vilde sige mig, at

dette var det første Glimt af Kærligheds Morgenrøde: du vil straks erfare, at dette kun var halvt sandt.

Min Rolle begyndte ellers at falde mig lidt besværlig, jeg længtes efter at trykke Søsteren til mit broderlige Hjerte, og havde det ikke været for den søde Piges Skyld, jeg havde straks om Morgenen afkastet mit Inkognito (ukendt). Jeg ventede ogsaa at opfange en eller anden Ytring, som let kunde træffe, da de jo maatte tro mig ganske uvidende i det Danske. Ja vel fik jeg noget at høre, som just ikke smigrede min Forfængelighed.

»Synes du ikke,« sagde min Søster ved Frokosten til Jomfruen, »at denne franske Engelskmand er en Smule vindig?«

»Det finder jeg just ikke,« lød det mere behagelige Svar.

Jeg holdt gode Miner og sagde: »Var det Dansk, De der talede? det klinger saare lifligt.«

Begge Damerne lo, og min Søster sagde skælmsk: »Dersom De vidste, hvad Jomfruen der sagde, vilde De vist finde det endnu mere velklingende.«

Den yndige Pige rødmede og gjorde sig et Ærinde ud af Stuen.

Jeg tog Billy for mig og spurgte ham, om man ikke ymtede om, hvem jeg var? hvad man ellers sagde om mig? o. s. v. Den sorte Luks viste Tænder og svarede til alle mine Spørgsmaal: »All's well, Massa! very well!« (alt er i Orden, Herre, meget vel.)

Ved Middagsbordet hviskede min Søster, dog saa højt, at jeg ret godt kunde høre det, til min dejlige ubekendte: »Se engang paa vor Gæst! jeg tror bestemt, han har forlorne Bakkenbarter.«

Den tiltalte saa ikke paa mig, men ned paa sin Tallerken, og min Svoger tilkendegav ikke utydeligt sit Mishag. Jeg bed mig i Læben og tænkte: det skal du faa betalt! Du skal bie saa meget længere, inden jeg aabenbarer mig.

Efter Bordet maatte jeg ride ud med min Svoger for at se hans Ejendomme; jeg saa dem kun med et halvt Øje; thi dels kendte jeg dem ret godt, og dels fornam jeg nu ret grant, at jeg var forelsket.

Følgende Morgen fandt jeg min Søster i Rejseklæder. Hun bad mig undskylde, at hun maatte forlade mig for at besøge en syg Veninde; »men jeg haaber,« lagde hun sarkastisk til, »at De ikke skal savne Fruen, Jomfruen bliver hjemme.«

Længer kunde jeg ikke holde mig. »Søster!« sagde jeg og udbredte mine Arme mod hende. Leende, dog med Taarer i Øjnene, faldt hun om min Hals.

Hendes Mand rystede min Haand og sagde smilende: »Min Kone har kendt dig siden i Gaar Morges, og din Neger duttede hun Sandheden paa; men jeg har tabt mit Væddemaal, for hun paastod, at du kom først til at kaste Masken.«

»Men dog ikke Bakkenbarterne,« afbrød jeg, »à propos! Du talte om Jomfruen, hvad er det for en Jomfru? hvorfra forskriver hun sig egentlig?« spurgte jeg med paatagen Ligegyldighed.

Min Fru Søster svarede i samme Tone: »Fra Lolland eller Falster. Hendes Fader er en god Ven af min Mand, han var her for kort Tid siden i Besøg og lod Datteren blive.«

»Det er en ret vakker Pige!« vedblev jeg.

»Saamænd!« svarede hun, »men det er Skade, hun kan næppe vente at blive forsørget nogen Sinde, for hun er fattig og faar ikke noget efter Forældrene.«

Denne Anmærkning glædede mig ret inderlig. Men nu kørte virkelig en Rejsevogn frem, og Parret erklærede, at jeg maatte gøre en Tur med dem til hans Broder. Først næste Dag kunde vi komme tilbage. Jeg havde hellere blevet; men Indvendinger skøttede jeg just ikke om at gøre; jeg maatte endog tage bort uden at have sagt Farvel til den skønne Jomfru Fischer.

Tiden faldt mig umanerlig lang derhenne. Jeg greb hver Lejlighed, naar min Søster ikke var til Stede for at udspørge hendes Mand om dette Underbarn. Han var uudtømmelig i sin Ros og pustede end mere til mit Hjertes Lue, da han forsikrede, at han bestemt vidste, jeg havde gjort et behageligt Indtryk paa hende.

Den Glæde, hendes favre Aasyn udstraalede ved vor Tilbagekomst, modsagde ham ikke; ja den var virkelig saa paafaldende synlig, at den endog fremkaldte en Anmærkning fra min Søster, ved hvilken den stakkels Pige skiftede Farve og gik sukkende bort. Jeg laa den Nat paa Roser. Ved Daggry var min Beslutning tagen.

Jeg stod straks op i det Haab at finde den, jeg søgte, alene, før de selv kom paa Benene. Længe ledte jeg forgæves: i Dagligstue, i Havestue, i Haven med alle dens Lysthuse. Nej! hun var intetsteds; hun maatte ligge endnu, unge Piger vil gerne sove længe om Morgenen. Nu vel! jeg fik jo at bie. Imidlertid vilde jeg profitere af min egen Duelighed til at nyde den dejlige Morgenstund og opsøgte til den Ende Køkkenet for at tænde min Cigar.

Lykkelige Indfald! Der var just min Engel i sin pæne, hvide Morgendragt for at uddele Dagsbefalinger til det kvindelige Tyende. Hun hilsede mig med et Englesmil og sagde med sin bævende Guitarstemme: »Saa tidlig oppe, Hr. Sekretær? Behager De ikke at træde ind i Stuen. Teen skal straks komme.«

Jeg vilde sagt noget; men hun aabnede Døren for mig, og jeg gik tavs bukkende ind. Straks efter kom hun.

Jeg tog Mod til mig, greb hendes Haand og sagde: »De ved nu, hvem jeg er, Jomfru! kunde De for bestandig overlade mig denne Haand, som jeg nu trykker til et kærlighedsfuldt, oprigtigt Hjerte?«

Hun blegnede, vaklede, sank paa Knæ foran mig og rev m i n Haand til sine brændende Læber.

»Min Velgører! min Fader!« stammede hun, »kender De ikke Deres stakkels E v a?«

Taarer styrtede ud af hendes dejlige Øjne; mit hele Væsen henflød i en Strøm af Salighed.

Da ilede min Søster med hendes Mand ind fra Sideværelset og sagde med komisk Alvor: »Mademoiselle! er det saaledes, jeg har opdraget Dem? har jeg lært Dem at knæle for et Mandfolk? Fra den allerførste E v a og til Dem er der ingen, der saaledes har fornedret sig. Op med Dem og lad ham knæle! det er Mandens Pligt. Monsieur L a F l e u r, De er en galant Kavaler!«

Vi forblev begge maalløse i den samme Stilling. Men min Søster rejste sin herlige Plejedatter, lagde begge hendes Hænder om min Hals og sagde, idet Taarer rullede ned over hendes smilende Kinder: »Der, Broder! har du din fattige Fiskerpige!«

Jeg trykkede hende til mit lyksalige Bryst og det første Kærligheds-Kys paa hendes Pande. Derpaa kastede hun sig om sin ædle Plejemoders Hals og saa om Faderens, jeg gjorde ligesaa, og, og, ja ser du: nu er Historien ude, og nu ved du, hvem min søde E v a er, og nu ved du, hvorfor denne Plet er os begge saa dyrebar. Kom P e r! og kys min Konės Haand! Hun gør mig til den lykkeligste Mand under Solen.«

Her endte min Ven. Vi rejste os og gik tilbage. Jeg havde oplevet en af de gladeste Dage i mit Liv.

»A propos!« sagde jeg paa Hjemvejen, »hvad blev der af L a u r a?«

Han svarede sukkende: »Min Ven! hun blev formelig forført og komplet bedragen. Købmanden. hendes Morbroder, gik fallit; hendes Moder døde; hun selv, for at sige dig alt med faa Ord, det var hende, vi før mødte her med Appelsinkurven paa Armen.«

Skibsjournal.

(Optegnet paa en Sørejse fra København til Aalborg.)

Anledning og Indledning.

»Mennesket har Abenatur«, det er en stor Sandhed; men den er vistnok grumme gammel. Jeg siger derimod: Aben har Menneskenatur, hvilket betyder det samme, men klinger bedre; thi hint er en Grovhed mod Menneskene, dette en Kompliment til Aberne. Hvorom alting er, saa anser jeg denne Efterabelsesdrift for Moder og Amme til al menneskelig Kultur, baade aandelig og legemlig.

Og er den endelig ogsaa prima causa (første Aarsag) til efterfølgende Opsats. Thi da jeg i mit 25de Aar forlod Gefions Ø for at besøge Jyders Land, saa jeg ved min Indtrædelse i Skibet paa Kahytsbordet Skipperens Journal, hvis korte, sammentrængte, sententieuse (korte og fyndige) Stil jeg straks erklærede for en heldig Efterligning af Thucidides og Tacitus. »Smukt Vejr — laber Kuling — en Sejler til Luvart — Storm — Vinden ret Vesten — Fokken over Bord — Kokken over Bord« o. s. v., var Sætninger, der syntes mig lige saa indholdsrige som mystiske, ja, at kunne tjene til Overskrifter til lige saa mange Kapitler af et Menneskes Levnedsbeskrivelse.

Thi følte jeg Abenaturen røre sig kraftigen i mig, laante derfor nogle Ark Papir af Skipperen,

sammenhæftede dem i samme Format som hans Journal og optegnede hver Aften vor lille svømmende Verdens Begivenheder, krydrede med mine egne Tanker. I een Henseende, hvad Stilen nemlig angaar, har jeg afveget betydeligt fra Skipper Børresen, idet jeg hellere valgte den udførlige Livius til Mønster; thi som Barber har jeg ikke godt ved at fatte mig kort, og som Væver vil jeg gerne føje mine Bemærkningers Islæt til Historiens Trendegarn.

Her følger Journalen:

Til Ankers paa Jagten »Karen Margrethe ved Trekroner.

Solen gaar ned; dens Straaler — nej, den Begyndelse er alt for højtravende. Hvad kan jeg fortælle om dens Straaler, som ikke er sagt, sjunget. klynket, raabt, skreget, hvisket, læspet tusinde Gange tilforn? Dens Straaler skinner ind ad Kahytsvinduet — det er det hele.

Jeg stod paa Dækket. Der var ingen om Bord uden en Matros, som sad paa Rælingen, sang en Vise og slog Takten med sine Skohæle, en Dreng, som bankede Tørfisk, og Styrmanden, der trampede op og ned med Hænderne i Trøjelommerne, grinede mod Solen, naar den skar ham i Øjnene, og kikkede en Gang imellem op efter Flaget. En Tværdriver, ret en but Patron! Jeg vilde indlede en Samtale med ham; men han ynder ikke ordentlige sammenhængende Dialoger; hans Maner er kort, afbrudt, lakonisk (ordknap) — ganske i Skibsjournalens Smag.

»En dejlig, velsignet Aften,« begyndte jeg.

Han troede nok, at jeg talte til Solen; thi han svarede intet, men trak Skraaen frem med Tungen og spyttede den langt ud i Søen.

»Jeg tænker, vi faar smukt Vejr i Morgen,« sagde jeg.

»Det ved der ingen,« brummede han.

»Mon vi kan naa Aalborg til næste Aften?« spurgte jeg.

»Det skal jeg sige ham i Morgen ved denne Tid,« svarede han.

Det kan jeg selv, tænkte jeg.

»Er Vinden god?« spurgte jeg atter.

»Det kan han se paa Fløjet!« svarede han.

Jeg blev stødt og gav mig til at fløjte. Han saa paa mig, som om han vilde slugt mig; jeg blev ved.

»Der er ingen,« snærrede han, »der fløjter om Bord; det er ingen Nytte til.«

Jeg tav, stoppede min Pibe, slog Ild og begyndte at ryge. Jeg spyttede paa Dækket — det var ham heller ikke tilpas.

»Er Søen ikke stor nok at spytte i?« knurrede han halvt for sig selv.

Nu observerede jeg først, at han altid spyttede uden for Skibet; for at føje ham gjorde jeg det samme. Da Piben var ude, observerede jeg, at der var en Knap løs i min Kjole; jeg tog Naal og Traad frem og begyndte at sy den fast.

»Der er ingen, der syr om Bord,« brummede han igen, »det duer inte.«

Nu gad jeg ikke længer høre paa den Bjørn; jeg puttede derfor mit Sytøj i Lommen og gik ned i Kahytten. Da jeg er temmelig høj og uvant med denne Passage, stødte jeg Panden mod Dørhammeren og kørte i Kane ned ad Trapperne. Grobianen lo. Han har forspildt mig denne søde Aften og ganske sat mig ud af min sværmeriske Stemning.

Jeg vil slutte for denne Sinde og søge mit Natteleje i Rummet — der har jeg udset mig en Postvogn til Seng.

Under Sejl i Kattegattet.

Det var bælgmørkt, da jeg vaagnede.

Jeg kunde ikke straks besinde mig paa, hvor jeg var; endnu halvt i Søvne hørte jeg en Trampen over mit Hoved, en Skvalpen ved Siden af mig og en Knirken bagved. Jeg troede, at jeg laa endnu i min gode Seng i Regnegade, at den første Lyd forskrev sig fra Studenten, der logerede ovenpaa og saaledes altid plejede at marchere, naar han læste over paa sine Kollegier, at den anden kom fra Stuepigen, som stænkede Vand paa Gulvet, og den tredje deraf, at hun lod Dørene staa aabne.

»Luk Døren, Stine!« raabte jeg, »ellers løber Moppe paa Gaden.«

Jeg hørte en sagte Fnisen og en Stemme, som sagde: »Der er en, der snakker i Søvne.«

»Tys!« hviskede en anden, »lad sove, hvem sove vil!«

Nu blev det atter stille. Jeg blev hel vaagen og begyndte at orientere mig. Der maatte være adskillige Passagerer dernede, komne om Bord i Aftes, for jeg hørte fire eller fem forskellige Variationer paa Snorken.

Lidt efter sagde en: »Sej du!«

En anden svarede: »Halløj!«

»Jeg vilde ønske,« sagde den første, »at jeg laa i min egen Køje eller sad hjemme i min salig Bedstemoders Lænestol; her lugter som den slemme Syge af Spegesild og Flæsk og røget Kød. Enten har Skipperen sit Spisekammer i Nærheden, eller ogsaa har jeg faaet Prangerens Madpose til Hovedpude.«

»Mit Øre,« sagde den anden, »ligger klos til en Gammelost; jeg kan høre Springerne voltigere derinde.«

»De æ min Madkorre!« hvæsede en tykmælet Jyde — formodentlig Prangeren.

»Velbekomme Dem, min Mand!« svarede den første, »naar De faar afspist!«

»Jeg gad ogsaa vide,« blev han sagtere ved til sin Sidemand, »hvad det er for Briksebidere, der har lagt Beslag paa Kahytten?«

»Tys!« svarede denne paa Fransk, i hvilket Sprog de fra nu af fortsatte Samtalen, »det er to jydske Frøkener, der har været herovre med deres søde Fa'er — det sagde Skipperen, da jeg forlangte hans Køje — nu skal de hjem igen for at se, om de kalkunske Høns har faaet Kyllinger. De har en forbandet nysselig Kammerpige med dem.«

»En ny Tidsalder,« lød nu bag ved min Ryg en affekteret Teaterstemme, en af hine mange Rosingianere, som i denne Periode n o r s k e d e i Thalias Kapeller og stundom i selve Kirkerne, »en ny Tidsalder afslører sig nu, ét Vink om vor aandelige Tilværelses højere Betydning leder os til en dybere Erkendelse.«

»Ja visselig,« svarede en anden, »en stor Hemmelighed afslører sig, Receptiviteten (Modtageligheden) for de evige Grundtoner er mægtigen vakt, vort indre Livs Historie træder klarligen frem.«

Her afbrødes denne betydningsfulde Dialog; thi en af de fransktalende sagde til sin Kammerat: »Hør! hør! her har vi vistnok to Filosoffer fra Ehlersens Kollegium.«

»Vi er komne ind i Noahs Ark, du! eller i et Menageri. Her er baade Bjørne og Papegøjer,« svarede den anden, »gid Dagen snart maatte afsløre disse dybe Hemmeligheder.«

»Jeg længes efter Frokosten,« sagde den første, »en god Snaps gammel Rom vilde gi'e mit indre Liv en højere Betydning.«

»Har I Rom,« hvæsede Prangeren, som blandt de franske Ord opsnappede dette ham velbekendte, »skal a lave os en Knægt, saa snart det bliver Dag.«

»Deres Højærværdighed taler i Allegorier« (Billedsprog), svaredes paa Dansk, »maatte det ikke be-

hage Dem at lade Sandheden fremtræde i sin simple Nøgenhed, i sin skønne, ukunstlede Ynde!«

»Hwa, hvem træder nogen frem her? Hr. Kammerraad! sover han? De siger, her gaar nøgne Mennesker herinde —«

»Pil apport!« tordnede en ny, vældig Røst, som om den kom ud af et Oksehoved, og herpaa fulgte et almindeligt Latterkor.

»Alle gode Aander!« sukkede en med affekteret Angst, »det er den vilde Jæger!«

»Sante H u b e r t!« klynkede en anden, »ora pro nobis!« (bed for os.)

»Det turde være et Spørgsmaal,« sagde den tredje, »om Drømme kan anses for Ytringer af en potenseret Naturkraft, en Tilstand af klarere Selvbevidsthed —«

»Drømme er Drømme,« sagde han med Madkurven, »de kommer fra en fuld Mave. Naar I vil drømme, skal I sætte et godt Skud Melgrød til Livs, før I gaar i Seng.«

»Meget rigtigt,« afbrød en af Sømændene, »Drømme er ikke andet end Melgrød i anden Potens; men det er et Spørgsmaal, om ikke Boghvedegrød ogsaa er i Stand til at hensætte Sjælen i en Tilstand af klarere Selvbevidsthed.«

»Var du i Kirken i Søndags?« hviskede den ene af Filosofferne bag ved mig.

»Nej!« svarede den anden.

»Vi fik en sød Præken,« sagde hin, »den handlede om Oldingens lyse Drømme. Begyndelsen greb mig straks med sælsom Kraft.«

Her deklamerede han i halvnorsk Mundart: »Se hin ædle ungdommelige Olding, snehvide Haar bedækker hans skaldede Isse, med langsomme Fjed skynder han sig til Graven; naar han ser tilbage paa sit henrundne Liv, skuer han en lysende Fremtid i Møde; den golde Ørk pranger med tusinde Blomster; det visne Træ bugner under gyldne Frugter!«

»Ja!« sagde den anden Filosof, »det er en Mand for følende Hjerter, han forstaar at gribe Sjælens Grundakkorder og med rund Haand at strø Blomster over Hverdagslivets øde Vej.«

»Jeg giver et Fireskillings Rundebrød!« raabte en af Sømændene, »hvo vil med rund Haand brede Smør paa?«

»Tøv lidt, tøv lidt!« svarede Prangeren, »stop jer Pibe af jer egen Daase. Men det er det samme: gi'er I Brændevin, gi'er jeg Brød.«

»Skipperen spørger, om Passagererne vil have Kaffe?« raabte en hul Røst ned gennem den aabnede Luge.

Nu blev det ret levende i Rummet. En efter den anden krøb op paa Dækket. Jeg var den første og tog de øvrige i Øjesyn, ligesom de fremsteg til Lyset. De var seks foruden mig: de tvende Filosoffer, de Herrer, som talte Fransk indbyrdes, hvem jeg nu erkendte for Søofficerer, Prangeren med sin Madkurv, og endelig hans Ven Kammerraaden, som havde jaget i Søvne.

Det var en stille og klar, men kølig Morgenstund. Solen stod luerød op over Kullen. Ingen Vind krusede Havets blanke Flade. Sejlene hang slappe og slyngede hid og did, ligesom Skibet vuggedes af den dybe Undersø.

»Det er et godt Vejr i Dag,« sagde Prangeren til Styrmanden, der stod skrævende paa Fokbommen og skottede foragtelig til den hen ad Dækket ravende Landkrabbe.

»Kalder han det godt?« svarede den butte Gast; »det er godt kanske for hans smaa Lam og hans Gæslinger; men jeg kalder det en ringe Lejlighed. Skuden gaar mere tilbage, end hun gaar frem.«

»Vi faar snart Vind fra Land,« sagde den ene af Søofficererne, hvem jeg — til Forskel fra den anden og brede — herefter vil kalde d e n L a n g e.

»Det tænker jeg ogsaa, Hr. Løjtnant!« svarede Styrmanden og lettede hofligt paa Hatten.

Da Officeren nu spurgte ham om noget i en sagtere Tone, vendte jeg mig og saa hans lavstammede Kammerat staaende med Ryggen til Jollen og dampende paa sin Cigar, ganske ligegyldig for den majestætiske Morgensol.

Jeg troede at burde gøre ham opmærksom paa højsamme, pegede derfor mod Østen med den just ikke saa aldeles nye Bemærkning: »at d e n stod dejlig op.«

»Hvilken mener De?« spurgte han, skottende derhen, dog uden at dreje Ansigtet.

Nu blev jeg først var, at et dejligt Pigeansigt tittede op af Kahytsdøren.

»Solen ufortalt,« svarede jeg hurtigt og sagte, »mener jeg nu den, som er os nærmest.«

Hun maa dog have hørt vor korte Dialog; thi hun rødmede pludselig og forsvandt.

»Hvem er den lille Tingest?« spurgte Officeren Skipperen, der nu kom til.

»Det er Majorens Pige,« svarede han.

Og herpaa erfarede vi endvidere, at hans Frøken Datter samt en anden Dame befandt sig nede i Kahytten.

Skipperen gik nu forud for at lade Kaffen frembringe, som straks efter modtoges af den smukke Kammerpige i Kahytsdøren. I det samme begyndte det at røre sig i Jollen.

D e n B r e d e vendte sig og sagde: »Mon h e r ikke ogsaa skulde være en lille Kammerpige emballeret?«

Han lettede en Flig af den over Jollen udbredte Kappe, og en karmosinrød Arm kom til Syne. Hurtig slap han Kappen og greb med Fingeren om sin Ørelap. Det var vor Major, som her havde taget sit kolde Natteleje; han havde anset det for bedre, kan jeg tro, at fryse paa Dækket end at ligge varmt i Rummet blandt Creti og Pleti (alle Haande Folk).

Skipperen kom og vækkede ham for at afhente ham til Kaffebordet i Kahytten. Officererne forlangte deres Portioner op paa Dækket. De to Filosoffer stod ved Rælingen paa den anden Side af Skibet og saa hen mod Sjællands Kyst.

Det varede ikke ret længe, før Kammerpigen kom ud til os og med undselig Mine og næsten skælvende Stemme hilsede de to Herrer Officerer fra hendes Herskab, om de ikke behagede at drikke Kaffe nede i Kahytten.

»Hvor du er, mit Barn!« svarede den Brede og smed sin Cigarstump over Bord, »der vil jeg gerne være.«

Den Lange spidsede Munden som til et Kys, og begge fulgte Indbydelsen.

Her var just et meget passende Sted til at anbringe nogle nyttige Bemærkninger over Damernes Forkærlighed for visse Farver; thi det kan vel antages for afgjort, at den røde og blaa behager dem mest. I det mindste er dette Tilfældet her saavel som og i England, hvilket jeg kunde dokumentere med mange Citater af dette Lands bedste Romanforfattere. (De russiske Damer skal derimod fortrinligen ynde den grønne Farve, de østerrigske den hvide, saa forskellig kan Smagen være).

Men hvorom alting er, jeg vil ikke bemærke andet, end at jeg var sortklædt saavel som de tvende andre Filosoffer, og at dette maa have været Grunden, hvorfor ingen af os blev indbudt til at nyde Kaffen i Kahytten. Og dog burde ustridigen en solid Student langt foretrækkes en flygtig Officer; men desværre! der findes nu om Stunder kun liden Grundighed hos unge Piger. NB. Bliver jeg nogen Sinde Medlem af et Selskab til Kvindekønnets Forædling, skal jeg stræbe af alle Kræfter at virke paa Farvesansen.

Oven paa Kahytten lejrede sig nu om en anden Kaffekedel de to filosofiske Studenter, den jagtelsken-

de Kammerraad, Prangeren (som tillige aabenbarede sig som Proprietær) og min egen Ringhed. Men næppe havde vi nydt den forfriskende Drik, før en Sydostvind begyndte at rejse sig. Sejlene fyldtes, Roret knirkede, Matroserne løb frem og tilbage, Skipperen stillede sig foran Nathuset, saa med et Professoransigt snart paa Kompasset og snart paa Fløjet, gav sine Ordrer og dokumenterede dem med kraftige Eder. Kort, Solen var ikke kommen Halvvejen imellem Kullen og Meridianen, førend vi havde en frisk Kuling, saa at vi snart saa den sjællandske Kyst ude af Sigte, som Irlænderen siger.

Jagten dukkede op og ned og frembragte en Bevægelse, der uagtet dens formentlige Sundhed har noget ubehageligt for enhver, som ikke er søvant. Kammerraaden krøb ned i Rummet. Prangeren satte Panden mod Vantet og holdt fast i Vævlingerne med begge Hænder. Den ene af de unge lærde konjugerede (bøjede) »boao« (jeg raaber), den anden stirrede stift ud i Søen, som om han vilde udgrunde dens dybe Hemmeligheder.

Søofficererne kom op paa Dækket, og den ene raabte til Skibsdrengen: »Skrup dig, du; ned i Kahytten med Svabert og Pøs!« af hvilken Befaling jeg med temmelig Sikkerhed sluttede mig til Damernes Tilstand.

Selv holdt jeg mig kæk og nød i Selskab med de to Søgutter en anstændig Frokost.

Ved Middagstid fik vi A n h o l t i Sigte. Synet af denne mærkelige Ø mindede mig naturligvis om P e d e r P a a r s, højkomisk Ihukommelse, og ufrivillig fremmumlede jeg Heltens Tale, der, som bekendt, blev afbrudt ved paakommende Brækning.

Den ene af Studenterne, der ligesom jeg var fri for Søsygen og mig uafvidende stod tæt bag ved mig, traadte frem, slog med Nakken, trak Læberne op mod Næsen og sagde: »Jeg maa tilstaa Dem, at H o l b e r g ikke er den Mand, som tiltaler mig; han har alene

opfattet det betydningsløse i den store Hobs tankeløse Hverdagsliv og i et plat og frivolt Sprog fortalt os en jammerlig Anekdote. Han har ikke mindste Anelse om det aandelige Livs Poesi, han bevæger sig i Pøbelens Atmosfære, han fremstiller Mennesket blot som det er, og ikke som det burde være, han —«

»Om Forladelse!« afbrød den Lange, som just var kommen til, med et sarkastisk Smil, »er Deres Navn ikke Berg?«

»Jo, meget rigtigt!« lød Svaret, og begge lod til at blive næsten lige forundrede.

Den Lange vedblev med paatagen Alvorlighed: »Og Deres Fornavn er formodentlig Rasmus?«

»Nej!« svarede Filosoffen lige saa alvorlig, »mit Døbenavn er Abraham.«

Nu mærkede jeg, hvor Søofficeren vilde hen, og sagde: »Jeg ved just ikke, hvilken højere Grund der kan bevæge Dem til Pseudonymitet; men da jeg er Per Degn, maa jeg vel kende Dem og vide, at De hedder Rasmus Berg.«

Den omdøbte Erasmus Montanus saa forbavset paa mig; men inden det kom til nærmere Forklaring, brølede Skipperen sit »Klar til at vende!« En Sø skyllede ind paa Dækket; Erasmus gled omkuld, og vi andre ilede over i Vindsiden.

Nu bemærkede jeg først, at Vinden havde vendt sig og blæste temmelig haardt, samt at vi begyndte at krydse.

En efter anden af os søgte nu ned i Rummet, hvor alle vi søstærke skaffede af fælles Forraad. Et Par Flasker Vin gjorde os end mere lystige, og selv vor Filosof nedlod sig til at deltage i Hverdagslivets betydningsløse Færd og syntes ganske at have forglemt hin ikke betydningsløse Navneforveksling.

Hen paa Eftermiddagen tiltog Stormen. Søofficererne gjorde flittige Besøg i Kahytten, Kammerraaden og Prangeren til den førstes medhavende Flaskefoder; de andre sov.

Intet væsentligt for Resten passerede siden. Mod Aften lagde Vinden sig lidt, og vi blev stedse ved at krydse.

Det er nu henimod Midnat. Jeg sidder ved en af de medrejsendes Kister og optegner ved Lanternens matte Skin hernede i Rummet Dagens Mærkværdigheder. Den smukke Kammerpige har jeg ikke set siden i Morges. Det er maaske saare gavnligt for mit svage Hjerte; thi ser jeg hende alt for tidt, turde det let hænde, at jeg tabte det tyvende Gang. Dog være det langt fra mig derover at fortvivle: mit Hjerte, skønt ikke nær saa haardt som T h o r s Hammer, har dog med samme den Egenskab til fælles, at hvor tidt jeg kaster det bort, kommer det dog stedse af sig selv tilbage.

Til Ankers under Læsø.

Det første, der forundrede mig, da jeg vaagnede, var, at jeg havde sovet, sovet otte Timer i eet væk; det er imod Reglementet, jeg mener Amors. Den, der er virkelig forelsket, maa ikke kunne sove haardt, ikke tale højt, ikke spytte langt. Intet af disse tre Kriterier (Kendemærker) findes endnu hos mig, men vel et fjerde, hvortil de gamle Romere ej engang havde Navn, som dog alligevel er opfundet i Italien af deres udartede Efterkommere og siden laant derfra af alle andre polerede Nationer. Det nemlig, som Shakespeare kalder et »grønøjet Uhyre, der lever af sig selv«; Young: »Sjælens Ildebrand«, og Rowe: »Den grumme Søvnfordriver« (Skinsyge). NB. mod den sidste Benævnelse protesterer jeg som aldeles urigtig. Og følgelig var ved min Opvaagnen Filosoffernes og Prangerens Snorken en langt sødere Musik i mit Øre end den Samtale mellem Dhrr. Søofficerer, hvis sidste Ende jeg hørte, og som jeg nu vil opskrive:

D e n L a n g e. »— Jeg vidste Fa'en ikke, hvem

hendes Fa'er var, enten han var Major eller Oberst, enten han boede i Jylland eller Jødeland. Hun hed Frøken Sillie og var en snild Tøs, det var alt, hvad jeg vidste. Jeg har mødt hende engang i Kongens Have og engang paa Frederiksberg, altid i Flaade med Grosserer Goldsacks, og siden har jeg talt med hende et Par Gange der hjemme hos dem selv.«

Den Brede. »Hun kan godt lide dig, du! Og hendes Papa har vistnok det rene Væsen.«

Den Lange. »Han skal være Ejer af to Herregaarde, siger Skipperen.«

Den Brede. »Ved du hvad? havde vi blot haft en Præst om Bord, saa kunde han og den lange Per Degn (NB. Det var mig) ha'e splidset jer straks — hvad! et Søbryllup, du?«

Den Lange. »Aa Sludder! kan man gifte sig, før man bli'er forlovet? Sligt skal gaa med Lodder, du!«

Den Brede. »Naa, saa forlov dig for at gøre en Begyndelse.«

Den Lange. »L.. m.. M... (ɔ: Götz von Berlichingens uhøviske Hilsen i Goethes Drama af samme Navn). Jeg kan ikke engang komme til at tale med hende under fire Øjne. Den anden Frøken — what do you call her — viger jo aldrig fra hende.«

Den Brede. »Det skal ha'e gode Veje. Men à propos! hvad siger du om Kammerpigen? Det er D. O. k. m. Synd for den Glut; hun burde være Frøken, saa kunde vi bringe en Dobbeltalliance til Veje.«

Her vaagnede Prangeren med en lang Gaben og afbrød derved Dialogen; men jeg havde hørt nok: det »grønøjede Uhyre« begyndte at gnave i mit Inderste.

Alle var paa Benene, Vejret smukt, men Vinden ugunstig. Damerne havde nu forvundet deres Søsyge og besluttede at drikke Kaffe paa Dækket. Der saa jeg da de tvende Frøkener. Majorens Datter er ret vakker, men ikke nær saa smuk som Kammerpigen.

Den anden Frøken — hun hedder B e r t h a, mere ved jeg ikke — er en ganske »betydningsløs Hverdagsskabning«, som taler næsten slet intet. Om hun tænker noget, skal jeg lade være usagt; men derpaa tvivler jeg storligen.

Jeg blev inviteret, formodentlig paa Søofficerernes Anbefaling, til at deltage i Frokosten, hvilken jeg krydrede med adskillige nette Indfald, der lod til at behage baade Herrer og Damer. Om det saa var Kammerpigen, den lille S t i n e, saa stak hun nu og da det skælmske Gefjæs op over sin Frøkens og smilte saa nysseligt, at det gottede mig i mit inderste Hjerte.

D e n B r e d e kunde næsten ikke vende sine Øjne fra hende, hvortil Frøken B e r t h a smiskede nok saa lumsk. D e n L a n g e holdt sin varm, og hun saa ud saa glad som en Brud. Majoren talte lidet, men spiste desto mere, og hans Eksempel fulgte Kammerraaden. Prangeren blev næsten bestandig nede i Rummet og holdt sig til sin Madkurv.

Til Ankers om Aftenen paa samme Sted.

»Skrøbelighed! dit Navn er Kvinde!« dog nej! det er ikke Skrøbelighed; det er Styrke i Synden: Sanselighed, Forfængelighed, Glimresyge, se det er Ingredienserne, hvoraf Naturen laver det Væsen, der, som en vis Mand siger, »er Kilden til al vor Fryd og al vor Kummer.«

Hvo skulde have tænkt sligt om denne yndefulde Skabning; saa ud saa from som en Due, saa ren som nyfalden Sne og saa kysk som — et Helgenbillede! Og dog saa disse mine Øjne, hvorlunde hun frivillig, ja med »Inbrunst« (Inderlighed), som Germanen siger, kyssede den tykke, graahaarede, halvgamle Kammerraad. Og ikke fem Minutter derefter stod hun og talte ret fortrolig med d e n B r e d e, og

jeg tør sværge paa, hun trykkede hans Haand; for da hun vendte sig, kyssede han det Sted, hvor hendes Tommelfinger havde siddet. Ja, hun er mig den rette Noli me tangere! (»Rør mig ikke!« Navn paa en Blomst.) Velbekomme Dem, mine Herrer!

Men om nu Løjtnanten virkelig skulde have alvorlige Hensigter med hende? burde jeg da ikke advare ham? Hm! jeg vil betænke mig derpaa til i Morgen; Natten giver gode Raad.

NB. Det klogeste, man her i Verden kan foretage sig, er dog at sove; havde jeg ligget hernede denne livsalige Eftermiddag og snorket ved Siden af Prangeren, var jeg ikke bleven Vidne til de Scener, som oven i Købet er i Stand til at forspilde mig et Par Timer af min Nattero.

Ak ja! jeg havde dog næret det Haab her at træffe paa en dydig Pamela, pyt! paa det Lag! en Philine*) er hun; men ved den guldlokkede Sif (Thors Hustru)! hun maa nu smiske ad mig, saa meget hun behager: i mig skal hun finde en M e i s t e r, en »steinernen Mann«.

Men Morfeus (Søvnens Gud) begynder at nedtynge mine Øjenlaag, jeg følger hans blide Indbydelse. Maatte jeg kun forskaanes for Drømme! thi jeg ved forud, at de alene vil dreje sig om flanevorne Kammerpiger, letsindige Løjtnanter og forlibte Kammerraader. God Nat! sov vel, om I kan, I usle, sanselige Hverdagsmennesker!

Under Sejl Syden for Læsø,
i Middagsstunden.

Jeg har sovet i Nat som en Sten. Derfor kan jeg takke den letfærdige Skabning, hvis Uværdighed ganske har helbredet mig for mine forlibte Griller, saavel

* En Person i Goethes Roman »Wilhelm Meister«.

som de tvende Filosoffer, der i Aftes snakkede mig i Søvn.

Vi har frokosteret i Kahytten, da Luften var for kold paa Dækket. P h i l i n e vartede op. Hendes Væsen bliver mer og mer næsvist, hun koketterer uden Sky baade med den gamle og unge Tilbeder, ogsaa jeg fik for en Fejls Skyld et Par forføriske Øjekast, dem jeg paa en værdig Maade besvarede med strenge Blikke.

Kammerraaden og d e n B r e d e syntes begge lige lykkelige, jeg skal sandelig ikke misunde dem. Snurrigt nok, Frøken B e r t h a, som ellers ikke kan lukke Munden op, fandt dog Pigens Opførsel alt for upassende og gav hende derfor virkelig en net lille Finte. »Hvad befaler F r ø k e n e n ?« sagde hun en Gang til hende ligesom i en Adspredelse. Dog rødmede hun selv derved saavel som Mammesellen. Hendes Fyr satte et surt Ansigt op; men Kammerraaden slog hurtig et Glas Vin i Halsen, synlig nok for at dæmpe en frembrydende Latter.

Jeg har forgæves søgt en Lejlighed til under fire Øjne at advare den stakkels Løjtnant; thi af en Ytring, han i Nat lod falde til sin Kammerat, maa jeg antage, at hans Tilbøjelighed for Pigen er noget mere end blot Passetemps (Tidsfordriv). Men han skal snart lære hende at kende, hvorledes jeg saa end bærer mig ad.

Atter for Anker om Aftenen.

Havde jeg ikke set hende kysse og klappe den tykke Kammerraad, vilde den listige Taske gøre mig ganske uvis i mine Meninger om hendes sande Karakter. O du kvindelige Forstillelse! Du gaar gyselig vidt.

Jeg sad i Skumringen paa Ankeret uden for Forstavnen. Hvorfor jeg sad der, hører ikke til Sagen; men vist er det, jeg maatte sidde der meget længer,

end jeg havde nødig og i en temmelig tvungen Stilling. Thi som jeg vilde rejse mig, hørte jeg tvende Stemmer inden for mig: den brede Løjtnant og den forføriske Kammerpige.

»Hr. Løjtnant!« sagde hun, »De har ønsket at tale med mig uden Vidner. Hvad har De at sige mig?«

Han. »Jeg vilde sige dig, mit smukke Barn! at du har taget mit Hjerte til Fange.«

Hun. »O! ikke andet! det kunde De lige saa godt have sagt mig i Vidners Overværelse. Ved saadanne Erklæringer plejer Dhrr. Officerer vel ikke at genere dem for Tredjemand.«

Han. »Du vil slaa min Tilstaaelse hen i Spøg?«

Hun. »Naturligvis! da jeg ikke kan kende Dem fra nogen slet Side, vilde det være en Fornærmelse imod Dem, om jeg tog Deres Ord for Alvor.«

Han. »Vel talt, mit Barn! men om det nu var mit Alvor? hvad vilde du saa svare?«

Hun. »Min Herre! jeg er en fattig Pige, som ikke ejer andet end min Ære.«

Han. »Du kan lægge til: en Skønhed, som —«

Hun. »Som De vil gøre til min egen Roligheds Grav?«

Han. »Nej, Barn! Nej! derfor tror jeg, din gode Forstand kunde bevare dig. Du taler ikke som andre af din Stand, din Opdragelse har ikke bestemt dig til at tjene for dit Brød!«

Hun. »Men om det alligevel havde været Skæbnens Vilje? Dog, Hr. Løjtnant! lad os afbryde denne Samtale, den leder ikke til noget godt. Om nogen saa eller hørte os her?«

Han. »Hvad kunde det skade?«

Hun. »Dem maaske ikke, men mig saare meget. De tillader, at jeg gaar tilbage til mit Herskab!«

Han. »Endnu ikke! kun et Ord, bedste Pige! Hvad du her har sagt mig, indta'r mig kun endnu mere, jeg elsker dig, ved Gud! oprigtigt.«

Hun. »Min Herre! De maa tillade mig at tvivle: en Officer skulde elske en Tjenestepige for andet end for at gøre hende til Heltinden i en Roman, som for hende nødvendig vilde faa en tragisk Ende.«

Han. »Nej, saa skal —«

Hun. »Band ikke! band ikke, Hr. Løjtnant! De bedrøver mig, og De fornedrer Dem sedv. Slip min Haand! den kan jo saa aldrig blive Deres.«

Han. »Og hvorfor ikke?«

Hun. »Fordi den er Dem alt for ringe — nej! nej! spild ikke flere Ord, min Herre; men er Deres Tilbud alvorligt, da behag at genta'e det i Morgen i hele Selskabets Nærværelse, saa, saa vil jeg svare Dem alvorligt!«

Hermed hørte jeg hende suse bort, og den ulykkelige Elsker sneg sig langsomt bagefter.

Det er et græsseligt Snærperi! saa kostbare kan slige Tøjter gøre sig. Ja ja! hun gav nok bedre Køb: men nu skulde hun først udkramme de moralsk-sentimentale Floskler, hun har opsnappet paa en eller anden Komedie. Den arme Fyr! jeg tror bestemt, han vil ægte hende. Men bi kun, min gode Fru Løjtnantinde in spe (i Haabet)! jeg skal nok sætte dig en Streg i Regningen — forfængelige, uforskammede Ting!

Hvor let kunde ikke ogsaa jeg have løbet i denne Snare! Men jeg havde straks en dunkel Anelse om, at det ikke hang rigtig sammen med denne hersens Kammerpige.

Under Indsejlingen i Limfjorden.

Fortræffeligt! Knuden er løst, Romanen er færdig. Solen skinnede varmt, en mild Østenvind skød os sagtelig hen mod Jyllands Kyst og, da der ingen Urolighed var i Søen, saa jævnt, at vi ikke fornam, hvorledes vi kom af Sted. Alle var vi muntert stemte,

og det blev i et Skibsraad besluttet at spise Frokost paa Dækket og da at knække Halsen paa de levnede Flasker.

Jollen, der stod os i Vejen, blev sat i Søen og et Par store Kister hejsede op af Rummet med fyrige: »Haa —hajop!« af Matroserne, som ventede honnette Drikkepenge. Kisterne blev stillede mellem Kahytten og Lugen og dækkede, Bænke anbragte rundt om dem. Alle Passagererne med samt Skipperen tog Plads.

Den Lange sad hos sit Hjertes Frøken; den Brede hos den lakoniske Bertha.

Saa snart Glassene første Gang var fyldte, greb Majoren sit, rejste sig, løftede det højt i Vejret og raabte: »Herved deklareres Mariage mellem Hr. Løjtnant Dannebrog og Frøken Juliane Sillie. De forlovedes Skaal!«

Glassene klingrede, et tredobbelt »Hurra« drønede, den tomme Flaske fløj i Søen.

Mil Blik faldt paa Kammerpigen, der stod tavs og mod Sædvane meget alvorlig bag ved Frøken Bertha. Nu sprang den Brede tilbage over Bænken, gik hen til hende og sagde højt og bestemt: »Husker du, hvad du lovede mig i Gaar?«

Hun rødmede og stammede et sagte: »Ja!« Det forekom mig nu at være paa den høje Tid at frelse Manden: jeg række de om bag Kammerraadens Ryg og trak ham i Kjoleskødet een Gang — to Gange.

»Hvad behager?« sagde han med en hurtig Vending og et mørkt Øjekast, men og i samme Øjeblik til Pigen: »naar jeg gentager mit forrige Tilbud? —«

Jeg kastede mine Ben over Bænken og hviskede ham i Øret: »For Himlens Skyld! lad være!«

»Hvad rager det Dem?« knurrede han tilbage og sagde atter til Pigen, hvis Haand han havde grebet: »Naar jeg nu gentager mit Tilbud?«

Kammerraaden, der sad lige over for os, grinede ret svinepolisk.

Mit Blod oprørtes, jeg hviskede atter med Heftighed til Officeren: »De gør Dem selv ulykkelig!«

»Ri'er Fanden Dem?« svarede han mig, og næsten i samme Tone talte han de samme Ord som før til Mamsel S t i n e tredje Gang.

»Hvilket Tilbud?« spurgte hun bleg og med bævende Røst.

Naa! saa sejl da din egen Sø, du Ulk! tænkte jeg og gik tilbage paa min Plads.

»Mit Hjerte og min Haand!« udstødte han, »du har lovet at svare mig alvorligt.«

»Det vil jeg,« sagde hun, »jeg erkender den Opofrelse, De af Godhed for mig vil gøre, jeg tager med Ydmyghed mod Deres Tilbud (her bøjede hun Hovedet og nejede dybt og langsomt) og skal stræbe at gøre mig værdig til Deres højmodige Tillid!«

Det gjorde en Opsigt, men virkede dog ganske forskelligt paa de tilstedeværende: Kammerraadens Mund udvidede sig til et endnu bredere Smil, hans smaa Katteøjne blev næsten rent borte; de to Filosoffer derimod opspilede deres saa vidt muligt; Majoren tvang sig til at sætte et alvorligt Ansigt op. D e n L a n g e raabte paa nok en Flaske, dog uden at tage Notice af det sidst forlovede Par; men hans Dame smilede saa mildt og saa glad, som — jeg ved ikke hvad.

D e n B r e d e tog sin Dame i den venstre Arm og sagde: »Er der ingen i det velfornemme Selskab, som har en Skaal for Løjtnant A n k e r og Jomfru K i r s t i n e M a d s e n?«

Hans Kammerat rejste sig rask, greb Flaske i den ene Haand og Glas i den anden; men Kammerraad L e r k e d a l forekom ham. »En Skaal,« raabte han, »for Hr. Løjtnant v o n A n k e r —«

(»— ikke v o n A n k e r, Løjtnant A n k e r,« brummede d e n L a n g e —) »og Jomfru K i r s t i n e L e r k e d a l!«

Det var en Scene ! ! ! — Løjtnant A n k e r slap

forbavset sin Kæreste og saa paa hende, som om hun var bleven omskabt til en Fe eller til en Prinsesse.

»Er Tilbudet allerede fortrudt, Hr. Løjtnant!« sagde den forvandlede Kammerpige, »fordi De nu straks griber mig i et lille Skælmsstykke? Men jeg forsikrer Dem, dersom De blot denne Gang vil tilgive mig, skal jeg ikke oftere forbytte enten min Person eller mit Navn.«

»Jo een Gang endnu D . . . t . . m . .,« raabte han, idet han atter greb hendes villige Haand, »een Gang og aldrig mere!«

Da lød den anden Skaal, og den anden og tredje Flaske fløj over Bord.

»En dyb Hemmelighed afslører sig,« sagde den ene af Filosofferne.

»Denne Piges Hverdagsliv,« sagde den anden, »har faaet en højere Betydning.«

Ikke fuldt saa skønt udviklede sig Frøken Berthas Skæbne; det fandt sig, at hun var den rette Kammerkisken, som ogsaa derfor straks overlod sin Plads til Kammerraadens Jomfru Datter.

Det fandt sig endvidere, at ingen uden Kammerraaden havde været delagtig i Tøsernes Hemmelighed, samt at Rolleforbytningen havde været Jomfru Lerkedals egen Opfindelse — uvist i hvad Hensigt — maaske hun slet ingen har haft; thi det skal ofte, vil man paastaa, være Tilfældet med de menneskelige Handlinger, og disse er heller ikke de værste.

Jeg vil ikke lægge stort Fold til, at mit Hjerte atter har bevæget sig til Fordel for Jomfru Lerkedal, da hendes Skyldfrihed med Hensyn til den tykke Kammerraad nu klarligen har aabenbaret sig; thi ikke skal jeg fragaa, at hun var saare indtagende, som hun sad der ved Kæresten, og hendes glade Aasyn straalede yndigt frem under den tjenestekvindelige Natkappe, ligervis som Maanen under den tynde Sky.

Naa, jeg trøster mig med, at hun dog ikke var den, som skulde løse mit Hjertes Gaade, og at h u n maaske kan findes blandt Brudepigerne ved det dobbelte Bryllup, som i Sommerens Løb skal stande hos Majoren, og hvortil jeg er inviteret med Anmodning at forfatte et sirligt Carmen (Bryllupsvise).

Baglæns.

Syvende og sidste Kapitel*).

Dagen efter Brylluppet.

Klokken var 12 — eller for at tale astronomisk (eller gastronomisk) — Klokken var 0; thi ingen af os vidste eller brød sig om at vide, hvad den var. Den saavel som Tiden selv, den udparcellerer, var for os et Nul eller en Cirkel.

Hm! Rummet var ogsaa en Cirkel, hvorvel jeg tør gøre min korporlige Ed paa, at det Dagen forud var firkantet. Og dette manglede heller ikke Centrum, gravitatis (Tyngdepunkt) nemlig, i det mindste virkede Centripetalkraften øjensynligt paa flere af Gæsterne. Ogsaa Centrifugalkraften kunde jeg tydeligt spore; det maatte et af Justitsraadens Spejle bekende; thi denne sidste Vis (Kraft) greb engang velærværdige Hr. Biborius (Svirebroder) og rev ham saa vold-

---

*) Jeg finder mig foranlediget til at gøre høje og lave opmærksom paa, at min Fætter, med hvem jeg ofte er temmelig forlegen og har megen Overhæng af, nu ogsaa har bragt mig dette hans sidste Hjernefoster paa Halsen. Jeg tør, af visse Aarsager, ikke vel afslaa ham at fremsætte for de ærede Gæster denne lange og temmelig magre Krebs; men det staar til enhvers eget Behag, hvor meget eller hvor lidet man vil nyde af samme, som og, enten man vil begynde ved Halen eller ved Hovedet; thi det kommer vel ud paa eet. B.

somt ud mod Periferien, at Glasset nødvendigvis maatte give efter for Trykket af hans brede Ryg.

Der skete ellers samme Gang baade før og endnu mere efter Kl. 0 forskellige Mirakler, dem mangen en, der ikke er nøjere bekendt med Vinens underfulde Indvirkning paa den menneskelige Hjerne, maaske næppe nok vil tro.

Saaledes talte Kammerraaden Latin med Hr. Biborius, skønt jeg med Vished ved, at han før denne Dag var aldeles ukyndig i dette lige saa vanskelige som sirlige Tungemaal. Til ydermere Bevis saa hørte jeg ham engang, da han klinkede med Præsten, udtrykke sig saaledes: »drinkimus Glassum Pastoribus«, hvilket jeg vel ikke vil udgive for ciceroniansk Latin, men alligevel som det meste, han talte, gik ud paa »um« og »us«.

Saa Kancelliraaden: han vilde kysse Degnen, der virkelig stod ganske stille op til Kakkelovnen: men det var ham platterdings umuligt at træffe Degnens Mund.

Saa var der Kaptajnen og Konsistorialraaden; den første græd, og den anden lo, begge to over een og samme Ting, og dog vidste ingen af dem, hvad det var for en Ting.

Nu, da vi kørte hjem, vilde Krigsraaden lægge sin Haand paa Kanten af Vognfjælen — muligt i den Hensigt at styrke Ligevægten — men han strakte den for langt ud, nemlig paa Hjulet, der naturligvis løb rundt i Haanden. Da den herved opvakte Fornemmelse var ham lige saa uforklarlig som ubehagelig, tog han Haanden til sig og betragtede den indvendig med stor Opmærksomhed, og da han nu fandt den saa ilde begegnet, blev han vred og bandte Kusken, »fordi han havde kørt over hans Fingre«.

Men det allermærkværdigste hændtes dog Assessoren, ligeledes paa Hjemvejen.

Vi to sad sammen, men baglæns — hvilket ellers ikke skal være hensigtsmæssigt under saa-

danne Omstændigheder. Da nu Vejen gik et langt Stykke i lige Linie ret ud fra T i d s e l h o l t, saa havde vi Gaarden en Tid lang for Øje, hvorvel det faldt os vanskeligt nok at faa den til at staa stille. Som vi nu bestræber os for at »fiksere« denne smukke og behagelige Ejendom, griber Assessoren pludselig min Haand og stammer med inderlig Rørelse: »Det vil vist blive et nederdrægtigt rart Bryllup der paa Tidselholt, vi skal ogsaa holde ud, saa længe han har en Flaske Vin i Kælderen!«

Der er herved at mærke tvende Vidunderligheder: den første, at han troede, vi kørte t i l Bryllup, da vi dog uimodsigelig kørte d e r f r a: den anden, at Assessoren, en velstuderet Mand, som havde faaet bedste Karakter til alle sine tre Eksamina, kunde begaa saa grov en Bommert at bruge Futurum (Fremtid) i Stedet for Præteritum (Fortid).

De unge Ægtefolk saa vi ellers den Dag meget lidt til, overalt, jeg vil tilstaa, var Iagttagelsesevnen samme Dag noget sløv og uvirksom. Vel bemærkede jeg dem flygtigt ved Frokostbordet, men ikke om de nød synderligt. Da jeg savnede dem, gik jeg ud i Haven, ikke for at lede efter dem; men jeg fornam nogle visse Kendetegn paa mit sædvanlige Tilfælde »Clairvoyance« (Klarsynethed), og desaarsag gik jeg ud i det frie for uforstyrret at kunne have mine Syner.

Der var i en fjern Krog af Haven eller Lystlunden en Løvhytte, som jeg havde udset til deri at ville gennemgaa min Paroksysme (Anfald). Men som jeg bøjer Løvhanget til Side for Indgangen, saa ser jeg gennem en lille Aabning i Bladene de nygifte sidde derinde. At hendes ene Haand var skjult i hans den ene, at hendes Hoved hvilede op til hans Bryst, det var alt sammen i sin Orden; det frapperede (slog) mig slet ikke. Lige saa lidt forundrede det mig, at de hyppigen anbragte de gængse Pronomina possessiva

(Ejestedord) »min« og »din« saavelsom og de meget brugelige Adjektiver »evig« og »uendelig«.

Jeg skulde derfor ganske rolig have overladt dem til deres grammatikalske Øvelser og indbyrdes Undervisning, hvis hun ikke pludselig havde afbrudt disse lærde Lektioner med det af et rørende Øjekast op til den »evigelskede« ledsagede Spørgsmaal:

»Hvad skal der blive af Juliane? stakkels Søster!«

Den unge Mand tog hende under Hagen, bøjede sit Hoved, kyssede hende ømt og sagde eller snarere deklamerede, og det saa langsomt, at jeg i den Tid gerne kunde opremset Lindgreens Tirade om de syv Kurfyrster — »Min — eje — gode Kone!«

Sjette Kapitel.

Bryllupsdagen.

Jeg tror, at Aurora (Morgenrødens Gudinde) virkelig har været skinsyg paa Bruden, og det var da heller ikke uden Grund; thi for det første var Bruden dejlig, og for det andet var Brudgommen saa smuk, som et Mandfolk kan taale at være, og for det tredie havde han i en Række af Aar temmelig regelmæssigt gjort hin sin Opvartning, men paa den senere Tid forsømt saadant, nemlig siden han begyndte at kærestes med Vilhelmine.

Det var derfor ikke at forundre sig over, at den tilsidesatte paa Bryllupsmorgenen slet ikke lod sig se, men indhyllede sig i et graat, tykt og vaadt Slør, hvorigennem hun græd, som Justitsraadinden udlagde det, »Guld ned i Brudens Skød.«

De to forelskede brød sig Pokker ikke om Vejret: i deres Sjæle var der den yndigste Morgenrøde, paa deres Himmel var ikke en Sky. Men jeg derimod var ikke glad ved Regnen! thi medens de andre

kunde have Tag over Hovedet, var jeg nødt til at manøvrere i den frie Luft. Der skulde nemlig om Aftenen være en Slags Illumination i Haven, og da jeg, som, fordi jeg duer til ingenting, skal bruges til alting, havde faaet dette glimrende Hverv, var det en følgelig Sag, at jeg kunde blive knortet og gnadrig.

Det var altsaa ikke saa sært, at jeg kom op at kokkes med Husholdersken og Kokkepigen; thi det var i deres Atelier, at ogsaa jeg skulde gøre mine Forberedelser, hvorover vi tidt kom i Kollision ved Brugen af Potter, Knive og andre Køkkenredskaber. Men som det hedder i Ordsproget: »Ser det graat, det kan blive godt«, saaledes sønderrev Auroras Husbond, da han kulminerede, det omtalte dunkle Slør, og længe før Gæsterne blev samlede, havde vi det nysseligste Vejr, og den tjenstvillige Sol havde tørret Vandet baade af Græs og Løv.

Da jeg nu omsider under hyppig Opposition fra Ministerialpartiet havde faaet mit Apparat helt færdigt og lykkelig transporteret til sit Bestemmelsessted og vil til at begynde, hvem kommer saa? Ingen anden end Juliane.

Hun saa mig rigtignok ikke, for jeg traadte instinktmæssig bag et Grantræ. Jeg kikkede ganske forsigtig mellem Grenene og tænkte ved mig selv: hvad mon hun nu vil her? Saa satte hun sig da paa en Træbænk, lagde Hænderne sammen i Skødet, løftede dem samlede op og lod dem synke igen. Derpaa saa hun op i Vejret, jeg saa ogsaa derop, for jeg tænkte, der havde været noget usædvanligt at se efter; men der var ikke andet at opdage end Grene og Blade og en Smule Himmel imellem dem. Men hun maa dog have set noget mere end jeg, og det noget særdeles interessant, for Taarerne løb hende ned ad Kinderne, og det ikke faa, men mange. Det varede mig vel længe, for det er kedsommeligt at se en ung og smuk Pige, det var hun tilforladelig, sidde saadan og flæbe, og det paa sin Søsters Bryllupsdag.

Det forstaar sig: hun vilde kanske gerne selv haft Ferdinand; men da det nu ikke saaledes kunde føje sig, saa burde hun som en fornuftig Pige, og det var hun virkelig, have fundet sig i Omstændighederne og ikke ærgret sig over, at Ferdinand hellere vilde have Vilhelmine. Jeg tør just ikke gøre min Ed paa, at det var derfor, hun surmulede; men jeg har dog en stærk Formodning derom; for at hun før havde gjort sig Spekulationer paa den smukke og rige Kavaler, det skal jeg give gyldige Beviser for.

Naa, lad det nu være, hvad det var! Hun pillede af igen, og jeg passede mit. Men havde hun tøvet noget længer, skulde jeg, ihvor travlt jeg havde, gjort mig den Umage ved filosofisk Ræsonnement at have udryddet hin taabelige og barnagtige Lidenskab.

Som jeg havde faaet den sidste Lampe anbunden, hørte jeg den første Vogn og straks efter den anden, og saa gik det en halv Time fort i een Rumlen dernede i Gaarden.

Det var Justitsraadens Idé, at der skulde iagttages samme Ceremoniel som ved et gement Bondebryllup. Gæsterne skulde først forsamles i Gildegaarden for derfra at køre i Procession til Kirken, og skulde følgelig Musikanterne paa den første Vogn, Bruden med hendes Førerinder paa den anden, Brudgommen med hans Førere paa den tredje, og skulde der endelig til Kirken køres Fod for Fod — ret som ved en Ligbegængelse.

Justitsraaden mente, at alt dette havde sin Betydning. »Før Ægteskabet,« sagde han, »saa har hun Magten, og han danser efter hendes Pibe, ligesom den sagte Kørsel betegner den jomfruelige Blysomhed, Anstand og Tilbageholdenhed.«

Fra Kirken gik det i modsatte Orden: nu var han foran, og man kørte fejende, hvilket skulde forestille, at nu burde han raade og føre en raskere Kommando.

Mod Allegorien selv har jeg ikke noget; men den bliver ikke saa sjælden bagvendt udlagt og udført i Virkeligheden. Og jeg har flere Gange været med, hvor Bruden, naar jeg maatte have haft noget i det at sige, skulde kørt efter ham til Kirken og foran ham derfra. Disse to — tykkes mig — kunde meget passende have siddet ved Siden af hverandre baade hen og hjem.

J u l i a n e var saamænd ikke med i Kirke; hun kunde i k k e f a a T i d!!! Og ved De saa, hvad hun bestilte imens? Ikke andet end pusle lidt i Brudekammeret, og det var endda lidt nok; for jeg saa gennem Døren, den stod just paa Klem, da jeg en Gang skulde der forbi, for jeg var heller ikke med i Kirken, for jeg kunde ikke heller faa Tid — hvorledes hun stod ganske stille og ledigløs foran Spejlet.

Jeg tænkte naturligvis straks, at hun stod der for at spejle sig i Mag, og begyndte i mine egne Tanker at moralisere over den kvindelige Forfængelighed, om hvilken jeg har læst og hørt saa meget fornuftigt og grundigt. Men jeg tog fejl, hun saa ikke i Spejlet, men u n d e r n e d e n, hvor der hang to smaa Billeder, nemlig Brudens og Brudgommens. Saa tog hun dem, et i hver Haand, saa vemodigømt paa dem, kyssede dem endogsaa begge to, hang dem igen paa deres Sted, det var dobbelt Umage, vendte sig, foldede Hænderne, hævede dem, trykkede dem til Brystet, saa op paa Plafondmaleriet der i Gibsloftet og bevægede Læberne en Smule.

Jeg mente, at det var Maleriet og Kunstneren, hun ydede sin Beundring; men min Fætter, hvem jeg siden fortalte det, han mente, for han vil nu altid være klogere end andre Folk, at hun bad for Brudeparrets Lykke.

Naar jeg ikke havde været saa belæsset med Forretninger, vilde jeg været med i Kirken — ikke for at høre Præstens Tale, for den ene Brudevielse er ligesom den anden: »de skal holde af hverandre,

og de skal dele det sure og det søde ligeligt med hverandre, og han skal bære kønt over med hendes Svagheder, og hun skal være ham kønt lydig. Dette sidste kunde Præsten lige saa godt tie stille med.

Men, hvad var det nu, jeg vilde sige, jo, jeg vilde have været i Kirken for at — ja! af samme Grund, som man gaar i Kirke, naar der er Konfirmation.

Imidlertid, jeg maatte nu blive derfra, og ved Bordet siden fik jeg da ogsaa Lejlighed til at betragte Damerne, og hvad de havde paa. Jeg kan endnu huske det saa grangiveligt, at jeg derom vilde forbinde mig til at aflægge en omstændelig og nøjagtig Beretning; men da jeg frygter, at somme Læsere kunde rynke Næsen herover, skal jeg blot indskrænke mig til følgende Bemærkninger, der uden Tvivl vil have almindelig Interesse: Fru Krigsraadindens Kjole var ikke andet end simpel Florencetaft; men Kancelliraadindens — Jomfru Møller, min Borddame, benægtede det, men jeg vil dø paa, den var Satin turque — og begge besatte med Tylskniplinger. Ej heller bør jeg lade ubemærket, at Fru Hansen bar en Krans af Perler, der saa ganske ud som ægte, og at Konsistorialraadinden havde en Ring paa hver Finger og to paa somme.

For Maden er jeg desværre ikke i Stand til at aflægge rigtigt Regnskab, for jeg spiste selv ikke synderligt uden en Tallerken Suppe — det var af den brune, den anden var en lille Smule snærret; men det, beder jeg, man ikke vil tilregne Husholdersken; thi hun gav Kokkepigen to vældige Ørefigen for det — og saa spiste jeg et Par Postejer; men jeg skal aldrig nægte, at Butterdejgen kunde være fuldkomnere, og det kom deraf, som Justitsraadinden efter Bordet hviskede til mig, at Husholdersken havde selv drukket Brændevinen til den. Vil nu nogen vide nøjere Besked, den faar henvende sig til Kon-

sistorialraaden, der spiste af alle Retterne og derhos er en Mand af den fineste Smag.

NB. Juliane saa man ikke meget til. Hun havde rigtignok sin Plads ved Bordet; men hun var der ikke ret længe ad Gangen og mere ude end inde; for Resten saa hun ganske fornøjet ud, og jeg sluttede deraf — maaske en Smule for rask, at hun allerede havde slaaet Grillerne af Hovedet.

NB. NB. Da Stegen — eller Stegene, for vi fik baade Kalvesteg, Dyresteg og Kalkunsteg (denne mest for Konsistorialraadens Skyld) — da de nu kom paa Bordet, slog jeg med Dessertkniven paa Glasset, rømmede mig, rejste mig og sang en Bryllupsvise, som jeg selv til denne Lejlighed havde forfattet. Jeg vilde ogsaa gerne have frydet Læserne med dette — alle tilstedeværende kaldte det et — Mesterstykke; men jeg kan naturligvis ikke tiltræde en for mig saa smigrende Mening; Læserne skulde med Fornøjelse have faaet det, dersom jeg selv havde haft det eller nogen af Gæsterne havde opbevaret det.

Mit Eksemplar beholdt min Dame, og det havde hun næste Morgen — ikke i Hovedet, men paa Hovedet, og det ganske defekt. Et andet Eksemplar eller rettere de forbrændte Levninger deraf opdagede jeg om Natten paa Kakkelovnspladen ved andre Fidibusstumper. Og et tredje nød den Ære ved Frokosten at paradere som Manchet paa en Flæskeskinke.

Dersom nogen tror, at jeg harmede mig over saadant, den tager mærkelig fejl; thi jeg anser det netop for den sødeste Løn, at ens Digte kan saaledes blive udbredte alle Vegne, og at de bliver revne i Stykker, det viser jo, at man rives om dem.

Men jeg beder om Forladelse! jeg kunde nær forsømt at fremstille de vigtigere Begivenheder. Da nu Brudeparrets Skaal blev drukket, og vi alle sammen gjorde dem den behagelige Ulejlighed at klinke med os hver især, kom Juliane ogsaa med sit

Glas og saa saa mild ud dertil som nogen. Bruden satte ogsaa et mildt Ansigt op; men hendes Haand rystede lidt, og der kom heffde et Par Perler, som jeg antog for ægte, i Øjnene. NB. Det var ikke den eneste Gang, hun i Dag græd; for jeg kom siden hændelsesvis til at se, hvorledes begge Søstrene i et Værelse, hvor de troede sig uden Vidner, faldt hverandre om Halsen, og da sagde Juliane:

»Bliv lykkelig, min Søster! jeg bliver ikke ulykkelig!«

Det kan nu enhver tage for, hvad den vil; men jeg for min Del synes, at det var kønt sagt; der var Moral i det.

Men jeg beder igen om Forladelse for Illuminationen, at den nemlig ikke faldt bedre ud. Jeg havde af mine mangefarvede Papirtutter i en Løvportal dannet Bogstaverne »F.« og »V.« og nedenunder en allegorisk Figur, nemlig tvende Hjerter i hverandre eller et Tvillinghjerte; jeg mener, at dette var et pænt Symbol paa Brudeparrets brændende Kærlighed. Men, ret som for at spotte med min søde Idé, jeg havde næppe faaet den sidste Lysstump tændt, førend en grusom Regnbyge slukkede dem alle sammen og saaledes aldeles dæmpede Hjerternes Brand.

Min Fætter, hvem jeg fortalte denne Ulykke, mente, at denne Regnbyge netop kom meget heldigt for at fuldende Allegorien, og — med hans gunstigste Tilladelse — vaasede en hel Del om »Ild og Vand, og Varme og Kulde, om Elskovs Morgenrøde og Hverdagslivets Aftenbløde«, hvilket jeg, for at skaane de læsendes skønne Følelser, ikke videre skal berøre.

Justitsraaden fandt sig i Ulykken med en beundringsværdig Stoicisme, trøstede mig endogsaa med den Forsikring, at han nok skulde sørge for en anden Illumination inde i Huset ved Hjælp af de brændbare Fluida, hvormed Kælderen var vel forsynet.

Jeg haaber nu, at jeg ikke skal have forbigaaet noget væsentligt, og slutter altsaa dette Kapitel med den Bemærkning, at Bryllupsdagen endte med Dans til den følgende Morgen.

Femte Kapitel.

Dagen før Brylluppet.

Idet jeg her griber Pennen, svæver jeg i Uvished om, hvor jeg helst skal tage fat. Dog, jeg vil først have det vigtigste ekspederet. Da jeg ved Daggry stod op for at digte den omtalte Bryllupssang, som, desværre for Læserne! forvildede sig i Jomfru Møllers Haar, paa Kakkelovnspladen og paa Flæskeskinken, hørte jeg uden for min Dør en alvorlig Debat mellem Justitsraadinden og Husholdersken om Postejerne.

Denne levende Diskussion over en saa vigtig Materie tildrog sig hele min Opmærksomhed. Der handledes om intet mindre, end om de skulde fyldes med Hønsefarce eller med Muslinger. Fruen kæmpede for Skaldyrene, Husholdersken for de befjedrede, og begge med saa kraftige Grunde, at jeg ikke vidste, til hvilken Side jeg skulde hælde.

Det var ikke muligt at vide, hvo der til sidst vilde gaaet af med Sejren, hvis ikke Justitsraaden, der hændelsesvis og heldigvis kom til, havde interveneret med det Mediativ (Mægling), at man kunde anvende begge Dele. Dette blev enstemmig antaget og Differencen saaledes lykkelig hævet. Beroliget herover havde jeg atter sat mig i en højtidelig Stemning, da der kom Bud fra Degnen »om at være ham behjælpelig med at pynte Kirken«.

Jeg maatte af Sted, men ikke før jeg havde udsøgt og medtaget et Par Kurve fulde af grønne Grene og symbolske Blomster, hvilke jeg anbragte saaledes:

Over begge Brudefolkenes Stole befæstede jeg en Bue af M y r t e k v i s t e, hvilket i Blomstersproget vil sige saa meget som: »Sød er standhaftig Kærligheds Løn.« Ibundne var følgende:

1) M a a n e d s r o s e r, som betyder: »Den varigste af alle Skønheder er Hjertets«;
2) A d o n i s, det er: »Dit Billede følger mig alle Vegne«;
3) A p r i k o s k v i s t: »Du fortryller«;
4) O r a n g e b l o m s t: »En Kærlighed saa stor, at den ej kan udtrykkes med Ord«;
5) K o n g e l y s: »Dit Hjerte og din Haand gør mig rigere end nogen Konge«;
6) L æ r k e k v i s t: »Du kroner mit Haab«;
7) F l ø j e l s b l o m s t: »Min Lykke er i din Haand«;
8) E v i g h e d s b l o m s t: »Kærligheden tilhører ikke Tiden alene«;
9) N a t v i o l: »Naar Aftenzefyr suser, mødes vi«, og
10) E n e b æ r k v i s t: »Midnat er Elskovs Middag«.

(Saa meget kan jeg da ved given Lejlighed her sige Læseren med Hensyn til mit tidt omrørte Bryllupscarmen, som jeg havde betitlet: »Blomsterkrans om Brudens Hoved«, at det havde et Vers for ethvert af ovenstaaende Numre, og at jeg paa en lige saa pæn som sindrig Maade havde i velklingende Rim udviklet de særskilte Betydninger).

Kommen tilbage fra Kirken, fuld, i det mindste svimmel af min egen Fantasis skyhøje Flugt, gaar jeg fejl af mit eget Kammer og ind i J u l i a n e s. Jeg bad om Forladelse for Fejltagelsen og vilde forføje mig bort; men hun bad mig med et veltilfreds Smil at bie og bese Søsterens Brudekjole, med hvilken Genstand hun netop var sysselsat. Jeg saa, og jeg roste, og jeg mente det virkelig, og skottede af og til saa lumskelig til hende; men der var ingen

Forandring paa hendes Sjæls Barometer; det stod endog højere end »Smukt Vejr«, det viste »Bestandigt«.

Men Kviksølvet, jeg mener Kvindelunet, kan hastig falde; det erfarede jeg ogsaa her. Jeg var nemlig næppe kommen til mit eget Værelse, før der hos mig opstod nogen Tvivl om Barometrets Paalidelighed. Jeg trækker da mine Sko af og stikker Fødderne i mine Pampusser — dem med Hattefiltsaaler (hvilken Slags Saaler saavel ved saadanne som og ved andre Lejligheder er meget hensigtsmæssige) og lister mig med Kattefjed hen til hendes Dør. Paa denne var, hvor en Knast havde siddet, et Hul saa stort som en af de nugældende mindste Kobbermønter. Ved dette anbringer jeg mit ene Øje, og hvad ser jeg saa? J u l i a n e sideværts, siddende ved Natbordet og skrivende; men havde jeg ikke vidst, det var hende, jeg skulde næppe kendt hende igen: Barometret var sunket til »Blæst og Regn«!

Hun skrev — da hørte jeg fra Trappen ved den anden Ende af Gangen Justitsraadindens Stemme: »J u l i a n e! J u l i a n e! stræb og kom! stræb og kom!«

Jeg stræbte at løbe og havde næppe naaet min egen Dør, før den tilraabte for ud af hendes og ned ad Trappen. (Jeg blev ellers bange for, at der var noget galt paa Færde; men da jeg hørte Fruen raabe: »Mine Blonder! mine Blonder!« saa beroligede jeg mig igen).

Hvad monstro det var, hun sad og skrev paa? tænkte jeg — vips! saa er jeg i Kammeret, ved Natbordet og ser i hendes opslagne hemmelige Protokol efterfølgende Linier: »Kvinden har kun een Kærlighed, hendes første er og den sidste. Skuffes den, da vorder hun enten ulykkelig eller ond — o Gud! lad m i g blive ulykkelig!«

Det var da en rasende Paradoks! (urimelig Paastand.) Men det er Følgen af den forbandede Roman-

læsning, den sætter saa let en ung Pige Fluer i Hovedet, og saa kan hun være taabelig nok til at gaa hen og gi'e sig til at elske uden Tilladelse, uden at raadføre sig med Forældre eller Søskende eller Venner eller Bekendte eller med sin egen Fornuft. Hvis jeg maatte raade, skulde alle Romaner forbydes undtagen »Grandison« og saa mine egne, i hvilke Fornuften altid er oven paa og Hjertet beholder sin naturlige, underordnede Plads.

Næppe havde jeg anstillet denne fornuftige Betragtning, før jeg hører Trad af flere Fødder paa Gangen. Nu var jeg nærved at »blive ulykkelig«. Hvad om nogen kom herind og fandt mig i Julianes Sovekammer! de kunde tænke — hendes gode Navn og Rygte! — min egen Ære! — jeg smuttede bag Sengen og trak Omhænget for mig.

Døren gaar op. De forlovede træder ind, hun med de Ord: »Søde Ferdinand! du skal dog se, — hvor er Juliane?«

Jeg skælvede. Men til min Lykke gav hun sig nu til at vise ham sin Bryllupsklædning, som han da ogsaa fandt allerkæreste.

Med eet afbryder hun forfærdet Synsforretningen, raabende: »Ih, men du søde! hvad er det?« og giver sig til at undersøge et Stykke af Stadsen, hvorved en eller anden Fejl maatte være begaaet.

Fæstemanden, som tog sig den Ting lettere, fik nu Øje paa de nysnævnte Antegnelser i Julianes Dagbog. Se! hans Barometer faldt nu flere Grader og truede med Regn. Dette bemærkede Vilhelmine, lod Stadsen være det, den var, og sine Øjne lede af hans til det gedankenschwere (tanketunge) Blad.

Den stakkels Fæstemø skudrede, blegnede, faldt ham om Halsen og hulkede: »Min Søster — ulykkelig — o Gud! hvem er da det, der har bedraget hende?«

»Der har ingen bedraget hende,« svarede han

smerteligt, »uden hendes eget Hjerte. Kom, min eneste, i Morgen skal du vide alt — til den Tid rolig! Det vil blive godt endnu alt sammen.« Hermed slog han sin Arm om hendes smækre Midje og førte hende ud af Værelset.

Da Lyden af deres Trin paa Gangen var forsvunden, vilde jeg have forladt mit Smuthul; men jeg blev atter fængslet — i moralsk Forstand — mellem Væggen og Omhænget; thi Juliane kom farende ind med forvildet Aasyn, og med bølgende Bryst udpressede hun næppe hørligt: »Gud! om hun har set det!«

Derpaa tog hun Dagbogen, slog den sammen, for omkring og ledte — formentlig efter sin Kommodenøgle, og da hun ej kunde finde den, stak hun Hjertejournalen ind under Hovedpuden i Sengen, trykkede nogle Taarer tilbage i Øjenkrogene og ilede atter bort.

Læser! fordøm mig ikke! Fristelsen var stærk, og jeg svag: jeg forgreb mig paa Julianes Hjertes Helligdom. Jeg kan ikke ene bære Bevidstheden om denne Synd, jeg gør dig til min medskyldige, men ikke endnu, jeg vil ikke forraske dig. Du skal have Tid til Betænkning og Overlæg.

Da jeg havde gennemlæst nogle Blade, bagfra, ligesom du læser denne Historie, kom Vilhelmine alene ind, for hen til Natbordet, stirrede naturligvis efter Bogen, den jeg imidlertid havde puttet ind igen under Hovedpuden. Men jeg maa i Forfippelsen have baaret mig ubehændigt ad; thi ved at lade Øinene løbe omkring har hun faaet et Glimt af det forbudne Skrift at se, river det ud, slaar op, læser, skælver og sukker, saa det gjorde mig ordentlig ondt at høre — »Det er Ferdinand, hun elsker.«

Hendes Hænder faldt sammen, og Bogen naturligvis paa Jorden.

I samme skæbnesvangre Moment ser jeg Juliane paa Dørtrinnet. Hun har set og hørt det samme som jeg; thi hun skiftede hurtig Farve og vaklede;

men med eet stiver hun sig og næsten knejser, saa hun syntes flere Tommer højere, end hun i Grunden var. Derpaa svæver hun langsomt, højtideligt, med halvt hævede Arme hen mod Søsteren, der var noget dronningligt i hendes Aasyn og Anstand. Endskønt jeg aldrig ved at have set noget Portræt af hin berømte Dronning i Palmyra, saa tør jeg vædde paa, at hun har set saaledes ud, dengang hun opofrede sin Elsker for sin Pligt.

»Søster!« sagde hun med dæmpet, men fast Stemme og udbredte sine Arme.

Vilhelmine vendte sig hel forbløffet og blev staaende.

»Søster!« gentog hin og lod Armene synke, (jeg vilde ønske, mine Damer og Herrer! at De havde hørt dette Tostavelsesord saaledes fremsiges! der var Effekt i det!) »Du ved nu mit Hjertes Hemmelighed, gem den i dit, denne være den eneste, i hvilken din Ferdinand aldrig vorder delagtig! Jeg elsker ham, som jeg elsker dig, og velsigner eder begge.«

Vilhelmine sank til hendes Barm.

Det var en rar Pige, den Juliane! Det vil vist enhver indrømme mig. Men nu skal De bare høre videre.

Under den effektfulde Scene staar Genstanden for begge Søstrenes Kærlighed i Døren. Men han lod sig ikke forknytte; han gaar hen, mir nichts und dir nichts (uden videre), og omfavner dem samlede, de blev jo noget forskrækkede; det var ikke saa sært, og saa kysser han saa den ene, saa den anden og siger (jeg havde aldrig troet, han var saa lærd): »Den Kærlighed, der forener os, er Englenes Glæde; den er fra Aandernes Verden.«

Det var en sublim (ophøjet) Tanke, den gjorde Indtryk paa mig, Værelset var tomt, inden jeg havde summet mig og fattet den Bestemmelse at springe ud i Haven af Vinduet.

Da jeg ikke vejer meget, kom jeg uden Skade til Jorden, dog ikke paa Fødderne alene, men ogsaa paa Knæerne og Hænderne. Jeg rejser mig og banker Støvet af mine Klæder, da hører jeg en slaa en Skogger op ved Siden af mig. Jeg ser derhen, det er Justitsraaden.

»Dersom jeg ikke havde bedre Tanker om Dem,« siger han, »kunde jeg snart tro — hvad Fanden havde De at bestille i min Datters Kammer? Blev De kastet ud af Vinduet?«

»Om Forladelse, Hr. Justitsraad!« siger jeg, »jeg kastede mig selv ud, paa Grund af — som De selv behager at antyde, at Deres Datters Ære var mig dyrebar.«

Han lo igen: »Meget vel! Nu ved jeg, hvorfor De kom ud; men jeg kan ikke begribe, hvorfor De kom ind.«

»Jeg maa ta'e mig den Frihed at sige Dem: jeg tog fejl af Værelset.«

»Ah! saa tog De fejl, baade da De kom ind, og da De kom ud.«

Han blev ved at le i Stødemaal, saa længe jeg kunde høre ham. Det var for godt Køb, jeg slap saaledes fra denne »Fenstren«.

Jeg gik nu hen i en afsides Krog af Haven for at anstille nogle nyttige Betragtninger over de store Ting, jeg havde set bag Sengegardinet. Der faldt mig under samme Meditation adskillige gode og sunde Tanker ind, hvilke desværre! alle paa een nær blev borte i Bryllupstiden.

Denne ene har jeg godt ved at huske; thi den kommer ofte tilbage af sig selv. »Hvorfor,« hvisker det, »kan somme faa hele to Kærester paa een Gang, og du slet ingen dit hele Liv?«

Idet jeg grundede paa grundigen at besvare denne Kvæstion (Spørgsmaal), faldt jeg i Søvn og vaagnede ikke, før jeg skulde til og i Seng.

Fjerde Kapitel.

Otte Dage før Brylluppet.

Jeg var just færdig med at løse Fætters Pinseoffer og i Færd med at bundte Tiggerbrevene, som han kalder dem.

»Jeg kan dog aldrig vide,« siger han, »om Vielsen skal gaa for sig i Kirken eller i Stuen?«

»Hm!« svarer jeg, »det kan jo være dig det samme, du faar alligevel ikke noget af Offeret.«

»Det er heller ikke derfor,« siger han; »thi Justitsraaden forlanger vist ikke, at hans Gæster skal betale Præst og Degn for hans Kones Mad og hans egen Vin; men jeg kan nu en Gang ikke lide Stuebryllupper; det er for al Verden, ligesom man var bange for at gøre denne Handling alt for højtidelig, eller —«

»Da kan du nu faa det at vide,« faldt jeg ham ind, »der har vi Justitsraaden med samt hans Pibe; han kommer vist for selv at agere Bedemand.«

Rigtig, han træder ind ad Døren, tager Piben af Munden og fremsiger den sædvanlige Bedemandsremse:

»Jeg skulde hilse fra de gamle og de unge Folk, om Præsten og hans hele Hus vilde komme i Dag otte Dage og følge med dem i Kirken og høre paa, hvad Præsten siger, og saa følge med dem til Brudehuset igen, og spise og drikke, og holde Dem lystig, og blive der, og ture, saa længe De selv behager.«

Piben indtog nu igen sin bestemte Plads, fra hvilken den dog i korte Mellemrum maatte vige, medens den velbaarne Bedemand videre fremførte:

»Og saa skulde jeg bede — puh — fra mig selv — puh — om Hr. Pastoren — puh — eller hans Hr. Fætter Spillemanden — puh — vil gøre — puh — en Sang — puh —.«

Fætter bukkede og sagde ja; men jeg kender ham, jeg kunde se paa ham, at Justitsraadens sidste

Anmodning ikke huede ham nær saa godt som den første.

Da vi igen blev ene, siger jeg derfor til ham: »Vil du, eller skal jeg?«

»Du maa!« siger han. »Jeg havde allerede haft det i Sinde; men netop fordi man purrer mig for det, standser min Vena (Aare). Digteren skal være fuldkommen fri.«

»Tøjlesløs?« siger jeg.

»Nej,« siger han, »men uden Tøjle. Ingen vorder Digter, fordi han v i l, og digter ikke heller, naar han s k a l.«

»Aha!« siger jeg, »nu forstaar jeg, hvad vor danske Diogenes mente.«

»Diogenes? er det Wessel?« siger han.

»Nej,« siger jeg, »det er Per Jensen fra Viby, en Mand, som ved sine Viser har tjent mer end baade Wessel og din Velærværdighed. Jeg traf ham forgangen Aar i Dyrehaven, hvor jeg saa, at han g j o r d e godt i Poesi.«

»Min Ven!« siger jeg til ham, »det gaar strygende for dig. Kan du ikke ogsaa lære mig at gøre Vers?«

Da gav han mig dette orakelmæssige Svar: »Det k a n i k k e l æ r e s, s a a d a n n o g e t m a a k o m m e a f s i g s e l v.«

Næppe var Bedemanden borte, saa kom Degnen derovre fra og vilde ogsaa have Poesi.

»Hvad vil han med det?« siger Fætter.

»Jeg vilde gerne synge noget over Bordet!« siger Degnen.

Jeg mærkede, at Fætter vilde blive malisjøsk, og saa ta'er jeg Ordet og siger til Degnen: »Jeg skal gøre en.«

»Ja, kan han ogsaa?« siger han.

»Jo jeg kan,« siger jeg, og med det samme blev jeg begejstret, og i kortere Tid, end Konsistorialraa-

den behøver til at snyde sin Næse, digtede jeg efterstaaende Carmen:

Det er en stor Fornøjelse,
Men kræver god Fordøjelse,
At komme saa til Gilde.
Thi ønske jeg nu vilde:
At alle Gæsterne
Maa spise, drikke saa,
At alle Resterne
Maa blive faa
Og smaa.

Hvem der blev glad, det var Degnen, og det tror jeg nok.

Men da han var borte, saa siger Fætter: »Kære Per! den Vise var meget populær.«

»Populær?« siger jeg lidt studsig, »skal det være det samme som folkelig?«

»Aaja!« siger han, »du har været særdeles heldig med dette Digt, for det er noget, Folk kan forstaa, uden at bryde Hovedet, og læse, uden at faa hjerteondt, og Stoffet selv er kraftigt, nærende.«

Jeg vendte ham Ryggen og blev saa arrig, at jeg satte mig for, da jeg kom ud, at jeg aldrig vilde se ham mere.

Dette Forsæt udførte jeg ogsaa hele Dagen lige til et Par Timers Tid før Aften, da han lod mig hente for at spille Fransfus med sig.

Tredje Kapitel.

Otte Uger før Brylluppet.

Jeg privatiserte, det vil sige: jeg gik og drev hos Fætter og gik ham til Haande med hans Romanskriveri.

Saa siger han til mig en Dag, det var kønt Vejr: »P e r!« siger han, »skal vi ikke til Tidselholt en Vending?«

»Lad gaa!« siger jeg, og saa gik vi.

Da vi kom, var Justitsraadens ene hjemme; men jeg saa nok, at de ventede fremmede, og det ikke Hverdags; thi der var ingen Ro paa Fruen; saa var hun inde, og saa var hun ude, og naar hun var i Stuen, saa havde hun enten det eller det at bemærke ved Døtrenes Paaklædning, der heller ikke var som til daglig Brug, og var hun i Køkkenet, kunde vi høre ind, hvordan hun dominerede med Pigerne.

Justitsraaden var som altid ligedan, enten det gaar saa eller saa. Om saa Kongen kom til Tidselholt, tror jeg ikke, det vilde gøre nogen Forandring paa ham, undtagen for saa vidt, at han kom til at stikke Piben ind saa længe, og det vilde maaske falde ham lidt trykkent; thi han ryger uafladeligt, undtagen naar han spiser og sover.

Døtrene var mere stille og alvorlige end sædvanligt, og den ene skottede saa sælsomt til den anden, naar denne ikke mærkede det.

Som vi sidder ved Tebordet, og Justitsraaden og min Fætter taler om Vekseldrift, Borgerkrigen i Spanien og Kapitelstaksten med mere, rejser Fruen sig hastig, skyder Stolen tilbage og siger: »Der kommer han!«

Justitsraaden, som havde sin Kop for Munden, drikker ud og spørger uden at se efter noget: »Hvem, lille Mo'er?«

»Ih!« svarer hun, »hvem anden end vor nye Nabo fra Rørkjær. Du ved jo, at han har ladet sig melde.«

Nu rejste vi os alle, nærmede os Vinduerne ud til Gaarden og saa en ung Mand til Hest nærmende sig i kort Trav til Indgangen. Mand og Kone gik ud for tage imod ham; Døtrene stillede sig op, hver med Ryggen til sit Vindue.

Rytteren var Kancellisekretær S k o v, Ejer — næppe et Aar — af Rørkjær, Ungkarl, smuk, dannet, berejst, belæst, af en erkendt retskaffen, hæderfuld Tænkemaade og, hvad der var mer end alt dette tilsammen taget, meget rig. Ham saa jeg nu ikke saa nøje paa, for jeg har før set en velskabt Kancellisekretær og Herremand, og desuden, »naar et Mandfolk er lidt kønnere end Gammel Erik«, saa er det jo nok, som Ordsproget siger.

Des mere lagde jeg Mærke til de to Søstre. Inden den fremmede kom ind ad Døren, havde V i l h e l m i n e allerede tabt Ligevægten, og J u l i a n e var heller ikke langt fra det — jeg mener naturligvis den Ligevægt, som bør finde Sted mellem Forstand og Følelse, Levemaade og Natur; V i l h e l m i n e blev rød, J u l i a n e blev bleg; begges Øjne blev mindre, end de plejede at være.

Sekretæren — men hvad kan det more nogen at høre, hvad h a n sagde, og hvad d e sagde? for det hører jo til den gode Tone aldrig at sige andet, end hvad der er glemt, lige saa snart det er sagt. Jeg vil springe over Tebordet og føre Læserne ud i den nys udsprungne Have.

Mens jeg og Fætter holdt os til de gamle, holdt Sekretæren sig til de unge, og vi gamle lod dem, ligesom det kunde være aftalt, gaa paa deres egen Haand. De blev snart borte fra os.

»Nej, se til de unge Mennesker!« udbrød Fruen og lod, som hun nu først savnede dem. »Aa, se dog engang, hvor de bliver af, min kære (det var mig)! Jeg er bange, J u l i a n e glemmer Aftensmaden.«

Jeg gik, jeg fandt. Den belevne unge Mand havde delt sig imellem Søstrene, jeg mener, han gik imellem dem begge; thi hvad Konversationen angik — især den, der føres med Øjnene, da blev J u l i a n e aabenbart forurettet, og det jo længer jo mere.

Da jeg saa, hun begyndte at kede sig, vilde jeg

give hende Lejlighed til at slippe og sagde derfor, at Moder ventede paa hende. Jeg tilbød hende ogsaa min Ledsagelse og Konversation paa Hjemvejen; men hun betakkede sig og ilede foran. Fætter og jeg bagefter.

Jeg vil ligeledes springe over Aftensbordet, om hvilket jeg ikke ved noget videre af Vigtighed at berette undtagen dette, at vi til sidste Ret fik Asparges, og at Juliane havde glemt at komme Muskat i Smørret, hvorfor hun ogsaa efter Bordet fik en velfortjent Irettesættelse af Justitsraadinden. Enten det nu var for Muskaten, hun havde glemt, eller for Sekretæren, som havde glemt hende, det skal jeg lade være usagt; men forknyt saa hun ud.

Sekretæren maa have fundet Haven særdeles smuk, som den ogsaa var; thi han kunde næppe bie, til vi var staaede op, saa vilde han derud igen, og da han med et ret nydeligt Smil gjorde et Spørgsmaalstegn eller en Krumning for Vilhelmine, saa var hun paa Timen villig til at følge med ham.

Vi andre gik bagefter ligesom før; men Juliane alene blev inde. Jeg syntes, at hun gerne kunde fulgt med dem, for Sekretæren har upaatvivlelig ikke ført nogen anden Tale end den, enhver anstændig Pige uden Skam kan høre paa.

Naa, de to derude i Haven vilde ikke til at komme igen. Min Fætter, for han er ingen Natmand, var allerede i Seng. Da det hele Eftermiddagen havde truet med Torden, maatte vi ikke faa Lov at gaa hjem. Jeg skulde ligge hos ham.

Som jeg klædte mig af, kom Uvejret nærmere, og inden jeg var kommen til Strømperne, begyndte det allerede at kaste Draaber. Vor Seng stod op til en Brædevæg, og Fætter laa yderst, for ellers vil han forstyrre min Morgenandagt.

Inden jeg kunde falde i Søvn, hører jeg en Snakken i Værelset ved Siden af; det var begge Søstrene. Jeg kunde ikke samle ret meget af det, de

sagde; dog hørte jeg tydeligt nok, at Vilhelmine flere Gange sagde:

»Hvor har du faaet den? Hvad skal jeg med den?«

Og Juliane: »Det kan være dig det samme, den er ikke stjaalen, der er Lykke ved den.«

Men hvad for en den? Der stod jeg, laa jeg, vilde jeg sige.

Jeg kom ikke til at sove, før det næsten var Dag; thi det blev et frygteligt Vejr, og det var ikke nok med den Rumlen udenfor, men saa snorkede Fætter tillige saa ganske nedersachsisk, man skulde troet, han vilde parodiere Tordenen. Og da jeg saa endelig skulde haft lidt Ro, vaagnede han og »fik Ideer«, som man siger om slige Paroksysmer. Jeg skulde slet ikke misundt ham hans »Ideer«, naar han blot vilde beholdt dem hos sig selv; men jeg maatte naturligvis ogsaa plages med dem.

En af dem var dog ikke saa tosset: at nemlig Sekretær Skov, naar han fik en af Søstrene — lige meget hvilken, kunde forskaffe mig den anden ved at forære mig en lille Herregaard. Jeg ved ikke, om han har meddelt Sekretæren denne ideale Tanke eller ej; men det ved jeg, at jeg endnu ikke har faaet Herregaard undtagen i Tankerne, og saadan en, siger han, er den suffisanteste; thi den kan hverken pantsættes eller sælges for resterende Skatter. — Men videre!

Sekretær Skov — (havde han givet mig Herregaarden, skulde han heddet »von Schau«) — var rigtig nok ogsaa bleven om Natten. Han sad ved Kaffebordet med alle de andre, da jeg kom ind. Vilhelmine skænkede. Hun rakte ham just en Kop over Bordet; men i Stedet for at tage Koppen, tog han hendes Haand, (som Erik von Renneso tog Prinsesse Ingeborgs) saa pa den, saa paa hendes Ansigt, saa paa Haanden igen.

I Førstningen kunde jeg ikke begribe, hvad der

var at se paa den Haand mer end paa en anden; men snart opdagede jeg, at det ikke var hele Haanden, men kun en Finger af samme og navnligen »Stakketjohan«, der tildrog sig hans Opmærksomhed. Og hvorfor? Paa samme Finger befandt sig en Guldring, med hvilken det havde saadan Beskaffenhed, som jeg nu lader ham forklare med sine egne Ord.

»Denne Ring,« sagde han, »kendes jeg ved. Den tilhører mig; men den maa ikke skilles fra Haanden.«

Han saa bedende, smægtende paa den, der ejede Haanden — paa Forældrene, de smilede, Datteren smilede, men gennem søde Taarer, det var et imponerende Optrin.

Min Fætter stod op fra sin Stol, brystede sig, lagde sin Haand paa de to omhandlede og sagde med megen Salvelse: »Her har Himmelen sammenføjet.«

Saa lagde Fruen sin ovenpaa, saa Justitsraaden sin, jeg min og Juliane sin. (Den var blød og varm, men elektrisk).

»Konge Herre! hvad skal min Bestilling være?« raabte jeg.

»Minnesanger til Brylluppet!« sagde min velærværdige Fætter.

Andet Kapitel.

Otte Maaneder før Brylluppet.

Rørkjær er ikke saa slem en Gaard. Den har rigtignok lette Jorder; men de er gode til Rug og Boghvede, især naar de bliver overflødigt merglede og gødede. Engene — men jeg beder om Forladelse! jeg gaar uden for Sagen: det var ikke Landvæsenet, vi her skulde arbejde os ind i. Behag nu at følge med ind i Huset eller Slottet, som jeg mere passende vil kalde det.

Det var den 11te Oktober (min Fødselsdag, paa hvilken min Fætters Kone altid trakterer mig med mine Livretter: Vælling og Pandekager (hos Rosenkilde faar jeg derimod altid Øllebrød og Hornfisk)), at der var, som Fætter kalder det (for han vil gerne, hvor han kan, anbringe bondeagtige Talemaader) »Igangsgilde« paa Rørkjær.

Sekretær Skov, som nylig havde købt denne fordelagtigt beliggende og importable (betydelige) Ejendom, havde nemlig fundet det hensigtsmæssigt at indbyde hele Omegnen til et landligt Maaltid.

Det havde været »blæsevornt« (det er ogsaa en af Fætterens Cimbricismer) hele Dagen; men endnu før vi kom fra Bordet, blev det til en hel Storm, og regne gjorde det tilligemed. Man saa ud ad Vinduerne, man skultrede sig, man syntes, »det var et urimeligt Vejr,« man mumlede om »at faa spændt for«.

»Der bliver intet af, mine Venner!« sagde Værten, der kom ind fra at have set efter Vejret. »Der faar ingen Lov til at blive gennemblæst og gennemblødt i Nat, naar De ellers vil tage til Takke med Lejligheden, saa godt som en Ungkarl kan have det. Jeg haaber, jeg kan sørge for alle uden at tage min Tilflugt til Søstersenge.«

Der var Mening i den Tale. Der opponeredes vel af en og anden; men det var ikke saa ilde ment, kun som naar man i en Parlamentsforsamling siger Ministeren en Smule imod for at vise sin Selvstændighed, og det ser Ministeren gerne.

Udfaldet blev da, at ingen rejste, og vi kom alle til Sengs, og vi laa godt, det maa jeg sige. Justitsraadinden selv forsikrede, og hun har Ret til at tale et Ord med, »at Sengeklæderne var lige saa gode som hendes egne, paa det nær, at hendes dog var noget bedre.«

Men ikke alle sov saa godt som jeg. Thi i et vist Værelse var det ikke rigtigt, det vil sige, det

spøgede. Men det er bedst, jeg lader Jomfru Juliane tale, det vil sige anføre en Passus af hendes Dagbog — den nemlig, som jeg med mest Interesse læste bag Omhænget af den Seng der paa Tidselholt.

»Var det en Drøm? Nej! det var ingen Drøm, her har jeg jo Ringen, den har en Kapsel, jeg aabner den, ah! hvor dejligt! En Glemmigej! — ak! jeg føler det; jeg glemmer dig aldrig. Det var virkelig saa: han satte den selv paa min Finger, han fæstede mig, den uforglemmelige! Men ved han selv, at han gjorde det? O! det bliver maaske dog til en Drøm. Men jeg vil fastne (det er et nyt Ord, hun her bruger; men det kan gerne gaa an. P. Sp.) denne Drøm, jeg vil fængsle den til Papiret, paa det jeg maa bevare dens Farve, naar alle andre falmer.

Jeg kunde ikke sove: Stormen sagtnede sig mer og mer, Maanen skinnede klart ind i Kammeret — den blide Maane! Elskerens Vejviser! (Den for Resten agtværdige Pige maa ikke være fast i den græske Mytologi, for ellers vidste hun, at den overordentlig kyske Selene alene lyser for at hindre »Fenstren«, »Kilpen« og alle deslige Nattesværmerier, for hvilke de mørkeste Nætter er de gunstigste. P. Sp.) Se! Døren springer op, en høj, hvid Skikkelse svæver herind, skrider hen til Sengen. Jeg er saa bespændt af Angst, at jeg end ej formaar at vække min Søster, som ligger og sover sødeligt inden for mig. Jeg klemmer mig ind til hende; men mine Øjne er som koglede fast til det frygtelige Syn. Ha! det er ingen Aand, jeg hører et Suk, det bøjer sig, kysser mig — Himmel! det er ham! vor unge Vært! Han tager min Haand og hvisker: »Se! med denne trolover jeg dig — som min Fader engang satte denne Fæstensring paa min Moders Haand, saaledes sætter jeg den nu paa din, du elskelige! og tilsværger dig en evig Kærlighed.« Han tager en Ring af sin Finger, trykker den ind paa min, vender sig og forsvinder. Ah! han er Søvngænger: men handler han derfor uden Bevidsthed? Er det

ikke en Tanke, et Ønske, der har foresvævet ham vaagen? Det *skal* vise sig, jeg vil gemme Pantet ved mit Hjerte.« (Hun skulde ladet Ringen blive der, hvor Hr. Sekretæren satte den! saa havde hun haft Hold paa ham; men det var vel saglens en Slags Undseelse, fordi et Mandfolk aflagde hende et natligt Besøg i bare Skjorte. Hm! saa meget har man hørt før. P. Sp.).

Først efter at have læst foranstaaende Rapsodi (Brudstykke) kunde jeg forklare mig Sekretær *Skovs* besynderlige Adfærd Morgenen efter hin mindeværdige Nat: han var kold, adspredt, urolig og saa i det hele ud, som om han fortrød sin Gæstfrihed og var bange for, at den skulde afbenyttes alt for meget.

Vel havde jeg, som jeg vilde staa af Sengen, hørt ham ude paa Gangen sige til en, jeg ved ikke hvem: »Der *har* været nogen inde hos mig i Nat, jeg lagde den bestemt foran Spejlet, da jeg klædte mig af.«

Men hvad for en *den*? Kunde jeg tænke paa, at det var hans Moders Forlovelsesring? eller at han selv havde stjaalet den for midt om Natten at gaa halvnøgen ind til to honnette unge Piger og sætte den paa den enes Finger? Hm! — der kunde siges meget om det.

Første Kapitel.

*Otte Aar før Brylluppet.**)

Maisolen beskuede med brændende Blikke sine egne dejlige Produkter, da ogsaa jeg tog disse i Betragtning paa den vakre Landejendom »Tidselholt«.

*) Jeg skylder Sandheden, den jeg helst følger, saa vidt det er passende, at tilstaa, at dette Kapitel er gennemset, rettet og forbedret af min Fætter, saaledes at jeg ikke kan kende det igen, og naar jeg ikke vidste bedre, maatte jeg tro, at han havde forfattet det selv helt og holdent. Imidlertid nærer jeg det Haab, at Læseren lettelig vil adskille *mine* forstandige og ædruelige Grundideer fra Pastorens fantastiske Indklædning.

Bladene var friske, smukke og af bedste Bonitet og Blomsterne af samme Beskaffenhed.

Men iblandt disse tiltrak mig især tvende, rigtignok indenlandske, som der ellers aldrig er meget ved, nemligen de to Jomfruer Juliane og Vilhelmine paa bemeldte komplette Hovedgaard. De var Aflæggere af Theodore (ogsaa kaldet Justitsraadinde Petersen), den første 14, den anden 12 Aar gammel.

Naar jeg her siger »Blomster«, saa mener jeg egentlig »Knopper«, som er nær ved at springe ud, og i dette Stadium tiltaler de mig altid stærkest. Jeg kom hændelsesvis til at belure dem i Haven ved meromnævnte Herregaard. De tvende Rosenknopper befandt sig ved Siden af hinanden iblandt flere Blomster og var i Arbejde med at binde »Ønskeknuder« af »Hvinstraa«.

»Jeg faar ham!« sagde den ene.

»Nej, jeg faar ham!« sagde den anden.

»Ja, lad os nu se ad!« sagde de begge.

Og se! Juliane havde knyttet de fejle Ender, Vilhelmines var heldigt forenede.

»Ah!« raabte hun hjerteglad, »jeg faar Ferdinand.«

»Tag ham saa!« sukkede Søsteren; »men,« her omfavnede hun den anden, »derfor kan du gerne blive ved at holde af mig.«

Jeg er ikke overtroisk; men jeg tror dog stærkt paa Varsler, og jeg følte mig fast overbevist om, at Vilhelmine Petersen i Tiden vilde blive ægteviet til Ferdinand Skov, som nu rigtignok ikke var andet end Student, men for hvem der var gode Udsigter, eftersom hans Fader havde »Gryn« og Sønnen var eneste Arving.

Som jeg nu staar og morer mig over disse to »Rosenblommer« og deres fremspirende Kærligheds-blomster, saa er der en, der hvisker mig i Øret: »Naar Skov ta'er den ene, saa tag du den anden!«

»Ja, hvad for en anden?« svarer jeg.

»Det er jo ligegyldigt,« siger Fætter; for det var ham, »Juliane har blaa Øjne og Vilhelmine brune; det er hele Forskellen.«

»Jeg skal ta'e det i Betænkning!« siger jeg, og det har jeg ogsaa gjort; men da en saa vigtig Sag ikke kan overlægges for nøje og bør betragtes fra alle Sider, inden man tager nogen Bestemmelse, saa fortrøster jeg mig endnu ikke til at skride til endelig Afgørelse.

Julianes Giftermaal.

I.

Barnets Navn.

Der var svære Debatter paa Tidselholt om, hvad Barnet skulde hedde (jeg tillader mig at bemærke, at det dengang endnu ikke var født, men det var nær i Vente).

Min Fætter og jeg, som just var i Besøg paa Gaarden, blev af Justitsraadinden anmodede om at tage Sæde i Raadet (naturligvis ikke for at sige vor egen Mening, men for at tiltræde hendes).

Hun indledede selv Kongressens Forhandlinger med en Tale, i hvilken hun søgte at bevise, at Barnet nødvendig blev en Pige, og at hun selvfølgeligen burde opkaldes. Justitsraaden, hvem hun, efter at have endt sit Foredrag, opfordrede til at give sin Stemme, tog først tre lange og fulde Drag af Piben og udtalte derpaa den Mening, at det var ham ligegyldigt, hvad Barnet kom til at hedde, naar det ikke blev »Mistemad«.

Denne Erklæring fremkaldte en Tilrettevisning af Præsidentinden, som dog ikke havde anden Virkning end nogen større Hurtighed i Røgpustene.

Nu tog jeg Ordet og foreslog at opkalde begge respektive Bedsteforældre. Jeg gjorde mig selv ind-

vortes til gode over dette efter min egen Mening ypperlige Mediativ.

Men Justitsraadinden omstyrtede det straks med det ubesvarlige Spørgsmaal: »Hvis Navn skal da være det første?«

Konferencerne vedvarede endnu en god Stund, og Fætter havde ikke opladt sin Mund, førend Forsiddersken tilspurgte ham.

»Maa jeg bede om Skrivetøj,« svarede han, »jeg tror, at en saadan Materie bedst behandles skriftligt.«

Vor Frue skottede hel mistænkeligt til ham; men Justitsraaden hentede straks det forlangte.

Fætter gik hen til et andet Bord, skrev, lagde sammen, forseglede, skrev udenpaa og flyede vor Mand det.

Han læste Udskriften og lod gaa videre til os andre. Hvad stod der?

»Heri Barnets Navn,
ataabne, naar det er døbt.«

»Men, Hr. Pastor!« raabte Fruen (hun raabte virkelig), »hvad lærer vi heraf?«

»At Barnets Forældre,« svarede han, »selv bedst raader for, hvad det skal hedde.«

»Hvorfor har De da skrevet Navnet der indeni?« spurgte hun.

»Det er blot Gætteri,« sagde han, »men som jeg ikke tillader mig at gøre bekendt før den fastsatte Tid.«

»Nu, hvad kom saa Barnet til at hedde?« spørger du, min vakre Læserinde!

Du maa vente, min elskelige! Fætters Billet er en forseglet Depeche, der først maa aabnes paa en vis Højde.

»Men hvortil saa denne Præken uden Tekst? Denne lange Passiar om noget, der egentlig er intet?«

Min naadige! det er hverken Passiar eller Præken, men en Disputats.

»Da er det Skade, den ikke er paa Latin.« (NB. Dette er den lærde Fætters Tillæg.)

II.

Barselgilde.

Justitsraadinden er en overmaade god og blid Kone, naar der ikke gaar hende noget imod, og hun kan faa sin Vilje i alle Ting; men i modsat Fald kan De være overbevist om, hun er selv hjemme. Hun havde nu troet saa ganske bestemt, og det kunde hun have Grund til, at hun og ingen anden skulde bære Barnet. Det var vel ikke saa meget for Barnets Skyld eller for Daabens; men jeg skal sige os: hun havde anskaffet et splinternyt Kristentøj til Barnet og en ny Silkekjole, og det af det allerdyreste Slags, til sig selv, foruden et Hovedtøj, der spotter enhver Beskrivelse.

Saa kommer rigtignok Indbydelsen til hele Justitsraadens Familie; men J u l i a n e anmodedes om at holde Barnet over Daaben. Vred blev Fruen, det kunde jeg se, skønt hun ikke sagde noget; men da hun var kommen ud i Køkkenet, saa fik hun Luft, og det saa overflødigt, at en af Pigerne græd, og en anden sagde sin Tjeneste op. Den gode Justitsraadinde var muggen i hele tre Dage efter, og havde det ikke været for hendes nye Kjole og Hovedtøj, tør jeg sværge paa, hun var bleven hjemme fra Barselet.

Kristentøjet bad J u l i a n e om at faa; men hun svarede hende hverken værre eller bedre end: »Det kan ligge, til du selv engang skal have Barn i Kirke.«

Det stakkels Pigebarn blev baade rød og bleg og gik ind i sit Værelse, hvorfra hun ikke kom tilbage

den Dag. Hun har rimeligvis skrevet nogle følelsesfulde Bemærkninger herover i sin Dagbog.

Jeg vilde gerne endnu en Gang have krøbet bag ved hendes Seng og sprunget ud af hendes Vindue, naar jeg bare kunde faaet Fingre i Bogen; men siden hint Uheld passer hun bedre paa dette vigtige Dokument. Nu videre frem i Historien.

Begge vi snurrige Fættere blev ogsaa indbudne til Barselgildet, og vi lovede ogsaa at komme; der var jo ingen Tvivl om, hvordan Beværtningen vilde blive, for det gaar nu altid saa haardt til med den første, og Sekretæren var ikke fornaglet (en Jydeterminus, der betyder: fattig og forknyt. P. Sp.)

Da Budet var borte, siger jeg til Fætter Steen: »Hør!« siger jeg, »der maa dog en Sang til.«

»Fætter Per!« siger han, »du kommer nu altid stikkende med dine Viser ved hver en Lejlighed: jeg tror, du kunde synge over en Pandekage.«

»Hvorfor ikke det?« siger jeg, »naar det var en af disse tynde med Syltetøj paa.«

»Nej,« siger han, »det Slags har en lærd Justitsraad i København fordærvet for mig.«

»Hvorledes det?« siger jeg.

»Jo,« siger han, »det fede og flade Lolland med sine mange røde Herregaarde har han engang lignet ved saadan en Pandekage.«

»Aa Snak!« siger jeg, »han har ment en Flæskpandekage; men skal man saa gøre en Vise?«

»Hm!« siger han, »lad os saa gøre en i Fællesskab! du hver andet Vers, og jeg hver andet; men ingen maa se den andens, før det hele er færdigt.«

Derom blev vi straks enige saavel som derom, at Sangen samlet skulde udgøre seks Vers til den Melodi: »En tungsindig, en tungsindig, melankolisk Mand.«

Vi tog uden Ophold fat paa Værket, og det gik godt fra Haanden; inden en halv Times Forløb blev vi begge paa een Gang færdige. Det var et Arbejde i

sit Slags; vi morede os over det, for hans Vers var alvorlige og mine lystige. Det var poetisk Mosaik; men Fætter lignede det ved den gamle græske Maske, der ler med den ene Side og græder med den anden. Naar jeg paa min Side lovede den unge Dame, at hun skulde komme til at danse paa Roser gennem hele Livet, saa kom Fætter paa sin Side med »Træden paa Torne«. Talte jeg om Myrter, talte han om Cypresser. Havde jeg en Forglemmigej, saa havde han en Malurtstængel. Og saaledes hele Vejen.

Justitsraaden lignede vort Tvillingfoster ved Aprilvejr. Jeg anser det for overflødigt her at lade den aftrykke; thi enhver Læser kan af de opgivne Ingredienser lave den efter sit eget Behag. Jeg iler til Festen.

Først fik vi Damp-Chokolade og derovenpaa Likører, blandt hvilke jeg bemærkede baade Usqvebaugh og Curaçao. Og da vi saa kom af Kirken, saa fik vi først en Skildpaddesuppe, rigtignok kun »forloren«; men ingen engelsk Mockturtle kunde være bedre. Saa kom — — — — — — — — — — — — — — — (Ovenstaaende Streg betyder et Censurhul; thi min Hr. Fætter behagede at stryge hele den øvrige Skildring af Bordets Glæder. »Af hvad Grund?« — Af slet ingen, kære Læser! »Jeg er Censor,« sagde han, »det er Grund nok.« P. Sp.)

Da vi havde drukket Kaffe, (ogsaa min Beretning om Damernes Paaklædninger behagede det min Censor at stryge. P. Sp.) bad Justitsraadinden mig om at se at faa hende fat paa Juliane, der, siden vi stod fra Bordet, ikke havde ladet sig se. Jeg gik og ledte baade her og der forgæves. Omsider kom jeg forbi en Dør, inden for hvilken jeg hørte en synge, det var hende, og det var en Vuggesang, hun foredrog med en saa smeltende Ømhed, at jeg uvilkaarlig ønskede mig i Barnets Sted. Men den lille Stakkel vilde hverken vide af Søvn eller Sang; den

sekunderede rigtignok, men i en anden Toneart. Juliane brød pludselig af.

Døren stod paa Klem. Jeg keg ind og saa hende tage Barnet op af Vuggen, kysse og kærtegne det med en saadan Inderlighed, at jeg i mit Hjerte gentog hint barnlige Ønske. Nu tav den lille. Ja det skulde jeg ogsaa have gjort, naar det havde været mig, tænkte jeg.

I det samme gik Gaarddøren op, jeg trak mig tilbage, og ind traadte Sekretær Skov med en ung Herre, hvem jeg straks vilde svoret paa var hans Broder. Og som saadan blev han mig ogsaa i Hast forestillet.

»Allerførst,« sagde Sekretæren derpaa til ham, »maa jeg vise dig mit Hjertes kostbareste Juveler!«

Dermed trykkede han den Dør, som jeg var traadt fra, halvt op og lod saa Broderen træde foran sig derind. Den yndige Pige rejste sig med Barnet ved den fyldige Barm, idet hin bukkede og sagde: »Det glæder mig af gøre min Broders Kones Bekendtskab og dit —«

»Nej, nej! det er min Kones Søster,« raabte Sekretæren, »nu skal jeg hente hende selv.«

Hermed ilede han ud igen. Jeg blev staaende paa mit Sted ved Gangvinduet, saaledes at jeg kunde se ind i Barnestuen.

Jeg blev snart efter oplyst om, at den fremmede Skov var ganske uventet kommen hertil fra en fleraarig Udenlandsrejse, at han var Maler, Ungkarl og veludrustet med det Metal, som bruges til at forgylde baade Skilderirammer og meget andet i Verden. Men af saadan en Kunstner og Verdensmand at være bar han sig i den dejlige Julianes Selskab meget keitet og kluntet ad. I Førstningen lod det, som om han var bleven bange for hende, og det var saamænd uden Grund, for han stod saa stille og hartad livløs, som havde hun været en Krokodil eller en Brasilisk — (siden, da jeg hørte, hvilken Pro-

fession han var af, indbildte jeg mig, at han led under en pludselig paakommen Malerparalysis (Malerlamhed) ved Studiet af denne levende Model. Forbi!)

Hun blev ogsaa forlegen over hans Forlegenhed, men samlede sig dog saa meget, at hun kunde spørge, »hvem hun havde den Ære at tale med?«

(Det var i Grunden et sært Spørgsmaal, for de havde egentlig ikke talt med hverandre — undtagen med Øjnene, og det er et ugrammatikalsk Sprog.)

Han sagde sit Navn, og saa var den Samtale ude.

Men lidt efter fik han Munden paa Gang og spurgte: »hvad den lille hed?« (Det er sandt: Nu kommer jeg først i Tanker om Fætters forseglede Navnespaadom. Jeg havde den i min Vestelomme, og da Præsten i Kordøren havde sagt: »nævner Barnet!« sagde Bærerinden: »Juliane.« Jeg greb i Lommen, brød Seglet og læste det samme Navn. Hvordan Fætter har kunnet gætte saa rigtigt, det gaar over min Forstand. P. Sp.)

Da han havde indhentet Underretning herom, syntes han at grunde meget dybsindigt derover. Og det forstaar sig selv, der kan være meget at tænke over Navneetymologien (Navneoprindelse), som nu for Eksempel, hvoraf »Juliane« deriverer sig, og hvorfor det er kønnere end »Geske« og »Øllegaard« for Eksempel; men at anstille Sproggranskninger lige over for en smuk Pige, synes mig lige saa ubetimeligt som vanskeligt. Det viste sig ogsaa, at hans Betragtninger havde været af en højere Art, idet han meddelte J u l i a n e sin Opdagelse: »at det saa ud til Regn.«

Det forekom mig, at han selv saa ud til Regn. Men, som De snart vil erfare, saa var det Storm.

Imidlertid forsinkedes Uvejrets Udbrud ved Broderens og hans Kones Mellemkomst. Og vendte jeg nu tilbage til Selskabet for at underrette Justitsraadinden om, hvor hun kunde finde sin Datter.

Hvad der videre tildrog sig ved dette Gilde, var

ikke af særdeles Betydenhed, naar jeg undtager, 1) at efter Aftenspisningen befandt Hr. Biborius sig lidt upasselig og kom til at vomere (kaste op). Da vi fik overmaade god og sund Mad, skrev jeg dette paa Vintapperens Regning; thi det forekom mig selv, at Drikkevarerne var for stærke.

Dette var muligen ogsaa Aarsag til, 2) at Kammerraaden forvekslede sin Kone med Stuepigen og kyssede hende ganske eftertrykkeligt, og 3) at Konsistorialraaden ved Lombrebordet begik flere end een utilgivelig Fejl.

Til sidst blev han ganske distræt, som De selv vil indse blot af dette ene Eksempel. Han havde et Spørgespil i Træf (Klør): Manille, Basta, Damen, Knægten femte og en Konge, (jeg havde spillet solo paa det, for han havde en Dame gardée og en Renonce). Nu, saa siger han da: »Tilladt?«

De andre passede.

Derpaa lægger han ganske rigtigt de tre Foser til den ene Side (jeg siger endnu: jeg havde beholdt dem og brugt dem, som de var) og Spørgespillet til den anden og griber fat paa Talonen (Stammen).

»Hvortil?« spørger en af Medspillerne.

Konsistorialraaden ser paa ham, lægger Talonen bort, ser paa de tre kastede Kort: nej, de gav ingen Oplysning.

Saa beser han de seks andre, siger med en bestemt Tone: »Træf!« og tager atter fat paa Talonen.

»Hvor mange køber De?« spørger nu Baghaanden.

Dette simple Spørgsmaal kan han ikke besvare, inden han har talt sine Kastekort.

Naa, han vil da endelig købe de tre Kort; men saa spørger Mellemhaanden igen: »Hvori spiller De?«

Hm! det kunde han ikke huske. Og Tredjemand kunde heller ikke huske det, for begge Medspillerne sad og disputerede den hele Aften om en Hest, jeg

ved ikke hvilken, som den ene paastod havde Benspat og den anden Blodspat.

Det er en af mine Lombreregler, at man hellere maa spille hurtigt slet end langsomt godt, og derfor varede det mig alt for længe. Jeg sad over, stod op og sagde til Konsistorialraaden: »Der er en ude, som vil tale med Dem.«

Den stakkels Mand var allerede saa medtagen, at jeg maatte hjælpe ham op og tage ham under Armen. Da vi var komne udenfor, siger jeg til ham: »Deres Højærværdighed er ikke vel, kunde De ikke have godt af en Smule Rolighed?«

»Tak, min Ven!« svarede han, »De er min bedste Ven paa Jorden.«

Disse Ord rørte mig, for de kom fra Hjertet.

Jeg ledte ham da ind i et afsides Værelse og satte ham i Hjørnet af en god, blød Sofa, hvor han straks faldt i Søvn og snorkede saa højt, at jeg alene var bange for, at han skulde vække sig selv.

Da jeg alt længe havde mærket, at mine to andre Medspillere ikke havde rigtig Hovn af (Tanke for) Spillet, blandede jeg mig med dem, der gik løse og ledige og morede mig en Times Tid langt bedre end ved Spillebordet. Og saa gik jeg tilbage til den syge Konsistorialraad.

Ved min Indtrædelse vaagnede han og befandt sig saa vel, at han kunde gaa ene. Da vi lykkelig og vel var komne paa vore respektive Pladser, debatterede de to andre endnu om den spattede Hest, og saa dybt var de inde i denne Materie, at de slet ikke havde savnet os to; thi den ene spurgte Konsistorialraaden: »Hvori spiller De?«

Hvad der videre tildrog sig denne samme Aften, anser jeg for mindre vigtigt og vil desaarsag slutte dette Kapitel.

(Jeg var længe i Tvivlraadighed, om jeg ikke ogsaa skulde stryge denne lange Tirade om Lombrespillet; men da jeg overvejede, at intet, som vedrø-

rer dette Emne, bør anses for uvigtigt, og at desuden min kære Fætter ved for stærk Strygen kunde blive stædig, saa har jeg, i Haab om Overbærelse, ladet det staa. St. St. B.)

III.

Bejleren.

(Hvem Bejleren er, det kan man sagtens gætte sig til; men hvorledes han bar sig ad ved dette slet ikke uvigtige Hverv, det er, hvad jeg nu skal give mig den ærbødige Frihed at fremstille:)

Der er mange Maader at bejle paa. Naar en Bonde frier, saa tager han to andre Bønder med sig, og saa gaar de ind, hvor den udkaarede bor, siger »Goddag!« sætter sig ved Skiven, lader sig beværte halve og hele Timer og snakker imidlertid om alt andet — kun ikke om Frieriet. Naar man endelig har vendt den sidste Kaffekop, staar man op og tager til sin Hat; men en af Frierens Medhjælpere spørger, ligesom i Forbigaaende eller Udgaaende, »om den røde (sorte, hvide eller brogede) Ko er fal? og til hvilken Pris?«

Disse Spørgsmaal besvares ikke ligefrem eller bestemt, men med tilbørlig Forbeholdenhed og foranlediger til sidst en Kontrakvæstion. »Hvem den lysthavende monne være?«

Adjutanterne »peger da paa den tavse Bejler« og lægger til, »at han maaske kunde faa Sind til at føre mere ud af Gaarden«.

Derpaa tales i samme Tone om en Hest, en Dragkiste, en Seng, o. s. v., og langt om længe forlanger Underhandlerne kategorisk (bestemt) Svar paa det Spørgsmaal: »Naar nu Mads (Bejleren) tager Maren (den ældste Datter) med, hvad vil I saa gi'e ham til i Penge?«

Denne Fremgangsmaade i Bejlevæsenet kunde vi kalde den diplomatiske; thi en Regent frier ogsaa ved Gesandter, ja gifter sig ogsaa per Procurationem (ved Fuldmagt), (hvilket rigtignok ikke er i Bondens Maner), og han handler ogsaa om Medgift i Guld, Landejendomme, Sjæle — som det hedder paa Slavisk.

Vor Helts Metode var fra ovennævnte meget forskellig, og tror jeg med Føje at kunne kalde den malerisk, som straks vil vise sig.

Maler S k o v og jeg blev snart intime Venner; det vil sige, vi drak dus. Dette gav mig flere Rettigheder, blandt andre den at gaa ind i hans Værelse uden at pikke paa Døren.

Gaar jeg saa en Dag derind, det var en tre Uger efter hans Ankomst, han var der ikke; men paa Staffeliet ser jeg et nylig fuldendt Maleri. Og hvad forestillede saa det? J u l i a n e og ham selv paa Knæ foran hende. Han havde truffet hende saa godt, at det var umuligt at tage fejl. Af hans eget Ansigt var kun det halve synligt; men det var nok. Han saa ud, som vilde han til at græde (jeg synes, han burde smilet; det lader dog altid kønnere) — naa, som jeg nu ved mig selv gør mine kritiske Bemærkninger over dette Kunststykke, kommer min gode S k o v ubemærket ind og lægger sin Haand paa min Skulder.

Jeg vender mig om og ser paa ham, og han ser paa mig igen.

»Er du min Ven?« siger han.

»Ja, F . . . . . piske mig, er jeg ikke,« siger jeg.

»Du kan vel begribe,« siger han, »hvad dette her skal forestille?«

»Ja saamænd!« siger jeg, »du gør Haneben for Justitsraadens J u l i a n e.«

Dertil gjorde han et Ansigt surt som Konsistorialraadens, naar han drikker Dagens første Dram, stampede i Jorden og snærrede: »Jeg tilbeder hende, din Æsel!«

»Naa, naa!« siger jeg, »har du sagt hende det?«

Han rystede med Hovedet.

»Saa tal med hende om den Sag!« siger jeg.

»Tale!« raaber han og slaar sig for Brystet, »det er Hjertet alene, som skal tale.«

»Ja, det skal hun blive klog af,« siger jeg; »nej, brug du kun Kæften og sig hende rent ud af Posen, at du har Lyst til at gifte dig med hende.«

Ved dette velmente Raad snurrede han sig rundt, stod derpaa bomstille, lod Hovedet hænge ud over det forlibte Hjerte og hviskede: »P e r! kan du ikke saa ganske hemmeligt praktisere dette her Maleri ind paa hendes Natbord!«

»Der er intet i Vejen,« svarede jeg, tog Maleriet, der ikke var større, end at jeg kunde skjule det under min Frakke, gik og satte det paa behørigt Sted. Jeg vilde ud igen, men hørte Trin paa Gangen og smuttede hen paa det bevidste Fjælested — bag J u l i a n e s Seng.

Hun kommer rigtigt ind, ser straks Maleriet, træder nærmere hen til det, stirrer paa det, skifter Farve, folder Hænderne, hæver dem og lægger dem under Brystet, fra hvilket de ogsaa udpresser et langt Suk, kaster Øjnene op til Loftet, snurrer sig om og løber ud. Hohoh! tænkte jeg, hun kapitulerer straks, hun iler at søge ham op, og saa sneg jeg mig ud efter hende.

Hun havde saa langt et Forspring, at jeg ikke kunde opdage, hvilken Vej hun havde taget. Der gik nemlig to Veje til Rørkjær, en for kørende, som var den længste, og en kortere for gaaende; jeg valgte den sidste. Jeg tog Benene godt med mig; men der var ingen J u l i a n e hverken at høre eller se; paa Rørkjær ikke heller.

I Porten mødte mig den forelskede Maler: han saa ud, som om han vilde tigge sit Liv af mig. Jeg sagde ham nu, hvorledes vedkommende havde baaret sig ad, da hun saa den malede Kærlighedserklæring, samt at jeg havde troet, at hun var løbet lige til

Rørkjær for at kaste sig i Armene paa ham. Herved bar han sig ad, som om Porten havde været ham for snæver, og jeg befrygtede virkelig, at han havde faaet en Skrue løs.

Jeg raadede ham da at tage sin Oprejsning, hvor han havde faaet sin Skade, og følge med mig tilbage. Vi gik, det vil sige: jeg gik; for han, snart dansede han, og snart stod han stille, saa var han foran mig og saa bagefter. Han teede sig ret barnagtig, hvilket jeg ogsaa uden Forbeholdenhed sagde ham. Hertil svarede han ikke andet end: »Rend til Helvede og lik —— etc.« Jeg svarede ham igen med et Skuldertræk.

Som vi nu var komne midt ind i Lystlunden der ved Tidselholt, hvem ser jeg saa uden hende selv, for hvis Skyld jeg nu havde gaaet mere end en Mil og slidt paa mine Støvler. Hun sad paa en Træbænk og vendte Ryggen til; men jeg kendte hende baade paa Dragten og paa Figuren. Skov blev hende ikke var, for han havde Øjnene enten oppe i Trætoppene eller nede paa sine Støvlenæser.

Jeg griber ham i Armen, drejer ham om til den Side, hvor vort corpus delicti befandt sig, peger og siger: »Gaa nu og bær dig ad her, ligesom du gør derinde paa Maleriet, saa er du forlovet, inden jeg kommer til Tidselholt!«

Han gav et Skudder, som naar en bliver pludselig forskrækket; men jeg satte Mod i ham med den Forsikring, at det ikke var noget Spøgelse, han saa, men et levende Menneske med Kød og Blod. Saa gik han, og jeg tøflede af til Gaarden, for jeg var baade sulten og tørstig, tænkende ved mig selv: »Qvis cætera nescit?« (Resten kender enhver. Ovid.), som Skrædderen i Aalborg saa smukt siger i en af hans erotiske Elegier.

IV.

Hindringer, hvilke dog lykkelig overvindes.

Da jeg vaagnede den følgende Morgen (hos Fætterens), paakom mig Lyst til at erfare, hvorledes den forelskede Maler nu bar sig ad; thi jeg tvivlede aldrig paa, at han jo var langt »inde i den tredje Himmel«.

Jeg gik først til Tidselholt: der var han ikke, havde heller ikke været der forrige Dag. Jeg spurgte om J u l i a n e: »hun laa endnu,« hed det, »for hun var ikke ganske vel.« Det kan gerne være, tænkte jeg og lod stryge ad Rørkjær til, men kom ikke videre end i Lystskoven, der sad vor Maler paa Bænken, De ved nok, fra i Gaar.

Jeg gaar derhen, klapper ham paa Skulderen og siger: »Jeg maa da gratulere dig, min Ven. Fortæl mig nu, hvordan det gik til, hvad du sagde, og hvad hun saa sagde, etcetera! etcetera! Det skal more mig.«

»Mig ikke!« svarede han tørt og but.

»Da var det og bandsat,« siger jeg, »hvordan kan det hænge sammen? hvad svarede hun da paa dit Andragende?«

»Hun sagde nej,« sukkede han.

»Men hvad skulde da det smage af?« siger jeg; »der skal nogen se, hun vil gøre sig kostbar.«

»Ikke det,« siger han; »men hun elsker en anden.«

Hermed rejste han sig og skred med Hænderne paa Ryggen langsomt hjemad.

Hm!!!

Jeg satte mig paa merberørte Bænk for i Magelighed at begrunde denne mærkværdige Sag. Hvem kunde hun nu være forelsket i? Svogeren? det var ikke tænkeligt hos en Pige med hendes reelle Tænkemaade og gode Forstand. Der var nu rigtignok den unge Præst i Hungerslev; hans Bønder holdt meget af ham, og jeg har hørt mange Damer sige om ham,

»at han var sød«; men han var jo en fattig Djævel, der næppe havde Salt til hans Paaskeæg. — Det kunde snarere have været Forpagteren paa Gyldenborg; han var nylig bleven Enkemand, havde Mønter og var en Mand i sine bedste Aar; jeg antog, at han ikke var saa farlig over de halvtreds; men han havde en urimelig stor og rød Næse, og man vilde ogsaa sige, at han pimpede lidt. Naa, saa var der endelig mig selv; det er ikke umuligt, at baade den og den, jeg nævner ingen, kan have haft Godhed for mig; men havde det været Tilfælde med Juliane, saa maatte jeg dog have mærket noget; jeg kender ogsaa lidt til Fruentimmer. Hm! lige nær var jeg.

Endelig opstod hos mig en Formodning om Mislighed i Forhørets Holdelse, at han enten havde kvæstioneret (spurgt) forkert eller ikke rigtig opfattet Inkvisitindens (den anklagedes) Svar, hvisaarsag jeg ansaa mig beføjet til at henvise Sagen til ny og bedre Behandling. Jeg gik videre og indhentede snart den ulykkelige Elsker; thi han havde kun avanceret hundrede Skridt og stod ganske stille foran en gammel Eg, betragtende opmærksomt dens krogede, lavthængende Grene.

Hvortil en saadan Gren er brugelig for en desperat Elsker, det vidste jeg kun alt for vel, løb derfor til, greb om begge hans Arme og raabte: »Menneske, hvad gør du!«

»Ingenting,« svarede han, men blev endnu ved at se paa det ildevarslende Træ.

»Kom!« siger jeg.

»Hvorhen?« spørger han.

»Jeg vil snakke med dig!« siger jeg.

»Kan du ikke snakke!« siger han, immerwæk tvær og knortet.

»Hør!« begyndte jeg, »da du havde sagt hende dit Ærinde, hvad svarede hun saa egentlig? gengiv mig hendes ipsissima verba!« (egne Ord).

»Det er snart gjort,« svarede han; »hun sagde:

»T ø r j e g g i v e D e m e t H j e r t e, s o m t i l-h ø r e r e n a n d e n?««

»Attendez« (bi lidt)! siger jeg, »er du vis paa, om hun sagde: »t i l h ø r e r« eller »h a r tilhørt?« for der er en Fandens Forskel paa Præsens og Præteritum.«

»Hm!« siger han, »det — er — muligt — men i alt Fald er jeg jo tilovers.«

»Ikke heller det,« raabte jeg, og nu aabenbarede jeg ham J u l i a n e s første Tilbøjelighed og endte med den Forsikring, at da hun ikke havde kunnet faa Nummer een, vilde hun blive sjæleglad ved Nummer to.

Det smagte han paa.

Nu tilbød jeg ham at tale hans Sag efter bedste Evne; men han spurgte mig, »om jeg var gal?«

Jeg forsikrede ham, at jeg ikke fejlede noget paa Forstanden, og at jeg nok skulde inkaminere (indlede) Sagen paa den fineste Maade.

»Gaa saa ad Helvede til!« raabte han og vendte mig Ryggen.

Jeg troede at kunne fatte den rette Mening af disse ublide Ord og skyndte mig tilbage til merbemeldte Tidselholt.

Her opsøgte jeg straks det stakkels Pigebarn og fandt hende paa hendes Værelse, hvor hun rigtig sad og flæbede over det bevidste Maleri. Og saa dybt var hun inde i sine mørke Betragtninger, at hun hverken hørte eller saa mig, førend jeg var midt inde i Værelset.

Hille min Sandten! hvor hun fik travlt: op fløj hun af Stolen, stak Billedet hen paa Bordet — men med Bagsiden opad — vendte sig imod mig, satte et strengt Ansigt op og spurgte: »Hvad behager?«

Jeg blev jo lidt forbløffet og svarede i min Forlegenhed, at jeg ledte efter Maler S k o v.

»Og det her?« genmælede hun.

»Jeg skal gi'e mig den Frihed,« tog jeg hurtigt

til Orde, »at sige Dem, jeg kommer lige herude fra Lystskoven, og der saa jeg Hr. Skov staaende ved den store Eg, den samme, De ved, hvori Skomageren hængte sig forgangen Aar, og saa faldt det mig ind, at —«

»Om Forladelse, at jeg falder Dem ind i Talen!« knæbrede hun; »skal De ikke se ind i Stuen? mine Forældre er vistnok til Stede.«

Dermed vendte hun mig Bagklædningen til, og jeg pillede af lige saa klog, som jeg var kommen.

Jeg har nu en særdeles Lyst til at stifte Forbindelser, og jeg tør smigre mig med, at jeg ofte har været heldig i mine Bestræbelser. Denne her paatænkte laa mig saa meget mer paa Sinde, som Juliane var gaaet Glip af Sekretæren. Jeg troede derfor, at det var rigtigst, jeg henvendte mig til ham som den, der kunde være hende nogen Erstatning skyldig.

Som tænkt, saa gjort. Jeg ilede til Rørkjær og fortalte ham under fire Øjne alt, hvad jeg vidste, fra først til sidst.

Han smilede veltilfreds og sagde: »Jeg har allerede mærket noget — ypperligt, min Ven! — der bliver vistnok med det første Bryllup paa Tidselholt. Hindringen fra hendes Side kender jeg nok (jeg ogsaa — tænkte jeg) — den udspringer fra et rent og ædelt Hjerte — aah! vær saa god, kære! og hold min Kone med Selskab. Hun er ved at vinde urede Silke; maaske De kunde være hende behjælpelig.«

Med disse Ord forlod han mig, og jeg gik ind til Fruen.

At vinde Garn, hvad enten det nu er Silke eller Tvist, har en særdeles Interesse for mig — at sige, naar det er i gordisk Forvikling. (Det vidste Sekretæren godt.) Hvad der falder af sig selv, det keder; men at besejre Vanskeligheder, at udvikle det indviklede, det er — hm! hvorledes skal jeg nu gøre mig forstaaelig? — hm! jeg ved ikke bedre end at sam-

menligne rede og urede Garn med den Sokratiske Filosofi og den Kantiske.

Nu vel! jeg tilbød Fru S k o v min Tjeneste, og den blev antagen. Men vist er det, at »Kritik der reinen Vernunft« ikke har brudt mig nær saa meget som Fru S k o v s krakilske Silkegarn, jeg blev ikke færdig med mit Vindsel før langt ud paa Eftermiddagen.

Sekretæren var endnu ikke kommen tilbage, da jeg sparkede af ad Tidselholt til: jeg længtes efter at vide, om vi skulde have Bryllup der eller ikke.

I Lystskoven, man ved nok, var gode Udsigter til det første. Her finder jeg nemlig paa den ominøse (ildevarslende) Bænk min Hr. Maler og paa hans Skød — J u l i a n e. Han havde sin ene Arm om hendes Liv, hun sin ene om hans Nakke; hendes anden Haand var beskæftiget med Guldurkæden (samme Kæde var ogsaa baade massiv og et nydeligt Stykke Arbejde, forfærdiget af Prahl paa Østergade. P. Sp.) paa hans Bryst. Det var en malerisk Situation, jeg smagte allerede Skildpaddesuppen, Postejerne — — — — — — — (Atter et Censurhul. P. Sp. Pingve ingenium (et tungt Nemme)! St. St. B.)

V.

Bryllup.

Det var paa et hængende Haar, »at Kagen kunde faldet i Asken«, som det hedder, og de tvende unge Menneskers Plan til et lykkeligt Ægteskab være »røget i Lyset«, eller rettere sagt have strandet paa Justitsraadindens Æresfølelse og Selvstændighed.

Det forstaar sig: der kan ingen miskende Fruen, fordi hun fandt Betænkeligheder ved, om jeg saa maa sige, at henslænge sin Datter til en karakterløs Person. Justitsraaden, hvorvel en Mand af Ære, var ikke

saa nøjeregnende i dette Punkt; han lagde større Vægt paa vor Malers gyldne Fortjenester.

»Han er Ejer,« sagde han frimodigt til sin Kone, »af en halv Tønde, det er mer end en hel Justitsraad.«

Dette indrømmede hun, men lagde ham derhos paa Hjerte: »Ifald du nu skulde blive Etatsraad, som du vistnok har gyldig Fordring paa, og saa vor Datter — en slet og ret Madame! Det er Degnens Kone ogsaa.«

Det kneb for Justitsraaden; men han tabte endnu ikke Modet. »I Frankrig,« sagde han, »der kalder man en Dronning Madame, og i Tyskland kaldes en Degnekone Frue; hvilket er saa mest?«

Justitsraadens Frue svarede hertil intet, men gik ud i Køkkenet og gav sig til at rumstere med Pigerne, hvilket Manden af lang Erfaring nok vidste betydede saa meget som, at hun lod ham beholde Ret.

Alligevel var Sagens Udfald stedse tvivlsomt; thi vor Frue havde unægtelig Ret til at føre nye Beviser i Sagen. Men inden hun i saa Henseende havde fattet nogen Beslutning, kom vor Maler og fremlagde i Retten 1) til Justitsraaden et Merskums Pibehoved (Konsistorialraaden har anslaaet det til en Værdi af fyrretyve Rigsbankdaler) og 2) til Justitsraadinden et Sjal, som troværdige Koner har forsikret mig ikke kunde faas hos Kierkegaard for halvtredsindstyve.

Det bandt Læsset; forrige Hr. Skov slet og ret stod nu for Hendes Naade som en godt karakteriseret Herre.

Aldrig saa snart havde vor Elsker erholdt Bevillingen, før han sørgede for Kongebrev, og Brylluppet berammedes til ottende Dagen efter, at Juliane havde siddet første Gang paa hans Skød. Dette Hastværk havde ellers slet ingen anden Grund, end at Hr. Skov havde i Sinde at købe en Landejendom, og i saadant Fald er man naturligvis alle Tider bedre tjent med Kone end med Husholderske.

Rigtignok fik jeg nu selv hverken Juliane, ikke heller den Herregaard, Sekretæren kunde have foræret mig, hvis han havde villet; men jeg tog min Oprejsning ved Gildebordet, om hvilket jeg ikke siger mere, end at Kokkekonen havde uddannet sig i — — — — — — — — — — — — — — — — — —

(Atter et Censurhul. P. Sp.)

Med Fætters Bistand lavede jeg ogsaa en Vise i samme blomstrende Stil som den til Vilhelmines Bryllup, og frembærer jeg den her som sidste Ret:

Blomsterkrans

paa Brudens Hoved af det østerlandske Blomstersprog, med Flid udspunden og sirligen bunden den 14de December 1839 paa Tidselholt

af

Per Syvspring.

1.

Maanedsrose.

Kvindeskønhed ligner vi
Jo ved Rosen røde,
Og den søde Ild, hvori
Unge Hjerter gløde.
Maanedsrosen siger dig:
»Legemsskønhed svinder;
Hjertets uforgængelig
Tiden overvinder.«

2.

Orange.

Tavs udi sin fulde Pragt
Guldorangen gløder,
Som en Brud i Højtidsdragt
Elskerblikket møder.

Tanken, som i Løndom bor,
Skal i Sang nu lyde:
»Tro mig! Tungen mangler Ord,
Hjertets Sprog at tyde.«

3.

Kongelys.

Rigt paa Blomster og paa Frugt
Kongelyset knejser,
Det sin Pyramide smukt
Over alle rejser.
Hvad ved Blomsten er at se,
Vil nu Skjalden sjunge:
»Din Haand gør mig rigere
End den største Konge.«

4.

Fløjelsblomst.

Amors Aag er altid blødt,
Hymens kan det vorde, —
Om endogsaa surt med sødt
Ofte blandes turde.
Trofast Haand er blød og varm,
Livets Torne bryder.
»Haand i Haand og Barm mod Barm
Trods til Skæbnen byder.«

5.

Natviol.

I den stille Aftenluft,
Som til Søvn indbyder,
Natviolens søde Duft
Vaagen Elsker fryder:
Kærligheden har sin Pol,
Som usynlig trækker;
»Midnatsmaanen er den Sol,
Som til Elskov vækker.«

6.

Evighedsblomst.

Alderdommens Farve har
Sidste Blomst, jeg giver:
Som den er, den stedse var
Og bestandigt bliver.
»Saa ej heller Kærlighed
Tiden blot tilhører;
Til et fjernt lyksaligt Med
Kærligt Venskab fører.«

Kærlighed paa Dagvognen.

Første Station.

Fra Aalborg til Hobro.

Det er ikke mere end fire Aar siden, at jeg fra et Besøg hos min gejstlige Ven i Vendsyssel — ham med de mange Ællinger og de mange Børn — vendte hjem igen til København, hvor jeg et Aars Tid havde levet af at levere Bidrag til nogle offentlige Blade og af at oversætte. De første betalte sig bedst; thi mine altid pseudonyme Artikler rev den ene Redaktør dygtig ned i den andens Blad, som hørte til det modsatte Parti, og saaledes omvendt, hvorved jeg fik dem alle til Velyndere. Jeg beder om Forladelse for denne Udskejelse, der rigtignok slet ikke smager af Kærlighed, i det mindste ikke paa en Dagvogn. Nu skal jeg straks komme.

Jeg var ikke nær bleven færdig med min Kaffekop og min Morgenpibe, da jeg af Tjenestepigen tredje Gang blev skarpt erindret om at stræbe hen til Gæstgivergaarden, hvor Dagvognen maatte være opkørt og ikke tøvede længere Tid, end Oppakningen krævede.

»Det er ogsaa en grumme lang Pibe Tobak, De der ryger,« lagde hun til, ondskabsfuldt grinende mig lige i Øjnene.

Denne Næsvished opirrede mig, og jeg tog derfor endnu nogle flere Træk, end jeg ellers skulde gjort; men de var dog saa mange, at jeg kom for silde og maatte bie der i Byen, til Dagvognen gjorde sin næste

Tur. Det blev mig en dyr Pibe Tobak, og i en vis Betydning »en lang«, som hun havde kaldt den, Tøsen. Jeg besluttede, at jeg ikke igen skulde forbie mig, men nyde min tyrkiske Dejeuné (Frokost) paa Gæstgivergaarden, hvor Dagvognen skulde møde. Under Rygningen gennemlæste jeg Listen over de rejsende uden at opdage et eneste bekendt Navn.

»Meget vel,« udbrød jeg, »saa rejser du, min gode Per! inkognito (ukendt), det er fyrsteligt.«

Gæstgiveren, som maa have hørt de sidste Ord, skottede skælmsk til mig.

»Hvor meget har jeg at betale?« spurgte jeg lidt höhnisch (haanligt).

Han sagde det; det var mindre, end jeg paa andre Steder havde erlagt. Opmuntret ved denne yderst billige Afgift forlangte jeg lidt til Frokost; det kom straks, smagte godt, kostede lidt. Hr. Petersen har min Naade. Og nu videre fort.

Vi var syv paa Vognen: fem Herrer, af hvilke jeg var den ældste, og to unge Damer. De sidste saa jeg først efter. Ak! de sad med Ryggene til mig, og til yderligere Beskyttelse for nysgerrige Blikke var Ansigterne tilslørede. Kun een Gang, da Vinden lettede den enes grønne Forhæng, fik jeg et øjeblikkeligt Glimt af en Profil, saa nydelig, at min selvantændelige Svovlstik, saaledes kalder jeg nu mit Hjerte, straks blussede op. Det er en Lykke for mig, tænkte jeg, at dog Øjet ikke var blottet.

Lige over for Damerne sad to af de unge Herrer. Da disses Ansigter ikke var bedækkede, blev jeg snart fortrolig med dem: det ene var Sindbilledet paa Munterhed, det andet paa Alvorlighed, hvorfor jeg efter Miltons Anvisning kalder hin »L'allegro«, denne »Il penseroso«. Ved min Side havde jeg en, hvis Ansigt viste paa tredive, men Kroppen paa fyrretyve, Manererne paa halvtreds. At han ingen Stodder var, derom behøvede jeg ikke at spørge hans fine Klæder, hans store Guldbrystnaal, hans ditto

massive Halskæde; jeg kunde se det paa hans Spytten og høre det, naar han snød sin Næse. Han talte ikke et Ord til nogen, undtagen at han nogle Gange, rækkende Hovedet ud over Vognen, spurgte Kusken om, hvor langt der var til første Bedested? og om man kunde faa noget varmt der? Første Gang hørte den adspurgte det ikke eller vilde ikke høre det. Paa gentagen Undersøgelse af denne vigtige Sag fik han det lakoniske Svar: »En Mil, Kaffe og Tevand«. Da hin igen spurgte, blev Svaret endnu mere kortfattet, idet vor Lacedæmonier med Pisken viste paa Milepælen, vi for forbi. Den rige Mand brummede noget om »jydske Okser«, hvoraf jeg sluttede, at han selv ingen Jyde var, hvilket desuden hans Udtale tilkendegav. Han tændte en ny Cigar og spyttede endnu længere end før. Den fjerde unge Herre røgte og, men havde ved den første Pibe spurgt Damerne om Tilladelse. Det var ogsaa baade første og sidste Gang mellem Aalborg og Støvring Kro, at jeg fik hans Ansigt at se. Han havde sin Plads hos Kusken og smaasnakkede jævnt hen med denne, der og tilkommer et Par beskrivende Ord. Var han langsom til at svare, var han desto hurtigere til at køre, som ikke trænger til andet Bevis, end at han befordrede os de seks Mil til Hobro i fem Timer, Opholdet i to Kroer iberegnet. Han har virkelig gjort sig fortjent til Hædersnavnet »Rasmus Væddeløber«.

I Støvring Kro kom alle Ansigter til Syne og alle Munde i Arbejde. Saa stor var min Beundring af de hidtil besløredes Skønhed, at min Mund tillukkede sig saavel for Tale som for Kaffe og Tevand. Der førtes ved Kaffebordet en levende og ret vittig Samtale mellem L'allegro og den Dame, som jeg herefter vil kalde La gaieté. Jeg bemærkede dog, at hendes Blik nogle Gange for flygtig hen over Il pensierosos stille, alvorlige Ansigt, og at Allegros spillende Øine vendte sig nu og da til den anden Dame, hvem jeg vil kalde »Maesto-

sa.« Hun besvarede ikke et eneste Blik, hverken fra ham eller nogen anden. Hun var lige paaholdende med Blik og med Ord. Saa var ligeledes Kuskens Sidemand paa Vognen. Deraf sluttede jeg, at begge maatte være forlovede. Hvor vidt jeg havde Ret, vil snart erfares. I mit Udkast maa jeg ej heller overse ham, der oversaa alle os andre. Deraf sluttede jeg, at han maatte være meget rig; det var ingen Fejlslutning, men vel den anden, at han var gift.

Her maa jeg bede Læsere og Læserinder om Tilgivelse, fordi jeg gør en Afstikker fra Fortællingens Vej. Saa meget snarere tør jeg vel smigre mig med velvillig Overbærelse, som mit Emne er Kærlighed, og det psykologisk og empirisk (erfaringsmæssigt) behandlet. Sproggranskerne har analyseret saa mangt et vanskeligt Ord; men det angivne, det vanskeligste af alle, har de overset, saavel som Filosofferne — en af de nyere undtagen. Digteren Ovidius, som var meget stærk i Kærlighed, har leveret en hel Del ret brugbare Bidrag, og det samme har, baade før og efter ham, næsten alle Digtere gjort, men ingen systematisk. Det skal mit være.

»Kært Barn har mange Navne«, saa har og Kærlighed selv mangfoldige Tilnavne, af hvilke jeg vil gennemgaa de vigtigste:

a) Løs betyder et Elskovseventyr, i hvilket ikke er Tanke, ofte ej engang Tale om nærmere Forbindelse. Snakkes der endogsaa noget om »Trofasthed«, om »Fremtiden«, saa er det alt sammen for det løse. Denne Slags Kærlighed er ikke tilraadelig for unge Piger, medmindre de ogsaa er løse paa Traaden.

b) Varm Kærlighed tør jeg paa det varmeste anbefale — at sige naar den er jævn varm. Bliver den hed, kan den let koge over, og da spildes de bedste Substanser, det æteriske forflyver, og kun et flovt Bundfald bliver tilbage. Dette har da ingen Fare med en kold Kærlighed, om der ellers er saa-

dan nogen til undtagen den afkølede. Kold Kærlighed klinger i mine Ører ligesom »varm Is« eller »tørt Vand«. Om Forladelse! jeg maa afbryde mine Forelæsninger (dem jeg virkelig holdt mundtlig) for mit Rejseselskab, der afbrød mig ved Nedkørselen fra Gravlev med mer eller mindre hjertelige Bifaldsytringer over Skønheden af denne Dal med sine Enge, sin Bæk, sin Sø, flankeret mod Øst af taarnhøje Skovbakker og lige over for oplivet af den idylliske Kirkeby.

Pengemanden ytrede intet herom, før han ved Opkørselen til Rold Skov netop havde udrøgt Cigaren. Medens han stak den næste i Røret og slog Ild, sagde han med haanlig Kulde: »Skal det være saa rart? det er jo ingenting mod, hvad vi har i Sjælland.«

»Noget har vi dog her,« tog jeg Ordet, »som Sjælland formodentlig mangler, noget ret romantisk, nemlig godt organiserede Røverbander.«

»Skal det ogsaa være rart?« faldt han ind med Smaaleen over sin Vittighed.

»Som man tager det,« svarede jeg, »denne Skov har ellers været den mest berygtede i hele Jylland.«

Pengemanden skottede lidt mistænkeligt saa til en, saa til en anden Side, knappede over Brystnaal og Kæde.

»Har han fornummet til sligt, min kære Kusk?« spurgte han denne.

»Ikke for ganske nylig,« lød Svaret fra Skælmen.

De to reisende, som forstod mit Skælmeri, deltog deri. L'allegro forjog ethvert Smil fra sit Ansigt, fremtog en lille Pistol og eftersaa den nøje: Il penseroso smilede for første Gang, stak Haanden i Barmen og trak den tilbage med et forknyt: »Min er glemt i Aalborg.«

Spasen blev fortsat med jydske Røverhistorier, til vi var komne helt ud af Skoven. Pengemanden fik friere Aandedræt, men saa sig nogle Gange tilbage

og havde først nu rigtig Hovn af (Tanke for) at oprette det gennem Rold Skov forsømte i Tobaksrygningen, da ingen mistænkelig lod sig se.

»Nu kan vi vel da faa det øvrige af Deres kærlige Afhandling?« tiltalte mig L' a l l e g r o. »før drev Frygt Kærlighed ud.«

Naa! saa tog jeg da ved, hvor jeg slap.

»Mine højstærede Tilhørere! Kærlighed kan ogsaa være, hvad man kalder c) h e f t i g. Den er altid velkommen hos paagældende, saa længe den holder sig inden visse Grænser og ikke sætter Termometret højere op end til »Drivhusvarme«. Men stiger den til d) r a s e n d e, saa Gud fri os! En Elsker i den Forfatning er næsten lige saa farlig som en batavisk »Muckloper«. Begge maa fanges i Sakse. Vi har hernæst den Kærlighed, som vi benævner e) d e n h e m m e l i g e, da den koger under lukket Laag. Da den har i sig noget romantisk, er den i stor Anseelse, især hos Damerne. I dette Fald er de lige saa tavse som Løvemunden fordum i Venedig. Det misligste, jeg ved herved, er, at Øjnene imellem Stunder ikke tier, hvad »Tand for Tunge« indslutter. Jeg vil nu slutte min skematiske Række med — hm! jeg er virkelig i Forlegenhed for et klassificerende Udtryk, da intet fuldkomment passende i Øjeblikket vil falde mig ind. Det er det samme: jeg skal betjene mig af et oplysende Eksempel.

Der er en By paa Falster, som hedder R i s e r u p. Der boede i min Opholdstid paa Øen et Par Bønderfolk langt henne i Aarene; jeg tror, de var over Guldbryllupsalderen. Denne Bonde og hans Kone havde fra tidlig Ungdom af været Kærester og var det endnu i Alderdommen. Slægtninge, Venner, kyndinge, selv Tyende forsikrede, at de aldrig havde fornummet et eneste vrangvilligt Ord dem imellem. »Som du vil,« var altid Svaret paa Spørgsmaal i mer end dagligdags Anliggender. De levede et virkelig idyllisk Liv. Med god Føje kaldte Byens Præst dem »Baucis og

Philemon«. De var barnløse. Mon ikke dette gjorde deres Kærlighed saa hel, uudstykket, at de ingen havde at dele den med? — De havde udlevet. Paa een Gang lagde begge sig til det sidste Leje i den samme Ægteseng, som første Gang havde hørt deres Taksigelser til Kærlighedens Gud.

Under gudelige Bønner laa de Haand i Haand. Hans blev først kold. Hun saa om paa ham; hans Øjne var brustne. Hun trykkede et Kys paa den kære Haand og sagde til de omstaaende Slægtninge: »Nu har heller ikke jeg langt tilbage. Vi har fulgtes trolig i Livet, lad os følges i Døden; jeg beder jer saa mindelig, lad os komme tilsammens i een Kiste!« Hun drog et Suk — det sidste. Hendes Øjne brast ogsaa, hun fulgte ham.

Da man vel mærkede, at Historien ikke var længer, gav de to Pigebørn der foran mig hverandre Hænder, rakte dem samlede lidt bagud over Sædet, Maestosa med et blødt »Tak for den«. Tavst trykkede jeg et Kys paa begge de forenede Tommelfingre.

»Hvad kan man faa at spise i Hobro?« Med dette Spørgsmaal tog Pengemanden alle andre Følelser bort af vore menneskelige Naturer. »Mad!« svarede Kusken og lod os løbe med Dagvognsfart ned ad Bakken, op ad Byen og ind i Gæstgiverens Gaard.

Og her ender vor første Station.

Anden Station.

Fra Hobro til Randers.

Naar man kommer oven for Bakken Syd for Hobro, er man straks i Lyngregionen.

»Uha!« sagde Lagaieté med et Skudder.

»Jeg siger ogsaa uha!« brummede min Sidemand. »Jeg tror, de i dette velsignede Land har

mere Lyng end Græs. Hvad Nytte har man af alle disse Heder?«

»Om Nytten,« sagde jeg, »vil vi for denne Sinde ikke tale, men blot om Fornøjelsen.«

»Nu har jeg hørt det med!« skogrede han, »er det ved at vogte Faar? ja, det er jo et Hyrdeliv — eller Jagten maaske?«

»Ingen af disse to Morskaber har jeg egentlig i Tanker,« var mit Svar; »naar man rejser i smukke Egne, har man saa meget at se efter, at indbyrdes Underholdning slet ikke finder Sted eller dog kun stykkevis. Paa saadan en skummel, ensformig Hede derimod slutter man sig tættere sammen og bliver med deleligere. Til Bevis herpaa haaber jeg, man vil indlade sig paa mit Forslag om lidt Sang.«

»For mig gerne,« sagde min Sidemand, »begynd selv.«

»Hm!« svarede jeg, »det kommer an paa, om det øvrige Selskab er for det.«

Et enstemmigt »Ja!« var Opfordring nok for mig. Da jeg havde gjort den Erklæring, at jeg helst sang Jydsk, bad jeg at tage til Takke med en saadan af min egen Fabrik. Og her er den:

Mads Doss han war en Kon Koltringsknæjt,
Han gik mæ Foeren i Hien,
Imell saa slow han Lyng te en Bæjt (Bagning),
Imell saa band han aaw Vien (Vidjer)
En Liim (Kost) te hans Muer, aa saa saang han imell,
Di hoer ed saa vit, nær han tow te aa hwell:
La la luh — la la lih — kom! saa skal a bih.

Mett Kølvro war en Kon Stonthostøs,
Gik aasse mæ Foeren i Hien,
Aa somti hun swedt, aa somti hun frøs:
Den Drywwen slet ett hun ku li en.
Hun snøvsed imell, faa hin Dawwen wa laang,
Ivessomda tahrt hun sin Klukker aa saang:
La la luh, etc.

Aa somti di mødtes saa his aa saa hæhr,
Od Mælmad aa spraakked saa knøwt da,
Aa let om let fek di hweranner saa kjæhr:
Jen kam næ den aahn ga en Hwøwt da (vinkede).
Aa næ di had edt, gik de hwæ te si Hjaer
Aa saang, saa de gjall owwe Mosser aa Kjaer:
La la luh, etc.

Saaen gik da en Sommer, aa dæ gik flier,
Lieg Kjærrester saa di fann aa da.
I Hien kam di nok ikki møj mier,
Men hjemm ve hweranner di lo da.
Aa saa bløw di ġywt aa behøwd ett aa sønng,
Som faer di had gjow, i di baareste Lyng:
La la luh, la la lih, kom! saa skal a bih!

»Det Malabarske,« gryntede Krøsus, »er dog et forunderligt Sprog; jeg forstod, Fanden spille mig! ikke et Ord af den hele Tingest.«

»Da forstod jeg hvert et Ord,« sagde Il pensieroso, »og jeg takker Dem som Jyde, min Herre! Har De virkelig selv forfattet den?«

Jeg nikkede.

»Og sat Melodi til?«

Jeg rystede paa Hovedet: »Den tilhører en gammel Almuevise.«

»Den er vel i Mol som alle Almuesange,« tog La gaieté Ordet, »hvad enten de saa er sørgelige eller muntre i Teksten.«

»Jeg kender dog en,« var mit Svar, »som er i Dur, og den lystig, hvorvel Indholdet er tragisk i høj Grad. Og dog tror jeg, at denne barokke Modsætning mellem Digtning og Musik just virker sælsom dæmonisk, omtrent som Skæmt i Shakespeares Sørgespil.«

»Aah! maa vi bede Dem?« lød det fra fem Munde, endogsaa hans ved Kusken.

»De skal nok faa den, mine Damer og Herrer!

Men nu har jeg allerede sjunget en i gammeldags Smag; skal vi ikke have en i den nyere? og helst flerstemmig, hvis det konvenerer Dem, en taalelig Bas skal jeg brumme.«

Uden videre istemmede La gaieté med en Sopran, der vilde gjort Lykke paa ethvert Teater, en skøn Kvartet; Maestosa sang Alt, Il pensieroso Tenor, og jeg brummede min Bas. Den behagede os selv, endog dem paa Bukken; Kusken bøjede Hovedet og drejede det venstre Øre til, og hans Sidemand havde aabnet smilende Læber — vistnok for at sige Koret noget artigt — da min rige Bjørn spurgte mig raskere end sædvanligt: »Er den ikke længere?«

»Nej,« svarede jeg, »men dersom De raaber encore!«

»Nej Gu' gør jeg ej!« sagde han; »men hvad Kaffe angaar, saa istemmer jeg encore! for der i Hobro fik man knap Tid at skylle den i Halsen. Det er Jaskeri; nej, hver Mundfuld skal smages og synkes for sig — kan vi snart være i næste Kro?«

»Om et godt Kvarter.«

Det var vi ogsaa, medens jeg ikke kunde tænke paa nogen anden Slags Kærlighed end den til Kaffe.

Da vi igen var komne ud paa Vejen, rettede jeg mig, sigende med nogen Selvfølelse: »Jeg har givet første Akt af vor Dagunderholdning og et Nummer af anden Akt, skal ikke heller svigte i de andre, vi skal nok have syv som i Dramaet »Sakuntala«. Det er ikke nogen ubillig Anmodning, at mine godhedsfulde Tilhørere løser mig af, en i denne og de fire særskilt i følgende Akter, for den syvende vil nok blive end bedre sørget.«

Il pensieroso svarede: »Jeg for min Del er villig hertil og skal straks opvarte mit Publikum, saa godt jeg formaar.

Jeg var forrige Vinter paa Maskerade, men i Domino og med Halvmaske. Da jeg en kort Tid

havde set mig om mellem disse Karrikaturer, moret mig over enkeltes vel vedligeholdte Karakterroller og kedet mig ved mange fleres flove Spil, opbød jeg en Negerinde til Dans. Hendes nydelige Fødder, hendes trinde Arme var af samme sortglinsende Farve som hendes græskformede Ansigt og hendes krøllede Paryk. Vi valsede — jeg troede at føre en Sylfe i mine Arme« —

»Solen brænder,« sagde La gaieté og trak Sløret ned, Maestosa gjorde det samme.

Il pensieroso tog ved igen: »Da Dansen var ude, førte jeg hende til Sæde, spørgende, hvormed jeg maatte have den Ære at opvarte? Hun takkede, men frabad sig min Godhed. En anden Danserinde, kostumeret som Mulatinde, kom nu ogsaa fra Hamborgervalsen og satte sig hos hende. Jeg bad om og fik Tilladelse til at sætte mig ved hendes anden Side. Jeg begyndte at indlede en Samtale; men saa kom der en og indbød min Negerinde, og en anden tog hendes sortgule Naboerske. Der sad jeg. Mine Øjne fulgte den sorte i alle hendes yndige Bevægelser. Jeg var ikke langt fra at være forlibt. Giv nu Tid til Demaskeringstiden, sagde jeg til mig selv. Den kom; men min sorte Engel var ikke at udfinde, bliver det vel ej heller mere.«

»Eja!« raabte L'allegro leende, »der har vi jo en hemmelig Kærlighed efter den Herres Specifikation der bagved.«

»Jeg,« sagde Krøsus, »har set mange kønne Ansigter uden at mærke noget til Hjertebanken, end sige dem jeg ikke har set, — der ser jeg Randers! Jeg haaber, man har noget varmt til os.«

Tredje Station.

(Her ogsaa Kærlighed paa Bivognen).

Fra Randers til Aarhus.

Da vi rullede ind i R y d e l l s Port, bemærkede jeg tvende fraspændte Vogne, alt for nette til at være Vognmandsbefordringer. Vor medrejsende paa Bukken kastede et flygtigt Øje paa den ene Ekvipage, sprang hurtig ned og ind til Gæstgiverens. Da vi andre med mindre Hurtighed var komne ind i Gæsteværelset, saa vi ham ikke. Vore to Damer bort fjernede sig og kom ikke til Syne, før vi skulde videre fort. I denne Mellemtid, som de andre Herrer udfyldte med trøstig Spisen og Drikken, gik jeg ud i Forstuen og betragtede Madam R y d e l l s Paafugle, hvorved jeg henfaldt i dybe Tanker over den menneskelige Forfængelighed. Af min Grublen vaktes jeg snart ved en Trippen ned ad Trapper: Det var Femtemand, ham ved Kusken, med en ogsaa besløret Dame under Armen.

»Mon der spændes for?« spurgte han ilsomt.

»Man er i Færd dermed, og der kommer en Bivogn til.«

»Godt!« nikkede han, »paa den kan vi to jo køre?«

Damen nikkede ligeledes og ordnede sine Rejseklæder. Gaardskarlen bar efter Anvisning deres smaa Rejsekufferter ud paa den betegnede Vogn, paa hvis forreste Sæde de satte sig hos hverandre. Vi andre seks indtog vor forrige Plads paa den egentlige Dagvogn. Under Bortkørselen saa jeg mig nogle Gange tilbage efter Parret paa Bivognen: Ah! han saa smeltende ud og hviskede sikkerlig søde Ord til hende, hvis Hoved jævnligt viste en Tendens til at læne sig paa hans Skulder — rigtig! en Kærlighedshistorie. Naar vi kommer til S p ø r r i n g, lærer jeg vel at kende hans Smag; saa maa da Sløret herop.

Vi var ikke rullede langt hen forbi Skansen, før

L a g a i e t é mindede mig om Sangen eller og en lille Fortælling.

»Med den sidste skal jeg først have den Ære at opvarte,« svarede jeg og tog til Orde:

»Omtrent to Mil Sydvest for V i b o r g ligger i den saakaldte »P a l l i d a l« en liden Torp ved Navn »F a l l i s g a a r d e« — rettere sagtens »P a l l i s g a a r d e«. Her bor en Præst og to eller tre Bønder. Dalen er skarpsandig og frembringer ikke stort andet end tyndt Rug. Græs var ikke værd at tale om: »det ene korte, blege Straa raaber til det andet,« som vi Jyder siger. Derfor er og den milevidt udstrakte Hede oven for begge Sider af Dalen den bedste Græsgang for Faarene og nogle faa magre Køer. Kartofler holder Liv i Mennesker og Fæ. I nogle af mine Drengeaar boede i dette Pønitenskald en Præst, der var Nabo til min Fader; det vil sige: der var kun et Par Mil imellem dem. De besøgte hinanden saa den Tid, saa den Tid. Jeg blev gerne tagen med til F a l l i s g a a r d e. En Dag siger Præsten til min Fader: »Ved De vel, vi har faaet en Nybygger til denne romantiske Dal? Kom med, vi vil besøge ham.« Dermed gik de, jeg i Hælene af dem. Midt paa Gaden udenfor var noget ophøjet, som lignede Overtaget af en Hedetørvstak, og derunder var en Menneskebolig nedhulet i Jorden. Væggene var stivede med uafbarkede Træstykker, og Overdelen bares af Sparrer, lige saa simple. Højstærede! Af Romanskrivere føres I almindeligvis op paa Herregaarde, ind i Præstegaarde og flere honnette Steder. Denne Sinde leder jeg eder dybere ned — under Jorden — den Vej skal vi jo til sidst alle sammen — tag ikke ilde op, at jeg taler saa jordisk! Men der er somme Tider bedre under Jorden end oven paa den. I alt Fald, naar jeg kunde være T r o g l o d y t (Hulebeboer) i F a l l i s g a a r d e, byttede jeg ikke med den tyrkiske Sultan. Jordboeren i F a l l i s g a a r d e var altid glad; thi sine faa Fornødenheder vidste han at skaffe

sig: Træværket i Hulen saavel som det tarvelige Husgeraad havde Hald Skov givet Materiale til, det vil sige, han havde, efter et mitigerende (formildende) jydsk Udtryk, »b j æ r g e t« det. (Jeg bemærker, at saadant B j æ r g e r i af Menigmand ikke anses for T y v e r i — af vore Lovgivere ikke heller, kan jeg tro). Vor jydske R o b i n s o n stod derfor blandt de omboende i hæderligt Ry, som en b j æ r g e s o m Mand.

S a l o m o n, hvis hele Liv var Nydelse, maa dog, da han vel ikke kunde nyde længer, tilstaa: »at alt i Verden var Tant og intet Menneske værd at prise, uden d e t, s o m v a r g l a d i s i n e g e n G e r n i n g.« P a l l i B a a r h a t i F a l l i s g a a r d e var et levende Bevis paa Rigtigheden af den mægtige, rige, vellystige Konges Erklæring. P a l l i snoede Reb af Revlingris, bandt Koste af Birkekviste, Løbe (Kurve) og Vognkurve af Vidjegrene — alle Materialier bjærgede paa fremmede Ejendomme; men Bearbejdelsen af samme skaffede ham snart saa meget i Overskud, at han i sin »Selvejendom«, som han selvtilfreds kaldte den, kunde indføre en fattig, men flittig Pige som Hustru.

Da de tvende heromtalte havde haft noget at tage Vare med et Par elskende i overjordisk Stilling, har jeg anset det for beleiligt forud at gøre mit Auditorium bekendt med den glade P a l l i og hans Gerninger. Som voksen besøgte jeg en faderlig Ven, der var Forpagter paa en vis Herregaard. Han levede ret tilfreds i sin Stilling med Kone og en eneste Datter. Gaardens Ejermand, en adelsstolt Herre, var slem at komme for nær, naar han var vred. Med Forpagteren havde han intet andet at bestille end at modtage hans Afgifter, som altid blev leverede i bestemt Tid. Herren havde ogsaa en eneste Datter, og hun gav ham desto mer at bestille. Han havde en Nabogodsejer af borgerlig Herkomst. Da han ansaas for meget velhavende, blev hans Besøg hos den

adelige ikke ligefrem afviste, heller ikke gengældte: han blev modtagen med kold Høflighed. Ugift var han, i sin bedste Alder og smuk. Det var da ikke til at forundre sig over, at Datteren hellere saa ham end Faderen, ei heller at Forpagterdatteren fik gode Øine til ham; thi han kom langt oftere til hende end til Frøkenen, hos hvem han, mistænkt af Faderen, ikkun aflagde hemmelige Besøg. Paa det sidste overtalte han hende til snarest muligt at lade sig bortføre og hemmelig vie til ham. Var det først kommen saa vidt, fandt den strenge Fader sig vel deri, mente han; hun ogsaa. Med Forpagterens Else bar han sig mindre omstændeligt ad, hvilket lettedes ham ved Forældrenes Gennemfingreseen med de unges Aftenvandringer i Mark og Skov. De kunde jo ikke tro andet, end at han havde alvorlige Hensigter med hende, og denne Tro bestyrkedes ogsaa hos Datteren; kort at fortælle, hun lod sig forføre, og kort efter skyede han for bestandig det Hus, hvis stille Lykke han havde forstyrret. Den stakkels Else kendte sig frugtsommelig. Den sørgende Fader tog hen til Slynglen og fordrede, at han ved Ægteskab skulde give Pigen Æreserstatning, men fik kun tomme Udflugter. Han søgte at lette den tunge Byrde ved at gøre mig til sin fortrolige, hvori han ej heller fejlede, som vil give sig i Enden.

Endnu samme Middag kom fra ham, Pigefordærveren, ridende Ilbud med Haandhest hos sig, begærende, at jeg uopholdelig vilde følge med ham tilbage, da hans Husbond havde noget af allerhøieste Vigtighed at tale med mig om. Jeg tænkte, at han var kommen til Fortrydelse og Omvendelse. Tværtimod, han vilde begaa en anden Skurkestreg og gøre mig til Medvider og Medhjælper i samme.

Han havde nemlig gjort Aftale med Frøkenen næste Nat at bortføre og hemmelig lade sig vie til hende.

»Jeg ved jo nok,« sluttede han, »at Ordet gaar,

jeg skulde have besvangret Deres E l s e. Fri for hende er jeg jo rigtignok ikke; men det er hendes egen Skyld, og jeg er vel ikke den eneste,« her skottede han lidt smaapolisk til mig; jeg lod som ingenting. »Se nu er min Begæring, først at De skyndsomst rider til Viborg og erhverver Kongebrev. Her er Penge og alle de Papirer, som hertil udfordres; dernæst, at De udser og bestiller et Sted, hvor Vielsen hemmelig kan forrettes, og saa en Præst til dette Stykke Arbejde. Endelig faar De alt dette bragt i Rigtighed til engang i Morgen, saa venter jeg Frøkenen og Dem i Morgen Aften Kl. 12 med min Gig lidt uden for Haven. De ser, hvor ubegrænset min Tillid er, og bringer De mig dette i Stand, maa De gøre Regning paa min v i r k s o m m e og v æ s e n t l i g e Taknemmelighed. Her er endnu et Par Snese Dalere, dels til Rejseudgifter, til at fornøje Præsten og om mere foreløbigt udkræves.«

En stor Tanke for mig gennem Hovedet. Jeg red.

»Nu,« faldt her min Sidemand ind, »vilde jeg ønske, at der for mig en stor Kop Te igennem Maven. Skal vi snart holde?«

»Det var en velsignet Idé,« svarede jeg, »og nu er vi snart ved S p ø r r i n g Kro.«

Vi kom, vi holdt, der spændtes fra. Vi stod alle af undtagen Cigarrygeren, der forlangte sin Te bragt ud. Damen paa Bivognen blev ligeledes siddende og nød et Glas Mælkevand, som hendes Kavaler tilførte hende. Jeg saa gennem Vinduet i Gæstestuen, at hun ikke videre bortdrog Sløret, end nødvendigt var for Drikningen. Ah! atter en sød Hemmelighed.

Vi rullede nu videre Syd paa, og langt var vi ej heller komne, før jeg maatte fortælle Slutningen af den dobbelte Kærlighedshistorie.

»Jeg fløj til V i b o r g; den store Tanke sporede mig, og jeg Hesten. Amtmandens Fuldmægtig var mig en særdeles Gentjeneste skyldig — hvorfor hører

ikke herhid. Jeg meddelte ham Forholdenes Beskaffenhed tillige med min Plan og forlangte, at han i Kongebrevet vilde sætte Forpagterdatterens Navn i Stedet for Medbejlerindens. Han trykkede sig. Men paa min højtidelige Forsikring, at hverken han eller hans Principal skulde heraf have den ringeste Fortrædelighed, føjede han mig. Jeg ilede nu ud til min Troglodyt og traf ham lidt fra hans Hytte med et Knippe Lyng paa Ryggen.

»Vil du,« sagde jeg til ham, »i en Snip fortjene ti Rigsdaler?«

Lyngen drattede ned paa Jorden, ligesom Yoricks Præken fra Korporal Trim, af Forbavselse var han ude af Stand til at svare.

»Du har blot at laane dit Husvæsen en halv Times Tid til et Par Folk, som vil sammen i en Fart. Du skal ikke have en Skillings Udgift og lige saa lidt Ansvar, blot du holder Mund, til alt er forbi, saa skal du faa Resten; her er det halve forud!«

Femdalersedlen aabnede hans Læber til et hjerteligt: »Guds Løn for det! Kom, naar I vil!«

»Klokken imellem 1 og 2 i Morgen Nat,« endte jeg og af Sted ind til Præsten, der boede tæt ved det udvalgte Brudehus. For ham var jeg nødt til, efter af ham at have modtaget helligt Tavshedsløfte og han af mig 15 Rbd. i Offer, at aabenbare alt baade i det forudgangne og det forestaaende. Nu var jeg ogsaa her færdig og for hjem. Med stærkspændt Forventning modtoges jeg af den unge og de gamle. Disse ytrede uforbeholden Glæde, da jeg berettede, at inden tvende Etmaals Forløb vilde Jomfru Bertelsen fremstille sig for dem som hæderlig Ægtekone. Dog havde han betinget sig, at Vielsen ikke foregik her, da Skamfuldhed over hans hidtil udviste Forhold vilde forsure ham Opfyldelsen af hans Pligt. Over Datterens blege Ansigt for et svagt Lysglimt, der snart blev svagere og svagere, og Taarer traadte frem i de matte Øjne. For saavel at vorde fritagen for

videre Udfritten fra Forældrenes Side som for at komme til at forklare mig under fire Øjne for skøn Elselil, foregav jeg et nødvendigt Ærinde med et Vink til denne, snart at følge efter mig, idet jeg hviskede: »Egelunden!« Længe lod hun mig ikke vente. Jeg udviklede min Plan til fuldkommen at bedrage Bedrageren. Efter kort Betænkning raabte hun rask besluttet: »Jeg er beredt!« og forlod mig. Paa Hjemvejen til Forpagterboligen traf jeg Mikkel Skytte, hvem jeg kendte som en ærlig og uforfærdet Karl.

»I Morgen Nat,« siger jeg til ham, »vil jeg paa Rævejagt.«

»Hvad!« frembruste han, »paa denne Aarsenstid? Bælgen er jo ikke et halvt Skud Slangekrudt værd.«

»Hys!« faldt jeg ham ind, »det er ikke saaledes, som du tænker — ser du: din Navner vil holde Bryllup, og vi to skal være Bistillingsfolk. Tag blot din Hirschfænger med, til lidt Stads — og mød mig ved Birkekrattet Sønden for den store Have, naar Klokken er slagen 12. Naa! vil du? Eller faar du Buksefeber?«

»Jeg vil!« og han gik bort med dyb Mumlen og Stumper af hans Yndlingseder.

Efter slig Aands- og Legemsanstrengelse tragtede jeg efter Sengen, den jeg ikke forlod før langt hen paa næste Formiddag; jeg havde jo heller intet at bestille før Midnat. Dens Time slog. Forpagteren og Kone havde lagt sig til Ro, om de ellers fik nogen, Else pikkede paa min Kammerdør. Jeg aabnede og bød hende stiltiende min Arm. Vi gik. Tæt ved den omtalte Havelaage stillede jeg hende og ilede til den nærliggende Birkelund, hvor Mikkel kom mig i Møde. Jeg sagde ham med et Par Ord, hvad han fik at bestille, men bød ham, til han kunde høre Vognen, kikke omkring i Haven, om ikke den virkelige Frøken skulde komme. I dette Fald skulde han bede hende godvillig gaa ind igen, da hendes

Fader havde faaet Nys og stillet ham her paa Post. Hun viste sig ikke, inden vi alle fire var komne til Vogns, jeg havde taget Tømmen og smurte paa ad Fallisgaarde til. Herren der bagved hviskede nu og da forlibt Sladder til Pseudofrøkenen, kyssede hendes behandskede Hænder og forsøgte engang at lette Sløret for at skaffe sig noget sødere Mundgodt. Dette afværgede hun og holdt sin Haand for den lækkersultne Mund. Paa hans Tiltale hvislede hun et »Hys!«; saa var den Konversation endt, før den var vel begyndt.

Vognen standsede uden for Indgangen til Pallis Hule. Jeg bad Parret staa af og Mikkel at passe paa Hestene. Da jeg førte Brudefolkene ned ad Indgangstrappen gennem den snævre Dør, mumlede Herren: »Hvad Satan! er det her?«

»Vel er det det,« svarede jeg, »og her er De ganske sikker.«

Der maa have været noget varslende i Betoningen af mine to sidste Ord; han kastede et mistænksomt Blik til mig, da Præsten i sit Ornat rejste sig fra en Træstol, hilsede og sagde: »Det er altsaa det unge Par, Kongebrevet lyder paa?«

»Aa ja,« svarede Fæstemanden.

»Og da De,« vedblev Hans Velærværdighed, »næppe skøtter om at opholde Dem her længere end nødvendigt, vil jeg, om De saa synes, uden Tale skride til Forretningen efter Ritualet.«

Han stillede sig bag ved Brudeskamlen — en lav Bænk, belagt med et flerdobbelt sammenfoldet Lagen. De to stillede sig foran Skamlen. Præsten bad Bruden afsløre sig. Hun gjorde det. Brudgommen saa om paa hende og tumlede med Tegn paa den største Skræk baglæns hen til Væggen. Han var ligbleg og maalløs.

Jeg traadte hen til ham, greb hans ene Arm og hviskede ham i Øret: »Et Skælmsstykke for et andet! Forbind Dem uden Modstand med den hæderlige, De

har forført under Ægteskabsløfte. Gaa godvillig! straks eller — saa sandt der er en retfærdig Dommer over os alle! De kommer ikke saa vel herudfra, som De kom ind. Nu kan De tro mig, jeg skal holde Ord. — P a l l i! lad M i k k e l komme herned, og pas du paa Hestene!«

Et slet Menneske er, især naar det bliver overrasket, ogsaa fejgt. Han lod sig af mig atter føre til Skamlen, og faa Minutter efter var han gift. Under Vielsen havde hans Ansigt gennemgaaet adskillige Forandringer, hvoraf nogle bar svage Tegn til Anger, og engang fremtraadte endogsaa et Par Taarer i hans Øjne, men traadte tilbage igen. Da jeg, der fungerede som Degn, havde sagt Amen til Velsignelsen, vendte han sig rask til Konen og vilde kysse hende; men hun strakte begge sine Hænder ud for sig og sagde: »Ikke et Judaskys flere! Om jeg maa raade, ses vi aldrig mere; der var en Tid, da jeg elskede Dem, nu foragter jeg Dem. Hr. Pastor!« henvendte hun sig til denne, »vil De laane mig og denne trofaste Ven Hus i Nat (hun pegede paa mig), i Morgen skaffer han nok Befordring til mit Hjem.«

Præsten bukkede og bød hende Armen. Jeg anmodede M i k k e l om at køre den nygifte, koneløse Mand hjem. Og nu er den Historie heller ikke længer.«

De gunstige Kritikker, der fældedes over den, vil jeg ikke omtale, men alene bemærke, at den rige Mand ved sin Snorken et Par Gange standsede mig i mit Foredrag, og at han først vaagnede, da Vognen holdt ved Ciseboden i Aarhus.

Fjerde Station.

Fra Aarhus til Kallundborg.

(Her passer vel Titlen, hvad det Udtryk »Dagvogn« angaar, ikke ganske og aldeles. Men naar man saa tager i Betragtning, at et Dampskib ogsaa gaar paa Hjul — hvorfor og Sejlskipperne kalder Dampskipperne »Vognmænd« — da er jo Dampfarten en Slags Kørsel, og Dampvogn paa Vandet bliver det samme som Dagvogn paa Landet).

Vel! saa kørte vi da ud paa Havet med yndigt Vejr og i ypperligt Føre. Vognen skred frem saa jævnt som paa et Stuegulv. Det var ret et Damevejr, saa vi endog spiste Frokost paa Dækket. Ingen tænkte paa Søsyge.

Da alle var færdige med Maaltidet, opfordrede jeg L'allegro til at fortælle. Han viskede Munden endnu en Gang og saa med et forskende Blik paa Il penseroso og sagde: »Ved De vel, hvem det var, der tog Mulatinden, De nævnede før, op til Dans?«

»Hvor skulde jeg vide det?« svarede hin; »det bryder jeg mig heller ikke om.«

»Da var det mig, med Tugt at melde. Jeg var just paa samme Maskebal og husker, at jeg saa Negerinden og en Domino ved Siden af hende. Det gik mig netop som Dem, jeg blev ogsaa lidt forelsket i den sortgule, og hun forsvandt ligeledes for mig, uden at jeg fik hendes Ansigt for Øjne. I flere Nætter drømte jeg ikke om andet en Mulatinder; til sidst drømte jeg, at jeg selv var en Mulat. Men saadan en Balkærlighed er jo kun en Bikærlighed, der ikke holder nær saa længe ud som — en Bivogn.«

Maestosa, hvis Ansigt i dette Øjeblik virkelig svarede til det Navn, jeg har givet hende, bad mig nu om den tragisk-komiske Vise. Jeg sang efter en gammel Ryttermelodi:

Jeg havde mig en Kærest, hun var mig saa huld,
Var ærlig og tro som det rødeste Guld.
Det var sidste Mønstring, jeg gjorde det Aar;
Jeg tænkte, nu L i s e snart til Kone du faar.
De Pauker og Trompeter, de ere min Lyst,
Bommelom bolom, terem terem!

Saa kom der et Brev fra mit Hjem til mig ind,
Det gjorde mig ganske urolig i mit Sind,
Der stod, at min Kærest var bleven mig utro,
Løb efter Kræn Andersen, ja ogsaa ved ham lo.
De Pauker o. s. v.

Saa skrev jeg til hende de haardeste Ord,
Jeg vilde ej se hende mere, jeg svor.
Saa lod jeg mig hverve, tog Tjeneste paa ny,
Jeg aldrig vilde skue min fædrene By.
De Pauker o. s. v.

Lidt førend vi skulde af R a n d e r s herud,
Saa kom der et jammerfuldt Brev med et Bud:
»Nu er stakkels L i s e paa Ligbaaren lagt,
Din Grumhed alene har hende ombragt.«
De Pauker o. s. v.

I Morgen vi hører det hurtige »Slut!«
Og modigt vi drager mod Fjenden herut.
Med Sabler og Kugler vi skal gøre lyst —
Mon ingen kan findes, som passer i mit Bryst?
De Pauker og Trompeter, de ere min Lyst,
Bommelom bolom, terem terem!
De ere min Lyst.

Vor Rigmand, der fandt sig stærkere tiltrukken af Poeternes Yndlingsdrik end af deres aandelige Produkter, havde ved Begyndelsen af Sangen trukket sig hen til Restauratøren, saa vi dog denne Sinde ikke hørte ham snorke. Vi kunde derfor, uden hans

Akkompagnement ad libitum (efter Behag), faa os en flerstemmig, efter hvis Slutning Bivognspassagererne gik ned i Kahytten: hun først, han lidt efter. Hvad mon de vilde der? Dette skulde man dog vide. Jeg gik følgelig bagefter.

De var begge nede i Damekahytten. Døren til den stod paa Klem: jeg kunde baade kikke og lytte, hvilke Meddelelsesmidler jeg, som velbekendt, gerne betjener mig af. Hillemænd! de stod Hænder i Hænder. Hun med et halvmørkt Ansigt — det var ellers smukt det samme Ansigt — han med et højtideligt.

»M a r i a n e!« sagde han, »hvor er din Tillid til mig?«

»I mit Hjerte!« svarede hun og faldt ham om Halsen, det var baade smukt sagt og gjort.

Fyren kyssede hende paa Panden og spurgte kælent: »Hvorfor da saa mørk, min elskede Pige?«

»Ak! min F e r d i n a n d!« sukkede hun, »hvad vil dine Forældre sige, naar du kommer med mig fremmede, fattige Stakkel? Kan de ogsaa bekvemme sig til at kalde mig Datter?«

Han smaalo venligt og halvt hviskede hende noget i Øret, hvoraf jeg ikke kunde opfange uden det Ord »Pige« og til sidst det Ord »Kone«. De manglende Ord skal vorde supplerede ved Slutningen af denne Rejsejournal.

Hidtil havde vi haft den ønskeligste Lejlighed. Men nu begyndte det at give Luft, jo længer jo friskere, og inden vi nær havde klaret Sydkysten af S a m s ø fra os, havde vi en stiv Kuling af Nordost. Saa længe vi havde smult Vande af Landet, gik det endda an. Men da vi kom ret ud, hvor Strømmen fra Storebælt stred imod Bølgerne der Nord fra, fik vi kort, men urimelig Sø og blev tumlede ganske groveligt. Nu kom Søsygen over de fleste af vore rejsende og jog dem ned under Dækket. Der havde jeg intet at bestille, men satte mig paa en Vandtønde i Læsiden, fri som altid fra de andres pinagtige Ud-

tommelser. Tæt ved mig stod Styrmanden til Rors; foran mig lænede to af Matroserne sig til Storbaadens Ræling; Kaptajnen gik frem og tilbage mellem os og Skorstenen. Som han engang vender lige ved mig, spurgte jeg ham: »Tillader Kaptajnen, at jeg synger en Sømandsvise for Deres Folk om Refsnæs Drenge og Samsø Piger — dem, der danser her omkring os?«

»Jo, meget gerne!« svarede han, »og De skal have Tak til; den gad jeg ogsaa nok høre, saa meget hellere som denne Gylpen dernede skurrer slemt i mine Ører.«

Jeg sang:

De Refsnæsdrenge, de Samsøpiger,
  De fører tidt op en forunderlig Dans,
Naar Stormen den stiger,
Og Solen den viger,
  Og Sømanden ønsker sig heller til Lands.

Kom hver, som haver god Lyst til at ride
  Paa Bølgernes Rygge i strygende Fart!
De rejser sig hvide
Som Klipper af Kride
  Med Dale imellem — er det ikke rart?

Der Blæsten den tuder, og Bræksøen bruser:
  Til Dansen paa Søen en herlig Musik!
Men sommetid knuser
En Bølge, som buser
  Paa Dækket; da nytter ej noget Bestik.

Frisk op, mine Gutter! og prøver, hvor længe
  I kunne med Havfruer træde den Dans!
Jer Piger og Drenge
I Favn de vil slænge —
  I slynge dem væk og beholde jer Kands.

Til Bevis paa Tilfredshed med Kvadet lettede alle Sømændene paa Hattene, og Skipperen lagde til: »Det var noget bedre end at brække sig — ja, ja, nu kan vi snart løbe Fjorden ind, saa kommer de nok herop igen.«

Og saa snart Skibet fik Læ af Landet, hvor den Smule Søgang ikke kunde forvirre dets rolige Skrid, krøb en efter anden frem, lidt blege og lange i Ansigterne, men ellers i god Bedring. Sidst kom den levende Kaffekedel og forlangte at fyldes. Alle vi øvrige styrkedes og oplivedes ogsaa ved den søvnbetvingende Saft. Men der var hos nogle af Selskabet et vist, som opliver ganske anderledes end Mokkabønner. Lige saa vis paa jeg er, at to og to er fire, lige saa sikker var jeg paa, at her vilde fire snart være to — to Par nemlig. Naar jeg ser Mærkerne, er jeg lige saa vis paa min Gisning som en Sømand paa sit Kompas, mit havde alligevel ved denne Lejlighed en stærk Misvisning, den jeg dog kort efter fik rettet. Spørg mig ikke, I læsende! jeg har saadan Fornøjelse af at prøve Folks Nysgerrighed; for naar Knuden er løst, saa er Interessen forbi; man gaber og siger: »Kom nu med en anden!«

Femte Station.

Fra Kallundborg til Holbæk.

Her holdt den rige Mands smukke Ekvipage efter Ordre. Efter at have ømmeligen kælet for Gane og Mave ved Gæstgiver T r a n e s godt besatte Bord, rejste han. Jeg har ikke set ham siden, hvilket ogsaa kan være det samme.

Da vi var komne et Stød fra P a a r s's Fødeby, begyndte vi fem — F e r d i n a n d og hans udkaarede havde taget en Vogn for dem selv — at faa Sladren paa Gang igen, og den gik da egentlig ud paa

mig, det vil sige, paa mine Kærestehistorier, af hvilke de endnu ej var blevne kede. Jeg maatte jo føje dem og give en til Bedste. Den lød saaledes:

Jeg har kendt en ung Pige, som forelskede sig i en ung Officer — De smiler — ja, ja, sligt hører ikke til Sjældenhederne. Hun var Skuespillerinde ved det kongelige Teater, yndet for hendes Kunstfærdighed og agtet for hendes sædelige Vandel.

Officeren var af de Mennesker, man klassificerer under Overskrift: »skikkelig«. Han kom meget godt ud af det baade med Kammerater og andre. Han sagde aldrig nogen imod i Meningssager; disputerede ej engang, naar han modsagdes i sin første Ytring om blot sanselige Genstande. F. Eks. havde han sagt: »Der gaar den,« og en anden sagde: »De ta'er feil, det var den,« svarede han føjeligt: »Det er meget muligt.« At han havde faaet Officerseksamen, skyldte han ene sin tro Hukommelse og sin utrættelige Flid; thi han var — rent ud sagt — skikkelig indskrænket af Forstand. Skønt han havde en formuende Fader, hvis Remisser beløb sig fuldkommen saa højt som hans Gage, var han dog skikkelig god Økonom og tillod sig kun faa unødvendige Udgifter, undtagen den til at se Komedier. Dette gjorde han i Regelen hver Aften, han var fri for Tienesten. Og indfandt han sig da saa betids, at han næsten bestandig kunde indtage selvsamme Plads, tæt ved Parkettet, hvilket Skuespillerinden, som ogsaa andre, bemærkede, samt at hans Øine fulgte hende over Scenen. Desto større Opmærksomhed tildrog han sig hos hende, som han var en særdeles smuk Karl — hvilket jeg, henad Veien sagt, næppe tror, at han selv vidste. Men naar h u n ikke spillede? kunde De maaske spørge — han kom der alligevel og havde da sine Øjne lige saa magnetisk eller mekanisk hæftede paa en eller anden af hendes Medkunstnerinder. Men da det Rygte snart udbredte sig, at han var dødelig forelsket i hin, saa brød de sig ikke videre om den

»nysselige« Løjtnant. Hm! der var jo saa mange Officerer foruden ham.

Denne Stadsnyhed var Jomfru R.. ikke den sidste, som erfarede; under en Paaklædning bragte Pyntekonen hende den ganske frisk og gratulerede hende med Erobringen, da Løjtnanten, foruden det han var saa dejlig, ogsaa var et rart Menneske og havde en rig Fader.

»Den Halskrave har De snøret mig alt for tæt sammen,« sagde den stærktrødmende Skuespillerinde, »lidt løsere!«

Dette var let gjort; men der var et andet Sted, hvor hun var snøret fastere.

Nogle af Løjtnant R's Kammerater gjorde Løjer med ham over hans Lykke hos den, hvis Yndigheder Grever og Baroner ubønhørte havde tilbedet. Han forsikrede, at han aldrig engang havde talt med hende.

»Nu har jeg aldrig kendt Magen,« udraabte en af dem; »jeg er bekendt i en Familie, som hun jævnlig besøger; jeg skal indføre dig der, og saa« —

»Hvad saa?« spurgte vor Løjtnant.

Der blev en almindelig Latter. Saa længe snakkede man nu om dette Elskovsanliggende, til han selv begyndte at tro paa sin Forlibelse, hvorvel han kun havde meget dunkle Forestillinger om en saadan Sindstilstand.

Han blev da indført i hint Hus, hvor han forefandt den paatvungne Elskerinde. I Forvejen instrueret af sin Kammerat, talte han kun lidet og om ligegyldige Ting med hende; men hans Øjne syntes hende at supplere det manglende i nogle kort afbrudte Ytringer. Man samledes et Par Gange til uden at være kommen nærmere sammen. En Aften var det blevet slemt Vejr. Paa Vink af sin M e n t o r tilbød vor T e l e m a c at lade hente en lukket Vogn til Fodgængerinden. Hun modtog Tilbudet med venlig Tak. Medens Tjeneren var henne efter

Vognen, tog M e n t o r, efter et »Om Forladelse! det er Tjenestesager; Løjtnant R . . . trækker op paa Hovedvagten i Morgen, og der er en Arrestant, for hvem jeg har nogen Interesse,« sin Discipel med sig afsides, informerede ham om, at han skulde bede hende om at maatte følge hende hjem, ved Fraskillelsen uden for hendes Bopæl trykke et Kys paa hendes Haand med det beskedne Ønske: Vi ses dog igen? — Det gik som paa Kommando; T e l e m a c fik et varmt Haandtryk og et ømt: »Vi ses igen« i Refusion (Erstatning) for sin Vognleje.

Næste Morgen indfandt sig hans Præceptor (Lærer) og havde ikke faaet Døren lukket, før han fremsendte et skælmsk-frittende »Naa? — Hvorledes har du sovet i Nat?«

»Meget godt,« var Svaret, »hvorfor spørger du derom?«

Vennen snoede sig arrig omkring, løb nogle Gange op og ned, stoppede, traadte tæt hen foran den tungnemme Lærling og sagde tænderskærende: »Satan skulde ha' din Jordemo'r, at hun ikke har knækket Halsen paa dig! Næste Gang beder du hende, at du maa ledsage hende op ad Trapperne — og saa!«

Vor flegmatiske A d o n i s tog sit Ur frem og sagde: »Jeg kan ikke tøve længer; i Overmorgen Aften mødes vi.«

De mødtes. Jomfru H. udeblev heller ikke, saa lidt som hendes Kærlighed.

Løjtnant R. fulgte hende, ifølge sin Instruks, op ad Trapperne og ind i hendes Værelser. Hun havde spillet O p h e l i a, og med hendes elskovssyge Stemning kastede hun sig til Løjtnant H a m l e t s Bryst. Morgenen efter kom Vennen igen med sit »Naa?«

»Jeg havde drukket for meget Vin i Gaar Aftes, du skulde ikke have nødt mig saa stærkt. Jeg har ellers faaet Brev i Dag fra Forvalteren hjemme, at Fader ligger temmelig syg, saa man ikke tror ham til at leve. Jeg maa straks af Sted.«

»Uden Afsked med hende? her er Skrivetøj: sæt dig og skriv, saa vil jeg diktere.«

Diktamen lød saaledes: »»Min Evigelskte! Fader ligger for Døden; i dette Øjeblik maa jeg af Sted. Jeg tager min Afsked, spørger om De vil gøre det samme, drage til mig og forene Deres Skæbne med min —«« har du det?« — »Ja.« — »Hør, vil du ægte hende, som ingen kan forbyde dig, eller holde hende som din Machère?«

»En Mætresse koster langt mere end en Kone. Jeg vil gifte mig med hende.«

»Godt! skriv saa videre: »»Jeg venter Dem paa .... Gaard med aabne Arme. Med brændende Kærlighed Deres trofaste R ...«« Brevet skal jeg besørge, og rejs du saa!«

Vennen var snart ude af Døren, og han selv paa Vognen. Ved hans Ankomst til Hjemmet var Faderen hensovet, og han fik saa uhyre meget at bestille, at han hartad ikke fik Stunder til at hjælpe den elskede af Vognen, da hun kom flyvende paa Kærligheds Vinger, et Par Dage før Begravelsen skulde finde Sted.

»Du kommer meget belejligt,« sagde han, førende hende op ad Trappen, »nu kan du, som kommende Husmoder, lette mig noget i alt dette Arbejde; for den Spørgen og den Forlangen kunde til sidst gøre mig Hovedet kruset.«

Den herlige Pige tog straks alvorlig fat: anviste baade kvindeligt og mandligt Tyende til hver sin Bestilling og havde inden Begravelsesdagen alt i fuldkommen Orden. Først da de indbudne paa Sørgedagen var bortrejste, fik de elskende Tiden for dem selv. Hun kastede sig til hans Barm, ømtsigende: »Nu tilhører du kun mig, min eneste!«

»Det gør jeg,« svarede han, og idet han satte sig paa Sofaen og hende paa sit Skød, vedblev han: »Nu kan vi ogsaa begynde at tænke saa smaat paa vort Bryllup. De første fire Uger kan det vel ikke ske for

Sorgens Skyld; men derfor kan vi gerne lade Præsten begynde med Tillysningen paa Søndag eller Søndag otte Dage, om du saa synes.«

»Som du vil,« hviskede hun.

»Nej, som du vil,« gentog han, »du skal raade, saavel som jeg; jeg tager ikke Kommandoen fra dig,« — her afbrødes han ved Tjeneren, som bad, at Herren saa snart muligt vilde komme over til Forvalteren, for Ladefogden var grov imod ham.

»Det er en Subordinationsforseelse,« sagde Herren og gik. Fra nu af til Bryllupsdagen, der dog efter Præstens Forestilling kom noget tidligere ved Hjælp af Kongebrev, havde Parret, hver paa sin Side, saa meget at tage Vare, at de kun saas som i Forbigaaende: h u n i alle Husholdningskontorerne og h a n ude med Forvalteren i Pengeanliggender og Godsbestyrelsen.

De blev forenede ved det ægteskabelige Baand. Nu først fik hun Tid til alvorligere, efterhaanden sørgelige Betragtninger over Mesalliancen mellem sangvinsk og flegmatisk. Hun gyste ved den Forestilling, at hun muligt havde bortødslet sin Ild paa en Marmorblok. Endnu vedblev hun at fyre, nogle Gange prøvede hun at ægge ham med den Bebrejdelse, at han ikke elskede hende.

»Jo, det ved Gud, jeg gør,« svarede han, »har du noget at klage? mangler du noget, saa vil jeg gerne lægge til; maaske du har for lidt til Naalepenge; men derfor kan blive Raad.«

For Hjertets Fordringer vidste han intet Raad.

»Du er god,« sagde hun, »alt for god — vær ond imellem! skænd paa mig, klamres med mig! vær urimelig imod mig! Hellere alt end denne dræbende Kulde!«

»Det bevare Gud mig fra!« svarede han saa, »det er da heller ikke andet end din Spøg.«

Saaledes skiltes de, h a n hovedrystende, h u n hændervridende.

En fordums Medlærling paa Kadetakademiet var nogle Aar foran vor stille Elsker bleven ansat ved et i Nærheden garnisonerende Regiment. Han besøgte Kammeraten, og hans Besøg blev jævnt hen hyppigere og længere. Løjtnant A. var ikke egentlig smuk; men selv det barske, til Vildhed grænsende i hans Ansigt vanheldede ham ikke i Kvindeøjne, lige saa lidt som et Ar paa den ene Kind, erhvervet i en Duel, der ikke var den eneste, han havde bestaaet. Han saa sin Vens Kone og fandt hende indtagende. Han saa det Forhold, som fandt Sted mellem Ægteparret: Harme og Medlidenhed gik i Ledtog med Kærlighed. Den sidste blev næret ved den ulykkelige Kones Henbøjen til ham, de hartad uvilkaarlige Meddelelser, saa den ulmende Glød opblussede til Lue. Han kom en Dag, Manden var fraværende.

Efter en lang, betydningsfuld Tavshed, i hvilken de kastede faa og stjaalne Blikke til hinanden, sagde han med dyb Gravtone: »Kender De Werhers Leiden?«

Et Gus gennemfor hende — »Ja.«

»Han elskede ogsaa en andens Kone.«

Hun holdt Haanden over Øjnene.

»Men han var brav nok til at lade Ægtemandens Pistol redde sig fra Brøde — hvad mener De derom?«

Hun for op og nogle Gange bag og for om ham, der sad ubevægelig med Hagen mod Brystet uden endog at se efter hende. Pludselig standsede hun i den fjerneste Krog af Stuen og sagde med et Udtryk, der mindede om Skuespillerinden: »O! at De maa finde, hvad De fortjener, men her søger forgæves. Ædle, unge Mand! De er fri; men jeg bærer dobbelte Lænker, forstaa mig ret! jeg elsker min Mand, men har ingen Godhed for ham — det har jeg for Dem, men jeg elsker Dem ikke — en, og ingen mere! siger Kvindens hemmelige Lov.«

»Mandens ligesaa,« drønede han.

»De ser mig ikke mere,« læspede hun, som i Vanvid; »Tegnet er givet, mit Forhæng falder.«

Han drejede langsomt Hovedet; hun var forsvunden.

»Mit ogsaa,« fremstønnede han og gik ligeledes langsomt til sit Hjem.

I en af de først udkomne Provinsialaviser saas følgende Bekendtgørelser:

a) I Aftes blev jeg ved et uventet hastigt Dødsfald berøvet min kære Kone N. N. Hvo som kendte den bortkaldtes fortræffelige Egenskaber og vort indbyrdes kærlige Samliv, vil ikke miskende min billige Sorg.

N. N.

---

b) I Aftes døde pludselig, uden foregaaende Sygdom, Velbaarne Hr. Løjtnant N. N. Dette meldes sørgeligst for hans fraværende Slægt og Venner.

N. N.

La gaieté slog Hænderne sammen og spurgte: »Og hvad blev saa Enkemanden til?«

»Til den samme, han altid havde været og er endnu.«

»Saadan noget burde vi nu have sunget bort!« sagde L'allegro.

»Det la'er sig ikke gøre,« sagde Maestosa. »Desuden er vi straks ved Faverbo.«

Først da vi var komne hen ved Lammefjorden, brød La gaieté den lange Tavshed, sigende: »Den Kærlighedshistorie, vi sidst hørte, er ikke falden til Jorden. Den har tilmed hos mig vakt Mindet om en lignende, men i omvendt Forhold, her var han nemlig den varme og hun den kolde.

En af mine Veninder, hun er det for saa vidt endnu, var lige saa flegmatisk som hin Officer. Det

var ikke muligt at blive uenig med hende; thi hun vilde altid, som en anden vilde. Foreslog jeg hende, f. Eks. en Spadseretur til Frederiksberg, sagde hun straks ja. Sagde jeg, inden vi naaede Vesterport: aa, lad os hellere gaa paa Volden, var hun dertil lige saa villig. Sagde jeg saa: Nej, lad os saa hellere vende om og gøre et Svip omkring i Kirsebærgangen, var hun ogsaa dertil parat.

Her vandrede vi da en smuk Majdag. Et Stykke henne saa vi neden for os en ung Herre, som angiede.

»Lad os se, om han fanger noget!« sagde jeg.

Vi standsede og saa i Øjeblikket, at han kastede en stor Fisk op med saadan Magt, at den løsreves af Snoren og tørnede mod min Ledsagerindes ene Fod. Fiskeren skyndte sig op til os og bad om Forladelse for Fiskens Uforskammethed. Den afgjorde hans Skæbne.

»Jeg ved ikke anderledes at afbøde min Forseelse,« sagde han, »end ved at tilbyde Damerne min Fangst. Maa jeg vide, hvor De bor? Tillader De vel, at jeg selv nedlægger Offeret for den Fod, jeg har traadt for nær?«

Jeg sagde ham, hvor Veninden boede. Vi gik videre. Han blev staaende og saa efter os. Det forekom mig, at han selv var fanget. Det var han.

Det unge Menneske var juridisk Kandidat og havde grundet Haab om snar Ansættelse i en fast Stilling, havde dertil privat Formue.

Nok: han friede til den dejlige og fik ja. Han kunde lige saa gerne have bejlet til den mediceiske Venus; hun er jo heller ikke andet end en dejlig Billedstøtte. Vor Prometeus søgte vel at indaande hende Liv, men uden Held. Han følte snart, at han havde bedraget sig selv for Mandens højeste Livslykke. Og hvad gjorde han saa? Da han ikke kunde blive lykkelig, blev han liderlig. Det var ham en for-

giftet Fisk. Et Aars Tid efter saa jeg hans Navn blandt de døde paa Frederiks Hospital.

»Saadanne bedrøvelige Historier bør ellers ikke have hjemme paa en Dagvogn, langt mindre i en Diligence, hvor man kan have det kvalmt nok alligevel,« raabte L'allegro; »det er bedre at synge end at flæbe.« Dermed istemmede han en munter Vise, og vi andre stemmede i med.

Dersom nogen synes, at denne Station har været temmelig lang, den ville gunstbehagelig tage i Overvejelse, at der er seks Mil mellem Kallundborg og Holbæk; den næste er kortere.

Sjette Station.

Fra Holbæk til Roskilde.

Vi var alle tavse — undtagen otte Øjne — til vi var komne forbi Skomagerkroen. Da siger La gaieté med et yndigt Smil til mig: »De har nu fortalt os saa meget kærligt om andre: De maa upaatvivlelig selv have haft et saadant lille Eventyr?«

»Jeg har haft,« svarede jeg, »om jeg ikke husker feil, etogtyve. Kan det more Dem at høre et Par af dem, vil jeg gerne fortælle, hvorvel det ved Enden ikke morede mig selv, lige saa lidt som de andre: jeg er nemlig i Besiddelse af enogtyve Kurve. Jeg gjorde for nogle Aar siden en Afstikker til Sønderjylland for min Fornøielse. I Tønderegnen fik jeg Øje paa en overordentlig smuk Kniplingspige og forelskede mig dødeligt. Hun lod til ogsaa at faa noget

tilovers for mig, som det hedder. Jeg gik nu og kissemissede for hende tidlig og sildig. Da jeg nu syntes, vi var paa det rene med hverandre, sagde jeg hende med rene Ord, at jeg var i gode Omstændigheder, jeg be'er om Forladelse for dette Udtryk! det har hos mig ikke anden Betydning, end at jeg kunde tilfredsstille en honnet Kones Fordringer — jeg mener i økonomisk Henseende. Hun bad om Betænkningstid til næste Dags Aften. Der faldt mig noget ind; jeg snusede og fik saa meget at høre, at Kniplingshandleren der havde en hel Slump Piger i Sold. Dem, der saa godt ud, gav han Forskud, og hvo der ikke kunde dække samme til bestemt Tid med Arbejde, den maatte — nok sagt. Man vilde ogsaa ymte om, at m i n dejlige hørte med til hans Harem. Den Snak fik ingen Indpas hos mig; thi naar man er rigtig forelsket, som jeg var, saa tror man alt andet end saadan tom Bysnak. Det traf sig nu saaledes, at jeg ad Vejen til min englerene Mø skulde tæt om ved Kniplingssultanens Port. Førend jeg kommer til den, træder hun ud; han stod indenfor og tilvinkede hende et kønt Farvel. Deri var jo intet ondt. Saa snart Portdøren var lukket i, sprang jeg hen til hende og spurgte i min allersomsødeste Hvisketone: hvad Svar jeg turde vente paa mit kærlige Andrag fra i Gaar?

»Jeg har talt med Herren derinde om det; men han syntes ikke om det, og saa gør jeg ikke heller. Adieu!«

At jeg blev desperat, kan ingen fortænke mig i. Jeg saa mig om efter Gottes-Koog; der er i Overflod Vand til en fortvivlet Elsker. Men den var vel langt borte, og desuden faldt det mig ind, om det ikke kunde være mig tjenligt at gaa til Christiansfeld, se at komme i Brødrehuset og blive hellig. Det var min ellevte Kurv. I Førstningen var den temmelig tung at gaa med; men jo længere jeg bar den, jo lettere blev den, saa den ikke synderligt mere generede

mig. Jeg manglede et Lommeklæde — ikke for Kurvens men for min Næses Skyld. Jeg gik ind i den første den bedste Butik for at købe mig et Par. Til min Ulykke stod her bag Disken en Pige saa dejlig, at hun øjeblikkeligt udslettede det sidste Træk af Kniplerindens Billede. Jeg vidste jo, at man her ingen Vej kommer med Lapserier. Jeg satte derfor et andægtigt Ansigt op og talte som en Simon Pure. Idet jeg betalte og spurgte om nogle andre Artikler, bad jeg hende at sige mig, hvor en af Forstanderne boede, da jeg følte Trang til at indlemmes i Menigheden.

»Min Fader,« sagde hun, »er en af dem« — i det samme traadte han ind.

Jeg maa endnu have set ham lidt for verdslig ud; thi efter et prøvende Blik paa os begge sagde han til Datteren: »A n n a! Du magst hineingehn! Ich will den Herrn expedieren.« (Anna, du kan gaa ind! Jeg vil ekspedere Herren.)

Hun gik, men lod Døren staa paa Klem og kikkede gennem Snævringen. Det var mig et tydeligt Tegn paa, at jeg ikke var hende ligegyldig. Jeg købslog endnu lidt, uden Prutten, som her ikke lides, og rykkede derefter ud med mit fromme Ønske.

»Ich will mich darüber mit meinen Brüdern besprechen — ist Ihnen mehr gefällig?« (Jeg vil tale med mine Brødre derom. Er der andet, De ønsker?)

Jeg betakkede mig og sagde ham, at jeg imidlertid vilde tøve nogle Dage paa Gæstgivergaarden.

Jeg gik i Kirken til deres Aftenandagt, naturligvis fordi jeg haabede at gense hende der. Hun var der ogsaa; fra Orgelet opdagede jeg det himmelske Ansigt. Ak! hun saa ikke fra sin Bog den hele Tid, og jeg havde blot den tynde Lykke at blive flygtigt set af hende under Hjemgangen fra Kirken. Saaledes endnu to andægtige Aftentimer. Da kunde jeg ikke længer lade være at indhente Efterretning om min aandelige Trangs Afhjælpelse. Da Hjertet jo ogsaa

havde sin Trang, gik jeg først ind i den berørte Butik. Hun var der. Med Helgenmine sagde jeg hende min Bestemmelse, og at jeg havde betroet mig til Faderen, som ogsaa havde lovet mig Besked. Jeg vilde have sagt noget mere; men saa indtraadte et gammelagtigt Fruentimmer — formodentlig hendes Moder — og pegede paa Udgangen. A n n a fulgte Vinket. Faderen var ikke hjemme. Jeg søgte mit Logis, og for at adsprede mig besaa jeg Malerierne eller Kobberne i den øverste Gæstestue. Deriblandt befandt sig et Par, som skulde have været paa rette Plads i en slibrig fransk Roman. Hos en hidkommende Opvarter sonderede jeg en passant (i Forbigaaende) om Anna. Og hørte da med Forfærdelse, at hun i Gaar ved Lodtrækningen var af Himmelen bleven bestemt til en langt borte boende Broders Hustru!!! Den nøgne Susanne eller Batseba, hvem det nu var, smilede spottende ad mig elendige. Jeg forlod Byen i en Sindsforfatning, som bedre lader sig tænke end afmale. Da jeg naaede Kolding, havde jeg dog tilkæmpet mig saa megen Fatning, at jeg ikke styrtede mig i Aaen, hvilket ikke trænger til andet Bevis end min Tilstedeværelse her paa Dagvognen.«

Noget efter vor Ankomst til »Prinsen« i Roskilde lod en Pige mig vide, at tre Herrer og tre Damer ønskede min Nærværelse; hun viste mig til dem. Der var I l p e n s i e r o s o, L'a l l e g r o og F e r d i n a n d, hver med sin Del af Verden ved Hænderne og i det skønneste Humør af Verden. L'a l l e g r o førte Ordet saalunde:

»Vakre medrejsende! De har under vor Fart vist Dem saa kærligsindet i Deres Sange og Fortællinger, at vi tre Par er blevne endnu mere kærligt stemte og er blevne enige om saa snart gørligt at forene os i reglementeret Kærlighed, paa een Dag og i een Kirke,

Skulde De faa i Sinde at skrive noget herom — forstaar sig uden Navns Nævnelse — da tjener til fuldstændig Oplysning, at h u n der var min i Blinde elskede Mulatinde og h u n der Negerinden. Det har de begge skriftet for os. Vi indbyder Dem til at bivaane vor Triplealliance.«

Syvende Station.

Fra Roskilde til København.

(overlades til Udfyldning efter enhvers eget Behag.)

Min syvogtyvende og sidste Kærlighedshistorie.

(Forsynet med Noter af hans Fætter.)

1.

Jeg har i Giftermaalsfaget været lige saa uheldig som mangen teologisk Kandidat: Kærester kan vi faa nok af, men Koner! At jeg nu først i min modne Alder har faaet en, det er maaske godt for mig. (Deri har Fætter fuldkommen Ret: i en yngre, kraftigere, men ogsaa vildere Alder havde han rimeligvis gaaet over til Oppositionspartiet; nu derimod hylder han, til sit eget Gavn, Absolutismen eller Koneregeringen). Men Kandidaten, som ikke vil gaa Biveje (han mener »Skørteveje«, ogsaa kaldte »Snigveje«, »Krogveje«, »Hulveje«, »Genveje«, o. s. v., kun ikke »Kongeveje« — men muligt »Koneveje«) til en Præstegaard, men tror, at saadanne Restaurationer maa findes paa almindelige Landeveje ligesom Kroer og Bondehuse, han kan give sig god Tid med Giftermaalssager.

Jeg besøgte i Fjor min Ven — ham med de halvtredsindstyve Ællinger og ti Børn — om Forladelse! det var ikke ham selv, men hans Eftermand, for han selv var død. Eftermanden havde hverken Ællinger eller Børn, hvilket var meget naturligt, da han heller ikke havde Kone.

Jeg lagde ham disse store Mangler paa Hjerte. (Til saadan faderlig Fortrolighed var jeg fuldkommen berettiget, da jeg kort tilforn havde været i Selskab med ham paa Knapholt.)

»Siden De nærer en tredobbelt Godhed for mig,« svarede han, »saa tør jeg maaske ulejlige Dem med Anskaffelsen af benævnte Artikler.« (Allusion (Hentydning) til de tre Artikler i Luthers Katekismus).

»Med bedste Vilje,« raabte jeg, »og saa snart det behager Dem at følges med mig til Skrupholm, skal jeg indføre Dem i Familien. De vil forefinde syv Søstre, alle ugifte, som kan være enhver Mand tjenlige. Og De har jo fri Besigt. (Overflødigt! Paa ugifte Piger er altid fri Besigt med Undtagelse af de usynlige Fejl, saasom »Krybbebid« eller Gnavenhed, »Kuller« eller Arrighed, »Ange« eller Lunefuldhed). Og naar De har set Dem en ud, kan De handle med Faderen, der er en meget honnet Mand (et tvetydigt Ord, der kan passe saavel paa en Keltring som paa en ærlig Mand. Jeg kender flere end en, der begaar mange Keltringstreger og kommer honnet fra dem) i alle Maader undtagen maaske i Hestehandel — men i den er da, som hører til, ingen Mand ærlig.«

Han lo og gned sine Hænder; det Forslag kildrede ham. »Hvor langt er der herfra til Skrupholm?« spurgte han ivrigt.

»Tre Mil vel maalt.«

»Saa bliver det for sildigt i Dag, men i Morgen, hvis det er Dem belejligt?«

»Jo.«

Næste Formiddag skrumplede (betyder det samme som at køre paa slette Veje. Hvad mon man vil sige dertil? Det faar være hans Sorg) vi af Sted. Længe før vi kom til Vejende, brød han den saa vidt vedligeholdte Tavshed, sigende: »Nu, da De har faaet Embede (jeg var nemlig nys udnævnt til Degn i Nabosognet); (han burde, for Fuldstændighedens

Skyld, oplyst: enten han var kaldet af en Provst eller en Biskop eller en Kirkepatron eller af en kombineret Magt. Kancelliet tør jeg i dette Fald holde fri. Nok er nok.) nu tykkes mig, det kunde være paa Tide, at De og saa Dem om efter en Kone.«

»Det har jeg stærkt i Sinde, og da Hr. Pastoren ikke tager uden een af de syv, bliver der endda seks til mig at vælge imellem.« (Hvor der er kun een at gribe, der er det ingen Kunst; men hvor et Hus er saa rigeligt assorteret, der kan det være saare vanskeligt at pille prima (Donna) ud.)

»Det er sært,« sagde han, »at syv Søstre sidder saa længe hen, og ingen af dem faar sig en Mand.«

»Det har ikke manglet paa Friere,« svarede jeg; »men disse fortræffelige Piger kan ikke undvære hverandre, og derfor, naar en af de syv Stjerner har følt et andet Legemes Attraktionskraft, har de andre sluttet sig om denne og tilintetgjort Centrifugalbestræbelsens Virkninger.«

»Højstærede!« siger han, »De taler parabolisk (i Lignelser); maatte det behage Dem at tyde Lignelsens bogstavelige Mening!«

»Meget gerne! for at opnaa et godt Øjemed har man betjent sig af Midler, som har gjort Bejleren raadvild, og snart bortdrevet ham fra den udkaarede Genstand. Saa virksom er Søsterkærlighed.« (Kunde det ikke fattes kortere? (Pontoppidan.))

Her vendte han sig brat om til mig, sigende: »Tror De, at denne ømme Søsterkærlighed skulde tabe af sin Centripetalkraft, fordi to paa een Gang søger at modvirke den?«

»Upaatvivleligt! men herved er fornemmelig den saa ofte forsømte Borgermesterdyd at iagttage. Mit Forslag er dette: vi ser os i Stilhed hver een ud — det forstaar sig, vi konfererer herom under fire Øjne, paa det vi ikke skal støde sammen. Naar vi nu er blevne enige om, at De vil have den og jeg den, saa — maa jeg spørge: har De prøvet Hestehandel?«

»Hvad kommer det herved?«

»Det skal jeg forklare Dem: naar jeg ser en Pranger holde paa et Marked med et Kobbel Heste til Salg, mærker jeg mig den, jeg gider have, men begynder først at handle, saa om den, saa om den af de andre, kan ikke komme til Rette med Priserne, og i Bortgaaende bliver jeg den lønligt udkaarede var, og uden lang Snak faar jeg den for rimelig Betaling. (Vist! men ikke altid heldigt. Der findes skjulte Fejl, som ingen Pranger kan eller ikke behøver at staa for.) De indser nok, at denne snilde Metode, at se paa Kaalen og mene Flæsket, med Held vil kunne anvendes paa Skrupholm.«

Det smagte han paa, stoppede sin Pibe, tændte den, tog nogle Sug og sagde: »Det undrer mig, da De er saa snild til at manøvrere, at De i den Alder endnu ikke — uden Fortrydelse! hvor gammel er De?«

»Jeg er endnu ikke saa meget nær ved de halvtreds; først ved den Tid, vi til næste Aar venter Gøgen (hellere have sat Fødselsdagen. Kukken spaar unge Piger, at de skal besvangres, og Ægtemænd, at deres Koner skal tage fremmede Guder; den sidste Forudsigelse gik jo i Opfyldelse paa Fætter), naar jeg de niogfyrretyve. De vil maaske bemærke, at jeg skulde giftet mig noget før; men hertil svarer jeg, at man ikke bør hoppe (»hoppe?« Hm! Sengebunden kunde jo gaa i Stykker; nej, man skal lægge sig stille, sindigt, saa staar man op paa samme Maade, naar den Tid kommer. — »Hoppe!« En Mand i moden Alder! I det Sted burde han valgt det Gerningsord »krybe«) i Brudeseng, inden man har samlet Forstand, Kundskab, Erfaring —«

»Hilledød!« faldt han ind, »efter den Maalestok er jeg da alt for ung og burde bie en hel Slump Aar endnu —«

»Hr. Pastor!« faldt jeg ind, »hvad lærde Folk angaar, bør man bruge en ganske anden Regnemaade. Naar det nemlig tages i Betragtning, at De

har lært Latin, Græsk og Hebraisk (de lærde Sprog har rigtignok gjort en og anden gammel før Tiden; men der er mange flere, som »amo«, »typto«, »bereschit« ikke tager synderligt paa), saa kan man, uden synderligt at forregne sig, ansætte Deres Alder til tresindstyve Aar.«

»Mange Tak!« raabte han leende. »Skulde ellers disse Jomfruer Skrupholmer spørge Dem om min Alder, vil jeg meget bede om, at De ikke betjener Dem af saa sprænglærd en Regnemaade!«

Han tog ved at le igen, saa længe til hans Pibe gik ud. Vi gik ind paa Herregaarden.

2.

Vi gik, sagde jeg, og det efter Bogstaven; da vi nemlig kom tæt til Gaarden, blev Studene netop drevne ud til Vands. Herren — hans Slægtnavn var Hjywl — dirigerede, naar han ikke havde uundgaaeligt Forfald, i egen Person denne vigtige Bestilling. Hans ældste Datter assisterede, hver med sin vældige Røgterkæp i Haanden. (En saare skøn landlig Scene, i hollandsk Maner; et Genremaleri.)

Vore Heste, for hvem denne Scene maa have været ny og stærkt imponerende, snorkede, rejste sig paa Bagbenene, gav følgeligt saa umiskendelige Tegn paa Frygt og Modbydelighed — enten for Studene eller for Kommandostavene, der ikke blev førte forgæves — saa vi hastigen sprang ud af Vognen og ved at tage Krikkerne ved Munden fik dem drejede til Side og ind paa en Toft, hvor vi lod dem staa, til Revuen var forbi.

Da vi havde hilst paa de kommanderende og af dem erholdt et kort: »Vær saa god at gaa op paa Gaarden! Vi kommer straks,« spankede vi ind til de derværende seks. Den ældste af disse (nemlig ef-

ter hende med Kæppen) havde noget vist i Ansigt og Væsen, som straks tiltalte mig saa mægtigt, at jeg, under en Pause i Konversationen, hviskede til Præsten: »Vil De ha' hende, for ellers vil jeg?«

»De er ekspedit,« svarede han, »men træk kun!«

»Hvad?« sagde jeg, »betragter De Konevalg som et Lotterispil?«

»Paa ingen Maade,« svarede han, »snarere som et Faraospil (det er endnu værre, det er det samme som at sige: de halve Ægteskaber er ulykkelige — ja vist! sikken et Fruentimmerhad!), hvori det lige saa vel hedder: Roi perde (Konge taber), som Valet gagne (Knægt vinder).«

»Maaske,« smiskede jeg, »at min Stilling som Præstens Tjener« —

»Jeg be'er, det er langt fra mine Tanker, at De skulde tabe; jeg haaber for os begge en »trente la va«.

»Voyons!« (han sagde saa Napoleon ved Dresden. Og hvad fik han saa at se? Roi gagne — Empereur perde — voilà tout!) (Kongen vinder, Kejseren taber — intet videre) dermed afbrød han Hvisketalen og gav sig i Færd med de fem — den sjette havde vi endnu ikke set. Vi syv var straks inde i en levende Samtale om, nu har jeg glemt hvorom (det er meget at beklage, at Fætter har saa kort en Hukommelse; havde den været længere, vilde Verden ikke savne denne Samtales upaatvivlelige Skønheder, der muligens skulde fordunklet »de syv Tanters«. (I Komedien af dette Navn.)), og det kan ogsaa være det samme, da Døren pludselig gik op, og den mindste af Syvstjernerne traadte ind.

Hun nejede, vi to Herrer bukkede, og i samme Øjeblik tabte en af os Mælet.

»Lise! bring Frokost ind!« raabte min Sjæls udkaarede i moderlig myndig Tone.

Den befalede vendte sig og forsvandt ad samme Vej, hun var kommen. Og ad selvsamme Vej tror jeg og, at Hr. Pastorens Veltalenhed forstak sig; thi

hans Øjne ledte efter den der, dog forgæves. Jeg maatte nu tale for to. (Det har ikke faldet ham svært, det er han vant til.)

Jomfru Lise Hjywl, som saaledes i en Haandvending havde knebet Hans Velærværdigheds Talegave, var Halvsøster til de seks, eller de var Halvsøstre til hende, kunde jeg med større Skel sige. Hun var den eneste Frugt af Hr. Hjywls andet Ægteskab. Meget smuk var hun, meget bly — maaske rigtigere: forknyt, for de andre var hun, det viste sig tydeligt, blot Stuepige og Kammerpige og Kokkepige. Men af en saadan Pige kan ogsaa blive en antagelig Præstekone, hvilket herefter skal vise sig. Nu om en Degnekone!

Mette Kirstine (No. 2 af de syv) (det er ogsaa beklageligt, at han i sin romantiske Historie lader mangle hele fem højst vigtige Beretninger: om hvem de andre fem fik, om de alle fik, eller hvor mange af dem der fik, og hvad de fik — herom faar Verden nu slet intet. Ak!), som, uden at vide det, havde gjort et dybt Indtryk paa mit bløde Hjerte, var dengang i sin blomstrende Alder mellem de tredive og de fyrretyve, men en yndig Naivetet eller Barnlighed, som Luner og Nykker gjorde end mere fortryllende, nedsatte hendes Aarstal til det halve. (Heraf at slutte maa han sikkert have haft mange flere Kærlighedshistorier end de angivne syvogtyve. Men man kender jo hans svage Hukommelse.)

Da de fire yngre næppe nærede nogen Mistanke til mig, fandt jeg let Lejlighed til en tête à tête (Samtale i Enrum) med Glutten og gjorde hende straks et Forslag af alvorlig Natur. Hun saa mig dristig ind i Ansigtet og gjorde mig, efter kort Overlæg, de forstandige Spørgsmaal: »Hvorpaa jeg tænkte at forsørge en Kone? Om jeg ikke havde Gæld? eller bedre: nogen privat Formue, dermed at begynde Bosættelsen? Om jeg ikke havde nogen Arv i Vente?« med flere, hvilke alle overtydede mig om, at hun

havde begyndt at elske mig, men derfor ikke havde tabt Forstanden. (Et belærende Eksempel! Et Pd. Forstand til et Kvintin Kærlighed er passende Satser til Ægtelivets Mikstur.)

Da jeg lige saa nøjagtigt som sandfærdigt havde besvaret Kvæstionerne, smilede hun huldsaligt og bad mig snakke med hendes Fader.

Af ham fik jeg det selvsamme Spørgsmaal. Da han havde erholdt de nødvendige Oplysninger, endte han Underhandlingerne med den Decision (Afgørelse).: »Mette Kirstine skal De faa; men Penge med hende kan De ikke gøre stort Regning paa; hendes Mødrearv løber ikke meget højere op end et Par af mine fireaars Stude (rimeligvis store, fede Staldstude) kan være værd, og hvad hun kan vente efter mig, er meget uvist. Hvad det var jeg vilde sige og ikke lyve: Mon den nye Præst er forlovet?«

»Det ved jeg ikke.«

»Saa maaske han kunde faa Tanker til Elsebeth. Hun er da den ældste og skulde ikke skydes (en Studehandelsterminus, som betyder at udskyde, tilsidesætte af den Flok, man køber). Det kunde han endda lægge ham for!« Naturligvis lovede jeg det.

Paa Hjemrejsen holdt jeg det ogsaa. Præsten svarede smilende: Elsebeth ser ud til at være ti, tolv Aar ældre end jeg og at være dobbelt saa nævestærk som jeg; det kunde hænde, jeg fik Studekæppen at smage.«

»Siden De nu er bleven bange,« fortsatte jeg, »for den ældste, hvad siger De saa om den yngste?«

Jeg lurede saa lumskelig paa Svar; men der kom intet, naa naa, det var endelig Svar nok. Han havde vendt sig fra mig, holdt Piben i Haanden, glemte at ryge, uagtet den var nylig tændt, det var ogsaa et Svar.

»Deres Pibe er vist gaaet ud, Hr. Pastor!« sagde jeg, »skal jeg slaa Dem noget Ild?«

Han rakte mig Piben. »Habet!« (naar en Fægter

i Kamplegene havde faaet et dræbende Stik, jublede Tilskuere og Tilskuerinder: »Han har nok!« Her anvendes dette klassiske Udtryk paa Præsten, som Fætter mente havde faaet en Elskovspil gennem Hjertet) mumlede jeg, fremtagende Fyrtøjet.

Han havde hørt og forstaaet denne romerske Arenafloskel, snoede sig hurtigt om imod mig og lige saa hurtigt om igen. Han var rød i Kammen, det observerede jeg.

»Sufficit,« sagde jeg, da jeg gav ham Piben tændt.

»De er stærk i Gernings — O r d,« sagde han og pattede stærkt paa sin kære Sugetold. Han knistrede derhos, med Træk paa Skuldrene.

Mit Blod kom i Kog; men jeg slog koldt Vand i det og svarede med stoisk Rolighed: »Ingen Spotte-gloser, Deres Velærværdighed! Jeg skal, Fanden fortære mig, ikke forlange Deres Assistance i den Henseende.«

»Ikke heller jeg Deres,« udgrinte han. I det Kapitel var vi følgelig paa det rene med hinanden.

Jeg havde et meget vel grundet Haab om, at første Traad var spundet til en interessant Roman med dobbelt Besætning af Helte- og Heltinde-Roller. Ikke just beskæmmede Haabet mig; men det var dog for mit Vedkommende en lille Smule for smigrende. Det kommer jeg siden til.

Præsten havde det hedt, ikke nok med sin egen Ild, men dertil af seks Søstres »kølige Luer«; den syvendes var jo længe kun en Glød, som han hyppigt pustede til. Ikke heller forgæves: jeg saa snart Luerne paa hendes dejlige Kinder. Halvsøstrene saa dem ogsaa, der kom ligeledes Luer frem paa deres, men af ganske andre Gløder. De holdt det med den arme L i s e tidligt og sildigt: »at hun lagde sig efter Præsten, hvad saadan en snottet Tøs bildte sig ind! Havde Præsten snakket noget med hende, saa var det blot for at have hende til Bedste« o. s. v.

De vilde vel alle sammen haft Præsten — havde jeg været Jomfru, havde jeg ogsaa villet. — Han vilde kun have en af dem.

Jeg blev usynligt Vidne til en erotisk-elegisk Duet. Det var en elskovssvanger Morgenstund. Vestenvinden hylede, Faarene brægede, Faarekyllinger hvippede, og Skaderne skvadrede. Fortryllet af den yndige Koncert havde jeg sat mig i den smilende Kaalgaard paa en skøntformet Sten for ret at nyde den fortryllende Natur. Da hører jeg bag ved mig paa den anden Side af Diget, at der er nogen, som snakker. Det var Præsten den ene; den anden havde en spæd Fruentimmerstemme: saamænd! det var L i s e. Og hvad havde de saa d e r at snakke om? Giftermaalssager, slet ikke andet. (S l e t i k k e a n d e t!!! Saa han sætter Giftermaal i samme Rubrik som Spadseregang, Tobaksrygen, Næsesnyden, Kjolebørstning, Haarkæmmen, etc. Jo vist! han har tidsnok.)

»Jeg har bedet Dem,« sagde han, »om dette Stævnemøde. Det vil have — hvis jeg ikke skuffer mig selv — en afgørende Indflydelse paa min som og vel paa Deres Fremtidsliv.«

Derpaa fulgte et overordentlig dybt Suk; det kom nok fra hende; men andet svarede hun endnu ikke.

»Jeg har gode Tanker,« vedblev han, »om Dem og til Dem; jeg elsker og agter Dem.«

»Hr. Pastor!« svarede hun rask, »jeg er saa ung,« — »men gammel,« faldt han fejende ind, »i Huslighed, i Taalmodighed. De har det ikke godt nu; De fortjener det bedre: vil De være min?« (Her en kort Pause) —

»Jeg er Deres!« — Derpaa hørte jeg noget, der lød som et Appetitkys. Saa blev alting stille. Jeg løb hen og keg over Diget: væk var Parret. Jeg forlod Grønkaalene med hele den øvrige Natur for at er-

hverve mig et Kys hos min udkaarede. Nær havde jeg erholdt et; dog ej af hende.

Jeg kommer ind i Dagligstuen. Hjywl — Manden (saa kaldte Bønderne ham gerne) var ganske alene. Jeg spurgte efter Mettkestiin og de andre fem og fik den Forklaring, at min Kæreste var ude omkring og samlede Æg ind af Hønsevrøvlene; Elsebeth var med varmt Øl til en Ko, der nys havde kælvet, og saa fremdeles de øvrige hver i sin naturlige Forretning.

Næppe havde jeg erholdt disse interessante Oplysninger, førend Præsten traadte ind med sin Lise ved Haanden, fremstillende hende og sig som forlovede. Hr. Hjywl gabte vidt og sagde: »De kan a ett wehd — begynner han relle aa ta ued fræ den nejerst Enn?«

Præsten svarede med et Smil: »Jeg haaber, at det ikke er fra nogen gal Ende.«

Faderen kradsede sig bag Øret, lod den højre Haand omfatte den venstre Arm og gnide den nogle Gange rundenom, hvorhos han gik frem og tilbage saa stærkt, han formaaede, til Lise standsede ham ved at gribe og kysse hans ene Haand. »Saa foer ed da wal wæhr søen!« lød fra hans Mund og hans Næse i dæmpet Tone den faderlige Erklæring; »a wil ønnsk jer, te I mo kom wal igjemml, saa lænng I ska wæ tehohv (sammen) — haaller han Studh o hans Præjstgoer?«

»Kun fire Plovstude, ellers Køér.«

»Noh! — A sku ejes snakket let mæ e Dejn unne fihr Øwn —«

Det elskende Par bukkede og forlod Værelset. — Han traskede endnu nogle Gange frem og tilbage forbi mig, der stod i stille Forventning af, hvad der skulde komme. Endelig smed han sig i Lænestolen og udbrummede paa Vendsysselsk; men jeg giver det paa Dansk: »Det var ikke efter mit Sigte; jeg tænkte,

han vilde have grebet efter Elsebeth; nu kan De tage hende, om hun ellers ikke sætter sig paa Bagbenene.«

Jeg gjorde bestyrtet den Indvending, at jeg jo med hans Minde havde forlovet mig med den næstældste. Men han forsikrede mig, at det skulde han nok jævne.

I det samme kom begge Søstrene ind fra deres udhuslige Sysler. Han sagde kort og godt til dem, at Mettekirstine maatte afstaa mig til Elsebeth, eftersom Præsten ikke havde taget ved forfra. Ved denne saa pludselig befalede Ombytning formodede jeg Modsigelse, Modstand; nej — de stærke Piger ikke saa meget som studsede. I en Haandvending var jeg forlovet med det forreste Hjywl, som Præsten nys med det bageste, saa meget var jeg altsaa foran ham. Det store Hjywl bestemte det dobbelte Bryllup temmelig langt henne i Tiden, nemlig først naar Studene var indbundne.

For mig havde det heller ikke saa stærk Hast; men Præsten kunde ikke bie saa længe for Husvæsenets Skyld. (Der har vel ogsaa været andre Grunde.) Han løste Kongebrev, og otte Dage efter bød han alle Hjywlene og mig med til Bryllup, hvilket han selv bekostede i Præstegaarden. — Svigerfader havde intet imod denne Foranstaltning. Ydermere betalte han for Kongebrev til mig og Elsebeth, paa det vi kunde holde vort Gilde paa samme Tid og Sted. (O, Visdom og Økonomi!)

Allerede inden Vielsen fik jeg et Bevis paa min Bruds Karakterfasthed. Hun paastod, at vi to skulde staa paa højre Side, fordi hun var den ældste af begge Brude. Men Stedets Degn tog Brudgommens Rang til Rettesnor, og den fungerende Præst tog ligeledes dette til Følge. Utakkene fik jeg. (Af Elsebeth nemligen.) Til Bords fik vi tre Retter Mad. Min elskede Kone havde noget at udsætte paa dem alle tre, hvilket hun dog hviskede kun til mig. Jeg antog dette som Bevis

paa hendes Fuldkommenhed i Madlavning. Jeg tror endnu, at hun besidder denne med flere Fuldkommenheder, hvorvel hun i vort ægteskabelige Samliv, af beskeden Tilbageholdenhed, kun har aflagt sjældne Prøver paa sit Talent. (Fætter faar de tre Dage af Ugen regelmæssigt Vælling, tre andre Grød og om Søndagen »Moderløs«; Højtidsdage derimod Hønsesuppe og Peberrodskød. Da gotter han sig.) Langt flere Prøver paa Haandfærdighed har hun aflagt; thi hvorvel jeg er ¾ Alen højere end hun, kan hun dog meddele mig en ordentlig Ørefigen; at sige, naar der er en Skammel eller en Stol, hun kan springe op paa, nær nok ved mig. Under hendes Kærligheds Paroksysmer holder jeg mig desaarsag, saafremt gørligt, midt paa Gulvet. Jeg forudser, at somme i denne Anledning vil skoptisere over, at jeg tager Hug af en Kvinde. Jeg svarer dertil, at jeg anser det for langt skammeligere at give en Kvinde Hug. Kun een Gang har jeg fundet mig foranlediget til Modværge, hvilket jeg nu vil berette.

Da Præsten, vor besvogrede Ven, for en Tid siden havde sit tredje Barn i Kirke, indbød han mig til Barslet, men ikke min Kone, hvem baade Søsteren og hendes Mand ikke har mindste Godhed for. Vor Mor forbød mig strengelig at tage til Gildet. Jeg gjorde Indvendinger, der blev saa ilde optagne, at hun gav mig den vældigste Munddask, jeg til Datum har anammet. Jeg stod nemlig uforsigtigvis saa nær ved Kakkelovnen, at hun fra Pladen fik den bekvemmeste Adkomst til den højre Halvdel af mit Ansigt. Saa vældigt var Slaget, at jeg skvattede plat ud paa Gulvet. Hun griber min Kæp, som stod i Krogen tæt ved, og inden jeg faar rejst mig, giver hun sig til at slaa Reveille paa min Ryg. Nok er nok, for meget er usundt: jeg blev hidsig imod Sædvane, tog hende om begge hendes Smalben, rykkede til mig og bevirkede derved, at Gulvet erholdt en betænkelig Kontusion (Beskadigelse) af hendes ualmindelig svære Bagdel.

I min tilgivelige Overilelse river jeg Kæppen fra hende, springer op og retorkverer (giver tilbage) hendes reelle Injurier. Min Selvfølelse forøgede Rapheden i mine Slag, jeg sejrede: hun maatte bede om Fred; en evig sluttede hun med mig. Den varede — som andre Frede — saa længe, til vi begge var komne paa Benene, da brød hun den. Til min Ulykke kom hende nemligen straks et Kosteskaft i Haanden, mod hvilket min Kæp intet alvorligt formaaede at udrette. Nu faldt det m i g til at bede om Fred. Jeg fik den virkelig, men paa haarde Betingelser: aldrig i noget som helst Tilfælde at røre Haand eller Mund imod hende, aldrig at besøge Præsten derovre og altid at gaa af Vejen, naar Faderens Kusk besøgte hende. (Dette sidste Bud generer mig ikke sjælden, naar jeg ligger i min første Søvn, og det saa hedder: »Staa op, Per! nu er Poul her!« og det er blevet koldt inde i Skolestuen.)

For Resten lever jeg et meget lykkeligt Ægteskab og kan virkelig være stolt af min Kone.

Tulipanen.

Det er ikke mere, end at jeg kan huske ham, den snurrige Kromand i Ans; thi det er henved et halvt Hundrede Aar, siden han døde. Jeg vil beskrive ham, saa godt som jeg kan; det fortjener han.

Jeg begynder ved Klæderne, eftersom det er disse, man altid ser først efter. Jeg saa ham aldrig hjemme i anden Dragt end en vid og sid Damaskesslobrok, heltover mørkegrøn, saa nær som under Ærmerne, hvor Farven faldt i det bleggrønne, hvilket vistnok kom deraf, at han, siddende, bestandig hvilede lige saa meget paa Armene som paa en vis anden Legemsdel. Om Halsen havde han et hvidt Klæde efter Datids brugelige Handklædeform, men dobbelt saa langt, hvis to befrynsede Ender hang ud over Brystet, den ene et godt Stykke længere end den anden. Hovedet var bedækket med en blaa- og hvidstribet Bomuldshue og Fødderne med et Par store grove Sko. Om Vest og Bukser har jeg intet at melde, det hed, at han ingen brugte. Hans Ansigt var stort, fyldigt, og Øjnene i bestandig Aktivitet.

Han vilde gerne se Gæster hos sig, ikke for Fordel, men af Drift til Selskabelighed, og dreven af samme Orm havde han to bestemte Aftener om Ugen Spise- og Spilleparti med visse Egnens Præster og Forvaltere, ligeledes hjemme. Da beværtede han frit med Føde- og Drikkevarer saavel som med egne

snurrige Indfald og lige saa snurrige Rim. Han skal have spillet Polskpas meget godt og meget rask, saa at han tabte tiere, end han vandt. Da jeg af og til var paa Besog hos en nærboende Præst, som havde et Par Drenge af min Alder, tog han mig nogle Gange med til Kroen de ovennævnte Klubaftener, hvor jeg havde den Morskab at se paa Kortspillet og høre paa Kromandens løjerlige Vers og Spilterminologi. Klørknægt kaldte han nemlig stedse »Hamselv«, Sparknægt »Forvalteren«, Hjerterknægt »Slikmund« og Ruderknægt »Klatæbag«, og saa videre.

»Hvad han hed?« Han hed Tulipan. Jeg har ikke kendt ham under noget andet Navn, og dette havde man sagtens tillagt ham, fordi det, efter hans Talebrug, var ligetydigt med Bet. Han lød det. »Hvor han var fra?« Det vidste ingen: for en hel Slump Aar siden var han kommen drattende ned i Kroen, som da ved Dødsfald var bleven fæsteledig. Ejeren, A r n o l d d e F i s c h e r til Allinggaard, maa alligevel have kendt noget mere til ham i Forvejen; thi han besøgte ham ikke saa sjældent, lige til Tulipanen var visnet, og Herren opbyggede i Ans den nye og stadselige Gæstegaard, til hvilken ikke fandtes Mage i hele Landet.

Blandt Tulipans Synderligheder var ogsaa den, at han een Dag om Aaret — ikke oftere — drak sig overstadig fuld. Han blev da liggende i Sengen og nød jævnligen af de aandelige Gaver, med hvilke Bordet uden for ham var tilstrækkelig forsynet. Kom en Bekendt ind til ham, foregivende, at en just nylig havde fortalt, at han var bleven pludselig syg, svarede han, at den Sygdom ikke vilde vare længere end til næste Dag. Men den, der var nærmere bekendt med Sygdommens Beskaffenhed og Aarsag, besøgte ham om Formiddagen — thi sidenhen blev han alt daarligere og daarligere — og hilsede ham med et »jeg kondolerer!« hvorfor han takkede ganske mut. Vilde man derimod gratulere ham, svarede han intet,

men snoede sig om til Væggen. »Hvordan dette hang sammen?« Jeg skal lade det være usagt.

Almindeligvis antog man, at denne paa de tre Hundrede og fireogtresindstyve Dage af Aaret ordentlige og afholdende Mand paa en saa ualmindelig Maade festligholdt sin Fødselsdag, fordi han nu var kommen Graven et Aar nærmere. Fischer derimod hørte jeg engang sige til min Fader, at hin Raptus slet ikke kom over ham paa hans egen Fødselsdag, men paa en andens — eller og paa dennes Dødsdag. »Men,« lagde han med dybt nedtrukne Øjenbryn til, »det er, som saa meget andet, glemt langt førend om hundrede Aar.« Det kan dog være muligt, at han spaaede galt. I det mindste har jeg af hans højtbetroede Tjener Thomas faaet saa meget at vide, det jeg giver, som jeg har taget det.

Jeg var vokset til Student og svippede i en Sommerferie over til Jylland, hvor jeg besøgte Slægt og Venner. I Grønbæk Præstegaard træffer jeg paa Fischers Thomas, som var der i et Ærinde for sin Herre. Da han var færdig at gaa tilbage, fulgte jeg med ham, lysten efter at gense det mig i yngre Drengeaar saa kære Allinggaard. Jeg spurgte ved Udgangen af Grønbæk først efter hans Herre og derpaa om dennes pudsige Kroholder i Ans. Den Underretning, begge under eet vedkommende, jeg modtog af den vakkersnilde Tjener, gengiver jeg sammenhængende og udelader mine egne Spørgsmaal med hans Svar, Udraab og flere psykologiske Anmærkninger, hvilket alt ellers vilde unødvendigen afbryde og udstykke Fortællingen.

»Førend jeg kom hertil, var jeg, næppe voksen, bleven Tjener paa Silkeborg. I denne Stilling gik jeg ofte Ærinder, men intetsteds oftere end til Præsten Lunds, der stod højt anskreven hos mit Herskab. Paa samme Tid var der i Præstegaarden et ungt Menneske paa min Alder. Hans Fader, der skal have været velhavende og boede i en Købstad — jeg ved ikke hvilken — holdt ham der for at lære Latin; dertil havde han ikke alt for stor en Lyst; men en desto større fik han til Præstens Datter — hun ikke til ham. Alligevel var hun høflig og venlig mod ham, som hun var imod alle, kan jeg tro; men hendes Hu stod til en anden. Det kan nu være det samme hvem.

Denne anden var ikkun faa Aar ældre end Latineren — som vi kaldte ham — og kunde ret godt spændes med den yngre; for denne var altid i godt Humør og kunde finde paa saa mange Smaapudserier — ingen til at gøre skikkelige Folk Fortræd; det var Synd at sige andet. Men den anden — Arnold, saaledes var han døbt — han spillede saa engang Latineren igen et Puds. Baade Jomfruen og Arnold holdt begge to grumme meget af Blomster, og han havde foræret hende en og anden smuk og sjælden Plante i nydelige Potter. Latineren vidste ikke, hvorfra de kom, han tænkte vel, at Jomfruen havde selv anskaffet sig dem. Saa faldt det ham da ind, at han ret kunde gøre sine Hoser grønne hos hende, om han forærede hende en rar en til hendes Fødselsdag. Hvem skulde han hellere henvende sig til end til Arnold? Siger han saa til ham, om han ikke vilde give ham en retten pæn Blomst, og fortæller ham rent ud, hvad den skulde til.

»Med Fornøjelse!« svarer ham Arnold, »jeg har justement faaet nogle kostelige Hyacintløg fra Holland, som aldrig endnu har været sete i hele Dannemarkes Rige. Blandt disse er en, som Gartnerne histovre kalder den første Kærlighed — for de har aparte Navne til enhver — den overlader jeg dig,

og denne Potte til at sætte Løget i. Naar den saa sættes paa et varmt Sted, saa kommer den op og springer ud akkurat fjortende Dagen. I Potten kan du oprejse to Pinde, hænge et fint Klæde derover, fæste ovenpaa en Seddel med de Ord: »at aftage den 24de Marts«.

Denne hersens Blomstervase var langt smukkere og dyrere end Løget — som De nok siden vil sande. Den var af fint Porcellæn, lysgrøn og med et dejligt Skilderi paa hver af de to Sider: det ene forestillede et sovende Kvindfolk og over hende en flyvende Engel med en Flitsbue i Haanden, det andet to Turtelduer, som næbbedes. Det var en Skam, at den blev slaaet i Stykker. Latineren blev saa glad, at han for af Sted med den og nær havde glemt at takke — ja ja, Takken kunde han ogsaa gerne have sparet.

Naa, da han saa hjemme havde fyldt Vasen med Jord og puttet Løget ned, bærer han den straks ind til Jomfruen — han var bange, han skulde forbie sig — og formanede hende, at hun endelig ikke maatte tage Klædet af før den bestemte Dag.

Vel, den 24de gaar han ind til hende, saa snart hun var kommen i Klæderne. Han bukker og gratulerer; hun smiler polisk og siger: »God Morgen, Hr. Tulipan! Vær saa god og tag Deres Foræring med Dem!«

Han hed jo ikke Tulipan; men hun kaldte ham saa af Skæmt, fordi der af Vasen var fremblomstret en Tulipan i Stedet for en Hyacint. Og paa den Maade kom han da til at faa det Øgenavn, han beholder, saa længe han lever, og som han, da den første Græmmelse havde lagt sig, siden efter vedkendte sig. Men Vasen, han uden for hendes Dør slog i Stykker, kunde han ikke faa hel igen, og det har ærgret ham og ærgrer ham endnu. Dette Skælmsstykke havde Hr. Arnold alligevel ingen Glæde af, for Jomfru Lund maatte pludselig gøre en Rejse til Køben-

havn, og der kom hun ogsaa til at slaa en Potte i Stykker; men det kommer nu ikke den Tobak ved.

Den omdøbte Tulipan tog sig den Historie saa nær, at han ikke var langt fra at blive tummelumsk, om han ikke blev det. Hans Fader døde i samme Godlav, og han blev derved Ejer af en anselig Pengebunke. Den fik Fødder at gaa paa. Vel havde han Formynder; men han kunde ikke regere den unge Fyr, som fløj af Sted til Hovedstaden og holdt et slemt Hus med sin Arvepart. Det spurgtes da ogsaa her til Egnen, og Hr. Arnold sagde flere end een Gang ganske bedrøvet til mig: »Thomas! Det er min Skyld; jeg har styrtet ham i Fordærvelse. Jeg vil aldrig mere se en Tulipan i min Have!« Det har han heller ikke lige til denne Dag.

Det var nu mer om Tulipanen. Da han havde været en Tid borte, faar Hr. Arnold Brev fra ham — for jeg har selv set Brevet og kan endnu ret godt huske det. Det hang slet ikke rigtigt sammen, var hverken hugget eller stukket. Han fortæller deri, at han haabede at faa sig en ny Kæreste, at det aldrig kunde fejle, saa snart han blot sagde et Ord, saa vilde hun slaa til med begge Hænder, at hun vel ikke var slet saa køn som Tulipanmamsellen, men at hun var langt bedre af Gemyt og havde mer Levemaade. Han føjede til, at han rigtignok havde sat vel mange Penge til, men at han maatte have nok igen for at købe og besætte en stor Avlsgaard, og saa vilde han straks holde Bryllup og sætte sig ned. Det var jo alt sammen saa meget prægtigt; men den Herlighed røg i Lyset. I hans næste Skrivelse — Gud forbarme sig for alt det Pjank, han der havde pludret op! Han havde friet; men den nye Kæreste, han var saa vis paa at faa Kløer i, hun havde ligesom den første grint ad ham og svaret, at hun om nogle faa Dage skulde holde Bryllup med en anden, og derfor fik han have hende undskyldt, fordi hun ikke kunde gøre Brug af hans gode Hjerte. »Nu foragter jeg

det hele Køn,« saadan slutter han Skrivelsen, »det duer intet, undtagen til at frembringe Mandfolk. Jeg vil nu herefter bedaare, forføre og fordærve saa mange som muligt. Mit Hjerte skal ingen af dem lure! Alle mine Venner — de er alle ærlige og oprigtige og holder grumme meget af mig, de roser dette mit Forsæt, som vi har beseglet med ti til tolv Boller Punch — Hurra for fulde Flasker og føjelige Fruentimmer!« Han var paa gode Veje, led ikke heller Mangel paa Vejvisere — at sige, saa længe han kunde give gode D r i k k e p e n g e.

»Han er fortabt,« sagde Herren, som han vilde staa paa Vognen for at rejse til København, ikke just saa meget for at frelse ham, hvis det var muligt, som for — han havde derovre en for ham selv langt vigtigere Bestilling. Denne sidste fik han ingen Nytte af — Hm! min unge Herre! det er godt at samle Erfaring, men ikke just paa enhver Maade. — Hør saa videre.

Som Herrens Vogn holder ved Vesterport for at undersøges af Betjentene, falder hans Øjne paa den nærmeste Skildvagt, det var Tulipan. Herren af Vognen og ind i Vagtstuen — for til en Skildvagt maa ingen tale — der hører han, at denne her nylig havde ladet sig hverve. Og fik han paa videre Forespørgsel Underretning om, at han kunde blive udløst for saa og saa meget, det jeg ikke ved, fordi jeg aldrig har faaet det at vide. Nok er det: Herren købte ham fri og sendte ham hjem her til Gaarden, hvor han blev, til han selv kom, og det varede længe. Imidlertid blev hans forrige Kammertjener L a r s borte derovre, ingen ved hvordan eller hvorhen, og saa fæstede Provsten mig i hans Sted.

Saaledes kom jeg i hans Tjeneste, hvor jeg vel bliver, til en højere Herre kalder en af os to. Naada: Tulipanen satte han ind der, hvor han endnu sidder. Og hvad enten denne her havde noget lidt af Fædrearven i Behold eller slet intet — hvilket jeg

snarest tror, saa sidder han nu fast ved m i n Herres Godhed.«

Jeg gik og grublede paa dette her; men noget blev mig jo længere, jo mere dunkelt. For at faa noget Lys gjorde jeg et og andet Spørgsmaal, men som enten slet ikke besvaredes eller kun saaledes, at min Nysgerrighed pirredes endnu heftigere. En Del Aar efter opfriskedes den paa ny, men ikke for at stilles før efter atter et Tidsrum.

Der gik underlige Rygter om Herrens Dødsfald. Det indtraf uventet. Ingen fik Liget at se undtagen Præsten, og det endda kun i Frastand — i Døren til Værelset, hvor den døde laa paa Lodbænk i den modsatte Ende. Den Nat han døde, blev en Ridehest borte af Stalden og fandtes aldrig igen. Kisten, hvori han blev kørt til Graven, var saa tung (man mente af Sten), at fire Heste maatte spændes for op ad Bakken fra Gaarden. Dagen efter Begravelsen savnedes atter en Hest saavel som T h o m a s, og han kom heller aldrig igen til Syne.

Her staar vi og kommer ikke videre.

NB. Behag at kaste et Tilbageblik paa »Fruentimmerhaderen«.

Valbypigen.

Det falder mig just ind, at jeg engang — ja det er nu mange Aar siden — da jeg som nybagt Student gik over Gammeltorv fra Nygade, De ved, og ligefrem til Frederiksberggaden; for jeg vilde til Valby og spise Tykmælk, skal jeg si'e Dem; og saa paa Hjørnet der ved Apoteket, De ved, der staar en; men han staar og glor paa Valbykonerne, og saa si'er jeg til ham:

»Hvad ser du efter?«

»Det kan være dig det samme,« si'er han.

»Det kan det ogsaa,« si'er jeg.

Men saa vender jeg mig og ser hen ad den samme Kant.

Ja, der sad alle disse Damer i deres Nationaldragt, som De nok kender, med Kurvene foran sig.

»Gi'er du blødkogte Æg,« si'er jeg, »saa gi'er jeg —«

»Saa gi'er jeg dig,« udbruste han, »baade Døden og Djævelen! la' mig være, P e r! Jeg har her noget at tage Vare, som ikke rager dig.«

»Megen Fornøjelse!« svarede jeg, sprang op ad Trappen og ind til Apotekerens og fik mig en Bitter, De ved, for jeg kendte baade ham og hans Provisor, og de var virkelig begge to lige saa flinke Folk som de, der er der nu.

Om Forladelse! jeg kommer fra det, jeg egentlig vilde fortælle — det var, jeg maa gøre Dem opmærksom paa, at Valbykonerne dengang ikke som nu var etablerede omkring Springvandet — altsaa lige ud for Apoteket sad disse huslige Madmødre, og blandt disse fik jeg Øje paa en, hvis Øjne sigtede paa denne her — Provisor vil jeg kalde ham, da han »saa forud« fra Apoteket; jeg kan just ikke si'e, hun var smuk, hun var, som Folk er flest, og noget til Aars; hun kunde følgelig for sin egen Person ikke saa stærkt tiltale ham; ser De: der maatte stikke andet under denne Okularkorrespondance (Øjenkorrespondance).

Jeg har altid været overordentlig videbegærlig: jeg gik derover, henad Nygade, drejede saa til højre og slentrede ned ad Valbyparaden. Jeg inspicerede, men fandt ikke noget videre mærkeligt, før jeg kommer til Enden af Rækken.

Den næstsidste i samme var ikke saa før som de andre; hun sad og ludede med Hovedet og ragede i Æggekurven med den ene Haand; jeg blev forbavset, for simple Bønderfruentimmer, skal jeg si'e Dem, har ikke saa fine, hvide, nydelige Hænder, og saa var det meget naturligt, at jeg gerne vilde se det tilsvarende Ansigt.

Jeg fik det at se; men jeg forsikrer Dem helligen paa: denne overordentlige Skønhed i Valbydragt forbavsede mig. For ikke at vorde fasttryllet flygtede jeg, dog ikke længer end til den nominelle Provisor. Han havde en egen Maade at smile paa, naar han var skælmsk, for saa trak den venstre Mundkrog sig højere op end den højre, og saa si'er jeg ogsaa lidt skælmsk: »Faar du nu din Risus sardonicus (tvungen Latter)?«

»Saa du noget?« si'er han.

»Æg og Høns,« si'er jeg tørt, »og —«

»Og?«

»En Kylling.«

»Naa?«

»En to tre fire fem seks syv, Fanden være Hønsetyv.«

»Fanden maa tro dig, Per!« si'er han; »men min Kylling la'er du være at plukke. Kom med, saa skal jeg kagle dig noget for.«

Han kastede et Kys paa Fingeren over til Kyllingen, tog mig under Armen, vi vendte os og gik ud af Vesterport.

Vi var langt der udenfor, inden det behagede ham at lukke sin Mund op, og naar man skal vente for længe, saa bli'er man gnadrig, De ved; det blev jeg natyrligvis og si'er til ham: »Det var et morsomt Eventyr.«

»Hvad for et?« si'er han.

»Det om Valbypigen.«

»Ah! Ursäkta! Jeg tænkte saa meget, at jeg glemte at tale. Kender du Løberød?«

»Nej.«

»Du har maaske ikke nogen Sinde besøgt det svenske Danmark?«

»Hør!« si'er jeg, »du begynder med Geografi; jeg havde ventet Historie.«

»Hys! du tier og hører. Ser du: oven paa Løberød Slot hæver sig en Altan, jeg hævede mig igen paa Altanen, jeg havde nemlig opholdt mig et Par Dage i Fjor ved denne Tid hos Forvalterens og nydt en særdeles god Omgang. Om Dagen skenade jag i sänder (løb jeg om paa egen Haand); faar jeg saa i Sinde en dejlig Morgenstund at bestige det omtalte Observatorium. Ah! hvilket Panorama! men nok om det! — Du kender jo nok Davids Eventyr med Fru Urias. Nu dublerede jeg Davids Rolle og hun Generalindens; misforstaa mig ikke, hun havde Klæder paa, Morgendragt, tynd og luftig, og hun generede sig ikke, du forstaar mig nok, for hun saa mig ikke og troede sig alene med de andre Foraarsfugle. Men den, der saa hende, det var mig — hør! jeg vil ikke

sige dig mere, end at jeg øjeblikkelig blev en Halvgud; du forstaar mig nok. Havde hun ikke bortfjernet sig, jeg havde staaet der endnu; men ved en Vending fik hun Øje paa mig. Hun skreg ikke — Forskrækkelse kan ogsaa gøre stum, hun flygtede. Hør! det var for mig, som om hun havde taget Dagslyset med sig. Hvorledes jeg kom vel ned af Altanen, begriber jeg ikke; men dernede møder jeg min Vært. »Hør!« si'er jeg, »hvad var det for et Væsen, jeg saa?« Han tog Piben af Munden og tav stille; hans Ansigt var et Spørgsmaalstegn.

Nu, jeg beskrev ham mit Syn; Piben kom igen i sit tilbørlige Konfinium (Naboskab) med Forvalterens Tænder, og mellem Røgpustene sagde han mig, at Grev de la Gardie havde indlogeret hende her paa ubestemt Tid. Hvem hun var, vidste man ikke, hvad hun hed, ikke heller; man kunde blot kalde hende »Mamsell«. Hør! det var eventyrligt, tusindogennatligt, ah! Scheherezahde!«

»Hør!« si'er jeg, »har du været paa Bidstrupgaard?«

»Der kan du selv være!« si'er han. »Den følgende Morgen var jeg betids der ovenpaa; hun var underneden. »God Morgen, Mamsell!« si'er jeg. Hun nejer, men si'er ingenting og smutter bort.«

»Aah!« si'er jeg, »din Fantasi kan gøre en Fe af en Sommerfugl.«

»Hold Kæft! Næste Morgen var jeg i Haven, før Fanden fik Tøfler paa.«

»Naa da?«

»Hun kom, jeg bukkede, hun nejede.«

»Og saa?«

»Saa gik vi hver til sit.«

»Hør!« si'er jeg, »du er vistnok fastende i Dag; for din Historie er endnu ganske nøgtern.«

»Ah! der skal snart komme Saft og Kraft i den. Næste Morgen —«

»Blev der igen bukket og nejet —«

»Tys! lidt mere; for efter den stumme Hilsen standsede vi begge ligesom paa Kommando og gjorde Front mod hinanden og saa paa hverandres Fødder. Da kom det paa mig som en Nysen: mit ene Knæ — jeg husker ikke hvilket af dem — fik en pludselig Svækkelse, saa det sank til Jorden. I mine Arme kom derimod en Spændkraft og i min Tunge en Talekraft, ingen af disse Kræfter var dog stærk nok til at holde hende: hun undløb. Jeg gik —«

»Hvorhen?«

»Ud i Haven til Gartneren; han var en Landsmand af mig og intim Ven af en af Slottets Flickor. Jeg intimerede hos ham; du forstaar mig nok. Han afslørede det hele Forhold: min deilige var en forældreløs, fattig Frøken, vidt ude beslægtet med Greven. Hun havde et Par Maaneder tilbage skriftligen søgt hans Beskyttelse mod en vis højtstaaende Lovelace (Forfører). Hun blev saa stille som muligt ført fra Stockholm herhid. Men Fruentimmerstøveren maa alligevel have fundet Sporet; thi to Personer, en efter den anden, har for nyssen snuset her under et og andet Foregivende. »Hvem er denne store Kvindeven?« »Ærede Landsmand! Herovre maa man sætte Bremse paa Næsen og Klemme paa Tungen; De forstaar mig nok.« »Javel! og somme Tider Flor for Øjnene.« Han nikkede og gik til sine Meloner. Jeg gik hen til den Plet, som den ubekendtes Yndighed havde hævet til Rang med Paradis, Eva og Venus! Løberøds Gudinde var til Stede! Hør! Jeg fik en Slags Apopleksi, en Rørelse, saa stærk, at jeg ikke var i Stand til at røre mig. Hun sad i en Havestol —«

»Formodentlig af dem til at folde sammen?«

»Du er selv til at folde sammen. Hendes Hoved hang bagover, men kom straks til at hænge forover, hvorpaa den hele smukke Figur hævede sig og svævede bort. Jeg fik Øje paa en anden Figur, intet mindre end smuk: uden for Haven stod lænet til en

Træstamme en simpeltklædt Person med et Bræk-vands-Ansigt, du forstaar mig nok, han har formodentlig frygtet for, at jeg skulde faa ondt; thi han vendte sig og drev af. Godt nok! men der var en til — hør! da han rejste sig op fra Jorden, hvor han havde ligget, og kastede et Øje til mig, han havde kun det ene, men et sort Plaster der, hvor det andet skulde sidde — ah! han skulde ha'e siddet for Hogarth (engelsk Maler).«

»Hør!« si'er jeg, »lad Djævlene nu være det, de er, og lad os komme i Lag med Gudinderne!«

»Det fulgte jo af sig selv, at her var et Pigerov i Værk: jeg lod mig ufortøvet melde hos Mamsellen med Tilføjende, at jeg alene for hendes egen Skyld var saa paatrængende. Jeg fik Audiens, blev vist ind — hør! jeg havde nær glemt, hvad jeg kom for.«

»Hør!« si'er jeg, »var hun i Morgenneglígé à la parisienne? for det ta'er sig nydeligt ud.«

»Dersom du afbryder mig tiere, skal du selv faa en Aftenneglígé à la Rendesten. Jeg berettede dog min Opdagelse, hun blegnede og sank tilbage i sin Stol — »Mamsell!« si'er jeg saa, »har De noget at frygte, betro Dem saa til en Mand, som intet frygter.« Det frugtede: hun stirrede med store, stive, inkvisitoriske Øjne paa mig — ikke saa kort endda, før hun frembøiede sig, foldede Hænderne og sagde: »Kan De redde mig fra Fordærvelse, og vil De?« »Jeg vil,« svarede jeg, »ogsaa haaber jeg, at jeg kan.« Der maa have været Eftertryk i disse mine Udtryk, eftersom de gjorde saadant Indtryk paa hende, at hun med opløftede Hænder udsukkede: »I Herrens Navn! her er jeg.«

»Du kan nok begribe, at jeg rappede mig: inden faa Minutters Forløb sad vi i min Enspændervogn, hun med min Lars's Frakke om sig og hans Kasket ned over Øjne og Ører, og saa snurrede vi Landskrona forbi, til Helsingborg, derfra over til Elsinora (Helsingør). Lars, som var godt bekendt i

Skaane, maatte selv sørge for, hvordan han kunde komme til København; der kom han og modtog os paa det bestemte Mødested: den hvide Høne.«

»Hvide Hane?«

»Naa ja! jeg tænkte paa Hønen.«

Paa en af Danmarks dejlige Øer — De faar selv se Dem om, paa hvilken af dem — ligger en Borg, nej, der staar en Borg saa fast og stærk, at den aldrig kan falde om, men alene skydes om, som Gud forbyde nogen Tid at skulle ske! ikke saa meget for dens egen Skyld som for de Minder, der comme des bas reliefs er indprægede i dens favnetykke Mure. Et af disse Minder skal jeg kopiere paa Papir, at ogsaa andre kan have godt af det. Slottets nuværende Besidder, De faar selv høre Dem for, hvad han hedder, han har selv gjort mig opmærksom paa det, og det kunde være, at det for ham havde en særegen Interesse.

Der var engang paa samme Fæstning en Kommandant, ridderlig tapper og adelig stolt, af Karakter saa stærk og fast som hans Slotsmure, lige saa haard og ubøjelig. Hans eventuelle Successor (Efterfølger) var sin Faders Søn; dog ikke utilgængelig for blidere Følelser, som man straks vil se. Den blideste — tillige den mægtigste af alle fandt Vej til hans mandige Hjerte. Havde nu den femtenaarige Tryllerindes Fader været af gammel Adel og rig, saa — ja saa skulde jeg ikke her haft noget at fortælle. Men han var aleneste Lensmand eller i daglig Tale »Forpagter paa en af Kommandantens Domæner«. Datteren kommanderede i en anden Fæstning, og det længe før hun selv vidste det.

Plato har en ophøjet Idé, en himmelsk; thi jeg

tror, det er en Aabenbaring, at Mand og Kvinde har tilforn, under andre Former, paa andet Sted været forenede som et Slags Tvillingvæsener, og at de her paa Jorden i nye Skikkelser atter sympatetisk drages til hverandre.

»Hvorfor da,« indvender De, »saa yderst faa lykkelige Ægteskaber? hvorfor er de allerfleste mer eller mindre antipatetiske?« Fordi man leger Blindebuk — men nu et claudatur for Parentesen!

»Men hvad havde den ogsaa her at bestille?«

»Noget for Valbypigen; thi Slottets Ejer var Vennefrænde af hendes Elsker, og han husede og hælede Flygtningerne.«

»Hvor længe?« si'er jeg, da min Ven fortalte dette.

»Tre hele Dage til Ende. Men saa kom Mads, og saa kom Las — diherto Banditgefjæser — de vilde slaa Favntræ, sprænge Stene og saadan noget. De fik Arbejde; jeg ogsaa. Hør nu! jeg render til Greven« —

»Hvad for en Greve?«

»Det kan være dig det samme — og si'er ham detteherre. Og saa si'er han: »Der er Ulve i Mosen; De maa bort, se at finde et andet Smuthul, og det i denne Dag.« — Ser du, der er R . . . ., du ved.«

»Den ved jeg intet af.«

»Det er ogsaa det samme; skønt denne Revl giver den rigeste Sælhundejagt, man i vore civiliserede Lande ved af at sige. Slotsherren havde to Sejlbaade. Disse blev udrustede, men ikke i Stilhed, ser du, for Spionerne skulde ledes paa Bagfod og tro, at Parret, du ved, nu flygtede over Østersøen til Tyskland. Det gik, som det skulde: vi naaede begge lykkeligen et Fiskerleje nær ved København og derfra videre til det store Spisekammer, som kaldes Valby. Der kendte jeg en Enke, hos hvem jeg før en Gang imellem havde spist Tykmælk. Godt betalt for Hemmelighedsholdelse, iførte hun min svenske Frøken en

komplet Valbyuniform og fortalte de nysgerrige Nabomadammer, at det var hendes Søsterdatter fra Jylland. (Hun havde nemlig haft en Halvsøster, som blev Go'evenner med en jydsk Pranger eller saadan en, blev gift med ham og fulgte ham derover; begge Forældrene var snart efter døde, og nu havde h u n deres eneste Barn.)«

»Hm!« si'er jeg, »det er alt sammen i sin Uorden; men naar skal det Gardintøj, hun der havde paa, omskiftes med en ordentlig Brudekjole? For jeg sætter nu det Tilfælde, at denne her Rørægskofte blev for snæver.«

»Du skal ikke sørge for din Mo'er,« si'er han, »saa længe din Fa'er lever; endnu i Morgen den Dag bliver vi ordentlig viede af en velærværdig Mand herude paa Landet, der ikke er skrupuløs med Hensyn til Kongebrev og alt det andet juridiske og gejstlige Pedanteri. For, ser du, her i min Lomme har jeg sikker Underretning om, at hendes mægtige Forfølger ved Kørslen nedad en velsignet Fjeldskrænt lykkeligvis har brækket Halsen.«

Lad mig se, det er nu tjugofem Aar, siden dette her forlibte Eventyr spilledes, og det er endnu ikke ude, som De vil behageligen se af efterstaaende Stambogsstykke, som jeg selv i Fjor har forfattet og indskrevet i en kvindelig Engels Album:

»Har Plato drømt? Nej nej, det har han ikke:
Opfyldelsen har fængslet mine Blikke!
Forenet før — adskilt — og atter fundet
Paa ny og uopløseligen bundet —
Filemon med sin Baucis.

Sig selv alene nok, de bytte
Kun Paradiser, naar de flytte
Fra — — — flyt ej for snart!
Thi der da vorder tomt og bart,
Og Graad for Sang og Suk for Smil vil findes,
Saa vidt, saa længe C — — med sin A — — mindes.

(Endvidere er to andre Fortællinger, der ligeledes er skrevne under Fællestitlen: »Per Spillemands Historier«, optagne i 4. Bind, nemlig »Kærlighed i Pinen« og »To paa een Hest«.)

Digte.

Himmelbjergsange.

(Den 1. August 1840).

1. For Norge.

Op af Nordhavs dybe Vande knejser
Landet, hvor sin Trone Frihed rejser.
Højt fra vilde Fjelde
styrter Fos med Vælde:
mægtig Skov foruden, Malm forinden.

Men i Dalene Naturen smiler,
Kvæget blødt i Blomsterenge hviler,
Huset trygt bag Skrænten,
Gutten sødt hos Gjenten; —
Kraft og Kærlighed sig sammenslynge.

Skaal for gamle Norges Kæmpefjelde!
for det Folk, som i forynget Vælde
frie Marker pløje
som de Bølger høje! —
Norges Hæder fast som Himlen stande!

2. For Sverrig.

Du gamle Asers første Hjem i Norden!
Du skønne Disers skønne Fædreland!
Din Heltehæder, lig Trollhättans Torden,
genlyder vidt fra Østresaltets Strand!

I Freden mild og elskelig som Balder,
i Striden vild og frygtelig som Thor,
end blomstrer, som i Odins Gyldenalder,
Ejnheriars Land, hvor Frej med Freja bor.

Saa grønnes dine Dale, dine Fjelde
i evig Ungdom kraftigt Aar for Aar!
I Borgerdyd du mærke kun din Ælde,
og Svithiod stærk som nu om Sekler staar!

---

3. For Danmark.

Danmark! Fostermoder kære!
hør vor Frydesang!
Himlen disse Toner bære
over Sø og Vang!
Ryst jert Løv, I Bøgeskove!
Hav! du krumme stolt din Vove!
Lytter! nu den danske Tunge
gladelig skal sjunge!

Græs og Korn og Ved gi'er Jorden,
Føde, Ly og Lyst;
Dannemark bespiser Norden
af sit rige Bryst.
Trindt paa Hav og Sø og Strømme
rigtbeladte Snekker svømme,
uden Tal de Fiskestimle
underneden vrimle.

Er ustadig end vor Sommer
  og vor Vinter lang,
Engen har dog sine Blommer,
  Frugt har Dannevang!
Kolde Storme — Hjerter varme,
Kærlighed i ædle Barme,
Troskab under Sorg og Glæde
har i Danmark Sæde.

Dine Sønner, elskte Moder!
  ofte Sværdet svang,
værnede om dine Goder,
  værged for din Vang.
Enighed gør Kæmper stærke,
Mod er rette Danneværke:
hegnes saa den danske Have,
Ledet er i Lave.

---

4. For Nordens Enighed.

Om end Tvedragt hersker trindt paa Jorden,
Venskab, Fred og Fryd udi vort Norden! —
Fred, saa fast som Fjeldet!
Fryd, saa ren som Vældet!
Venskab som blandt gamle Fosterbrødre!

* *

For tidt tilforn har Brodertvisten hærget
med daarlig Grumhed Nordens Trillingland;
mod fælles Fjende nu kun blottes Værget:
De Tre som Een skal staa til sidste Mand!

* *

Ja, T r e som E e n mod fremmed Vold.
da fast vi staa.
Vor Enighed, det er vort Skjold;
treægget Sværd gør Fjenden kold,
som paa den stærke Klippevold
paa Bølgen blaa!
Vor Venskabspagt fra Slægt til Slægt
i Kongers Konges Varetægt
skal staa!

Danmark.

Paa Nordhavs Bryst opløfter sig den Jord,
hvor Dansken bor
paa sine Fædres Slette;
hvor ingen Slægt det gamle Kæmpemod
og ædle Blod
i Evigheder skal forgætte.

I Favn af Bølger staar den Kongestol,
hvor Nordens Sol
i venlig Højhed smiler;
i Ly af Kæmpers Skjolde staar det Slot,
hvor Danmarks Drot
ved sine Sønners Hjerter hviler.

Hvor Skjold og Frode, Valdemar og Knud
til Sejren ud
har spredt de stærke Vinger,
de gæve Heltes yngste Søn endnu
til Fjendens Gru
og Folkets Fryd sit Banner svinger.

Gud signe dig, vort gode Fædreland!
syng danske Mand,
syng over Mark og Bølge:
Giv Frugtbarhed og Fryd paa Fredens Dag!
I Stridens Brag
lad Sejr vort Dannebroge følge!

Gud signe dig, vor Drot, vor Fader god!
nu, danske Blod,
syng højt med Sjæl og Tunge!
og vore Børn i tusind Led som vi
skal stemme i:
Gud signe Danskens Land og Konge!

INDHOLDSFORTEGNELSE.

2. BIND. Side

St: St: Blicher

SAMLEDE NOVELLER OG SKITSER

SAMLEDE NOVELLER OG SKITSER